

MİTOLOJİK ASTROLOJİ & PSİKOLOJİ

Gülden Bulut

Zodyak Astroloji

GÜLDEN BULUT

MİTOLOJİK ASTROLOJİ & PSİKOLOJİ

Zodyak Astroloji Yayıncılık

MİTOLOJİK ASTROLOJİ & PSİKOLOJİ
Gülden Bulut

© Zodyak Astroloji Yayıncılık, 2021

Her hakkı saklıdır. Bu yapıtın aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

1. Baskı: 2014
2. Baskı: 2018
3. Baskı: Nisan 2020
4. Baskı: Mart 2021

Kapak Tasarımı: Devrim Dölen & Gülden Bulut
(Kapak resmi: *L'enlèvement d'Europe*, Noël Coypel, 1727)
Editör: Devrim Yılmazer

Zodyak Astroloji Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti.
İnciraltı Cd. No:14
35330 Balçova İzmir
Sertifika no: 41384
www.astrolojiakademisi.com
www.astrolojimarket.com

Baskı: EYS Basım Yayın Amb. San. Tic. Ltd. Şti.
855 Sok. No:51 Konak İzmir
Tel: (232) 484 64 71
Sertifika no: 44670

ISBN: 978-605-66717-6-0

GÜLDEN BULUT

MİTOLOJİK ASTROLOJİ & PSİKOLOJİ

Zodyak Astroloji Yayıncılık

GÜLDEN BULUT

1977 yılında İzmir'de doğdu. Ege Üniversitesi Kimya Mühendisliği bölümünden mezun oldu. Ege Üniversitesi Psikoloji bölümü "Sosyal Bilimlerde İnsan Çalışmaları" alanında Yüksek Lisansını tamamladı. İstanbul Üniversitesi Felsefe bölümünde eğitimine devam etmektedir. "Külkedisi Pinokyo'yu Seviyor", "Gökyüzünün Söyledikleri" ve "Aşkın Simyası" adlı kitapların yazarıdır. "Külkedisi Pinokyo'yu Seviyor" adlı kitabı "Astrological Archetypes" adıyla yurtdışında yayınlanmaktadır.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ, *9*

I. ASTROLOJİ, MİTOLOJİ & PSİKOLOJİ, *15*
Astroloji ve Mitoloji, *15*
Astroloji ve Mitolojiye Psikolojik Bakış, *24*

II. ESKİ DÜNYA KOZMOGONİSİ, *31*
Sümer Yaratılış Mitosu, *32*
Babil Yaratılış Mitosu, *32*
Mısır Yaratılış Mitosu, *35*
Yunan Yaratılış Mitosu, *36*

III. GEZEGENLER, *41*
Güneş, *51*
Ay, *69*
Ay Düğümleri, *85*
Merkür, *91*
Venüs, *99*
Mars, *113*
Jüpiter, *123*
Satürn, *133*
Chiron, *143*
Uranüs, *149*
Neptün, *157*
Pluto, *163*
Astreoitler, *173*
Ceres, *177*
Pallas Athena, *185*
Vesta, *193*
Juno, *199*

IV. DÖRT ELEMENT, *205*
Ateş, *209*
Toprak, *213*
Hava, *216*
Su, *219*

V.NİTELİKLER, *225*
Öncü, *226*
Sabit, *227*
Değişken, *229*

VI. POLARİTE, *233*

VII. ZODYAK, *239*
Koç, *245*
Boğa, *259*
İkizler, *273*
Yengeç, *283*
Aslan, *295*
Başak, *305*
Terazi, *315*
Akrep, *325*
Yay, *337*
Oğlak, *347*
Kova, *357*
Balık, *369*

SONSÖZ, *379*
MİTOLOJİ SÖZLÜĞÜ, *381*
KAYNAKÇA, *405*

Tren nasıl makas değiştiriyorsa ben de öyle hayatımın yönünü tamamen değiştirdim.

Anlayışını benden esirgemeyen canım anneme, astroloji tutkumu ve ideallerimi benimle aynı heyecanla paylaşan Devrim Dölen ve Devrim Yılmazer'e, manevi desteklerinden dolayı tüm dostlarıma sonsuz teşekkürler...

ÖNSÖZ

Astrolojiyle üniversite yıllarında tanıştım. Elinize çıkış yolunu söyleyen bir harita verilir ama onu çözmek o kadar kolay olmaz ya, işte ben de öyle yıllarımı yol haritam olarak kabul ettiğim astrolojiyi anlamakla ve onu hayatımda anlamlandırmakla geçirdim. Mühendislik okurken aklım işin gizemindeydi. O zamanki bölüm başkanımız çok donanımlı bir akademisyen olması dışında amatör bir psikoterapistti. Bunu duyduğum gibi soluğu odasında aldım ve psikolojiye olan ilgimi anlattım. Artık okuduğum her psikoloji kitabını kritik edebileceğim bir danışmanım vardı. Derslerime girmeyip psikoloji bölümündeki derslere misafir öğrenci olarak katıldığımı da eklemeliyim. Neden okulumu değiştirmediğimi sormayın, şu an bunun cevabını bulmuş olsam da yirmibir yaşında çoğu şeyin farkında değildim. Diğer bir yandan astrolojinin dilini çözmek için çeşitli kaynaklar edinmeye başladım fakat öğrendiklerimi içselleştirmek o kadar kolay değildi, çünkü astroloji aynı zamanda bir felsefe de içeriyordu. Bu kadim bilgi, temel taşlarının anlamlarını öğrenip onları birleştirmekten çok daha fazlasıydı. Astrolojiyle ilgili tüm söylenenlerin gerisindeki özü öğrenince, *astroloji* öğrenilmiş oluyordu.

Yıllarca bu iki disiplin uğraşım oldu. Bu zaman diliminde psikoloji ve astrolojinin aynı dili konuştuğunu keşfettim. Kimlik, içgüdüler, bilinçaltı, arketipler ve diğer psikolojik kavramlar doğum haritasında aşikâr bir şekilde duruyorlardı. Daha bilmek, daha çok bilmek gerekiyordu. Psikoloji Bölümünde "Sosyal Bilimlerde İnsan Çalışmaları" adlı yüksek lisansa başvurduğum gün, Astrolog Devrim Dölen ve Devrim Yılmazer ile tanıştım. İki yıl süren yoğun neoklasik astroloji eğitimi ardından psikolojik astrolojiyi daha iyi kavrayabilmek için Psychological Astrology of London Centre'daki eğitimimi tamamladım. Ve mitolojik astrolojiyi araştırmaya karar verdim. Mitoloji astrolojiyle birlikte ele alındığında, gezegenler ve burçlar hakkında bildiğim tüm ezberler bozuluyor, astrolojiyi daha derin seviyede anlayabilmenin yolu açılıyordu.

Bunun için tarihte yolculuk yapmak gerekiyordu. Arkaik dönem insanları gökyüzünü gözlemleyerek astrolojinin temelini oluşturmuşlardı. Bin yıllar önce yaşamış olan insanlar, gökyüzü ile yeryüzü arasında bir senkronizasyon tasviri yaparak tanrısal figürler yaratmışlar, bir piyes yazar gibi onu dillendirmişlerdi. Sümer-Babil, Mısır, Yunan ve Roma mitolojilerinde yaşamın sırrına ermiş, yaşamlarına kehanetler sığdırmış ve onlara inanmışlardı. Mitolojiye astrolojik açıdan baktığımızda tüm sırlar ifşa oluyordu. İkizler burcunun meraklı tavırlarının arkasındaki nedenler, haberci tanrı Hermes su yüzüne ile çıkıyordu. Tabi bunları araştırırken arketipleri incelemek gerekti. Söylencelerde her şey tüm yalınlığıyla anlatılmıyordu. Mitosların içerdiği semboller bilinçdışı çözümlemeleriyle birlikte ele alınarak değerlendirilmeliydi. Sigmund Freud, Carl Gustav Jung ve takipçileri Erich Neuman, Joseph Campbell'ın söylediklerine kulak kabarttım. Ayrıca Erich Fromm ve sosyal psikologların kuramlarını

kullanarak mitoloji ve astroloji arasında bağ kurdum. Böylelikle, haritadaki gezegenlerin konumları daha bir anlam kazandı.

Maalesef ülkemizde astroloji hakettiği yerde değil. Astroloji ile ilgili araştırılacak, yazılacak ve paylaşılacak o kadar çok şey varken, her yanımız insanları merak duygusundan vurmak isteyen popüler ve reçete kitaplara çarpıyor. Bu nedenle bu kitabı, hep öğrenci kalmaya gönüllü bir astroloji sevdalısı olarak yazmaya karar verdim.

Hansel ve Gretel'in eve dönüş yolunu bulmak için arkalarına bıraktığı çakıl taşlarını izlemeleri gibi, ben de insanlık tarihinin bize miras bıraktığı mitolojik söylenceleri takip edip araştırdım; onları psikoloji ve astrolojiyle harmanladım. Beraber çıkacağımız bu yolculukta, Hades yeraltında gücünü nasıl işlettiğini anlatırken, Gılgamış efsanesiyle bizleri büyüleyecek, tanrıların tanrısı Zeus'un ağzından Jüpiter'i dinleyeceğiz. Onlar bizi Aslan burcunun cesaretine, Akrep burcunun gizemli dünyasına ve daha nicelerine yaklaştıracak.

Artık gök gürültüsü öfkeli tanrı Zeus'un sesi değil; hiçbir ağaç, hiçbir ırmak bize seslenmiyor. Çünkü onların ruhlarını yok sayıyoruz. Doğayla bağlarımızı kopardık, ama onlar hâlâ yaşantılarımız içinde ve haritalarımızda kendini gösteriyor. Tanrı ve tanrıçaları eşsiz doğum haritalarımıza yerleştirdiğimizde biz de kendi mitosumuzu yazıyor olacağız. Ben araştırırken ve yazarken çok keyif aldım. Bazen yanı başımda İnanna'yı gördüm, bazen gördüğüm düşe uyku perileri eşlik etti. Masal gibi gerçeklerde kendi öykünüzle karşılaşmanız dileğiyle...

Gülden BULUT
İzmir, 2014

Resim 1. "Bir Astrolog Yükseleni Gözlemliyor", Robert Fludd'un "Utriusque Cosmi Historia" adlı eserinden, Oppenheim, 1617

I.

ASTROLOJİ, MİTOLOJİ & PSİKOLOJİ

Ölümlü, bir günlük canlı olduğumu biliyorum; fakat yıldızların dairesel devinimlerini izlediğim zamanlar, ayaklarım artık yeryüzüne değmiyor; Tanrıların gıdası ambrosia dolu içkimi içerken, Zeus'un yanında duruyorum.

Ptolemaios, Palatina Antolojisi

ASTROLOJİ VE MİTOLOJİ

Mitoloji kavramı iki sözcükle ifade edilir; *mitos* ve *logos*. Yunanca *mitos* kelimesi köken olarak söz ya da konuşma anlamına gelir. Latince *ratio* şeklinde tercüme edilen logos ise söz/kelam anlamına gelirken insanlardaki bireysel aklı ifade eder. Bu durumda mitoloji, söylenerek aktarılan efsane bilimidir.

Mitoloji deyince aklımıza her ne kadar insanların hayal dünyalarının yaratımları gelse de, mitler ilkel toplumların yaşamlarının gerçeğiydi. Peki bu insanlar neden bu kutsal öyküleri yaratmışlardı? Somut düşünme yeteneği gelişmemiş ilk insanlar, içinde yaşadıkları evreni tanımlamaya ve anlamaya çalışmışlardı. Gökyüzündeki yıldızlarla başbaşa kalmış arkaik dönem insanları, doğanın sesini dinlemişlerdi. Güneş ve Ay onları aydınlatırken,

gün geliyor ışıklarını kesiyordu; düzenli gerçekleşen tutulmalar doğanın hareketlenmesine ve kayıplara neden oluyordu. Buradan yola çıkarak gökyüzüyle yeryüzü arasındaki bağı anlamlandırdılar ve gökyüzünü gözlemleyerek zamanın iyiye mi yoksa kötüye mi işaret ettiğine karar verebildiler. Doğa güçlerini birer tanrısal figür olarak betimleyerek, evreni tanrıların yönettiği bölgelere ayırdılar. Yani tarihi kayıtlarına ulaştığımız ilk insanlar, acizlikleri karşısında doğayla bütün olmuş, *astroloji*yi ve astronomoyi temel alarak tanrıları dillendirmiş, efsaneler yaratmışlardır. Bu nedenle bugünümüzü anlamak, kim olduğumuzu, evrenin doğasını ve evrenle ilişkimizi kavramak için arkaik insanların bize miras bıraktıkları astroloji ve mitolojiyi birlikte ele almalıyız.

Doğduğumuz an ve yer verilerine bağlı olarak çıkardığımız doğum haritasında yer alan gezegen ve burçların konumları, mitlerde başrol oynayan tanrıların, tanrıçaların ve kahramanların söylencelerini akla getirir. Her gezegen ve burç, ilâhî bir forma sahiptir. Örneğin, doğum haritasındaki Güneş'i yorumlarken, arkaik toplumların Güneş tanrılarının özellikleri göz önünde tutulmalıdır. Sümer-Babil, Mısır ve Yunan-Roma uygarlıklarındaki Güneş tanrılarının emsalsiz gücü, gün doğarken ortaya çıkmaları, gece ise yeraltında yolculuk yapmaları, Güneş'e farklı bir açıdan bakabilmenin yolunu açar. Bu nedenle Mezopotamya, Mısır, Yunan ve Roma uygarlıklarının mitoloji ile olan ilişkisini anlamak, astrolojinin gelişim evrelerini anlamakla eşdeğerdir.

Astroloji ile ilgili ilk yazılı bilgilere Sümerler vasıtasıyla ulaşıyoruz. Dünyanın bilinen ilk uygarlığı Sümerler, medeniyetlerinin temelini MÖ 4000-3500 yıllarında Mezopotamya denilen bölgenin güneyinde, Fırat ve Dicle nehirlerinin taşıdıkları alüvyonlu topraklar üzerinde atmıştır. Bilindiği kadarıyla ilk kez yazma üzerine düşünen ve çivi yazısı kullanan toplumdur.

Resim 2. Ziggurat tasviri

Uygarlığa yazıyı armağan etmiş olan Sümerler, sayı sistemleri oluşturarak Ay ve Güneş tutulmalarını, burçları, ay, gün, yıl, saat ve daha çok bir kavramın matematiksel formasyonunu hesaplamışlardır.

Sümerler, astrolojinin temelini zigguratlarda oluşturdular. *Basamaklı tapınak* diye bilinen zigguratlar, eski tapınakların yerini alarak içi içe kare ve yukarı doğru yükselen şekilde inşa edilmişti. Sümerler, zigguratlarda yıldızları izlemiş dua etmiş, tapınağı arşiv ve kütüphane olarak kullanmışlardır.

Sümerlerin yıldızları izlemelerindeki şaşmaz doğruluğu oldukça dikkat çekicidir. Bir Sümer tabletinde toplam 456.000 yıl egemenlik sürmüş olan on mitolojik kralın listesi verilmiştir, bu süre ilk krallıktan Tufan zamanına kadar geçen süredir. Milattan Önce 280'de Babilli astrolog-rahip Berossos tarafından oluşturulan diğer liste tekrar on kral sayar, ama yıl toplamı 432.000'dir. Bundaki etken Dünya'nın tam bir yuvarlak olmaması, Güneş ve Ay'ın çekim etkisi nedeniyle Dünya'nın dönme ekseninde yalpalamasıdır. Bu nedenle zodyak takımyıldızları da kaymaktadır.

Her 72 yılda 1 derecelik kayma ile her takımyıldız konumlarını değiştirmiş olur. 2160 yılda 30 derecelik bir kayma bir burcun kaymasına eşittir. Bu gündönümü kayması Bitinyalı Hipparkhos tarafından bildirilmiştir, fakat hesaplarında küçük bir yanlışlık yaparak yılda 45-46 saniye kadar fark bulmuştur. Doğru hesaplamaların Kopernik zamanına, 1526 yıllarına kadar beklediği düşünülmektedir. Buradan Sümerlere dönecek olursak 2160 yılda 30 derecelik sapma, 25.920 yılda 360 derece yapacaktır ki bu zodyağın bir dönüşüne eşittir. Buna "Platonik Yıl" denilir. Ve bu platonik yıl 25.920, sayı sistemi olan 1 *soss*'a[1], 60'a bölünürse 432 rakamı bulunur. Yani Tufan öncesi on krala atfedilen süreyle zodyağın gündönümü çemberi arasında kesin bir ilişki vardır. Gökyüzünü titizlikle gözlemleyen bu halkın Hipparkhos'un keşfettiği gündönümü gecikmesini, yüzyıllar önce doğru hesaplamış olmaları gerçekten oldukça şaşırtıcıdır.[2]

Sümerlerin gelişmiş astronomi ve astroloji bilgileri yanında mitolojileri de bir o kadar derindir. Mitleri ve destanları hakkındaki bilgiye, MÖ 2000 yılından kalma Sümer edebî kaynaklarından ulaşıyoruz. Gelecek uygarlıkların mitolojik söylencelerine kaynaklık eden Sümer tanrılarının öyküleri, günümüz edebî metinlerine taş çıkartacak kadar cezbedici ve akıcı bir dile sahiptir.

Tarih sahnesinde Sümerlerden sonra Babilliler ile karşılaşıyoruz. Bir Sami kavmi olan Babilliler, MÖ 2000 yılında Mezopotamya'ya gelmiş, yaklaşık bir asır Sümer ve Akkad[3] hâkimiyeti

---

[1] Bugün, bu sayı sisteminin benzerini saat ve dairede kullanıyoruz.

[2] Joseph, Campbell, *Doğu Mitolojisi: Tanrının Maskeleri*, Ankara, 2003, s. 119- 120.

[3] Akkadlar, MÖ 2350 yılında Sargon'un Güney Mezopotamya'daki Sümer hâkimiyetine son vermesiyle bir devlet haline gelmişlerdir.

Resim 3. "Babil gök almanağı", British Müzesi, Londra

altında yaşadıktan sonra MÖ 1900 dolaylarında Babil kentini kurmuşlardır. Onları Babilliler diye tanımamızın nedeni, uygarlıklarının temelini Babil'de atıp orada geliştirmeleri ve Babil'i, kurdukları imparatorluğun başkenti yapmalarıdır.

Bilinen en eski astrolojik kaynak, Babil temelli olup MÖ 1875'li yıllardan kalma 70 adet tabletten oluşan "Enuma Anu Enlil" dir.[4] Tabletlerdeki metinlerde gezegenlerin gözlemleri ve kehanetler yer almaktadır.[5] 63. tablet, Ammisaduqa Venüs tableti olarak bilinir. Tablet, Babil tanrıçası İştar'ın gezegeni Venüs'ün gözlem kayıtlarını içerir. İlk detaylı gezegen gözlemleri ve tahmini içeren metinde şunlar yazar:

---

[4] Enuma Anu Enlil, "Anu ve Enlil zamanında" anlamındadır; Anu gök tanrısı, Enlil ise yeryüzü tanrısıdır.

[5] Walton, John, *Ancient Near Eastern Thought and the Old Testament*, Grand Rapids, 2006, s. 260.

Sekizinci ayın onbirinde, İştar doğuda gözden kayboldu ve iki ay gökyüzünden uzak kaldı ve onuncu ay... günde batıda yine görünmeye başladı...Arazinin hasadı bol olacak.[6]

Diğer kehanetler bir kralın ölümü, bir yerin işgali, ürünün kalitesi, açlık, salgın hastalıklar gibi kolektif olaylar ile ilgilidir. Babil kralları astrologlardan iki şey talep etmişlerdi: birincisi tutulmaların oluşumunu tahmin etmek, ikincisi ise her ay, gökyüzünde Ay'ı hilâl fazında gözlemlemekti. Bu oldukça önemliydi çünkü Babil takviminde ay, o zaman başlıyordu. Örneğin Ay'ı Boğa burcunda ve hilâl fazındayken gözlemlemek kolay değildi. Ay'ın işaret ettiği iki boynuzu olan yıldızlar eşit derecede önemliydi. Eğer Ay haleli ise bu başka bir işaretti.[7] Tehlikeler; kurbanlar ve ayinler yoluyla uzaklaştırılırken, Babil'de önüne geçilemez bir kader inancı hiçbir zaman olmamıştır.[8]

Babilliler de Sümerler ve Akkadlar gibi gökyüzünü zigguratlardan inceleyerek astrolojinin yanı sıra, iyi bir ziraat, mevsim ve takvim bilgisi geliştirmişlerdir. Ay ve Güneş'in dışında ilk kez gezegenlerden beşini keşfeden ve onları adlandıranlar, günlere Güneş'in, Ay'ın ve farkettikleri beş gezegenin adını vererek hafta kavramını Babilliler oluşturmuştur.

Babil mitolojisi, Sümer mitolojisinin yeniden şekillendirilmiş hâlidir. Babil yaratılış söylencesi Enuma Eliş'te[9], Jüpiter'i simgeleyen tanrı Marduk başrol oynamaktadır. Marduk, Sümer tanrılarına yeni roller vererek evreni düzenler.

---

[6] Barton, Tamsyn, *Ancient Astrology*, New York, 1994, s. 12.

[7] Guttman, Ariel; Kenneth, Johnson, *Mythic Astrology Applied: Personal Healing Through the Planets*, U.S.A., 2004, s. 6.

[8] Braesch, Suzan Fuzeau, *Astroloji*, İstanbul, 1991, s. 36.

[9] Enuma Eliş, *gökyüzünde iken* anlamındadır.

Mezopotamya uygarlığından farklı bir kültür geliştiren Mısır uygarlığı da astrolojik izler taşımaktadır. Antik çağda kurulmuş, MÖ 4000 ve MÖ 3000 yılları arasında gelişmiş Mısır uygarlığı, Kuzey Afrika'da Nil nehrinin denize ulaştığı yer çevresinde gelişmiştir. Mısırlılar, Nil vadisinin taşkınlarını öngörüp önleyici setler kurarak Nil'in verimli topraklarından yararlanmışlardı. Sümerler ve Babilliler kadar astronomi bilgisi olan Mısırlılar, Güneş ve Ay tutulmalarını önceden hesaplamayı bilmiyorlardı ama Nil'in kabarma ve taşma zamanlarını hesaplayacak kadar astronomi bilgisine sahiptiler. Gökyüzünü izleyerek yön tayini, mevsim bilgileri ve zaman geçişleri hakkında bilgi sahibi olmuş, sabit yıldızları ve gezegenleri ayırt edebilmişlerdi. Mısırlılarca köpek yıldızı olarak bilinen Sirius yıldızına özel bir güç atfetmişler; senenin ilk günü olarak, Sirius yıldızının Güneş ile aynı anda doğduğu günü kabul etmişlerdi. (O gün ayrıca Nil'in en kabarık olduğu güne rastlamaktaydı.) Mısırlılar bugün kullandığımız Sothis adını verdikleri Sirius'un doğuşuna göre düzenlenen Güneş'e dayalı takvimi oluşturmuşlardı. Ayrıca Mısır tarihinde Hathor mabedindeki en eski dairesel zodyak olan Dendera zodyağının önemli bir yeri vardı.

Mısır mitolojisi hem görsel hem de yazılı olarak oldukça zengin bir kaynağa sahiptir. Mezarlara, tapınaklara ve papirüslere yazılmış yazıtlarda tanrıların anlatıları kayıt altına alınmıştır. Fakat Mısır mitleri, Sümer ve Babil mitleri gibi sade değil oldukça karmaşık bir yapıya sahiptir. Mısırlılar, insanlarda ilâhî bir yön bulunduğunu ve öldükten sonra yaşamın devam ettiğine inanmışlardı. Mısır kralları, tanrıların onları atadığı düşüncesine sahip Babil ve Sümer krallarının aksine, kendilerinin tanrı olduklarına inanırlardı. Bu nedenle firavun hem tanrı hem de insan özelliklerine sahipti.

Yunan uygarlığına gelince; MÖ 1000 yıllarında Hint-Avrupa ırkından olan Yunanlılar, Girit, Miken ve Ege uygarlıklarına son vererek kendi uygarlıklarının temelini atmışlar, yok ettikleri medeniyetlerin üstünlüğünü kavrayarak bu medeniyetin inanç ve adetlerini benimsemişlerdi. Antik Yunan'da bilim ileri bir ivme gösterirken, ilk filozof ve bilim adamı Thales'le başlayıp Hippocrates'e kadar geçen dönem, astrolojinin gelişimi için bir alt yapı oluşturur. Mısır ve Mezopotamya bölgesini yıllarca dolaşan Thales (MÖ 624-548) buralarda mevcut astronominin temel bilgilerini öğrenmiş; yaptığı hesaplar sonucu MÖ 28 Mayıs 585 tarihinde Güneş tutulması olacağını önceden haber vermiştir. MÖ 331 yılında Büyük İskender, Mezopotamya'yı egemenliği altına alarak Babil uygarlığının zenginliğini de devralmış olur. Yunanistan'a gönderilen Kaldeli[10] Berossos orada bir astroloji okulu kurar. Astrolojinin kutsal kitaplarından sayılan *Tetrabiblos*'un Ptolemaios (Ptolemy) tarafından yazılmasına kadar geçen sürede (MS 140) Helenistik astrolojide teknikler geliştirilmiştir. Gök cisimlerinin hareketlerini gözlem yoluyla ilk kez inceleyen modern astrolojinin babası Ptolemaios, *Tetrabiblos* adlı eserinde zodyak bulunan gezegen, ev ve burçların fonksiyonlarını açıklayarak gezegenlerin birbirlerine uzaklığına göre açı teorisini formüle etmiştir.

Kendilerine Hellenler diyen Yunanlılar, Olympos dağında yaşadıklarına inandıkları tanrı ve tanrıçalar ile bütünleşmişlerdi. Onların dini, yarattıkları mitolojileri olmuş ve bunu bir dogma haline getirmeden var etmişlerdir. Yunan mitolojisi, renkli bir anlatı dünyasıdır; gezegensel arketiplerin oluşturulmasında oldukça

[10] Kaldeliler, Babil'deki Asur hakimiyetine son verip, Kalde İmparatorluğu'nu kurarak, Babil'i yeniden güçlendirmiş ve Yeni Babil Dönemini başlatmışlardır.

önemli bir yer tutar. Mitolojinin şekillenmesinde ele alınan başlıca kaynaklar Homeros'un MÖ 7. ve 8. yy'da yazdığı varsayılan *İlyada* ve *Odyssea* eserleri; MÖ 8 yy'da yaşayan Hesiodos'un *Theogonia*'sıdır. Daha sonraları Yunan şair ve tragedya yazarları mitolojik konuları eserlerinde işlemişlerdir. Mitoloji, Mezopotamya kaynaklı olmasına rağmen Yunanlıların etkisiyle evrensel bir ün kazanmıştır.

Yunan uygarlığına egemen olan Roma medeniyeti, Yunan edebiyatı ve felsefesini örnek almıştır. Romalılar astrolojiyle, tutsak ettikleri köleler vasıtasıyla tanışırlar. At arabası yarışlarında bahse girmeyi seven Romalılar, köle astrologları kimin yeneceğini öngörmede kullanmışlardır. Roma'da ilk zamanlarda astrolojiye daha bilinçsizce yaklaşılmasına rağmen, zamanla astrolojiye verilen önem artmış, astrolojiyi temelleri değişmeksizin kabul etmişlerdir. Roma soyluları yıldızların her şeye kadir olduğuna inanmaktaydı. Caesar'ın politikası astrologların öğütlerinden etkilenmiştir. Bu dönemde astrolog ve şair Manilius, içinde Helenistik temellerin yeniden ele alındığı, imparatora adanmış uzun bir astrolojik şiir olan Astronomica'yı yazar. Roma döneminde astroloji daha çok kehanetle eş anlamlıdır; yıldızların, bireylerin kişilik özellikleri üzerindeki etkisi tamamen unutulmuştur.

Roma'nın sınırları genişleyince Yunan kültürünün tamamıyla etkisinde kalarak Greko-Romen kültürü doğmuştur. Romalıların, Yunanlı tanrıları benimsemelerine rağmen kendi Romalı tanrıları da bulunmaktadır. Bugün kullandığımız gezegen isimleri, Roma tanrılarının Latince isimleridir. Örneğin Yunan mitolojisinde tanrıların tanrısı Zeus, Roma mitolojisinde Jüpiter, Aphrodite ise Venüs olarak adlandırılmaktadır.

MİTOLOJİ VE ASTROLOJİYE PSİKOLOJİK BAKIŞ

İnsan doğasını anlamak, neden ve niçin sorularının cevaplarını bulmak için insanoğlunun üretimlerine göz atmalıyız. Mitoslar, insan doğasını çözümlemede kullanılan en önemli kaynaklardan biridir. İnsanlığın zamanı ve mekânı aşan yaratımları olan mitler, psikolojinin gelişmesinde büyük rol oynar. Psikanalizin kurucusu Sigmund Freud, mitosları bilinçdışındaki istek, korku ve güdülerin bir ifadesi olarak görmüştür. Onları süregelen rüyalar olarak tanımlar. Freud'un yakın çalışma arkadaşı olan Carl Gustav Jung ise mitleri, kolektif bilinçdışının[11] arketipleri olarak ele alır.

Jung, Freud'un kişisel bilinçdışı kavramına kolektif bilinçdışı kavramını ekler. Kolektif bilinçdışını, paranoid şizofren bir hastasının söylediklerini yıllar sonra edindiği mitoloji bilgisiyle birleştirdiğinde keşfeder. Hastası şöyle anlatır:

Bir gün pencereden Güneş'e doğru baktım ve ona rastladım. Başını bir sağa bir sola, tuhaf bir biçimde sallıyordu. Kolumu tuttu ve bana bir şey göstermek istediğini söyledi. Gözlerimi hafifçe kısarak Güneş'e doğru bakmamı, böylece Güneş'in erkeklik organını görebileceğimi söyledi. Başımı sağa sallarsam Güneş'in erkeklik organı da sallanacaktı ve böylece rüzgâr çıkacaktı.[12]

Jung, bu olaydan dört yıl sonra mitolojik araştırmalar yaparken bir Yunan papirüsünde geçen Mithra ritüeli hakkında yazılanları okur. Mitte, Güneş'ten sallanan tüp şeklinde bir cismin tanımlandığı ve bu tüpün rüzgâra neden olduğu belirtilir.

---

[11] Bilinçdışı, bilinç düzeyine ulaşma olanağı olmayan zihinsel süreçleri içerir.

[12] Jung, C.G., *The Archetypes and The Collective Unconscious*, New York, 1980, s .50-51.

Bu imge hem hastanın sanrısında hem de mitte yer almaktadır. Jung, bu iki imgenin hem efsane yazarının hem de psikoz hastasının ortak bilinçdışında olduğunu, hatta bunun tüm insanların ortak bilinçdışında varolduğunu ortaya çıkarır. Kolektif imajlar, insanın, atalarının zamanında gösterdiği tepkilere benzer tepkiler göstermesine neden olurlar. Mesela, bir insanın yılandan korkmuş olması için daha önce yılanla karşılaşmış olması gerekmez. Tarih boyunca insanoğlunun kolektif bilinçdışında yılanla ilgili ortak bir içerik vardır.

Jung, ilk çağlardan beri insanlığın sahip olduğu içgüdüsel düşünce ve davranış kalıplarına *arketip* adını verir. Arketiplerin, insan beyninin ve bilincinin hayvan düzeyinden çıkıp gelişmekte olduğu binlerce yıl boyunca şekillendiğini düşünmüştür. Arketiplerin niteliklerinin ortaya çıktıkları çağa göre değişikliğe uğradığını ifade eder. Arketipler; insan ya da yarı insan, tanrı ve tanrıça ve mitolojideki sayısız yaratımlardaki hayvanlar ve bitkiler olarak görünürler. İnsanoğlu, arketipleri tekrarlayarak insanlığın ortak mirasını üretmiştir. Jung'un takipçilerinden Erich Neumann ve Joseph Campbell da mitolojinin, evrensel ortak bilinçdışını ifade ettiği görüşünü sürdürürler. Dünyanın değişik kültürlerine ait söylenceler, benzer konuları içeren arketipleri içerir. Örneğin *ana* arketipi, *anasal* olanın her bireysel tezahüründen önce gelir ve onun yerine geçer. İlksel ana imgesi, bütün çelişkili sıfatlarıyla birlikte *Büyük Ana*, eski efsanevî çağlarda olduğu kadar bugün de insan ruhunda aynıdır.[13] Bunun yanında her arketip kendi içinde sayısız görünüm taşır. Anne arketipi kendi içinde kişisel anne, büyükanne, bilge kadın, genç kız ve diğerlerini barındırır. Bu arketipler olumlu ya da olumsuz anlamlar taşıyabilir,

[13] Jung, C.G., *Psychology and Alchemy*, New York, 1980, s .81.

seven anne ve korkunç anne gibi. Ayrıca arketipler, erkek ve kadında farklı şekillerde işlev görebilir.

Söylencelerdeki arketipler, semboller yoluyla dışa vurulur. Sembollerin anlamlarından çok, onların ne demek istedikleri önemlidir. Sembollerin ne anlama geldiği incelenirse, modern insan ve ilkel insan arasındaki sınır ortadan kalkar. Örneğin bir Anadolu tanrıçası Efesli Artemis, çok memeli olarak tasvir edilmiştir. Göğsünün ön plana çıkarılmasıyla doğurganlık özelliği anlatılmak istenmiştir. Mitler bizimle konuşmak ister, ama öncesinde onların sembolik dilini çözmek gerekir. Mitleri semboller vasıtasıyla okuyarak, söylencelerin alt metinlerini de okumuş oluruz. Arkaik ya da ilkel mitlerde bilinçdışının çıkardığı semboller arasındaki bağlantı halkası analist için son derece önemlidir. Bu, analiste söz konusu sembollerin, onlara hem tarihsel bir perspektif hem de psikolojik bir anlam veren bir bağlantıyla tanımlanması ve yorumlanması olanağı sağlar.[14]Aynı şekilde biz de doğum haritasını yorumlarken sembolleri işin içine katmakla haritayı farklı açılardan yorumlama olanağı elde ederiz.

Arkaik uygarlıklarda tarih bilinci olmadığı söylenir, ama bu aslında sözün gelişidir. Onlar başka bir tarih biliyorlardı; bu tarihin merkezinde insan değil yaşam vardı. Bu nedenle yalnızca kozmosu insanlık dramının bir ortağı haline getirmekle kalmıyorlar, aynı zamanda bu insanlık dramıyla kozmik gerçekliği olabildiğince eşzamanlı kılıyorlardı.[15] Biz hâlâ eşzamanlılığı tartışırken, arkaik dönem insanları bu kavramı bizzat yaşıyorlardı: Yaşlı kadın bir rüya görür, gökyüzünde bir kuyruklu yıldız belirir, en yakın kasabada büyük bir yangın başlar ve sonraki yıla bir yangın çıkar. Tarih eski çağlardan 18. yüzyıla kadar bu şekilde

---

[14] Jung, C.G., *İnsan ve Sembolleri*, İstanbul, 2009, s .109.

[15] Eliade, Mircae, *Babil Simyası ve Kozmolojisi*, İstanbul, 2002, s. 59-60.

yazılmıştır. Bizim için çok anlamlı olan, bilgileri böyle sıralamak ilkel insan için çok önemli ve ikna edicidir. Bize anlamsız gelen rastgele olaylar ilkel insanlar için son derece mantıklı olaylar dizisidir.[16]

Eşzamanlılık kavramını, psikoloji literatürüne sokan ilk kişi Jung'tur. Tedavi ettiği kadın hastasıyla ilgili yaşadığı deneyimi şöyle aktarır:

Bir gün arkam pencereye dönük hastama karşı oturuyor, rüyasını dinliyordum. Bir gün önce, kendisine değeri yüksek, altın bok böceği şeklinde bir mücevher verildiği etkileyici bir rüya görmüştü. Bana rüyasını anlatırken pencerede hafifçe bir şeyin vurduğunu duydum. Arkama döndüm ve oldukça büyük bir böceğin pencere camına vurarak içeriye girmek için bariz bir çaba içinde olduğunu gördüm. Hemen camı açtım, havada uçuşan böceği yakaladım; altın yeşil rengiyle bok böceğine benzeyen bir gül böceğiydi.[17]

Jung hastasıyla konuşurken, anlatılan konuya eşdeğer sayılabilecek bir varlık o anda tezahür etmişti. Astrolojide biliyoruz ki yeryüzünde cereyan eden olaylar gökyüzünde karşılığını bulurken, gökyüzündeki değişimler de yeryüzündeki olaylara yön verir. Jung'un farkettiği aslında astrolojinin temel düşüncesidir. Hatta Jung, *Aion* adlı eserinde İsa'nın Balık Çağı'nda, bahar ekinoksunun Balık burcuna girmesiyle var olmasının senkronize olaylar olduğunu belirtir. Astrolojiye ilgisini birçok kez dile getiren Jung, burçlar, takımyıldızlar ile psikolojik olay ya da doğum haritası ve karakterin niteliği arasında birçok çarpıcı benzeşen

---

[16] Jung, C.G., *Keşfedilmemiş Benlik*, İstanbul, 2016, s. 16.

[17] Jung, C.G., *Synchronicity: An Acausal Connecting Principle*, New York, 2010, s. 109-110.

durumlar olduğunu söyler. Astrolojinin, psikolojinin uğraşı olan kolektif bilinçdışı gibi simgesel konfigürasyonlarından oluştuğunu ifade eder. Hatta astrolojinin nasıl olur da bilinçli kişide değer kazandığı sorusuna şöyle cevap verir:

Astroloji büyük önem taşır ve değerini gözardı edemem. Nasıl olur da belli bir dönem ya da zaman ölçüsü, bu dönemi yaşayan nesnelere ve insanlara bazı özellikler yansıtır? Bu sorunun cevabı, felsefi açıdan çok karmaşık gözükmesine karşın uygulama yönünden çok yalındır. Örneğin evimde eski bir dolap var ve bu işin uzmanı dolabın 1720'li yıllarda şurada ya da burada, o ya da bu usta tarafından yapıldığını söyleyecektir. Nasıl bilir bunu? İşte eski yapıt uzmanlarının gizemi buradadır! Yine, bir şarap uzmanı herhangi bir örneğin yılını, sertliğini ve mahzenini kesinlikle saptayabilir. Şu yılın, şu ürününden yapılan şarabın varolan özel koşullar altında ayırıcı bir tada sahip olduğunu anlar. İnsanlar için de bu böyledir: Her birimiz belli bir yılda, belli bir yerde doğduk ve doğduğumuz yılın, mevsimin özelliklerini edindik. Astroloji de bundan farklı değildir.[18]

Bu noktada, astroloji ve psikoloji birbirlerine sıkı bir şekilde kenetlenmiştir. Kozmosun ritmiyle doğanın ritmi, gökyüzü ile yeryüzünün tam benzeşimi, mitoloji arkasındaki arketipsel görüntülere taşınmıştır. Geriye ittiğimiz tüm imgelemler bilinçdışında, rüyalarda, ve korkularımızda farklı şekillerde kendini göstermekten geri kalmaz. Buradan yola çıkarak, astroloji ve psikolojiyi, mitoloji ışığı altında ele almak astrolojiye olan bakış açımızın derinleşmesine neden olacaktır. Bu sayede gezegenler ve

[18] Jung, C.G., *Bilinç ve Bilinçaltının Fonksiyonları*, İstanbul, 1982, s. 260-261.

burçlar ile ilgili kafamızda yer etmiş onlarca kelimenin neden ve ne şekilde oluştuğunu daha iyi kavramış oluruz. Örneğin, İkizler burcunun karakter ve psikolojisini çözümlemek; tanrıların habercisi Hermes'i anlamak ve hilebaz arketipini ele almak, bir zincirin içiçe geçmiş halkaları gibidir.

Astrolojinin öğeleri böyle bir bütünsellik içinde ele alındığında anlamlı kılınabilir. Mitosların arkasındaki arketipleri incelerken gezegen ve burçların ruhlarına da dokunmuş oluruz. Psikoloji, mitoloji ve astroloji disiplinlerinin kuyusuna daldıkça bilinç ve bilinçdışı arasındaki keskin çizgi daha belirginleşir. Tanrı ve tanrıçaların haritalarımızda nerede, kiminle dans ettiğini bilirsek harita yorumlarımız da renklenir. Şimdi sıra bu renkliliği ve derinliği keşfetmekte...

Resim 4. "Atmosfer" (L'Atmosphere)
Camille Flammarion, 1888

II

ESKİ DÜNYA KOZMOGONİSİ

Demek ki son, başlangıcın kapsamında yer alır,
başlangıç da sonun...

Mircae Eliade

Gezegenler ve burçlarla ilgili mitoslara ve çözümlemelerine geçmeden önce tanrıların, tanrıçaların, evrenin ve insanın yaratılışını konu alan Sümer, Babil, Mısır ve Yunan yaratılış mitlerini yazmayı uygun gördüm. Her şeyden evvel mit, bir yaratılış hikâyesidir. Bu yaratılış hikâyelerini bilmek, tanrıların kimden ve nasıl türediği hakkında bir bilgiye sahip olmanın dışında aralarında bağlantı kurabilmek açısından oldukça faydalı olacaktır. Böylelikle, doğum haritasını yorumlarken herbir sembole ayrı ayrı odaklanmamıza rağmen daha fazla ilgilenmemiz gereken gezegenlere ayrıntılı olarak yönelmenin yolu açılmış olur.

Kozmogoni, *kozmos* ve *goneia* kelimelerinden oluşmuştur. *Kozmos* "evren" demektir, *goneia* ise "doğuş" anlamındadır. Bütün kozmogoni, yani evrendoğum mitlerinde, başlangıç; yoklukla, belirsizlikle, yani Kaos'la başlar. Kaos'tan türemiş olan kozmos ondan ayrılıp yine ona döner. Kaos, her defasında başlangıç ve son olmaya devam eder. Bu belirsizliğe ilk hareketi

veren tanrılar olmuştur. Diğer tanrılar yaratma eylemleri sonucunda ortaya çıkmış ve her biri başka bir işlevi yerine getirir olmuştur.

SÜMER YARATILIŞ MİTOSU

Kozmogoni üzerine bir Sümer miti ortaya çıkmamıştır. Evrenin yaratılışı ile ilgili bilinen en eski kaynak bir Sümer şiiridir. Sümerler, ilk harekete geçiricinin ne olduğu sorusunu sormamışlardır. Başlangıçta deniz vardır. İlksel deniz olarak gösterilen tanrıça Nammu, gökleri ve yeri doğuran annedir. Gök (An) ile Yer'-in (Ki) birleşmesinden hava tanrısı Enlil doğar. Enlil, yeri gökten ayırır ve annesi Ki ile birleşir. Böylece evrenin düzeninin kurulması, insanın yaratılıp uygarlığın başlamasının da temelleri atılmış olur.

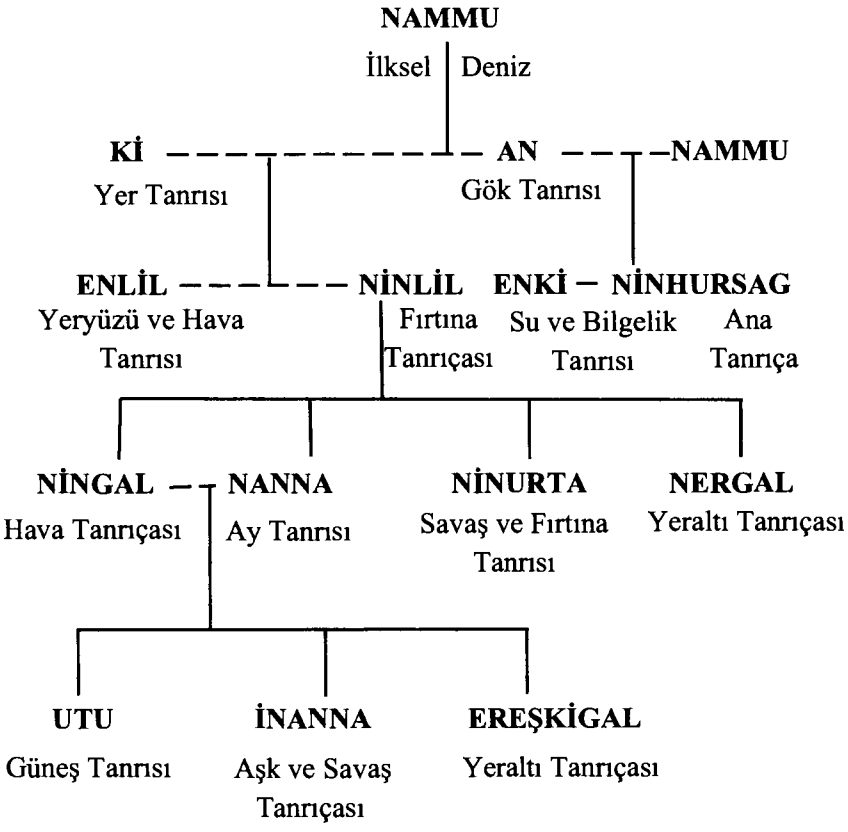
Daha sonra hava tanrısı Enlil, Ay tanrısı Nanna'ya; Nanna da sırasıyla Güneş tanrısı Utu'ya ve aşk tanrıçası İnanna'ya yaşam verir. Yeryüzünün düzenlenmesini bilgelik ve su tanrısı Enki'ye bırakmıştır. Oldukça çok sayıda olan Sümer tanrıları bir sistem içinde düşünülmüştür. An, gökyüzü tanrısıdır; takımyıldızlarının efendisi, tanrıların kralıdır. Hava tanrısı Enlil, su ve bilgelik tanrısı Ea, toprak ana Ninhursag'tır. Şema-I'de Sümer tanrılarının soyağacını inceleyebilirsiniz.

BABİL YARATILIŞ MİTOSU

Babil yaratılış mitosu hakkındaki bilgiye, *Enuma Eliş* olarak bilinen destan sayesinde erişiyoruz. Babilliler, Sümer yaratılış destanını temel alarak onu yeniden şekillendirmişlerdir.

Şema I

Sümer Tanrıları Soyağacı

Yaratılış mitosu, başlangıçta tatlı suların tanrısı Apsu ile tuzlu suların tanrıçası Tiamat'ın durumunun tasvir edilmesiyle başlar. İkisinin birleşmesinden ilk tanrı çifti, Lahmu ve Lahamu doğar. Lahmu ve Lahamu çiftinden Anşar ve Kişar, onların birleşmesinden gök tanrısı Anu doğar. Anu, su tanrısı Ea'ya hayat verir. Böylece ilâhî ailenin sayısı artar. Tiamat ve Apsu, genç tanrıların gürültülerinden rahatsız olur. İlksel tanrılar ile meydana getirdikleri diğer tanrılar arasında ilk çatışmanın tohumları da böylelikle atılmış olur. Apsu ve veziri, genç tanrıları yok etme planı hazırlarlar. Genç tanrılar kendilerine karşı düzenlenen komployu öğrenince, tanrıların en zekisi olan Ea bir plan yaparak Apsu'yu öldürür ve vezirini esir alır. Ea ve karısı, kendilerine güzel bir ev yaparak bunu kutlarlar. Oğulları güçlü, kuvvetli Marduk bu evde doğar.

Bu arada tanrılar bir toplantı yaparak, Tiamat'ın kanının yerde kalmaması gerektiğini söylerler. Tiamat'ın ilk doğurduğu çocuk Kingu'yu, Apsu'nun öcünü alması için donatırlar. Diğer tanrılar ise en güçlü tanrı Marduk'u savaşması için seçerler. Marduk kuvvetli olduğu kadar kurnazdır, kendisini bütün tanrıların kralı yapmaları durumunda bu teklifi kabul edeceğini söylerek savaşa katılır. Marduk ile Tiamat arasındaki savaşta Marduk galip gelir ve Tiamat'ı ikiye ayırır. Marduk, Tiamat'ın tükürüğüyle bulutları suyla doldurarak rüzgâr ve yağmurların sorumluluğunu alır. Tiamat'ın başını, dağları oluşturacak şekilde birleştirir. Dicle ve Fırat nehrinin Tiamat'ın gözlerinden akmasını sağlar. Sonra gökleri yönetmesi için Anu'ya, yeryüzünü yönetmesi için Ea'ya ve yeryüzü ile gökyüzü arasındaki havayı yönetmesi için Enlil'e, geceler için Ay tanrısı Sin'e, gündüzler için Güneş tanrısı Şamaş'a emir verir. Tiamat'ın oğlu Kingu'nun öldürülmesine karar verir. Kingu'nun kan damarlarını parçalara ayırarak, onun kanından ilk insanları yapar. Marduk'u tebrik eden tanrılar, onun için

bir şehir yaparlar; Babil şehri böyle kurulur. Şema-II'de Babil tanrılarının soyağacını inceleyebilirsiniz.

MISIR YARATILIŞ MİTOSU

Mısır'da din ve mitoloji içiçe geçmiştir. Yarattıkları din son derece değişkenlik gösterdiğinden Mısır mitolojisinde tanrıların isim değiştirmesi ve birleşmesi mitolojide bulanıklığa neden olmuştur. Mısır yaratılış mitosu farklı biçimlerde ifade edilmiş olsa da, teogoninin[1] temelinde Nil'in azgın sularının etkisi vardır.

Heliopolis yaratılış versiyonunda hayatın kaynağı kadim sulardır. Başlangıçta karanlık sulardan oluşan bir okyanus vardır. Nu veya Nun diye adlandırılan bu kavram, yokluğu simgelemektedir. Göğün hudutlarının efendisi Atum, evrenin yaratıcısı olarak Nun'dan doğmuştur. Adı *Re* veya *Khepri* ile yer değiştirebilen yaratıcı Atum, kaosun sularından yükselir. Atum, kuru toprak üzerinde durabileceği bir tepe yapar. O, tüm tanrıların varoluş gücünü bünyesinde bulundurmaktadır. Erkeklik organını eline alan Atum, spermlerinden ikiz tanrılar Şu (Hava) ile Tefnut (Nem)'u yaratmıştır. (Bir başka metinde Atum'un Şu'yu kustuğu, Tefnut'u tükürdüğü geçer.) Daha sonra hava tanrısı Şu ile nem tanrıçası Tefnut birleşerek yer tanrısı Geb ile gök tanrıçası Nut'a hayat verir. Ardından Geb ve Nut'un, Osiris, İsis, Seth ve Neftis adında çocukları olur.

Memfis yaratılış versiyonundaysa Ptah, Atum dahil diğer tüm tanrılara hayat vermiştir. Ptah aslında Nun ile eşleştirilmiştir. Ptah, tanrıları vareden, kaostan düzen çıkarandır. İnsanın yaratılışı Mısır mitolojisinde özel bir yere sahip değildir. Şema-III'de Mısır tanrılarının soyağacını inceleyebilirsiniz.

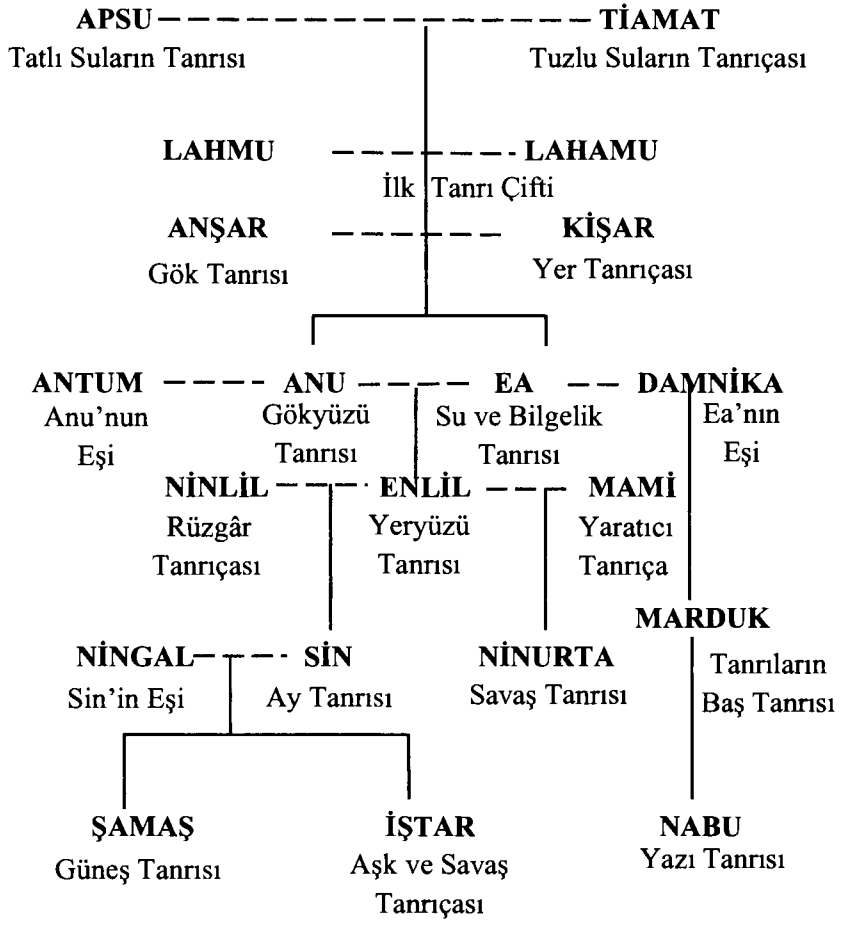
[1] Teogoni, tanrıların evreni ve insanları yaratmalarını konu alan mitlerdir.

YUNAN YARATILIŞ MİTOSU

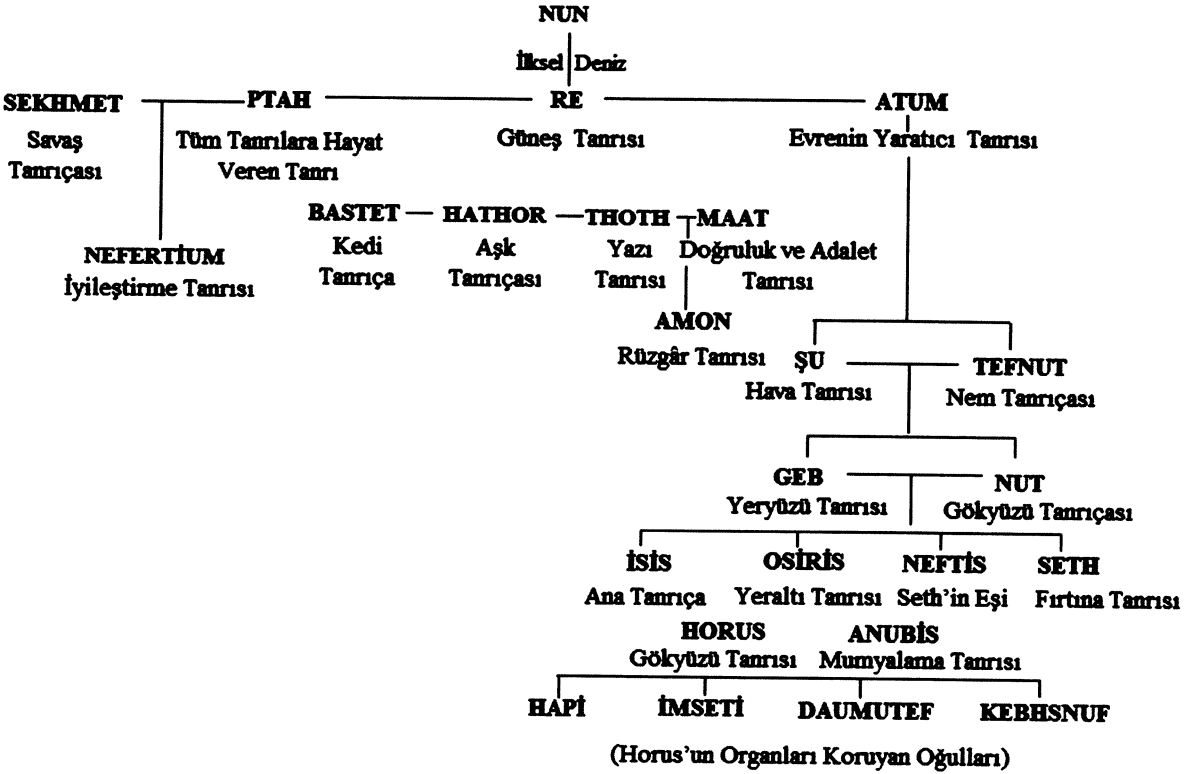
Homeros'tan sonra en büyük ozanlardan biri olan Hesiodos, *Theogonia* adlı eserinde, tanrıların kimden, nerede ve nasıl doğduğunu tanımlamıştır. Aynı zamanda doğanın içindeki varlıkların varoluş sürecini de anlatır. Yaratılış mitosunda üç öğe öne çıkmaktadır: Kaos, Gaia ve Eros. İlk önce boşluk ve belirsizlik, yani Kaos vardır. Kaos'tan toprak ana Gaia doğar. Sonrasında insanların ve tanrıların akıl ve istem güçlerini elinden alan Eros ortaya çıkar. Gaia (Toprak), kendine eşit güçte Uranos'u (Gök) yaratır. Ardından dağları ve Pontos'u (Deniz) doğurur. Ayrıca Uranos'la birleşerek dev ve canavarlar meydana getirir. Uranos, çocuklarının gücünden korkarak onları toprağın derinliklerine, Tartaros'a atar. Gaia, Uranos'un bu davranışından dolayı kızgınlık duyar ve Kronos'u, babasını cezalandırması için yönlendirir. Kronos, Uranos'u tırpanla iğdiş eder: babasının kesilen hayalarının denize dökülen köpüklerinden Aphrodite, toprak üstüne sıçrayanlardan öç tanrıçaları Erinyes'ler doğar. Titanlardan Kronos, kız kardeşi Rhea ile birleşir. Hestia, Demeter, Hera, Hades, Poseidon ve Zeus onun çocuklarıdır. Kronos da babası gibi çocuklarını yok etme yolunu seçer ve onları yutar. Fakat tarih tekerrür edecek ve oğlu Zeus, babası Kronos'u yok edecektir. Zeus, Titanlarla yıllarca sürecek savaşı sonrasında Olympos'ta egemenliğini ilan eder. Şema-IV'de Yunan tanrılarının soyağacını inceleyebilirsiniz.

Şema II

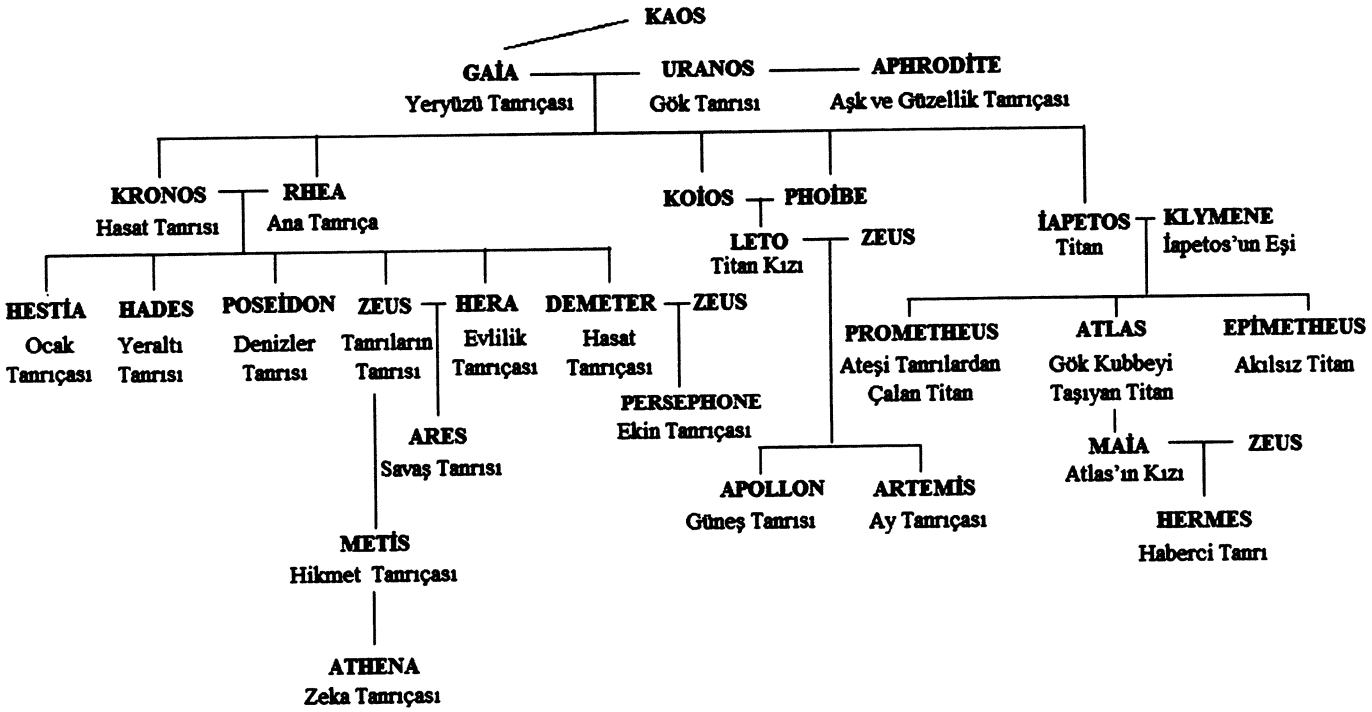
Babil Tanrıları Soyağacı

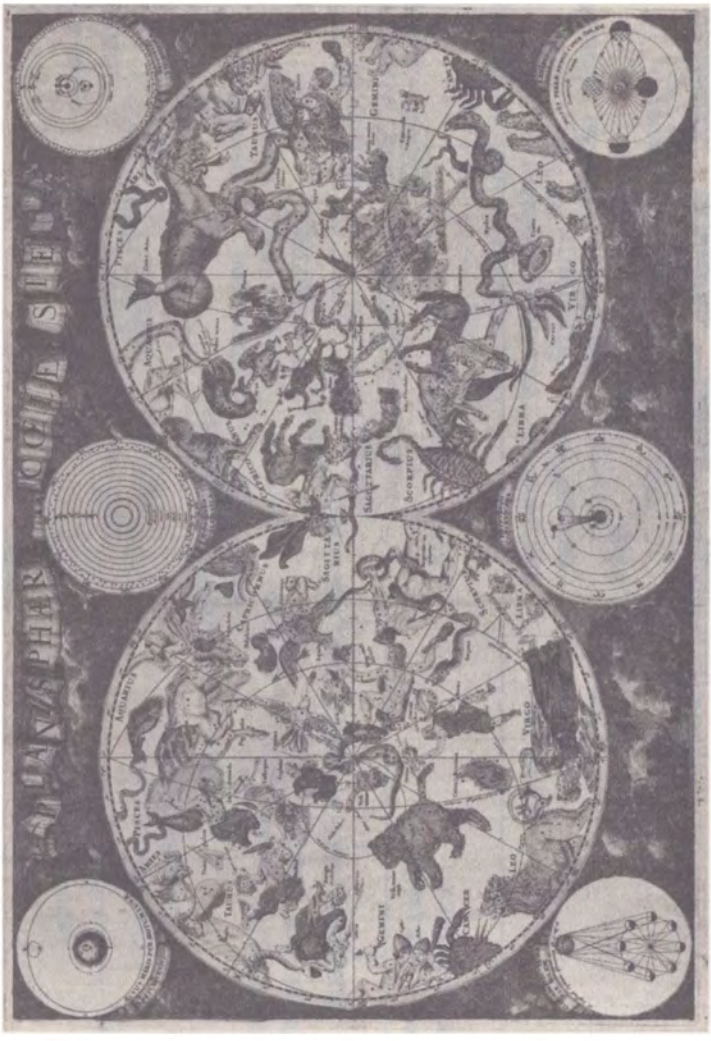

Şema III. Mısır Tanrıları Soyağacı

Şema IV. Yunan Tanrıları Soyağacı

Resim 5. Göksel Harita, Frederik de Wit, 17 yy.

III.

GEZEGENLER

Sıradan insan kendini evrenin merkezi yapmanın yolunu arar; bilge kişinin evreni, onun merkezindedir.

Lao Tzu

Bugün modern astronomlar gökyüzünü teleskopla incelerken, eski gözlemciler yıldızları çıplak gözle teknoloji yardımı olmadan inceliyorlardı;[1] Kızılımsı gezegen Mars'ın atmosferi hakkında bilgileri yoktu, daha ziyade gezegenlerin bir tam döngülerini izliyorlardı. Yunanlılar gezegenleri, *gezginler* olarak adlandırmıştı, çünkü her biri kendi eşsiz yolculuğunu gerçekleştiriyordu. Sümerlerse gezegenlere *sürüden sapmış serseri koyunlar* derlerdi.

Tüm antik toplumların mitolojilerini incelediğimizde, yedi gezegeni "yazgının yaratıcısı" olarak ele aldıklarını görüyoruz. Bu gezegenler Güneş, Ay, Merkür, Venüs, Mars, Jüpiter ve Satürn'dür. Yedi gezegenin bir uyum içerisinde hareket ettiğini

[1] Dünyanın ilk bilinen gözlem evi, Selçuklular döneminden kalma 1272 yılında yapılmış ve Kırşehir'de olan Cacabey Gökbilim Medresesi'dir. Güneş, Ay ve yıldızlar, medresenin ortasında bulunan su kuyusuna yansımaları yoluyla izlenirdi. Medresenin kulesi, gözlem amaçlı kullanılırdı.

farkeden antik dönem insanları için, yedi tanrı diğerlerinden daha fazla önem arz etmiştir. Söylencelerde geçen yedi sayısının vurgusu, Apollon'un yedi telli lirinde, yarı keçi tanrı Pan'ın kavalının yedi borusunda karşımıza çıkar. Pisagorcular yedi sayısının kritik dönemlerin belirleyicisi olduğunu söylemiş ve onu "düzenin modeli" olarak tasvir etmişlerdir. Babil tapınakları olan zigguratlar yedi katlıdır ve her kat; yeraltı dünyası, yeryüzü, gökkubbe gibi, evrenin bölümlerini simgeler;

Sümer panteonu[2], *yazgıları belirleyen* yedi tanrı ile büyük tanrılar olarak bilinen elli ilâhtan oluşmaktaydı. Panteonda hiyerarşi esastı; en tepede diğer bütün ilâhlarca yönetici ve kral olarak kabul edilen bir tanrının olduğu varsayılıyordu. Böylece Sümer panteonu, başında kral olan bir topluluk haline geliyordu. Güneş tanrısı Utu ve Ay tanrısı Nanna, Güneş ve Ay'ın; aşk ve savaş tanrıçası İnanna, Venüs'ün; savaş ve fırtına tanrısı Ninurta ve yeraltı tanrıçası Ereşkigal, Mars'ın; yeryüzü tanrısı Enlil, Satürn'ün görünümleriydi.

Babilliler, Ay'ın günlük hareketi ve evrelerinden sonra Güneş'in takımyıldızlarda dolaşmasını izlemişlerdi. Çıplak gözle görülebilen beş gezegen; Merkür, Venüs, Mars, Jüpiter ve Satürn'ü tanımlamışlardı: Venüs'ü sabah ve akşam yıldızı olarak iki türlü isimlendirmiş ve gezegenleri tanrılarla eşleştirmişlerdi; Ay tanrısı Sin bitkiler, aylar, yıllar ve insanların kaderine hükmederdi; Güneş tanrısı Şamaş yaşamın efendisi, adaletin koruyusuydu; aşk tanrıçası İştar, Venüs'e karşılık gelirdi; Jüpiter, Babil'in koruyucu tanrısı Marduk'tu; Marduk'un oğlu Nabu'ysa Merkür'e karşılık gelirdi.

[2] Panteon, bir halkın bütün tanrıları demektir.

Resim 6. "Babilliler gibi Sami ırkından olan Asurluların kralı Sanherib; aslan, at, boğa gibi hayvanların simgelediği yedi tanrı ile", MÖ 700

Mısır mitolojisindeyse tanrılar arasında karışık bir hiyerarşi vardı. Her tanrının kendine has güçleri bulunmaktaydı. Güneş ve Ay tanrıları, Nil'in sularını kontrol ettiğinden en önemli tanrılar arasında yer alırdı. Venüs, tanrıçalar içinde saygıdeğer bir yere sahipti, bazen sabah bazen akşam gözükürdü. Mısırlılar onu, *iki başlı tanrıça* olarak farklı taçları takarken tasvir etmişlerdi. Merkür, hiyeroglifi keşfetmiş tanrıların kâtibi Thoth ile ifade bulurdu. Mısırlı rahipler, yedi gezegenin yazgıyı belirlediğini anlatan bir ritüel gerçekleştiriyorlardı. Göklerin sırlarını elinde tuttuğu inanılan yedi kadın rahip, yeni doğan bebeğin üzerine eğiliyor ve bebeğin kaderini bildiriyordu.

Yunanlılarsa, Güneş ve Ay hariç diğer beş gezegene görünüşlerine göre isim vermişlerdi. Venüs şafak habercisiydi, çünkü sabah gözüküyordu. Akşam göründüğünde onun farklı bir gezegen olduğunu sanıp farklı bir isimle tanımlamışlardı. Merkür'e "parıltılı yıldız", Mars'a "ateşli yıldız", Jüpiter'e "aydınlık yıldız" gibi isimler vermişlerdi. Platon'un öğrencisi olan Opontelu Philippos, gezegenlerin tanrılara ait olduğunu belirtmişti. Bu yolla

beş planete mitolojik tanrıların isimleri verildi. Satürn Kronos'un, Jüpiter Zeus'un, Mars Ares'in, Venüs Aphrodite'nin, Merkür Hermes'in yıldızıydı. Daha sonra Romalılar, bu gezegenleri hâlen kullandığımız kendi mitolojik tanrılarına göre yeniden adlandırmışlardır.

Haftanın günleri, adlarını gezegenlerden almıştır. Pazar (Sunday) Güneş'in, Pazartesi (Moonday, Monday) Ay'ın günüydü. Salı (Tuesday) günü adını, Mars'la bağlantılı olan İskandinav savaşçı tanrı Tiw'den almıştı, Mars'ın günüydü. Çarşamba (Wednesday) günü adını Germen mitolojisinde Woden veya İskandinav mitolojisinde savaş ve bilgelik tanrısı Odin'den almış, Merkür günüydü; Perşembe (Thursday) İskandinav mitolojisinde en güçlü tanrılardan biri Thor'un yani Jüpiter'in günüydü. Jüpiter'i temsil eden Thor, asla kılıç ve mızrak taşımazdı. Herkül ile eş tutulan tanrının çekici, Zeus'un güçlü oklarıyla eşdeğer tutulmuştur. İskandinavya'da mahkeme toplantıları perşembe günü yapılırdı. Astrolojik olarak bu, Jüpiter'in adaletle olan ilişkisini değerlendirdiğimizde oldukça anlam taşır. Hâlâ mahkeme salonlarında kullanılan açılış çekici, Thor'un çekicidir. Cuma (Friday), Germen mitolojisinde aşk ve bereket tanrıçası Frija'nın günü yani Venüs'ün günüdür. Cumartesi (Saturday) ise Satürn günü olarak adlandırılmıştır.

Yedi gezegen arasında hiyerarşi esastır. Hatta MÖ 237-183 yıllarında yaşamış Romalı devlet adamı Scipio Africanus torununun düşüne girerek bu sırayı şöyle anlatır:

En dıştaki cennet hepsini içerir. O ulu Tanrı'nın kendisidir, kendisinde bütün öteki katları tutar ve kucaklar. Yıldızların sonsuz dönen yolları onun için saptanmıştır, altında yedi kat daha vardır, onlar da cennetin tersine dönerler. Satürn, Jüpiter, Mars,

Güneş, Venüs, Merkür ve Ay. Ay'ın altında ölümlü olan ve çürüyecek olan dünyadan başka bir şey yoktur.[3]

Bu düşün öznel olarak sergilenmesinden çok sonraları, 1. yy'da yaşamış Ptolemaios dünyanın çevresinde sırasıyla Ay, Merkür, Venüs, Güneş, Mars, Jüpiter, Satürn'ün döndüğü yer merkezli evren modelini kabul etmiştir. Ptolemaios (Ptolemy) zamanında, yedi gezegen burçların yöneticileri olarak tasarlanmıştır. Güneş ve Ay sırasıyla Aslan ve Yengeç burcunu yönetmektedir, onlara *ışıklar* adı verilmiştir. Güneş'e en uzak olarak bilinen Satürn gezegeni, Kova ve Oğlak burçlarını yönetir; Mars, Koç ve Akrep burcunu; Merkür, İkizler ve Başak burcunu; Venüs, Boğa ve Terazi burcunu; Jüpiter ise Yay ve Balık burcunu yönetmektedir.

1610 yılında teleskopun astronominin hizmetine girmesi ve hesaplama tekniklerinin gelişmesi üzerine farklı üç gezegenin varlığı ortaya çıkmıştır. Uranüs 1781 yılında keşfedilmiştir. Mitolojide oynadığı rol göz önüne alınarak, Kova burcu Uranüs'ün yönetimine verilmiştir.

Neptün teorik olarak bulunmasının ardından, 1846 yılında cismen de keşfedilmiş ve Balık burcu, Neptün yönetimine verilmiştir. Son olarak 1930 yılında Pluto'nun keşfiyle, gezegen Akrep burcunun yöneticiliğini almıştır. Şekil I'de klasik ve modern yöneticilikler gösterilmiştir.

---

[3] Campbell, Joseph, *Batı Mitolojisi: Tanrının Maskeleri*, Ankara, 2003, s. 297.

Resim 7. "Ptolemaios'un Yermerkezli Evren Modeli"
Peter Apian, Cosmographia, 1539

Not: Tarih boyunca insanoğlu evreni anlamaya ve kendisini evrende konumlandırmaya çalışmıştır. Her kültürün kendine özgü bir evren anlayışı bulunur: Bu modellerden etkisi en uzun süreni Ptolemaios'a (Ptolemy) aittir. Eseri Algamest'te gök cisimlerinin karmaşık hareketini açıklayarak Dünya merkezli evren modelini oluşturmuştur. Bu kuram yaklaşık olarak on dört yüzyıl boyunca tartışmasız olarak benimsenmiştir.[4]

[4] Bulut, Gülden, *Gökyüzünün Söyledikleri*, İzmir, 2018, s. 40.

Şekil I- Klasik ve Modern Yöneticilikler
(İç çemberdeki üç gezegen, modern yöneticilerdir.)

Her birimizin doğum haritasında tüm gezegenler burçlarda konumlanır. Gezegenler, bazı burçlarda güçlenir, bazı burçlarda zayıflar. Burçların klasik ve modern yöneticileriyle birlikte ele alındığı Tablo I'de, gezegenlerin burçlardaki güçlülük ve zayıflık konumlarını inceleyebilirsiniz.

GEZEGENLER	YÖNETTİĞİ BURÇ & BURÇLAR	YÜCELDİĞİ BURÇ	ZARARLI OLDUĞU BURÇ	DÜŞÜK OLDUĞU BURÇ
GÜNEŞ	Aslan	Koç	Kova	Terazi
AY	Yengeç	Boğa	Oğlak	Akrep
MERKÜR	İkizler, Başak	Başak	Yay, Balık	Balık
VENÜS	Boğa, Terazi	Balık	Akrep, Koç	Başak
MARS	Akrep, Koç	Oğlak	Boğa, Terazi	Yengeç
JÜPİTER	Yay, Balık	Yengeç	İkizler Başak	Oğlak
SATÜRN	Oğlak, Kova	Gezegenlerin yöneticilikleri, antik dönem insanları tarafından, Satürn ötesi gezegenler bilinmezken tanımlanmıştır. Bundan dolayı bu gezegenlerin, yüceldiği, zararlı ve düşük olduğu burçlar bilinmemektedir.		
URANÜS	Kova (Modern)			
NEPTÜN	Balık (Modern)			
PLUTO	Akrep (Modern)			

Tablo I- Gezegenlerin Güçlülük ve Güçsüzlükleri

Mitolojik açıdan söylersek, tanrılar ve efsanelerdeki kahramanlar olabildiğinde çıplak bir şekilde haritalarımıza yerleşmiştir. Onları kendine has kılan bizim algılarımızdır. Örneğin, Ay Artemis'ten Hekate'ye çeşitli renklerde yeralabilir. Astrolojik dilden ifade edersek bir kadın haritasındaki Ay, kişinin kendi dişiliğiyle olan ilişkisinin arketipsel karşılığıdır. Bu noktada her haritayı, kendini gerçekleştirmeye çalışan tanrısal bir düzenin ikamesi olarak ele almalıyız. Her başrol oyuncusu (burç), başında bulunan tanrının (gezegenin) arzusuna uyarak bazen de uymayarak hareket etme eğilimi gösterir. Birbirleriyle anlaşamayan tanrı veya tanrıçalar, içimizdeki gerilimin nedenidir. Bu gerilimi aşmanın yolu, önce onların varlıklarını kabul etmekten sonra onları uzlaştırmaktan geçer.

Resim 8. "Sol", Hendrik Goltzius, 1495-1543

GÜNEŞ

Ve ruhu kaplayan sular çekip gittiğinde
Bir bilinç kaldı ondan geriye
Belleğin sessiz kıyılarına yığılan,
Hiç ölmeyecek ve yok edilmeyecek
imgeler ve değerli düşünceler

William Wordsworth

Her sabah doğan Güneş, göğün en tepesine yükseldikten sonra doğduğu yerin tam karşısından batar. Sıcaklığı ve ışığı ile her şeyi aydınlatan ve yaşatan, mevsimlerin döngüsünü sağlayan odur. İlkbaharda çiçekleri uykularından uyandırır sonra da onları kurutup yakar, çünkü Güneş yarattığını yok da eder. Yeryüzünü besleyen ve ekinlerin büyümesini sağlayan gündüzün efendisi Güneş, yıl boyunca gökyüzünde izlediği yolla canlıların beslenme, uyuma zamanlarını, göç etme ve çiftleşme dönemlerini düzenler.

Tarih boyunca insanoğlu Güneş'i diğer göksel varlıklardan ayrı bir yere koymuş, muhteşem gücü ve yaşam verici kaynağından dolayı önünde her zaman eğilmiştir. Modern insan için de Güneş aynı önemi taşır. Bir insanı gecenin karanlığında, ormanın ortasında bir başına bırakın tıpkı ataları gibi yapacaktır. Karanlık onu korkutacaktır ama Güneş'in ilk ışığıyla tüm korkuları ortadan kalkacaktır. Güneş sadece ısı ve ışık vermez, güven de verir.

İlkel insan, Güneş'in doğuşu ile sıcaklık, ısı ve korkunun kaybolması arasında bağ kurmuştur. Böylece Güneş, insanın hakikatı olmuştur. Işık topu gökyüzünde yükselirken, güç ve zafer sembolü olmaya doğru yol alır. Bunu küçük bir test ile de doğrulayabiliriz: Birçok kişiye "Güneş" kelimesi söylenerek kelime çağrışım testi uygulanmış ve bu kelimenin kişide neler uyandırdığı sorulmuştur; cevap olarak, alev, yükseklik, rahatlık, neşe, hayat, güç, zafer, tanrı gibi kelimeler alınmıştır. Yani ilk insandan bu yana Güneş'in bizde uyandırdığı anlamda pek az şey değişmiştir.

Öyle ki Türkler ilk sözcüklerini Güneş'i anlatmak için oluşturmuştur. Güneş tanrısı, Sümerlerin en önem verdiği tanrılar arasında yer alır. Sümer mitolojisinde Ay tanrısı Nanna, ilk olarak Güneş tanrısı Utu'yu yaratır. Utu'nun işlevlerinden biri ahlâksal düzeni denetlemektir. Güneş'in gökyüzünde aldığı yol düşünüldüğünde onun her şeyi gördüğüne, adalet ve doğruluk tanrısı olduğuna inanılmıştır. Sümer tabletlerinden anlaşıldığı üzere Güneş tanrısı Utu'nun, ölüler diyarında kurulan mahkemede karar verdiği, geceleri yeraltı dünyasına indiği düşünülür.

Doğum haritasındaki Güneş'in konumu, Utu'nın her şeyi görmesi gibi kişinin bilinç noktalarını gösterir. *Benlik* hakkında kurulan cümleler Güneş'imizi anlatmaya yönelik kurduğumuz tümcelerdir. Güneş tanrısı Utu, yaşamsal enerjiyi doğudan batıya taşıyor ve daha sonra yeraltına geçerek yolculuğunu tamamlardı. Güneş'in aydınlık ve karanlıktaki yolculuğu, bilinç ve bilinçdışı arasındaki kopmaz bağı anlatır. Bu aynı zamanda, eril ifadenin dişil ifadeyle buluşmasıdır. Almancada Güneş sözcüğü (Die Sonne) dişildir. Kuzey Amerika'da olduğu gibi, Sibirya'nın her yerinde dişi bir Güneş üzerine öyküler bulunabilir. Güneş tanrısı Utu'nun, Ay tanrısı Nanna'nın oğlu olduğu düşünülecek olursa; astrolojik açıdan, Güneş burcunun Ay burcu ile ele alınması, kişinin bütünü hakkında daha net bilgi verecektir. Çünkü bilinçdışı

dünyamız (Ay), Güneş'in belirlediği hedeflere erişmenin anahtarını elinde tutar. İkisi birlikte ahenk içinde çalıştığında, kişi kendini bütün hisseder. Örneğin Güneş-Ay karesine sahip kişi, bilinçli istekleri ve içgüdüsel dürtüleri arasında bir gerilim hisseder. İki ifadeyi, birbirine engelmiş gibi algılar. Çatışmanın hangi konularda olduğunu Güneş ve Ay'ın konumları belirler. Güneş-Ay karşıt açılarında da bir bölünme vardır. Fakat bu sefer iki taraf karşı cephelerde birbirlerine karşı savaşıyor gibidir. Ancak kişi karşıtların aynı birlikten çıktığını ve bunların bir bütünlük oluşturduğunu kavrayabildiğinde, denge sağlayabilir ve yaşadığı çıkmazdan kurtulabilir.

Güneş'in fonksiyonunu daha net algılamak için Babil Güneş tanrısı Şamaş'a yazılmış ilâhîden bir bölümü inceleyelim:

Şamaş! Bütün gökyüzünün aydınlatıcısı, karanlıkların öncüsü
Yukarının ve aşağının önderi!
Parlaklığın ağ gibi sarar dünyayı
Ve en uzak tepelere kadar tüm karanlığı aydınlatır!
Ortaya çıktıklarını gördüklerinde
tanrılar ve demonlar neşelenir
Işıkların gizli olan her şeyi egemenliği altına alır
Ve insanların hali senin ışığında ortaya çıkar!...
Her varlık senin görkemine imrenir:
Uçsuz bucaksız bir ateş gibi evreni aydınlatıyorsun...
Şöhretin uzak dağları kapladı,
Ve parlaklığın engin yeryüzünü doldurur![1]

[1] Bottero, Jean, *Mezopotamya, Yazı, Akıl ve Tanrılar*, Ankara, 2003, s. 234.

Resim 9. "Şamaş rölyefi", British Müzesi, MÖ 9 yy.

Şamaş'ın her şey üzerine ışığını göndermesi Güneş'in aydınlatma işlevini gönderme yapar. Nasıl gündüzleri her tarafı olduğu gibi algılıyorsak, doğum haritasındaki Güneş, benliğimizin görünen ve ortada olan yönünü açığa çıkarır; benlik imajımızı gösterir. Güneş burcumuzun özelliklerinin diğerleri tarafından onaylanmasını isteriz. Burç konuları yüzeydedir. Tabi ki kişi burcun olumlu ya da olumsuz yönleri açığa çıkarabilir. Örneğin Güneş Yengeç'in vericiliği bağımlılığa dönüşebilir. Ayrıca Güneş, dokunduğu her gezegeninin rengini bünyesine katar. Güneş-Merkür kavuşumunu ele alalım. Bu durumda kişinin benliği (Güneş), zihinsel süreçlerinden (Merkür) etkilenecektir.

Babil tanrısı Şamaş, Sümer mitolojisindeki Güneş tanrısı Utu gibi doğruluk ve adalet tanrısıdır. Bir efsaneye göre Babil kralı Hammurabi, ilk reformsal kanunları düzenlerken yasaları Şamaştan almıştır. Rölyefte ilâhî insan figürü Şamaş, dört köşeli yıldızı simgeleyen bir haç ve içine serpiştirilmiş dalgalı çizgileri olan bir disk önünde, tahtında oturur; elinde adalet ve doğruluk yüzüğünü tutuyorken resmedilir. Şamaş, diğer rölyeflerde içinde bir haç olan daire şeklindeki disk ile tasvir edilmiştir. Astrolojik sembol dilinde Güneş, sonsuzluğu ve ilk hareketin gücünü gösteren, merkez noktadan yayılan ve kendi kendini kontrol eden, içindeki potansiyeli açığa çıkarmayı simgeleyen mükemmel bir geometrik form olan daireyle gösterilir.[2] Jung dairesel formun, biçimlendirme ve ölümsüz zihnin sonsuza dek yaradılışı anlamına geldiğini söylemiştir. Amaç merkezdir ve her şey ona yönelir.

Yunan mitolojisinde ilk Güneş tanrısı Helios'tur. Güneş'in yapısında bulunduğu saptanan Helium, ismini Güneş tanrısı Helios'tan almıştır. Helios (Güneş), Gök tanrısı Uranos ile yeryüzü tanrıçası Gaia'nın çocukları Hyperion ve Theia'nın birleşmesinden doğmuştur. Kardeşleri, Selene (Ay) ve Eos (Şafak)'dur. Her sabah doğudan, Okeanos nehrinden, dört beyaz atlı arabayla yola çıkan Helios, Güneş'in ta kendisidir. Her şeyi gören tanrı, dünyanın gözüdür; savaş tanrısı Ares ile aşk tanrıçası Aphrodite'nin beraberliklerini de ilk o görmüştür.

Helios'un çocukları üstün güçleri olan karakterlerdir. Bunlardan birkaçı büyücü Kirke, Kolkhis kralı Aietes, Minos'un karısı Pasiphae'dir. Helios, adı Roma mitolojisinde değişmeyen tek tanrıdır. Helios'un yerini daha sonraları Mezopotamyalı tanrı Utu ile oldukça benzer özellikler taşıyan, tanrıların en Yunanlısı

---

[2] Hone, Margaret E., *The Modern Text Book of Astrology*, Southampton, 1980, s. 25.

Resim 10. "Zodyak çemberi mozaiği", Antik Beth-Alpha Sinagogu, İsrail, 6.yy. (Helios-Sol İnvictus-Sol invictus, Roma İmparatorluğunun resmî Güneş tanrısıdır, "fethedilmemiş Güneş" anlamındadır, zodyağın merkezinde dört atın çektiği bir arabada oturur şekilde resmedilmiştir. Dört mevsim, kanatlı kadınların büst şeklinde köşelere yerleşmesiyle sembolize edilmiştir.)

diye bilinen Apollon almıştır. Apollon, Titan kızlarından Leto ile Zeus'un birleşmesinden doğar. Zeus'un kıskanç eşi Hera, gebe Leto'nun sığınak bulamaması için harekete geçmesine rağmen Apollon ve Artemis'in doğmasına engel olamamıştır.

Homeros destanlarında "kral" diye geçen Apollon'a karşı tüm tanrılar saygıyla karışık korku beslerlerdi. Yunanlılar ona "parlak" anlamına gelen *Phoibos* ek adını takmışlardı. Parlaklık, berrak bir bilgelik ve insanoğlunun dünyasını aydınlatma yeteneğinin simgesi olmuştur. Işık saçan tanrı birçok sıkıntılı durumla karşılaşmıştır ki bunlar parlaklığını azaltan kışın sembolüdür.

Apollon'un çok fazla özelliği vardır, her şeyden önce gümüş yaylı okçu tanrı olarak bilinir. İlyada'da savaşta dokuz gün oklarıyla ordudaki yığınları öldürmüştür. Bu özelliği onu diğer tanrılardan üstün tutar. Apollon'un okuyla ölmek tatlı bir ölüme kavuşmak demektir. Apollon'un okunu hedefe kilitlemesi gibi, Güneş burcumuzun ifade ettiği konular, yaşam amaçlarımız hakkında bilgi verir. Okun hedefi tam onikiden vurması için diğer gezegenler bu amaca hizmet etmelidir. Güneş ile temas eden gezegenin rahat açılarında, açı yapan gezegenin özellikleri bize yardımcı olurken, zor açılarında engellendiğimizi hissedebiliriz. Böyle durumlarda haritamızda Güneş, Apollon gibi parıldamaz; yazın coşkusundan kışın karanlığına geçmiş gibi kendimizi mutsuz ve enerjisi çekilmiş hissederiz.

Apollon'un müzik ve sanat yeteneği birçok efsanede geçer, tanrıları habercisi Hermes'ten aldığı lir ile Olymposlu tanrıları neşelendirir. Platon, müziğin ruhanî bir yanı olduğunu söyler. Gerçekten de müzik, ruhsal tutkuları dile getiren huzur ve mutluluğu simgeler.

Resim 11. Apollo ve Diana", Albrecht Durer, 1502

Bu durumda birçok sanatçının Güneş'inin Aslan burcunda olması doğaldır, çünkü Güneş fonksiyon olarak ifade edilmek ve Şamaş'a yazılan ilahide geçtiği gibi şöhret sahibi olmak ister. Bunun yolu, belki lirin ilham veren sesi, belki bir gösteri sanatı olur. Doğum haritalarımızda Güneş'in konumu ve 5. ev kendimizi nasıl ifade edeceğimizle ilgili ipuçları verir. Örneğin 5.evi Aslan burcu kesiyorsa, bir hobi edinmek hatta çocuk sahibi olmak kendini ifade etmenin yollarından biri olacaktır. Hepsinde bir

yaratım mevcuttur. Yaratmak, beraberinde yaşam sevgisini; yaşam sevgisi beraberinde mutluluk, neşe ve coşku getirecektir.

Apollon, esin perileri Musa'ların korosunun yöneticiliğini de yapar. Musa adının kökü akıl, yaratıcılık ve güç kavramlarını içeren *men* kökünden gelmektedir. Yetki alanlarında şiir, pandomim, flüt, tragedya ve komedya vardır. Apollon'un Musa'larla olan bağlantısı, Güneş'in yaratma edimine tekrar vurgu yapar. Musa'lar, insanlar ve tanrılar arasında bir köprü görevi görür. Böylelikle Güneş'in olumlu ve olumsuz yanlarını açığa çıkarır; Tanrı'ya yakın olmak, insanın cömertliğini ortaya çıkarabileceği gibi, talepkâr, zorba denilebilecek özelliklerin ortaya çıkmasına neden olabilir. Bu durumda Güneş'in olumsuz özelliklerinin kullanılması söz konusu olacaktır, kişi tanrısal özelliklere bürünerek kendini beğenmişliğe ve gurura kapılabilir. Bu özellikler Aslan burcunun gölgeleridir. Olması gereken, sağlıklı ego (Güneş) geliştirmektir. Sağlam ve dengeli bir egoya sahip kişi, endişeleriyle baş edebilmesinin yanında tutarlı kişilik gelişimi gösterir ve yaşamına değer verir.

Bu arada tekrar Musa'lara dönüp ufak bir dip not açmak istiyorum. Musa'lardan biri olan Urania, gök biliminin ve astronominin ilham perisidir. Bu durum, astrolojinin sezgi ve ilham ile olan bağlantısını gözden kaçırmamamız gerektiğini anlatır. Nasıl şiir yazmamız için kelime haznemizin geniş olması yeterli değilse, doğum haritasını yorumlamak için de sadece bilgi yeterli olmayacak, yanında sezgi ve ilham perilerine ihtiyacımız olacaktır.

Apollon'a solar konseptinden dolayı Zeus'tan daha çok tapınıldığı görülmüştür. Homeros'un *Odyssea* adlı eserinde geçen dualarda sıralama Zeus, Artemis ve Apollon şeklindedir. Güneş tanrısı Apollon'la birlikte büyüyen kız kardeşi Ay tanrıçası Artemis'in gücü Apollon'dan aşağı değildir. Yani iki gezegenin bileşenleri olan, ışık ve karanlık, güven ve korku, yaşam ve ölüm ara-

sındaki bütünlük ancak birlikte ele alındığında bir anlam ifade etmektedir.

Ayrıca Güneş tanrısı Apollon, insanlara hastaları iyileştirme sanatını öğreten ilk tanrıdır. Oğlu hekim tanrısı Asklepios'a sırlarını vermiştir. Mitolojik söylence, aynı şekilde astrolojide de vuku bulur. Haritadaki Güneş, kişinin genel sağlığı hakkında bilgi verir. Hastalık sadece beden ile ilgili değil, ruh ile de ilgilidir. Yaşam enerjisinin çekildiği depresyon hali, Güneş'in ifadesini engelleyen gerilimli Güneş-Satürn açılarında daha sık gözlemlenir. Bu durumda, kişi Apollon'un ortalığa veba salması gibi hastalıklı bir duruma çekilecektir.

Işık saçan tanrı, aynı zamanda kehanet tanrısıdır. Apollon'un Delphi tapınağına gelen insanlar, sorularının cevaplarını bulurlardı. Gelecek ile ilgili bilgi verilmesinin astrolojik bağlamı, Güneş burcumuzun davranış modelini iyileştirmekle geleceğimizi şekillendirebileceğimizi anlatmasıdır. Apollon tapınağının girişinde "Kendini Bil" yazar. Kendini bilmek, Platon'un dediği gibi üç erdem olan bilgelik, cesaret ve ölçülü olmak ile mümkündür. Kendini bilen kişi kendi öz benliğinin farkında olan ve iradesini kontrol edebilen, yani Güneş'in özelliklerini olumlu anlamda yaşayabilen kişidir. Etrafımızda sevmediği işlerde çalışan, mutlu olmadığı ilişkileri bitirmek için iradesini kullanamayan, dolaylı olarak da kendini gerçekleştirmeyi başaramayan o kadar çok insan var ki, bunları aşabilmek ancak Güneş'in sesine kulak vermekle mümkündür.

Apollon'un aşklarının sonu hep hüsranla bitmiştir. Genelde sevgilileri tarafından reddedilmiştir. Özellikle Daphne ile ilgili olan mitinde Daphne, Apollon'dan kaçar. Apollon onu tam yakalamışken duaları karşılıksız kalmayan Daphne, defne ağacına dönüşür. Campbell olayı şöyle yorumluyor:

Apollon; Güneş, zamanın ve olgunluğun tanrısı artık yakışıksız davranışını bırakıyor ve bunun yerine, defneyi sevdiği ağacı sayıyor ve ironik bir biçimde yapraklarını zafer tacı taşıyanlara öneriyor. Kız, anne-baba imgesine geri çekilmişti ve orada anne aşkı düşünen bir eşe bağlanma halinden uzak tuttuğu başarısız koca gibi bir koruma bulmuştu.[3]

Apollon'un bu olaydan sonra başında defne ağacı yapraklarıyla dolaşması ve günümüzde bunun hâlâ zafer anlamını taşıması, Güneş'in baskın gücünü simgelemektedir. Güneş Terazi burcunda düşer. Bu konumda ilişkilerde, benliği ifade etmek kolay değildir. İlişkilerdeki benlik kavgasını en çok Aslan, Koç ve Terazi burçları yaşar. Güneş'in yönettiği burç Aslan'da ve yücelttiği burç Koç'ta kişi "benim" derken, Terazi burcunda, benliğini ortaya koymak için mücadeleler verir.

Olayı Daphne yönünden ele aldığımızda, Güneş'in eril ifadesi ortaya çıkar. Kişi içindeki eril enerjiyle nasıl bağlantı kurarsa, yaşadığı ilişki modelleri de bu anlayıştan nasibini alacaktır. Eğer bir kadının doğum haritasında Güneş zorlu açılar yapıyorsa; kadın ya Daphne gibi erkeklerden kaçacak ya da erkek sevgili imajında regresyon yaşayarak sorunlu baba-kız bağlantısına geri dönecektir.

Son olarak Güneş'in varediciliğinin yanında yokedici gücünü anlatan Apollon'un oğlu Phaeton'un söylencesine değinerek Güneş'in diğer olumsuz gücüne değinelim: Bir gün Phaeton, babasının güneş arabasını sürmek ister. Apollon oğlunun ısrarına dayanamaz, dikkatli sürmesi konusunda uyararak oğluna arabayı verir. Fakat Phaeton atları dizginleyemez, çok alçaktan uçarak ormanları yakar, nehirleri kurutur. Zeus, Phaeton'un üzerine

---

[3] Campbell, Joseph, *Kahramanın Sonsuz Yolculuğu*, İstanbul, 2000, s. 76.

yıldırım göndererek olabilecek daha kötü olayların önünü keser. Söylencedeki tehlike, doğum haritalarındaki Güneş'in konumu için de geçerli olacaktır. Güneş'in bulunduğu ev, kişinin iradeli ve güçlü olabileceği yeri göstermesinin yanı sıra, kontrol edilemediğinde yıkımın gerçekleşeceği alana da işaret eder.

Apollon'un diğer çocukları Zeus tarafından öldürülmüştür. Karşımıza hep yalnız bir Apollon çıkar. Yalnızlık, başarmakla oldukça ilintili bir kavram. Güneş'i gerçekleştirmekle başarının tohumu atılmış olur. Başardığında gerçekte yalnızsındır ki Olympos tepelerinde oturan ve gücü (Güneş) elinde tutan tanrılardır, insanlar değil!

Mısır mitolojisine baktığımızda ise, panteonda Güneş tanrısı Re'nin çok önemli bir yere sahip olduğunu görürüz. Aynı zamanda Re, Mısır'ın ilk kralıdır, *Atum* adıyla dünyanın yaratıcısı olarak da bilinir. Merkezi Heliopolis (güneşkent) olan Atum üstün bir varlıktır, doğadaki güçlerin en mükemmelidir, tüm tanrıların varoluş gücünü taşır. Her sabah yeniden doğan tanrı, her gece saltanat kayığı ile Duat'a (öbür dünya) geçer.

Mısırlı bir diğer Güneş semboliği, Teb kentinin baş tanrısı Amon'dur. Tebli rahipler tanrı Amon'un yaratıcılığını öven eşsiz eserler üretmişlerdir. Yaratma ile ilgili tüm kavramlar Amon'un altında birleşir. O, göğün ötesi ve yeraltı dünyasının altını yaratandır. Amon, Güneş tanrısı Re ile birleşerek Amon-Re adıyla güneşleştirilmiş ve en üstün tanrı konumuna yükselmiştir. Firavun IV. Amenhotep'in, tek tanrı dinini ortaya koymasıyla birlikte, Güneş tanrısı Aton, tek tanrı olarak ortaya çıkmaktadır.

Mısır Güneş tanrısının isim değiştirmesi ve gücüne güç katarak yoluna devam etmesi onun diğer tanrılardan üstün olduğunu gösterir. Mısır örneğinde olduğu gibi krallar çoğu zaman kendileri ile Güneş arasında bir bağ kurmuşlardır. Babil İmparotorluğu krallarından Hammurabi şöyle der:

Ben Babil Güneş'iyim, Sümer ve Akkad üzerine doğan ışığa neden olan [4]

Firavunların tanrı olduğu düşünülecek olursa, Güneş ve tanrı arasındaki bağ daha kuvvetlenmiş oluyor. Jung aşağıdaki Mısır metninden yola çıkarak bu kavramlara bir de baba figürünü eklemiş ve şöyle yorumlamıştır:

Ben tanrı Atum, yalnız olanım
Ben tanrı Re'yim ilk görünen
Ben büyük tanrıyım kendini yaratan...
Ülkemdeyim, şehrime geldim, Baba Atum ile birlikteyim.

İnsan tanrı olduğunda, önemi ve gücü büyük derecede artar. Burada asıl amacın, tüm insanlığın zayıflığına ve güvenliğine karşı bireyi güçlendirmek olduğu görülüyor. Ama bilinç gücünün direnci sadece tanrı olarak dışa yansıyor. Dünyanın görünen babası güneştir, göksel ateş bu yüzden baba, Güneş ve ateş mitolojik olarak eş anlamlıdır." [5]

Yine Jung, Yeni Meksika'da kent görünümlü köyler kuran Puebloları görmeye gitmiştir. Oradaki bir yerli ile arasında geçen söyleşi, bir nevi Mısır mitinin yinelenmesi gibidir. Jung, *Anılar, Düşler, Düşünceler* adlı kitabında bundan şöyle bahseder:

Damda giderek yükselen Güneş'in altında otururken Ochwiä Biano bana Güneş'i gösterdi ve "Orada yükselen şey, babamız

---

[4] Hawkes, Jacquetta, *Man and the Sun*, London, 1962, s. 60.
[5] Jung, C.G., *Symbol of Transformation*, New York, 1976, s. 87.

değil mi? Bunun tersini kim iddia edebilir? Başka bir tanrı nasıl olur? Güneş olmadan hiçbir şey olmaz" dedi.[6]

Örneklerde görüldüğü gibi, Güneş ve baba sembolikleri sık sık birbirine işaret eder şekilde kullanılmıştır. Baba, Güneş gibi güçlü, kuvvetli ve yol gösterici olarak görülür. Bu ikili, astrolojide de birlikte anılır; Güneş'in konumu, baba veya baba algısı hakkında bilgi veren verilerden biridir.

Apollon, aşık olduğu Daphne için Güneş tanrısının ateşli gücü ile babanın hükmediciliği aynı anlama gelmekteydi. Kadının baba imgesini içselleştirme tarzı, yetişkin olduğunda anlamlı ilişkiler kurma becerisini etkilediğinden oldukça önemlidir. Örneğin Güneş-Neptün kavuşum veya sert açılarında, baba fiziken dışarda yaşayabilir, alkol bağımlısı veya hasta olabilir. Bu gibi nedenler sebebiyle baba, psikolojik olarak yok algılanır. Bu durumda çocuğun özel ve önemli (Güneş) olduğu ile ilgili düşünceleri bulanıklaşacak ve yaşamının geri kalan kısmını önemli olmadığı inancıyla geçirebilecektir.

Çocuğun kimliğinin oluşmasında önemli etkenlerden biri olan Güneş'in haritadaki konumu, 1,5-3 yaş arasında yaşanan psikoseksüel evrelerden anal faza karşılık gelir. Çocuk bu dönemde, kendi kendine yürümeyi, konuşmayı ve dış dünyayı tanımayı öğrenir. Kim olduğunu bilmek, kontrol edebilmek ve iradesini kullanabilmek ister. Otorite olarak gördüğü ebeveyn figürlerinden ayrılarak, kendini ortaya koyma savaşı verir. Artık anneyle olan ilişkisi, yerini babayla olan ilişkisine bırakmıştır. Baba (Güneş), ona dış dünyayı öğreterek bağımsızlığın yolunu açar. Çocuk ancak kendini ortaya koymayı başardığında özgürleşerek bağımsızlığını kazanır. Ayrıca olaylar karşısında eyleme geçerek suçluluk

---

[6] Jung, C.G., *Anılar, Düşler, Düşünceler*, İstanbul, 2013, s. 234.

duygusu hissetmeden otorite figürlerine karşı gelebilir. Yine astrolojik bir örnek verecek olursak, Güneş'in gerilimli Mars ve Satürn açılarında, kişi kendini her ortaya koyduğu anda sanki sınır ve zorluklarla karşılaşıyor gibi hissedecektir. Temelde bunun nedenlerinden biri, anal fazda yaşanan ebeveyn figürünün anlayışsızlığı ve bunun karşısında yaşanan kızgınlık duygularının ifade edilememesidir. Güneş-Neptün gerilimli açılarındaysa çocuğun gücü etkisiz gibidir. O nedenle çocuk kendisinden emin değildir. Bu nedenle başka insanlara bağımlılık geliştirebilir.

Astrolojik olarak anal dönemde, Güneş'le birlikte Mars da çalışmaya başlar. Güneş ve Mars sembolleri, Yunan mitolojisinde geçen kahraman Herakles'in anlatısında buluşur. Herakles, insanları kötülüklerden koruyan bir kahramandır. Kahraman Herakles, Güneş sembolüdür. (Roma mitolojisinde Herkül olarak geçer.) Herakles'in oniki göreviyle[7] Güneş'in zodyaktaki oniki burçtaki yolculuğu arasında bağlantı kurulmuştur.

İnanılmaz bir gücü olan bu yiğit, ölümsüz tanrılara bile kafa tutmuştur. Oniki zorlu göreve atılarak hepsinin üstesinden gelen Herakles, yiğitlik ve yüreklilik simgesidir. Roma mitolojisinde Herkül ve Mars sık sık kavga eder ve savaşırlar. Hatta bir seferinde Herkül, Mars'ı o kadar kötü yaralar ki Mars'ın oğullarından

[7] Hera, Herakles'i çıldırtarak karısı ve çocuklarını öldürmesine neden olur. Herakles günahlarının bağışlanması için ne yapması gerektiğini öğrenmek için Delphi tapınağına gider. Kâhin, ona Miken kralı Eurystheus'a gidip onun buyuracağı şeyleri yapması gerektiğini söyler. Bu görevler, oniki görev olarak adlandırılır.

Resim 12. "Bebek Herkül yılanı boğarken"
Roma zamanından kalma heykel, MÖ 2.yy.

Panik ve *Korku* onu Olympos dağına taşırlar. Astrolojik yönden Mars ve Güneş semboliklerinin savaşı, Mars'ın olumsuz kullanılması halinde kişinin kendisine (Güneş) zarar verebileceğini anlatır. Güneş-Mars gerilimli açılarında saldırganlık, içe dönük parçalanma ve sertlik, kişisel iradeye mani olur. Güneş ve Mars'ın bulunduğu burçlar, kişinin niçin şunu veya bunu seçtiğini ve bu yolda iradesini kullanarak nasıl muktedir olabileceğini ifade eder.

Gök cisimlerinin en parlağı Güneş, haritalarımızda aldığı konumla bazen göksel Şamaş gibi elini uzatarak bizi karanlıktan kurtarır; canlılık, mutluluk ve yaşama sevinci verir, bazen Phaeton'un trajik sonu gibi bizi ölüme götürür. İçimizdeki apaçık güç olan Güneş, kim olduğumuzu, ne istediğimizi, hedeflerimizi, kimliğimizin en önemli yanını ortaya koyar. Karşılığındaysa bizden onu kendisine yaraşır şekilde yaşatmamızı bekler.

Resim 13. "Luna", Jan van der Straat, 1587

AY

Gılgamış: Korktum ve gözlerimi
Ay'a kaldırdım,
Yakardım ve yakarılarım tanrılara ulaştı.
İmdi, ey Ay tanrısı Sin
Koru beni.

Gılgamış Destanı'ndan

Ay, ışığını geceye salınca, gün ışığını üzerimizden çekince gündüzün telaşından kurtuluruz. Daha duyarlıyızdır, sessizliği dinleyip kendimizi hayal gücümüzün dizginlerine bırakırız. Ay zamanı düş görme zamanıdır, duygular ve düşünceler özgür bir kelebek gibi gökyüzünde uçar.

Çoğunlukla, Ay burcundan ziyade Güneş burcunu biliriz. Bu, bireyselliğin ön planda olduğu günümüz dünyası için beklenen bir sonuçtur. Oysa klasik astrolojide ve doğu astrolojisinde Ay, Güneş'ten daha önemlidir. Mitolojinin biçimlenmesinde bir düş yaşamı yaratarak Güneş'ten daha etkili olmuştur. Ay, Güneş'ten önce kullanılan ilk zaman göstergesidir. İlk ay birimi, yirmi yedi veya yirmi sekiz geceden oluşan aydır. Babilliler bunu tekrar düzenledikten sonra günümüzde kullandığımız dört haftalık ayı oluşturmuşlardır.

Resim 14." Güneş ve Ay", Aurora Consurgens, 15 yy. (Güneş (eril ve bilinç) ve Ay (dişil ve bilinçdışı) dövüşüyor. Karşıtlar fakat kalkan olarak birbirlerini taşıyorlar. Güneş bir aslan üzerine, Ay ise bir griffon'a[1] binmiş.)

Tarihe baktığımızda kadınların üreme işlevlerini Ay'ın düzenlediği düşüncesinin oldukça yaygın olduğunu görürüz. Ay, üretme gücüdür, kadınların aybaşı dönemlerinin ay dönümlerine denk gelmesi tesadüf değildir. Örneğin ilkel bir kabile olan Grönland yerlilerinde, Ay doğurganlık simgesi olarak yüceltilmiştir. İlkel kabilenin kadınları Ay'a bakmazlar ve gece sırtüstü yatıp karınlarına tükürük sürerek Ay tarafından hamile bırakılmaktan korunmuş olurlardı. Yine Maorilere göre Ay, bütün kadınların gerçek kocasıdır.

---

[1] Griffon, mitolojik bir yaratıktır. Çeşitli şekillerde tasvir edilir. Resimde arka ayakları aslan, kartal vücutlu, kartal kafalı ve kanatlı olarak tasvir edilmiştir. Yunan kültüründe griffonlar, altının (Güneş) koruyuculuğunu yaparlar.

"Ay" sözcüğü, Slav ve Germen dillerinde erildir. Bir zamanlar Kelt, Yunan ve Latin dillerinde de erildi. Mitolojide Sümer Ay tanrısı Nanna ve Babil Ay tanrısı Sin, erk özelliklere sahiptir. Sin, uzun sakallı ve elbisesinin üzerinde ay şekli bulunan bir insan olarak canlandırılmıştır. Buradaki en önemli husus, Ay'ın bildiğimiz dişil ifadesinin eril olarak kullanılmasıdır. Dişil özelliklere sahip olan Ay neden eril olarak tasvir edilmiş olabilir? Bunun cevabını, Yunan mitolojisine kaynaklık eden Homeros'un ünlü destanındaki Odysseus'un öyküsünde bulabiliriz. Odysseus'un üç yüz altmış domuzu vardır, her biri ölünce (Güneş tanrısı Apollon'nun da sığırlarının toplamı üç yüz altmıştır) yeraltı dünyasına inmiştir. Ardından ölüleri ziyaret ederek doğudan, Güneş'in aydınlık yuvasından çıkar. Güneş'i, yani farkındalığı temsil eden sığırların ölmesi ve ardından Odysseus'un yeraltına inmesi, bilinç ve bilinçdışı arasındaki, yani Güneş ve Ay arasındaki bağı ifade etmektedir. Bilinçdışı karanlık ve dişil öğeyken, bilinç aydınlık ve eril bir öğedir. Dışarıdan bakıldığında, gece ve gündüz düşman gibidirler oysa ikisi de aynı amaca hizmet ederler, bir madalyonun iki yüzü gibidirler. İkisinin buluşması, birinin diğerinin yerine geçtiği sürekli bir çevrimi anlatır.

Astrolojide benzer şeyi söyler: Ay, Yengeç burcunu yönetir. Güneş ışınları 21 Haziran'da Yengeç dönencesine dik gelir; o gün, en kısa gece ve en uzun gündüz yaşanır. Bilinçdışı akıntısının yoğun olduğu Yengeç burcunun, solar kuvvet etkisinin en yüksek olduğu günde başlaması ve ancak ilerleyen günlerde, ışığın yerini karanlığa bırakması aynı şeyi söyler: Ay'ın temsil ettiği bellekte kalmış saklı bilgiler bilince çıkarılmalıdır. Ay burcu, Güneş burcunun ifade edilmesinde bir araç olarak kullanılır. Ay ve Güneş arasındaki olumlu açılarda akış rahat olduğundan kişi kendini rahat ifade ederken gerilimli açılarda kişinin kendi ifade etmesi sekteye uğrayacaktır.

Yunan mitolojisinde Ay tanrıçalarından biri Selene'dir. Selene, Güneş tanrısı Helios'un kız kardeşidir; iki atın çektiği gümüş tekerlekli bir araba üzerinde semâdayken tasvir edilir. Anlatıları daha çok sevgilileri üzerinedir. Selene, kavalıyla sevincini ve hüznünü anlatan Endymion adındaki bir çobana gönül verir. Sevgililer, günün ışığında hasretle birbirlerini beklerler. Tanrıça, Zeus'tan ölümsüz uykuya dalmayı dileyerek, Selene'nin gümüş ışığının sonsuza kadar tenine dokunabilmesini arzulamıştır.

Bu etkileyici aşk öyküsünde Ay'ın hayalperest yanı ortaya çıkıyor. Duygular, Selene'nin ışığının sevgilisinin tenine dokunmasıyla ifade buluyor; bunun içinse bir düş dünyası yaratılıyor. Haritalarımızda Ay'ın bulunduğu burç, duygularımızı nasıl ifade ettiğimiz ile ilgili bilgi verir. Bunu bir örnekle açıklarsak; Ay Başak'ta olduğunda kişi, duygularını mantıklı bir kalıba sokarak sistematize etmeye çalışacaktır, fakat duygular dünyasında bu mümkün olmadığından kişi, duygularını anlamlandırmakta zorluk çekecektir. Ay Balık burcunda olduğundaysa duygular mistik ve büyüsel bir atmosferde yaşanacaktır. Kişi, duyguları tarafından çepeçevre sarılmış hissederken diğerleri tarafından duygusuz ya da soğuk olarak da algılanabilir. Bu durumun nedeni, kişinin kendi duygu dünyasına yabancılaşmış olmasıdır.

Eski dönem gökbilimcileri, Ay'ın üzerindeki karanlık düzlüklerin suyla dolu olduklarını düşündüklerinden, buraya "Ay denizi" adını vermişlerdi. Ay, su elementi gibi değişken bir doğaya sahiptir. Ay'ın değişmesi, büyümesi ve küçülüp yeniden doğması ile ilgili Ptolemaios (Ptolemy), *Tetrabiblos*'ta şu satırlara yer verir:

Sular onunla yükselir ve alçalır, denizdeki gelgitler Ay'ın doğması ve batmasını taklit eder. Ay büyürken bitkiler ve hayvanlar, gerek parça parça gerekse bir bütün halinde büyümeye, kabar-

maya ve dolup taşmaya başlarlar, küçülürken ise kesilme, kuruma ve bitiş baş gösterir.[2]

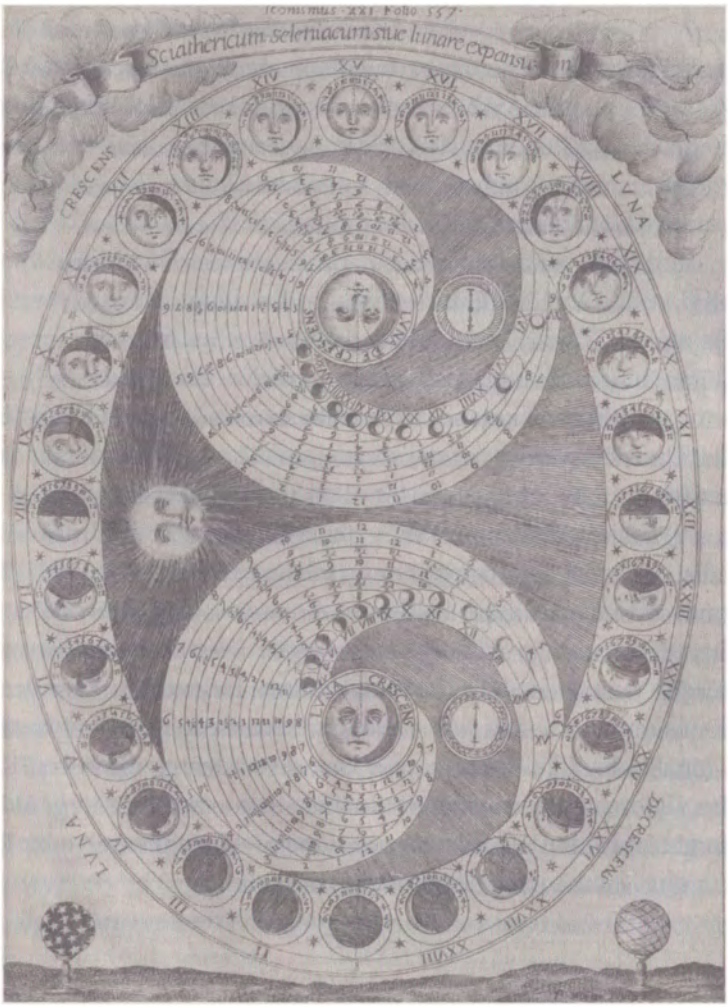
Haritalarda Ay'ın konumu, dalgalanmaların yaşanacağı alanları gösterir. Örneğin Ay 2. evdeyse, kişinin kendi hakkındaki değer duygusu değişkenlik gösterecektir; Ay 3. evdeyse, kişinin çevresi ve ilgi alanları sürekli değişir. Ayrıca bu konum, duyguların doğasına da işaret eder; duygular gelip geçicidir.

Herkes Ay'ın evrelerine aşinadır. Bu evreler, kişilik hakkında bilgi verir. Örneğin, Güneş ve Ay'ın buluştuğu Yeniay evresini ele alalım. Yeniay, aynı zamanda Apollon'un bayramının veya Güneş'in gündönümü festivalinin günüdür. Bu evrede Ay'ı göremeyiz, gökyüzü karanlıktır. Yeniay evresinde doğan insan dürtüsel hareket eder ve nereye varacağını düşünmeden hareket ettiğinden dolayı Güneş tanrısı Apollon'un ışığına muhtaçtır.

Ay fazları, değişimin farklı yüzleri, tanrıçanın farklı tasvirleridir. Ay'ın üç hali, tanrıçanın üç yüzüne karşılık gelir: Hilâl fazında saf ve masum bir bakiredir, Artemis sembolüdür; dolunay fazında olgunluğa erişmiş bir kadındır, Efesli Artemis'tir; son dördün fazında ise bilge kadındır, tanrıça Hekate'dir. Tanrıçanın dönüşümünün temeli kan ve kadın arasında kurulan bağlantıda yatmaktadır. İlkel insanlar için kan, gizem işareti olmuştur. Kadın, ilk olarak kandan haberi olmayan bakire kadındır; regl olduğunda sihirli bir kadın, menopoz dönemiyle birlikte bilge bir kadın olur, çünkü içinde kanı tutabilmektedir.

---

[2] Ptolemaios, Claudius; Yılmazer, Devrim (Çev)., *Tetrabiblos*, İzmir, 2014, s. 14.

Resim 15. Ay fazları değişim haritası, 17. yy

Şimdi sırasıyla bu üç tanrıçayı inceleyelim:

Yunan mitolojisinde geçen Artemis, Ay tanrıçası Selene dışında bilinen diğer bir Ay tanrıçasıdır. Zeus ve Leto'dan doğma tanrıça, Apollon'un kardeşidir. İlyada'da ok taşıyan tanrıça olarak geçen Artemis çok iyi bir avcıdır. Okuyla kadınlara ölüm saçar. Zeus'tan bakire kalarak yaşamayı dilemiştir. Artemis her çağda, her bölgede farklı farklı adlarla anılmıştır, Roma mitolojisinde cadılar tanrıçası Diana olarak geçer. Efsanevî Amazonların büyük ilâhesi Diana, vahşi hayvanların koruyucusu, bütün varlıkların anası, zevk ve sefa düşkünüdür. Aynı zamanda ani ölüm ve salgın hastalıklara yol açan karanlık tanrıçadır. Artemis ve Diana, hilâl fazına eş düşen tanrıçalardır. Yeniaydan üç buçuk gün sonra ortaya çıkan hilâl fazında, gökyüzünde oluşan aydınlıkla birlikte, iyimserlik ve umut oluşur. Bu fazda doğan kişi, tıpkı Artemis gibi coşkun enerjisini sürekli hareket ederek harcayabilir. Artemis ve Diana'nın cinsel açıdan güçlü olmalarına rağmen bakire ve vahşi dünyayla bağlarını koparmamış olmaları, bu faz insanının dürtüsel hareket ettiğini gösterir. Henüz diğer kişinin yansıttığı benlik ile karşılaşılmamış olduğundan, kişi daha yoğrulmamıştır.[3] Ay, hilâl fazında görünür hale gelir. Böylelikle yaptığımız şeyler, Boğa burcunun elementi toprağın doğasına uygun olarak, daha somutlaşır. (Eski inanışlara göre Boğa burcunun simgesi, Ay simgesi olan boğa boynuzlarıdır.) Üretkenlik ve büyüme gerçekleşir. Tüm bunlar Ay'ın Boğa burcunda yücelmesini doğrular sembolik buluşmalardır.[4]

---

[3] Antik Yunan'da Artemis'e tapmak, kişinin kendi bireyselliğine tapması demekti.

[4] Ay'ı simgeleyen Mısır tanrıçası İsis inek boynuzları ile tasvir edilmiştir, başlığına hilâl takmaktadır. Hatta Ay tanrıçasına adanmış özel dinsel şenliklerde, hilâl biçiminde küçük kekler pişirilirdi.

Dolunay fazının temsilcisi, Anadolulu ana tanrıça Efesli Artemis'tir. Çok memeli tanrıça, başı taçlı ve örtülü bir heykel olarak biçimlendirilmiştir. Başının üstünde üç kat kule biçiminde üç tapınak taşır, bu onun şehirleri de koruduğunu gösterir. Ensesi dolunay biçiminde bir disk ile çevrilidir, diskin her iki yanında kartal başlı aslan vardır ve boynunda zodyak işaretlerinden oluşmuş bir gerdanlık taşır. Alnında, Ay tanrıçası imajına uygun hilâl taşır. Altında kat kat memeleri bulunmaktadır. *(Resim 16. "Efesli Artemis gravürü", 18 yy.)*

Dolunay fazına karşılık gelen tanrıça olgunlaşma ve üretme gücünü anlatır. Dolunayda Ay, Güneş'in karşısında yer alır. Ay, Güneş'in ışığını en üst düzeyde yansıtırken, ışığının yavaş yavaş azalacak olması bitişin göstergesidir. Dolunay zamanında doğmuş kişi, diğerinin yansıttığı her türlü davranışa karşı duyarlı olacaktır. Bu fazın tanrıçası Efesli Artemis de duyarlı bir anne olarak diğerlerini önemseyen kucaklayıcı bir tavır içinde olmuştur. Tabi bu durumda yaşanacak zorluk, kişinin kendi kimliği (Güneş) ile karşılaşmasının pek kolay olmamasıdır. Fakat kişi, kendisi ve diğeriyle arasındaki dengeyi koruyabilirse olgunluğun doruğuna erişecektir.

Son olarak son dördün fazının sembolü karanlık tanrıça Hekate'yi ele alalım. Hiçbir Olymposlu tanrı ile adı geçmemiş tanrıça Hekate'den, Hesiodos'un *Theogonia* adlı eserinde uzunca söz edilir; Zeus'un Titanlardan olan Hekate'yi herkesten üstün

tuttuğu yazılır. Hekate, ölüm kalım savaşlarında dilediği savaşçıya yardım eder, bereketli av sağlar. Büyüyü ve sihri elinde tutan tanrıçanın ölümsüzler arasındaki yeri büyüktür. Bilge tanrıçanın simgelediği son dördün fazında, Ay küçülmeye başlar. Dolunay fazında kişi artık kendisiyle karşılaşmış ve bilgeliğe doğru yol almıştır. Son dördün fazındaki Ay, yarı karanlık yarı aydınlık hâliyle, sona doğru ilerlemektedir. Bu fazda doğan kişi, yarı karanlığın yani bilinçdışının yüzeye çıkmasından korkar çünkü tam olduğunu düşünmektedir. Bu nedenle kendi içindeki diğer *ben* ile karşılaşmaya hazır değildir.

Bu tanrıçaların her biri kendi içinde üç yönlü tasvir edilmiştir. Tanrıçaların üç yönü, kadın olmanın aşamalarını anlatır. Kadın, hiç el değmemiş saf Artemis'ten Hekate'ye olan yolculuğunda değişir ve dönüşür. Jung, her erkekte doğuştan varolan bir kadın imgesi (anima) olduğunu söyler. Bu imge, erkeğin bilinçdışında bazı ölçünlerin oluşmasına neden olur. Erkek bu ölçünlere göre seçim yapar; kimi kadını beğenir, kimi kadına istek duymaz. Erkek çocukta animanın ilk yansıdığı kişi annedir. Bir erkek bir kadına istek duyarsa, bu kadın o erkeğin animasıyla eş özellikler taşıyordur.[5] Erkek haritasında Ay, erkeklerin içlerindeki kadın ile nasıl iletişim kurduklarını ve eş seçerken hangi kıstasları ele aldıklarını gösterir.[6] Kadınların haritasındaki Ay, içsel kadın imajlarını anlatır. Ataerkil toplumlarda kadınlar, Ay burçlarını yaşamaya daha meyilli olduklarından, kadın için Ay burcu Güneş burcundan daha büyük bir öneme sahiptir. Bu cümlelerden, ataerkil toplumlarda Ay'ın erkek için önemli olmadığı anlaşılmamalıdır. Örnek verecek olursak, Yunan, Mısır ve tek tanrılı dinlerin ataerkil bir dünyanın içinde varolduğu görülür. Tanrılar erk

---

[5] Geçtan, Engin, *Psikanaliz ve Sonrası*, İstanbul, 1981, s. 158.

[6] Erkekteki animanın bir diğer belirteci Venüs'tür.

gücünü elde tutarlar, erkektirler. Ama tapınaklar seven anne imgeleriyle doludur. Çünkü Ay'a olan ihtiyaç, erkeğin yadsıyabileceği bir şey değildir.

Ay, anne arketipidir. Kadın için anne, cinsiyetinin belirlediği bilinçli yaşamın misalidir. Oysa erkek için anne, örtük bilinçdışının imgeleriyle dolu, henüz tanımadığı bir yabancıdır.[7] Erkeğin Ay imgesine yabancı olması, onun Ay ile ilgili problemleri kadından daha farklı yaşamasına neden olur. Bu farklılığa rağmen Ay burcu, annemizi nasıl algıladığımız hakkında çok şey söyleyecektir. Örneğin, Ay Koç burcunda olduğunda, kişi annesini cesur, savaşçı fakat istek ve ihtiyaçlarına karşı ilgisiz algılayabilirken, Ay Yay burcunda olduğunda, annesini iyimser, dindar ama annelik sorumluklarını almak istemeyen biri olarak algılayabilir.

Psikoseksüel gelişim evrelerinden, 0-1,5 yaş arasında yaşanan oral dönemde, Ay aktive olur. Yeni doğmuş bebeğin tüm ilişkisi annesiyledir. Bu dönemde, bebek temel güven duygusunu geliştirir. Eğer annesi çevrede bulunup bebeğin temel ihtiyaçlarını (açlık, altını kirletme ve bedensel rahatsızlıklar) giderebilirse bebekte güven duygusu oluşur; bu gereksinimlerin gereğince karşılanmaması ya da aşırı oranlarda doyurulması birçok anormal kişilik özelliklerinin yerleşmesine neden olabilir. Bu noktada, doğum haritasında Ay'ın konumu, anneyle kurmaya başladığımız bağın, bireyleşme aşamasına kadar olan süreci hakkında olduğu kadar, beslenme, sevgi ve güven konularında nasıl doyuma ulaştığımız hakkında da bilgi verir. Örneğin Ay'ı Boğa burcunda olan çocuk, her ihtiyacında onu besleyen bir anneyle karşılaştığından kendini güvende hissedecektir. (Ay Boğa burcunda yücelir.) Fakat kişi annesinden ayrılmakta zorluk çekecektir. Ay Kova'dayken, çocuk düzensiz beslendiğinden annenin ne zaman onun

[7] Jung, C.G., *Dört Arketip*, İstanbul, 2013, s. 41.

ihtiyaçlarına cevap vereceği konusunda belirsiz bir tutumla karşılaşmış olur. Annenin sıcak yakınlığı, çocuk dış dünyayla ilişkiye geçmeye gerektiğince hazır olmadan kesilebilir. Böyle bir durumda çocuk, sevginin sürekli olmadığına dair bir önyargı oluşturur ve diğer insanlarla yakınlık kurma korkusu geliştirir. O nedenle Ay Kova burcu insanları bağlılık konusunda zayıftır. Ay su burçlarında olduğunda anneyle derin bir bağ kurulacaktır. Çocuğun anneyle kurduğu yoğun ilişki ve güvenlik duygusu kazanma süreci, anormal davranışların gösterilmesi için uygun bir zemin hazırlar. Bunlar arasında abartılmış iyimserlik, yoğun karamsarlık, aşırı bağımlılık ve diğerlerinden çok şey bekleme eğilimi sayılabilir.

Ay çocukluğumuzu, geçmişimizi sembolize eder. Hatıralarımız da Ay'ın yönetimi altındadır. Anılarımız, zihnimizin bilinçdışı (Ay) bölgesinde yer alır. Bu bölgeye yerleşmiş bir diğer faktör alışkanlıklardır. Hayatımızda farkında olmadan tekrar ettiğimiz döngülerimiz, çocukluk deneyimlerimiz ile hayatımızın içine iyice yerleşir. Bu nedenle içgüdüsel hareket ve davranışlarımız da Ay'ın güdümündedir.

Mısır mitojisinde, Ay'ı sembolize eden ana tanrıça İsis'tir. Yer tanrısı Geb ile gök tanrıçası Nut'un birleşmesinden doğmuştur. Bir metinde İsis şöyle seslenir:

Ben her şeyin doğa anası, sahibesi ve tüm öğelerin yöneticisiyim, dünyaların ilk soyu, kutsal güçlerin başı, cehennemdeki her şeyin ecesi, cennette yaşayanların özü, bütün tanrı ve tanrıçaların tek başına ve tek biçimde açıklayıcısıyım. Benim isteğimle gökyüzünün gezegenleri, denizlerin tüm rüzgârları ve cehennemin ağlanası sessizliği düzenlenir. Benim adım, benim kutsallığım, tüm dünyada, çeşit çeşit biçimde, türlü geleneklerde ve birçok ad

altında sevilmektedir. Kendi topraklarından çıkmış Atinalılar Minerva, Giritliler Diana, Elevsisliler eski tanrıçaları Ceres, bazıları Juno, başkaları Hekate der. Her tür eski kuramda mükemmel olan ve düzenli törenlerle bana tapınan Mısırlılar, bana gerçek anlamda Kraliçe İsis dediler.[8]

Eski Mısır'da İsis, anaların anası olarak tapınılmasının yanı sıra bereket tanrıçası olarak kabul edilmiştir. Kocası Osiris'in parçalanan bedenini aramaktan vazgeçmemiş ve onu büyüleriyle hayata geri döndürüp ardından Horus'a hamile kalmıştır.

İsis oğlu Horus'un, kötülük imgesi Seth ile savaşında oğlunu hep koruyan bir anne olmuştur. Mısırlılar, Nil suları yükselmeye başlayınca İsis onuruna şenlik düzenlerlerdi. Ülkeye hiç yağmur yağmadığından, Nil'in suları tarla sulamada kullanılan yegâne kaynaktı. Tanrıçanın sevgilisinin ardından yas tuttuğuna, nehrin sularını yükseltenin de onun gözyaşları olduğuna inanılırdı.[9]

İsis, koruyan ve yardım eden annedir. Akıttığı gözyaşları, sevdiğine bağlanmış, sevdiğini ölüler diyarından getirmek isteyen bir kadının gözyaşlarıdır. Kendi acı çekerken, gözyaşları toprağı bereketli kılmıştır. İsis'in öyküsü, Ay'ın beslediğimiz ve beslendiğimiz alanları göstermesi bakımından, astrolojik çözümlemeye örneklik eden anlamlı bir söylencedir.

İsis, alnında bir yılanla da betimlenmiştir. Yılan yeniden doğuşun simgesidir. Bu noktada simyada geçen evrenin hammaddesi, kuyruğunu ısıran yılan Uroboros'u incelemek gerekir. Uroboros, kuyruğunu yiyen yılan anlamına gelir. Jung'un, Uroboros'a *Self*'in[10] üremesi için yutulması gerektiğini söyler.

---

[8] Campbell, Joseph, *İlkel Mitoloji*, Ankara, 1995, s. 67.

[9] Mascetti, Manuella Dunn, *İçimizdeki Tanrıça*, İstanbul, 2000, s. 161.

[10] Self, bilinçli ve bilinçsiz halleri içeren bir bütündür.

Resim 17. "İsis oğlu Horus'u emziriyor"
Mısır Müzesi, Kahire, MÖ 664-332

Resim 18. "Uroboros", Theodoros Pelecanos, 1478

Bu şekilde yeni doğan self daha güçlü olacaktır. Jung, yutma eylemini egonun bilinçdışına doğru çözümlenmesi olarak ele alır, ayrılmazlığın ve bağlılığın bir görünümü olarak değerlendirir. Selfin yutularak yeniden doğması Ay'ın yönettiği Yengeç burcunun deneyimleyeceği bir alandır. Yengeç, yeniden doğmak zorunda kalacağı yaşam dersleri ile karşılaşır. Ay Yengeç insanı çocukluktan olgunluğa geçebilmek için bağımlılık problemini ele almalı, yutularak yenilenmeli ve kabuğundan sıyrılmalıdır. Böylece, Freud'un ifade ettiği gibi ebeveyne olan bağlılık azalacak, kişi sağlıklı birey haline dönüşerek kendi kendisinin nesnesi durumuna gelecektir.

Eric Neumann, *Bilincin Temeli ve Tarihçesi* adlı kitabında Uroboros'u benlik öncesini canlandıran bir sembol olarak ele almıştır, şöyle belirtir:

Uroboros, büyük daire, sadece bir rahim değildir, Dünya ebeveynleridir. Baba, anneyle bağlanarak uroborik bir birlik içinde olur, bölünmezler.[11]

Neumann'a göre, başlangıçta dişil ve eril, bilinçdışında biraradadır ayrılık söz konusu değildir; farklılıklar gelişme ile ortaya çıkar. Anne ve babanın birlikteliği, benliğin, aile ve kökenle sıkı ilişkisini gösterir. Buradan astrolojiye geçecek olursak, Ay'ın geldiğimiz yer ve kökenlerimiz ile olan ilişkisi açığa çıkmış olur. Aile ile olan ilişkilerimiz de bu kapsam içindedir. Ay-Jüpiter olumlu açılarında, kişi temelde her şeyin birlik içinde varolduğuna dair bir içsel inanç geliştirir ve kökenleriyle ilgili iyimser duygulara sahip olabilir. Gerilimli açılarda, kişi kökenine karşı güvensiz ve huzursuz duygular geliştirecektir.

Ay, bize huzur sağlayacak benlik özelliklerimiz hakkında bilgi verir vermesine ama zorlu bir konumda olduğunda huzursuzluğu da garanti eder. Bu gümüş tepsi, aklın çok ötesindedir. O, besleyen, bakıp büyüten, aydınlık ve karanlık arasında değişen ve yeniden doğandır. Onun sihirli varlığı ve gücü korku uyandırmasına rağmen ondan asla vazgeçilemez. Ruhu (Ay)[12] yadsıma olanağı yoktur. Yoğunluğu o kadar fazladır ki iç karanlıklara kadar nüfuz eder. Günümüzde gövdeyi ayakta tutan şeyin

---

[11] Neumann, Erich, *The Origins and History of Consciousness*, New York, 1973, s. 18.

[12] Bazı astrologlar Ay'ın ruhu ifade ettiğini belirtir.

ruhun gücü olmadığı, aksine maddeden ruhun oluştuğu varsayılıyor. Fakat kanaatimce ruh, maddeden tamamen ayrıdır ve ondan üstündür. O nedenle Ay'ın gücü inkâr edilemez!

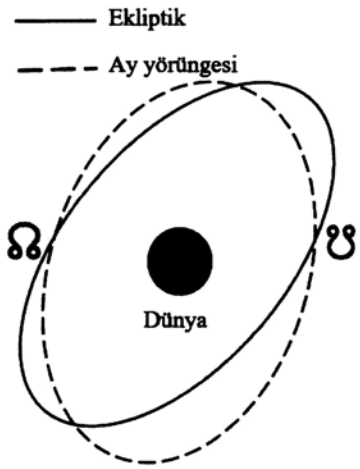
AY DÜĞÜMLERİ

Antik dönem insanları Güneş ve Ay tutulmalarına büyük önem atfetmişlerdi. Gökyüzünün ışıklarının birden karanlığa gömülmesi korkuyla karşılanmış, uğursuzluk ve felaket olarak değerlendirilmişti. Tutulmalar belli bir düzende gerçekleşiyordu. Tutulmaların Ay düğümleri ile olan bağlantısı anlaşılmış olacak ki filozof Thales Güneş tutulmasının gününü doğru olarak hesaplamıştı.

Ay düğümleri birer gök cismi değildir, matematiksel olarak hesaplanır; düğümler, Ay'ın yörüngesi ile ekliptiğin[1] kesiştiği noktalardır. İki nokta birbirinin 180 derece karşısında yer alır. Kuzey kısmında yeralana Kuzey Ay Düğümü, güney kısmında yeralana Güney Ay Düğümü adı verilir; sembolizmi sırasıyla ☊ ve ☋ dır. Güneş tutulması, Güneş ve Ay kavuşumunun güney ya da kuzey ay düğümleri yakınında gerçekleşirken, Ay tutulmasıysa Güneş ve Ay karşıtlığının düğüm ekseni civarında olmasıyla meydana gelir.

Tüm uygarlıklar tutulmayı kendi efsaneleriyle açıklamışlardır. Eski Türkler, tutulma esnasında ışığın kötü ruhlarla mücadele ettiğine inanırlardı. Işıklı dünyanın nesneleri olan Ay ve Güneş, kötü ruhlar tarafından tutulur yani yakalanırdı. Aydınlığa yardımcı olmak için bağırır, teneke çalar yahut tüfekle etrafa ateş saçarlardı. Böylece ışıklı âleme yardım etmiş olurlardı.

[1] Ekliptik, Dünya'nın Güneş etrafında izlediği yoldur.

Şekil 2. Ay Düğümleri

İskandinav mitolojisinde tutulma esnasında iki kurdun Güneş'i ve Ay'ı yemeye çalıştığı anlatılır. İkisinden biri, diğerini yakalarsa tutulmanın gerçekleştiğine inanırlardı. Bu esnada, kurtları korkutmak için bağırıp çığlık atarlardı.

Ay düğümlerinin en bilindik efsanesi Hint mitolojisinde geçer. Tanrılar, ölümsüzlük sıvısına sahip olmak için kafa kafaya verip düşünürler. Sonunda okyanusu çalkalamaya karar verirler, bu sayede ölümsüzlük sıvısı amrita ortaya çıkar. Sonrasında tanrılar ve şeytanlar amritaya sahip olmak için birbirleriyle savaşırlar. Ve bir anda ölümsüzlük sıvısı şeytanların eline geçer. Vişnu duruma el koyar, çok güzel bir kadın kılığına girerek şeytanları aldatır. Böylece kötü ruhlar ölümsüz olma şansını kaybederler. Vişnu tam içkiyi tanrılara sunarken şeytanlar savaş çıkartırlar. Kargaşadan yararlanan yılan biçimli ifrit Rahu içkiden içer. Bunu farkeden Vişnu diskiyle başını uçurur. Fakat Rahu ölümsüzlük

sıvısını çoktan içmiştir. Artık kötü yaratık sonsuza kadar ayrılmış iki ölümsüz parçaya sahiptir. Tüm bunlar olurken yılan Rahu, Güneş veya Ay'ı yutmaya çalışır. Zaten tutulmalar da artık onun işi olarak bilinecektir.[2] İkiye ayrılan yılan biçimli Rahu'nun başı, Kuzey Ay Düğümüyle ilgilidir ve hint mitolojisinde Rahu olarak adlandırılır. Ketu olarak isimlendirilen kuyruğuysa Güney Ay Düğümüyle ilişkilendirilir.

Tutulmalarla ilgili diğer efsane Mısır mitolojisinde geçer: Ana tanrıça İsis, Güneş tanrısı Ra'nın gizli ismini öğrenmek ister. Eğer bu ismi keşfederse tanrılar arasındaki konumu daha iyi olacaktır. Ra, her gün gökyüzünde doğudan batıya seyahat ederken ağzını açar ve salyaları dökülür. Bunu fırsat bilen İsis, tanrının salyalarını toprakla karıştırır ve zehirli bir yılan yaratır. Güneş tanrısı bir sonraki yolculuğunda yolundaki yılanın hışmına uğrar. Yılan, Ra'yı sokarak zehrini içine akıtır. Durumu gittikçe kötüleşen Güneş tanrısına kimse yardım edemez. İsis, gizli ismini öğrenmeye karşılık onu iyi edebileceğini söyler. Çektiği acıya dayanamayan tanrı, İsis'in teklini kabul etmek zorunda kalır. Ra, İsis'e gizlice sırrını fısıldar. Artık güç tanrıça İsis'e geçmiştir. Tanrıça, hakimiyetinin ve kudretini sonsuza kadar hatırlatması için yılanı gökyüzüne yükseltir.

Dikkat ederseniz Ay Düğümleriyle ilgili efsanelerde dişi güç ile eril ifade karşı karşıya gelir. Mısır mitinde eril rolü üstlenen Güneş tanrısı, yaratıcı güç ile dişil gücü simgeleyen yılan iki taraftadır. Hint efsanesinde Güneş ve Ay'ı içinde gizleyen ifrit, içinde birbirine zıt iki şeyi barındırır. Her daim bir çatışma içinde bulunan bu iki güç varoluşun sürekliliği için gerekli olan sonsuz döngüyü temsil eder. Doğum haritasında düğümlerin bulunduğu

[2] Benzer şekilde Maya kültüründe Güneş tutulması Güneş'i ısıran bir yılanla tasvir edilir.

evler kişinin hayatında hangi yaşam alanlarının hareketli olacağını, burçlar ise bu hareketliliğin ana konusunu ifade eder.

Ay düğümlerinde bu ikilik paylaştırılmış gibidir. Güney Ay Düğümü Ay ile, Kuzey Ay Düğümü Güneş ile ilişkilendirilir. Güney Ay Düğümünün burç ve ev yerleşimi alışkanlıklarımızı, içinde rahat hissettiğimiz davranış kalıplarını gösterir. Bir nevi geçmişin şimdiki zamandaki etkileridir, çocukluktan kalma düşüncelerdir. Kuzey Ay Düğümüyse gelişmenin sağlanacağı rahatlama alanıdır. Burası yeni bir alandır. Kişi bu alanı deneyimlemediği için yaşamaktan kendini geri tutar. Kuzey Ay Düğümü konularını zorluk olarak algıladığımızdan obsesif bir şekilde Güney Ay Düğümü alışkanlıklarına geri döneriz. Bu alışkanlıkların tutsağı olduğumuzdaysa çocukluktan kalma olumsuz deneyimleri ve bundan dolayı duyulan eksiklik duygularını yeniden yaşarız.

Hint astrolojisinde düğümlerin yorumlanması batı astrolojisinden farklılık gösterir. Hint astrolojisinde Kuzey Ay Düğümü (Rahu) materyal dünyayı simgelerken Güney Ay Düğümü (Ketu) daha spiritüeldir: Bilinçdışındaki karanlığı, korkuları, daha yüksek formu gösterir. Hint mitolojisinde geçen Güneş'i ve Ay'ı yutarak tutulmalara neden olan şeytan, tanrılardan biri tarafından başı bedeninden ayrıldığı için yakaladığı avları elinde tutamaz; durup dinlenmeden avının peşinde koşan ama asla onu elde edemeyecek olan umutsuz tutkunun sembolüdür. Yani düğümler arasında dengeyi bulmak pek öyle kolay değildir. Yine de yapmamız gereken Güney Ay Düğümünü geride bırakmak değil ikisi arasında köprü olabilmektir. Kuzey Ay Düğümü alanına ancak ve ancak Güney Ay Düğümü deneyimleri ile ulaşılabileceği unutulmamalıdır.

Bazı astrologlar Kuzey Ay Düğümünü Jüpiter ile, Güney Ay Düğümünü Satürn ile bağlantılandırır. Güney Ay Düğümü ise Satürn gibi gölge konuları ve dürtüsel davranışları anlatır. Ancak

ve ancak bu gölge davranışlarımızla yüzleştiğimizde Kuzey Ay Düğümüne doğru ilerleyebiliriz. Kuzey Ay Düğümü kişinin erişmesi gereken bir ideal gibidir, buraya erişmek çaba göstermek gerekir. Özellikle ilerleyen zamanda, 18,5 ve 37 yaşlarında (transit Ay Düğümleri aynı noktaya geri döndüğünde) kişi bu amaca ulaşması gerektiğine dair daha büyük bir farkındalık içinde olur. Güney Ay Düğümü konuları hakkında ne kadar bilinçsizsek, bir o kadar Kuzey Ay Düğümü hakkında bilinç kazanırız.

Kuzey Ay Düğümü yılanın başı olarak geçiyordu, baş simgesi bir nevi alım noktası olarak değerlendirilebilir. Kuyruğu yani Güney Ay Düğümü ise bırakma noktasıdır. Problem, neyin alınıp neyin bırakılacağıdır. Bu noktada düğüm aksları, kurduğumuz ilişkilerdeki derslere tekabül eder: bir diğeriyle kurduğumuz bağlantı şeklini anlatır. Özellikle yakın ilişkilerdeki sorunları ve onu ele alış biçimimizi Ay Düğümlerinin konumları söyleyecektir. Örneğin Güney Ay Düğümü Başak burcunda Kuzey Ay Düğümü Balık burcunda olan birisi, ilişkileri kanalıyla herşeyi kontrol edip, planlamaya çalışırken oluruna bırakmayı öğrenecektir.

Ayrıca düğümler toplumla olan ilişkimizi, diğerleriyle bütünleştiğimiz yerleri gösterir. Örneğin, Mars-Ay düğümü kavuşumuna sahip kişi, askeri gruplar için çalışabilir. (Mars askeri, düğüm grupları sembolize eder.) Mahatma Gandhi'nin Kuzey Ay Düğümü MC'siyle kavuşumdadır. Toplumsal rolünde politika onun en büyük kişisel çabası olmuştur. Fransız şair ve yazar Victor Hugo, 5. evinde kavuşan Kuzey Ay Düğümü ve Merkür'üyle dünya edebiyatını etkilemiş, aynı zamanda 11. evdeki Güney Ay Düğümüyle toplumun vicdanı olmuştur.

Resim 19. "Marcurius", Polidoro da Caravaggio 1495–1543

MERKÜR

Başlangıçta söz vardı.

Yuhanna İncili

İlk zamanlarda Merkür'ün,"sabah Merkür'ü" ile "akşam Merkür'ü" olarak iki farklı gök cismi olması gerektiği düşünülüyordu; ama sonradan ikisinin aynı olduğu anlaşıldı.

Roma mitolojisinde Merkür, Yunan tanrısı Hermes ile özdeşleştirilir. Hermes'in söylencesi, gezegenin özellikleri hakkında fazlasıyla ipucu verir. Hermes, Maia ile Zeus'un birleşmesinden doğmuştur. Olymposlu tanrılar içinde en hareketli ve renkli olanıdır. Doğduğu gibi kundağından kurtularak yollara düşer. Önüne çıkan kaplumbağayı elinde evirip çevirir. Sonra öldürüp içini oyar, bağırsağından yedi tel gererek lir yapar. Güzel sesler çıkararak eğlenir, fakat bir süre sonra ondan sıkılır. Yoluna devam edince Apollon'un inek sürüsüne rastlar ve elli hayvan çalar. Yaptıklarını gören ihtiyara karşılığını vereceğini söyleyerek konuşmaması için yemin ettirir. Hayvanları mağaraya kapattıktan sonra hiçbir şey olmamış gibi kundağına döner. Apollon sabah olunca sürüdeki eksik hayvanların farkına varır. Hermes'in hırsızlık yaptığını gören ihtiyarı konuşturur ve çok geçmeden Hermes'i bulur. İnekleri geri vermesini, eğer vermezse onu yerin dibindeki Tartaros'a kapatacağını söyler. Yaptıklarını inkâr eden Hermes, Zeus'un huzurunda yargılanır. Çıkan kararda Hermes,

inekleri nerede sakladığını söyleyecektir. Fakat Apollon, Hermes'in lirinin büyülü sesini duyunca onunla bir antlaşma yapmaya karar verir. İneklere karşılık liri alır ayrıca sihirli altın değneğini Hermes'e verir. Zeus, bu kurnaz ve cin fikirli tanrıyı habercisi seçer. Bundan böyle insanlara ve tanrılara tüm haberler, Hermes tarafından ulaştırılacaktır.

Antik dönem insanları, gezegen gökyüzünde çok hızlı hareket ettiği için ona tanrıların habercisi Hermes'in adını vermiştir. Ayağında kanatlı sandallar, başında kanatlı bir başlık, elinde kanatlı bir asayla resmedilen Hermes o kadar hızlıdır ki, sanki rüzgârın kişiselleştirilmiş şeklidir. Artık rüzgârlar estiğinde Zeus'un buyruklarının yerine getirildiğini herkes bilir. Hermes'in hız prensibi, Merkür'ün en hızlı hareket eden gezegen olmasıyla örtüşür. Hermes de Merkür'ün elementi civa gibidir, doğduğu gibi hareket eder.

Hareketli tanrının gördüğü kaplumbağayı elinde merakla çevirmesi Merkür'ün merak fonksiyonuna hizmet ettiğinin göstergesidir. Kaplumbağadan lir yapması ve ondan sıkılmasının astrolojik açılımı; Merkür'ün konumunun, yetenekli olduğumuz alanlar kadar maymun iştahlı olabileceğimiz alanları işaret etmesidir.

Zeus'un ulağı Hermes, bilgi iletirdi. İletişim gezegeni Merkür de bilgiyi bir yerden bir yere aktarır. Kafamızdaki düşünceler birbirini kovalarken, Hermes görev başındadır. Kendimiz hakkında bilgi sahibi olabilmek için Merkür'ün işlevlerine ihtiyaç duyarız. Merkür ne kadar objektif çalışırsa gelen bilgi o kadar yansız ve doğru olacaktır. Örneğin Merkür'ü Yengeç burcunda olan kişi olaylara daha duygusal ve subjektif bakacağından, düşünce tarafsızlık özelliğini yitirir. Yapılması gereken Merkür'ün nötr doğasını, Hermes'in hiçbir tanrıya taraf olmaması gibi korumaktır.

Hermes'in görevlerinden bir diğeri, ölülerin ruhlarını yeraltı dünyasına götürmekti. O, bu dünya ile tinsellik arasında köprü

kurmuştu. Bu yönüyle Merkür, bilinçdışından haberler getirir. Rüyanızda gördüğünüz bilinçdışı sembollerin ne anlama geldiği Merkür'ün anlamlandırmasıyla netlik kazanarak bilinç yüzeyine çıkar.

Güneş tanrısı Apollon ve iletişim tanrısı Hermes arasındaki bağlantı kayda değerdir. Yunanlılar, Merkür'ü sabah yıldızı olarak görüldüğünde *Hermes*, akşam yıldızı olarak görüldüğünde *Apollon* olarak tanımlamışlardı. Bu, ego (Güneş) ve iletişimin (Merkür) birbirleriyle olan sıkı bağlantısını anlatır. Merkür'ün, Güneş'ten 28 dereceden fazla uzaklaşamaması, onun egoya hizmet ettiğinin astrolojik işaretidir. Zihin ve düşünce sahte benlikler yaratabileceğinden Merkür'ün konumu önem taşır. Çocuk konuşmaya başladığında, kelime dağarcığı etrafıyla kurduğu iletişimle (Merkür) gelişir ve kendi hakkındaki verilere, yakın çevresinden aldığı geri bildirimlerle ulaşır. Bu nedenle, 3.evin içeriği yakın çevre, kardeş, akraba ve ilkokuldur. Bunun yanı sıra Merkür, zihin faaliyetlerinin nasıl işlediğini anlatır, yavaş, hızlı, korkak vs. Örneğin, Merkür Oğlak yerleşimi yavaş hareket eden bir zihne, Merkür Kova hızlı hareket eden bir zihne işaret edebilir.

Merkür nötr bir gezegendir. Hermes'in (Merkür) oğlu Hermaphrodite iletişim gezegeni Merkür'e uygun olarak nötr tabiattadır. Bu özelliğini gözler önüne seren Hermaphrodite'nin söylencesi şöyledir: Hermaphrodite doğunca Aphrodite onu gizlemek için İda dağındaki perilere emanet eder. Hermaphrodite büyür ve su perilerinden Salmakis, yakışıklı oğlana aşık olur fakat aşkına karşılık bulamaz. Bunun üzerine ona sımsıkı sarılarak tanrılardan tek vücut olmayı ister. Böylece Hermaphrodite, iki cinsi aynı vücutta taşıyarak hem erkek hem de dişi olarak varolur. Yani zıtlığı bünyesinde barındırarak uzlaştırır.

Resim 20. Hermes'in asası, Cadeceus

Cadeceus olarak adlandırılan Hermes'in asası, sarmal şeklinde iki yılanı simgeler. Bir anlatıya göre Hermes, ölümüne kavga eden birbirine dolanmış iki yılan görür; onları asası ile ayırır ve barıştırır. Bu yüzden, birbirine sarılmış iki yılanlı asa uzlaşma sembolüdür. Merkür, arabulucu gezegen olarak mitolojide yer bulur.

Hermes'in asasındaki yılanlar, büyüyüp küçülen ve yok olan Ay'ın sembolüdür. Bu noktada, Merkür ve Ay bağlantısına da değinmek gerekir. Merkür yüzeyinin en dikkat çeken özelliği, tüm gezegen üzerine dağılmış irili ufaklı kraterlerdir. İlk bakışta Ay yüzeyine benzetilebilecek bu görünüm daha dikkatli incelendiğinde birçok farklılıklar içerdiği anlaşılmıştır. Ama yine de Merkür'ün, fiziksel yapısı bakımından Ay'ın benzeri olduğu kabul edilmiştir. Klasik astrolojide Ay, Merkür ile ilintili 3. evde sevinir. Antiscia öğretisine göre Merkür'ün yönettiği İkizler, Ay'ın yönettiği Yengeç'e yansır. Manilius, aklı simgeleyen Merkür'ün tinsel yolculuğu ile ilgili bir şiirinde şöyle der: "Apollo

yakışıklı İkizler ile birlikte, Merkür ise Yengeç'le"[1]. Bu cümlede geçen Merkür-Yengeç birlikteliği, Merkür ve Ay'ın, yani bir anlamda hava ve su elementinin buluşmasını anlatır. Hava elementi olan İkizler, Terazi ve Kova burçlarının, su elementi olan Yengeç, Akrep ve Balık burçlarına çekilmeleri; duygu ve mantığın uzlaşma ihtiyacını gösterir. Merkür-Ay açılarında akıl sağduyu ile işleyecek, düşünceler duygusal derinlik taşıyacaktır.

Ne ilginçtir ki aynı sembolik birleşmeyi Mısır mitolojisinde görürüz: Mısır mitolojisinde Merkür'ü, Thoth simgeler. Yazı ve akıl tanrısı Thoth, aynı zamanda Ay tanrısıdır. Bir mitosa göre Güneş tanrısı Re, Thoth'un bulunup karşısına getirilmesini ister. Karşısına çıkarıldığında Thoth'a, kendisi gökleri parıldatırken, onun yeraltı dünyasını aydınlatacağını söyler. Onu yazman yaparak kendisine başkaldıranları bir düzen içinde tutmasını emreder.[2] Böylece Ay, geceleri ışıldarken yazı tanrısı Thoth'un yönetimine girmiş olur.

Efsanlerde Thoth, hakemlik rolü de üstlenir. Güneş tanrısı Re ve Re'nin düşmanı Apofis arasında, Horus ve Seth arasında hakemlik yapmıştır. Thoth ayrıca kurnaz ve zeki bir tanrıdır. Bunu anlatan söylence şöyledir: Re, gök tanrıçası Nut ile yer tanrısı Geb'in gizlice beraber olduğunu farkeder ve Nut'u lanetler. O artık 360 günün hiçbir ayı ve yılı doğuramayacaktır. Thoth da tanrıçayı sevmektedir, bunun üzerine tanrıça ile bir tavla oyunu oynar. Kazandığında bu bölümleri beş gün biçiminde birleştirir ve onları Mısırlıların *eklenmiş olarak* dedikleri, tanrıların doğum günü olarak kutladıkları bir süre olarak yılın 360 gününün arkasına ekler. Bu şekilde, tanrıçanın doğurması için günler yaratmış olur. Thoth kurnazlıkta Hermes'ten geri kalmamıştır.

---

[1] Hope, Murry, *Eski Mısır ve Sirius Bağlantısı*, İstanbul, 1998, s. 25.
[2] Hooke, Samuel Henry, *Ortadoğu Mitolojisi*, İstanbul, 1995, s. 77.

Mısır panteonunun ve mitolojisinin en önemli karakterlerinden olan yazı tanrısı, ölülerin tanrısı Osiris'in diriliş öyküsünde yine karşımıza çıkar. Ölenlerin ruhlarını öte aleme taşımıştır. Yazının, haberin, sözün simgesi Thoth, ölülerin ruhlarının yargılanmasını kaydetmiş, karanlığın aydınlanmasında en belirgin aracı unsurlardan biri olmuştur. Tanrısal konuşma yetisine sahip tanrı, metinlerde sanat ve bilimin yaratıcısı olarak geçer. Dili son derece kuvvetli olan tanrıların kâtibi, Merkür'ün yönettiği İkizler burcu gibi etkileyici söz söyleme yeteneğine sahiptir.

Merkür, Başak burcunu yönetir. Aynı zamanda Başak burcunda yücelir. Merkür gezegeni ve Başak burcu sembolikleri Hermes-Thot'da buluşur. Hermes-Thot eski Yunanca metinlerde simyanın, astronominin, tıbbın ve bilgeliğin kurucusu olarak geçer. Ondan *üç kere büyük Hermes* anlamında olan *Hermes Trismegistus* olarak bahsedilir. Buradaki önemli nokta, Hermes Trismegistus'un, Başak sembolü olan simyanın kurucusu olmasıdır. Merkür'ün oldukça farklı iki burcu yönetmesi ve simyacıların doğanın ikili ruhunu Merkür'de kişileştirmeleri, Merkür'ü *iki yüzlü Merkür* (Mercurius duplex) olarak adlandırılmasına karşılık gelir. Merkür İkizler burcunda olduğunda, kişi çok yönlü düşünebileceği gibi, entelektüel de düşünür; Başak burcunda olduğundaysa kişi, analitik düşünme yeteneğinin yanı sıra detaycı düşünme yeteneğine sahip olacak, algıladığı tüm nesne ve objeleri sınıflandırma yoluna gidecektir, ayırarak kavrayacaktır.

Merkür, isim değiştirerek tarihte yolculuğuna devam eder. Hermetizm öğretisine göre Yunanlı tanrı Hermes, Mısırlı yazı tanrısı Thoth, Tevrat'ta adı geçen Hanok ve İdris peygamber aynı kişilerdir. İdris, Ortadoğu inanışına göre ilk bilge, gizli öğretilerin koruyucusu ve insanoğluna yazı, bilim ve türlü sanatları öğreten kişidir.

Son olarak, Babil mitolojisine uzanarak, Merkür'ün işlevlerini yerine getiren tanrıyı inceleyelim. Babil mitolojisinde Merkür, tanrıların başı Marduk'un oğlu Nabu olarak geçer. Kader tabletlerini taşıyan Nabu, aynı zamanda bilgelik tanrısıdır. Bu özellikleri, babası Marduk (Jüpiter) tarafından bahşedilmiştir. Elçi, hatip olarak bilinen Nabu, Babil'in (Marduk'un kenti) kardeşi olarak bilinen Borsippa kentinin tanrısıdır. Nabu ile Marduk arasındaki ilişki Yunan mitolojisindeki Hermes ile Zeus arasındaki ilişkiye benzemektedir. Her ikisinin de babası Jüpiter'i temsil eden tanrılardır.

Tanrıların tanrısı Zeus ve Marduk iletişimle olan işlerini oğullarına devretmiştir. Bu ne anlama gelmektedir? Tanrılar hedeflerine ulaşmak için daha fazla bilmek zorunda kalmışlardı çünkü geleceği tasarlamak ve en iyiyi saptayabilmek sadece bilmekle mümkündü. Yani bilgi (Merkür), tanrıların yüce amaçlarının uşağı olmuştu. Jüpiter-Merkür açıları da böyledir, büyük fikirler ancak iletişimsel eğilimler desteklendiğinde elde edilir. İki gezegenin gerilimli açıları biliyormuş gibi davranmaya neden olabilir. Kişi, başkasının düşüncelerini kabul etmeyip, kendi düşüncesinin doğru olduğuna inanır; araştırıp incelemeden dogmalar edinebilir.

Her söylencede Merkür, aynı kelimeler altında birleşir; iletişim, bilgi ve düşünce. Unutmamak gerekir ki her şey Âdem'in yasak meyveyi yemesiyle başlamıştır; yasak meyve, bilgi ağacının meyvesidir. Bu nedenle, Tanrı insanı cennetten kovmuştur çünkü artık insan bilmektedir. Her şeye yön veren, geliştiren bilgidir ama körelten de odur. Bilgiye, sadece ve sadece Merkür'ün akıl ve mantık fonksiyonları ile elde ederiz, böylece insanoğlu olarak en büyük gücümüze de erişmiş oluruz.

Resim 21." Venüs ve Cupido", Jan Saenredam 1580-1607

VENÜS

Bu aşk filizi, bir daha görüştüğümüzde
Güzel bir çiçeğe dönüşmüş olabilir,
Yaz mevsiminin olgunlaştıran nefesiyle.

Shakespeare, Romeo ve Juliet

Venüs, Güneş ve Ay'dan sonra gökyüzündeki üçüncü büyük parlaklıktır. Her sekiz yılda zodyakta kavuşum yaptığı beş noktayı birleştirdiğimizde pentagram, yani beş köşeli yıldız elde ederiz. Bu, Venüs'ün dünya perspektifinden gözlenen yarattığı güzelliklerden sadece biridir. Gökyüzündeki parlak yıldızın cazibesine kapılmamak neredeyse imkânsızdır.

Aşk ve güzellik tanrıçası Aphrodite, Roma mitolojisinde Venüs olarak geçer. İki şeyi uzlaştırma çabasında olan Venüs'ün iki ayrı doğuş söylencesi olması oldukça manidar. Hesiodos'un eseri *Theogonia*'da şöyle anlatılır: Toprak ana Gaia çocuklarını, onları toprağın altına sokan Uranos'un elinden kurtarmak için oğlu Kronos ile işbirliği yapar. Kronos, elindeki tırpanla babasının hayalarını keser ve denize atar. Denizdeki beyaz köpüklerden Aphrodite[1] doğar. Homeros ise aşk tanrıçasının Zeus ile birleşen Okeanos'un kızı Dione'den doğma olduğunu söyler.

[1] "Aphros", Yunanca köpük anlamına gelir.

Resim 22. "Venüs'ün Doğuşu", Sandro Botticelli, 1486

Annesi Aphrodite'nin Diomedes'le çarpışıp yaralanması üzerine tanrıçanın yaralarını iyileştirmiştir. Bunun üzerine tanrıların tanrısı Zeus, Aphrodite'ye şöyle der: "Cenk işleri sana vergi değil yavrum, sen evliliğin gönül açan işlerine ver kendini"[2] Venüs'ün açık ve orta yerde savaşmaktan kaçınan doğasıyla anılmasının hikâyesi işte böyle başlar.

Venüs, kişinin aşkı algılayış tarzını anlatır. Aristofanes, aşkın bütünlük arayışı olduğunu söyler. Ona göre insan diğer yarısını bularak bütünlüğe erme gayretindedir. Hatırlarsanız Aphrodite, Hermes ile beraber olunca çift cinsiyetli Hermaphrodite dünyaya gelmişti. Böylece bu iki ilâhî, iki yarının birleşmesini sağlayarak Venüs'ün erkek ve kadın kutupsallığını aynı potada eriterek uzlaştırma işlevine örnek olmuştur. Venüs'ün iki şeyi bünyesinde

[2] Erhat, Azra, *Mitoloji Sözlüğü*, İstanbul, 2007, s. 42.

barındırması, çelişkisinin de kaynağıdır. Platon, Aphrodite'nin bu çelişkili durumunu *Şölen* adlı eserinde çok güzel anlatır:

Herkes bilir ki, sevgi (Eros) Aphrodite'den ayrılmaz. Aphrodite tek olsaydı, sevgi de tek olurdu, ama madem ki iki Aphrodite var, sevginin de iki olması gerek. Hem bu tanrının ikiliği nasıl inkâr edilebilir? Biri, yani en eskisi, göksel dediğimiz Aphrodite ana karnından doğmuş değil, göğün kızıdır. Daha sonra gelen bir başkası var ki, Zeus'la Dione'nin kızıdır, ona orta malı Aphrodite diyoruz. Bu tanrılarla ilgili iki türlü sevgi de olacak ister istemez, birine orta malı, öbürüne göksel diyeceğiz"[3]

Buradan astrolojiye dönecek olursak, Aphrodite'nin göksel yanı, Venüs'ün Balık burcunda yücelmesiyle anlam kazanır. Venüs Balık burcunda olduğunda yaşanılan aşk, ilâhî bir aşktır; sevgili idealize edilir. Freud, sevgilinin idealize edilmesini, "ideal benlik"in yansıtılması olarak açıklamıştır. Birey üstün gördüğü özellik ve değerleri sevdiğine yansıtıp, bu özelliklerin onda olduğunu düşünür.[4] Bu tür aşk, romantik aşktır, zamane psikologları tarafından kutsal olarak tanımlanmıştır. Psikolog Ernest Becker, romantik aşkı, kendimizi kahraman gibi hissetme, yaşamımızın kozmik düzende bir anlamı olduğunu görme, bizi *bütünüyle kavrayan*, kendimizden *daha yüce bir şeyle birleşme* ihtiyacımızı karşılama yollarından biri olarak tanımlar. Kozmik kahramanlık ihtiyacı, yaşamı doyurucu hâle getiren ilâhî ideale dönüşüne, sevgiliye bütün tinsel gereksinimlerin yoğunlaştığı kişiye dayanır.[5] Bunun benzer bir diğer aşk türü, platonik aşktır. Karşı cinse

[3] Platon, *Şölen*, İstanbul, 2003, s. 34.
[4] Pines, Ayala Malach, *Aşık Olmak*, İstanbul, 2012, s. 99.
[5] a.g.e., s. 30.

geliştirilen duygu, uzaktan yaşanır. Kişi yaşadığı ilişkide karşı tarafı tanrılaştırır. Buna uygun Venüs'ün Balık burcundaki yerleşimidir. Venüs Balık, olgun aşk yaşamak için çabalamalıdır. Freud, ham aşık olma aşamasından olgun aşk aşamasına doğru ilerlerken, sevgiliyi idealize etmeyi bırakıp onu olgunlukla karşılayıp olduğu gibi görmek gerektiğini söylemiştir. Başka bir örnekte Venüs'ü Balık burcunda olan kadın, evli bir erkekle beraber olup ikinci kadın olmayı kabul edebilir. Kadının yıllarca süren bu durumu kabul etmesinin kökeninde, mazoşizmi sürdürme eğilimi yatar.

Platon'un bahsettiği *orta malı Aphrodite* ise Venüs'ün, yönettiği Boğa ve Terazi burçlarında konumlandığı zamanki durumuna daha uygun düşer. Venüs Terazi kişisi, flört ederek, beğenilerek ve arzulanarak ilişki içinde olmak isterken; Boğa burcunda olduğunda, tensel ve maddi özlemlerle, duyusal haz ve zevklerle ilişkiyi yapılandıracaktır. "Aphrodite'nin büyüsüne kapıldık" demekle bu tür bir sevdaya düşmekten bahsederiz, akıl düzlemini geride bırakıp şehvetin alanına düştüğümüzü anlatmak isteriz. Özellikle Venüs, Koç, İkizler, Yay ve Kova burçlarında yer aldığında kişi, ilişkiyi oturtmaya çalışmaktansa aşkı bir serüven gibi yaşamayı seçecektir. Hera'nın düstur edindiği "ölüm bizi ayırana dek" sözlerinden hoşlanmayacak, Aphrodite gibi görev ve sorumluluk içermeyen aşkları tercih edecektir.

Ölümlü ya da ölümsüz herkesi istediği anda aşık etmeyi beceren Aphrodite, güzelliği ile herkesi büyülemiştir. Bir gün Hera, Aphrodite'nin cinsel istek uyandıran kemerini alıp Zeus'u baştan çıkarmıştır. Poseidon Zeus'un bu durumundan istifade ederek, savaşta Akhalara yardım etmiştir. Aphrodite her şeyin akışını değiştirebilecek bir güce sahip olduğundan, Zeus onun tanrılar arasındaki barışı bozacağını düşünmüş ve Aphrodite'yi çirkin ve topal ateş tanrısı Hephaistos ile evlendirmiştir. Aşk tanrıçası, gök

tanrısı Uranos'un özgür ruhunun tohumlarından doğduğundan olacak ki aşklarını seçerken özgür davranmıştır. Hephaistos, sürekli çalışarak aşk tanrıçasına arzuladığı özgürlüğü yakalama fırsatı sunmuştur. Kocasını defalarca aldatan Aphrodite'nin en tutkulu aşk hikâyesi, Ares (Mars) ile yaşadığıdır. Söylence şöyledir: Aşıklar gün ışığının olmadığı zamanlar buluşur ve sevişirler. Ama bir gün, güneş ışığını saldığında uyuyakalırlar. Güneş tanrısı Helios, aşıkları görür ve Hephaistos'a haber verir. Bunun üzerine demirci Hephaistos bir tuzak hazırlar. Yatağı demir ağla örerek aşıkları suç üstü yakalar ve tanrılara alay konusu yapar. Bu aşktan Aphrodite'nin üç çocuğu olur; Harmonia (Uyum), Deimos (Dehşet) ve Phobos (Korku).

Venüs ve Mars ısı dereceleri itibari ile düşman gezegenlerdir. Onları birleştiren, mitolojik söylencede olduğu gibi tutku dolu ve tensel bir aşktır. Özellikle Venüs-Mars gerilimli açılarında sevgi için rekabet ortamı yaratılır. Kişi kendini aşk üçgenlerine çekerek karmaşıklıktan beslenir. Roma tanrıları Venüs ve Mars'ın birlikteliklerinden doğan Uyum, Dehşet ve Korku, astrolojide de aynı şekilde işler. Venüs ve Mars birleşince güzel ve estetik olanın yaratımı için harekete geçilir, yani uyum sağlanır veya uyumun bozulması için ortam yaratılır. Mars'ın huzursuz ve kavgacı doğası uyuma izin vermediğinden sonuç olarak geriye dehşet, korku gibi duygular kalır.

Bir kadının haritasında, Venüs kadının kendisini görmek istediği imaja, erkeğin haritasındaysa feminen arketipe işaret eder. Jung'un *anima* diye adlandırdığı erkeğin bilinçdışının kadınsı yanı, cinsel ve biyolojik bir görünümle ilgilidir. Jung, *Kişiliğin Gelişmesi* adlı kitabında şöyle der:

Her erkek, içinde sonsuza kadar varolan bir kadın imgesi taşır; bu belli bir kadın imgesi değildir. Gerçekte bilinçdışındadır bu

imge; kalıtımsal bir etkendir; kadınsı olanın, bütün yaşantılarının damgası ya da arketipidir; kadının erkek üzerinde bıraktığı tüm izlenimlerin birikimidir. Bu imge, bilinçdışı olduğu için sevgilinin kişiliğine bilinçdışınca yansıtılır, bu aşk veya nefretin başlıca nedenlerindendir.[6]

Eğer bir erkek yalnızca erkeksi özellikler gösterirse, dişilik özellikleri (Venüs) bilinçdışında kalır ve gelişemez. Böyle bir durum, o erkeğin bilinçdışının zayıf ve etkisiz kalmasına neden olur. Çok erkeksi görünen ve davranan erkeklerin, bu görünümün gerisinde çoğu kez zayıf ve bağımlı bir yapıya sahip olmalarının nedeni budur.[7] Yani bir erkeğin haritasındaki Venüs'ün sağlıklı çalışması için, arketipsel karşılığının dengeli bir şekilde ortaya koyulması gerekmektedir.

Erkeğin kafasındaki sevgili imajını, Venüs'ün konumu anlatır. Fakat haritadaki bir diğer anima simgesi olan Ay ile birlikte ele alınarak değerlendirilmelidir. Çünkü erkeğin karşılaştığı ilk dişi, annedir (Ay). Anneyi algılayış tarzı, erkeğin eş seçiminde etkili olacaktır. Problem, bu iki kadın (anne ve sevgili) imajının çatışmasından doğar. Örnek verecek olursak, bir erkeğin haritasında Ay Koç'ta, Venüs Yengeç'te olsun. İki burç birbirine kare açı yaptığından, erkeğin temel ihtiyacı (Ay) özgür ruhlu bir kadınken, o kadının kendisine bağımlı olmasını da arzulayacaktır. İçindeki çelişkiyi, kendi içinde aynı ikilemi yaşayan kadınlara çekilerek çözümlemiş olur.

Venüs, haritamızda kendi değerimiz ile ilgili unsurları ve bu değerin ilişkilerimizde ne şekilde ortaya çıktığını gösterir. Buna örnek Venüs Terazi konumunu verebiliriz. Bu kişi, tıpkı oğlu

---

[6] Gürol, Ender, *Analitik Psikoloji ve Carl Gustav Jung*, İstanbul, 1991, s. 149.
[7] Geçtan, Engin, *Psikanaliz ve Sonrası*, Ankara, 1980, s. 158.

Eros'un tuttuğu aynaya bakarak güzelliğini sürekli tasdik etmek isteyen Aphrodite gibi olacaktır. Güzel olduğundan ve sevildiğinden emin olmak ister. En etkileyici olmak isteyen aşk tanrıçası Venüs gibi, elindeki kozları sonuna kadar kullanır. Aynı zamanda kıskanç da davranır. Söylencede Aphrodite, güzeller güzeli Psykhe'yi kıskanmış başına getirmedik şey bırakmamıştır. Oğlu Eros, Psykhe'ye aşık olunca ona daha zorlu görevler vererek yıldırmıştır. Venüs Terazi kişisi, değerini diğer kişiden gelecek geri bildirime yükleyeceğinden, sağlıklı bir değer duygusu geliştirmekte zorluk çeker. Ayrıca, beğenilme gereksinimi ve beğenilmeme kaygısı insanı kendine yabancılaştırdığından ilişkilerde sevgiye ulaşmak zorlaşır. Diğer bir örnekte Venüs İkizler burcunu değerlendirelim: Bu konumda, kişi ilişkilerinde iletişimi önemseyecek ve arkadaşça başlayan ilişkiler kuracaktır. Aynı zamanda kişinin değer duygusu değişkenlik gösterebilir. Venüs Oğlak burcunda olduğunda veya Venüs-Satürn zorlu açılarında kişi kendi değeriyle ilgili yaşadığı problemlerden ötürü ilişkilerinde doyum sağlayamaz. Yapması gereken şey değer duygusunu yeniden yapılandırmak olmalıdır. Venüs-Mars açılarında, korku (Mars) değer duygularını (Venüs) örter.

Erich Fromm, insanın varoluşunun temel koşullarından birini, ilişki gereksinimi olarak tanımlar. Astrolojide buna eşdeğer olan fonksiyonu, Venüs yerine getirir. Venüs, sosyalleşmenin gezegenidir. Sosyal bir dünya, diğeri ile etkileşime girdiğimizde oluşur. Bu yönden Venüs, bir diğeri ile nasıl ilişki kurduğumuzu belirler. Sosyal etkinliklerle perçinleşen girişkenlik duygusu, kişiden kişiye değişir. Haritadaki Venüs'ün konumu, kişinin ne derece girişken olduğu hakkında bilgi verir. Örneğin Venüs İkizler'e sahip kişi, gerçek bir girişken ve oldukça sosyaldir.

Resim 23. "İnanna", MÖ 2334-2154'ten kalma silindir bir mühürden (Mühür üzerindeki İnanna, ayağını kükreyen bir aslanın sırtına koyuyor. Başını bir taç süslüyor, omuzlarının arkasında silahlar öne çıkıyor, sırtındaysa kanatlar var)

Sümer mitolojisinde Venüs, karşılığını İnanna'da bulur. İnanna, Uruk kentinin koruyucu tanrıçasıdır. Aşk tanrıçası olarak bilinmesinin yanı sıra savaş ve mücadele tanrıçası olarak da bilinir. İnanna'ya verilen kutsal yasalar, Venüs'ün temalarıdır. Kutsal yasaları kazanmasıyla ilgili söylence şöyledir: İnanna, kentinin refah ve mutluluğunu arttırmak için uygarlığın tüm yasalarını elinde bulunduran bilgeliğin efendisi Enki'ye giderek, kutsal yasaları elde etmek ister. Ziyafetlerinde Enki içkiyi kaçırınca İnanna'ya yasaları armağan eder. Bunlar arasında şunlar vardır: Yüce ve sonsuz taç, yeraltı dünyasına iniş ve oradan çıkış, cinsel ilişki ve fahişelik, sanat, müzik, düşmanlık, anlayış, korku, tutuşan alev, yargı ve karar. İnanna, sarhoş Enki'nin kendine sunduğu

armağanları alır ve oradan uzaklaşır. Enki, kendine geldiğinde artık çok geçtir. İnanna, kenti Uruk'a geldiğinde kutsal yasaları kayığından birer birer boşaltmaya başlamıştır bile.

İnanna'nın en ünlü söylencesi tanrıçanın yeraltı dünyasına inmesini konu alır. Sümer miti, Yunan mitolojisindeki Aphrodite ve Adonis'in söylencesi ile benzerlik taşır. İlk olarak Yunan anlatısına göz atalım: Aphrodite, güzelliğinden dolayı Adonis'i daha bebekken beğenir ve büyütmesi için yeraltı kraliçesi Persephone'ye verir. Fakat Persephone çocuğu beğenir ve geri vermek mevzu bahis olunca buna yanaşmaz. Tanrıçaların aralarında çıkan kavgayı yatıştırmak için Zeus araya girer. Adonis, yılın dört ayını yeraltında Persephone'nin yanında, dört ayını Aphrodite'nin yanında, kalan dört ayı da istediği şekilde geçirecektir. Adonis, sekiz ay Aphrodite'nin yanında kalmayı seçince bunu kıskanan tanrıçalar, Adonis'in üzerine yaban domuzu salarak onu öldürürler. Aphrodite, Adonis öldürüldükten sonra Zeus'a yalvarır ve ölen Adonis'in yılın üçte birini yanında geçirmesi için izin alır.

Venüs'ün karanlık diyarla ilişkisi, İnanna'nın mitinde yinelenir. Aşk ve savaş tanrıçası İnanna, ölüler diyarına inmeyi aklına koyar. Bütün kutsal yasalarını bir araya toplar ve mücevherlerle süslenir. Ölüler diyarının kraliçesi, kardeşi Ereşkigal'dir. İnanna yeraltına inerken, ablasının kendisini öldüreceğinden korktuğundan, ulağı Ninşubur'a eğer geri dönmezse onun için ağıt yakmasını söyler. Aşk tanrıçası, ölüler diyarının yedi kapısından geçer. Geçtiği her kapıda giysi ve takılarından birini bırakmak zorunda kalır. Sonuncu kapıda çırılçıplak kalır. Kardeşi Ereşkigal'in ölüm bakışları altında ölür ve kazığa asılır. İnanna, ölüler diyarındayken yeryüzündeki bütün cinsel faaliyetler durur. Ulağı Ninşubur üç gün sonra tanrıları dolaşarak yardım ister. Sadece bilgelik tanrısı Enki, hayat yiyeceği ve hayat içeceği vererek ona yardım

eder. Fakat İnanna'nın ölüler diyarından çıkıp yaşama geri dönebilmesi için yerine birini bulması gerekmektedir. Yeryüzüne bu şartla çıkan İnanna, kocası çoban tanrı Dumuzi'nin yokluğunu hiç umursamadığını görünce, yerine kocasını yeraltı dünyasına gönderir.

İnanna'nın yeraltına inişi, Venüs yıldızının hareketleriyle bağdaştırılır. Venüs, Güneş'e yakın konumundan dolayı, Güneş doğmadan önce ve battıktan sonra görülebilir. Güneş doğmadan önce sabah yıldızı, battıktan sonra akşam yıldızıdır. Dane Rudhyar, Venüs'ü sabah yıldızı olarak doğan kişilerin ilişkilerinde daha çok içlerinden geldiği gibi davrandıklarını ve çabuk aşık oldukları teorisini öne sürmüştür. Fakat tanrıça yeraltı dünyasındayken aşk tanrıçası olmaktan ziyade cennet tanrıçası olur. Aşkta daha fazla olgunluk vardır, saf romantizmin aksine ilişkide daha fazla bir ilgi vardır. Venüs'ü akşam yıldızı olarak doğanlar ilişkide her zaman başarılı olamayabilir, ama daha fazla tedbirli daha fazla düşüncelidirler ve ilişkiye karşı tutumları Venüs'ten daha ziyade Juno'ya yakındır. Ayrıca bu kişiler sevginin derin dönüştürücü etkisinin farkındadırlar.[8] Bu tezi doğrulayacak unsurları, klasik astroloji verilerinden de edinebiliriz. Bir gezegenin Güneş'ten önce doğması ve batması, onun doğusal ve batısal olarak adlandırılmasına neden olur. Venüs, Güneş'ten önce doğduğunda, doğusal yani erildir; bu konumu Venüs'ün yapısını da eril olarak renklendirecektir, kişi ilişkilerinde düşünmeden hareket etme eğiliminde olacaktır. Venüs, Güneş'ten sonra doğarsa, batısal yani dişildir; bu da Venüs'ün tabiatını daha duyarlı ve hassas bir hale getirir. Venüs'ün hem sabah hem akşam yıldızı olarak ortaya çıkması, İnanna'nın ikircikli yapısıyla benzerlik gösterir.

---

[8] Guttman, Ariel; Johnson, Kenneth, *Mythic Astrology: Archetypal Powers in the Horoscope*, U.S.A.,1993, s. 51.

Aşık ve savaşçı doğası, Venüs'ün feminen ve aynı zamanda eril özelliklerini vurgular. Venüs vurgulu insanların kararsız yapısının nedenlerinden biri bu çifte doğalarıdır. Ayrıca karar vermeleri, arzuladıkları iki şeye de sahip olamayacakları anlamına gelir ki bu, Venüs'ün arzuladığı bir şey değildir.

Şimdi İnanna'nın bir başka söylencesini irdeleyerek, Venüs'ün diğer özelliklerini ele alalım. İnanna, gökyüzünde ve yeryüzünde dolaştıktan sonra Şukalletuda adındaki bir bahçıvanın bahçesinde uyuyakalır. Onu gözetleyen bahçıvan, İnanna'nın yorgunluğundan yararlanıp ırzına geçer. Tanrıça, sabah olduğunda kendisine bu hakaret dolu davranışı yapan ölümlüyü arar, bulamayınca acıyla tecavüzün öcünü alamayacağını anlar.

Venüs'ün her iki mitolojik kahramanı İnanna ve Aphrodite, öç duygularıyla meşhurdur. Aphrodite, şafak tanrıçası Eos'a, Phaidra ve Pasiphae'ya belalı aşklar esinler, kendilerine yeterince tapınmayan Lemnos kadınlarına ceza olarak kocalarının bile dayanamadığı bir koku verir, Kinyras'ın kızlarını kendilerini yabancılara satmaya zorlar.[9] İnnanna'nın öç duygusu Gılgamış Destanı'nda da geçer: Aşk ve savaş tanrıçası, Gılgamış'a gönül verir fakat ünlü kahraman Gılgamış, İnanna'nın herkese gönül verdiğini söyleyerek tanrıçanın aşk teklifini reddeder. Bunun üzerine İnanna, Gök Boğası'nı Gılgamış'ın üzerine salarak öcünü alır. Astrolojik bağlamda Venüs'ün bu davranışı, bildiğimiz özelliklerine ters düşer görünür ama gerçek başkadır. Venüs'ün yönettiği Terazi burcunun Akrep takımyıldızının kıskaçları olduğu düşünülecek olursa, bu durum Venüs'ün gizli bir tabiatı olduğunu ortaya çıkarır.

Venüs'ün bilmediğimiz bu yönü, İnanna'nın kardeşi Ereşkigal ile olan ilişkisinde de mevcuttur. İki kız kardeş, bir tanrıçayı

---

[9] Erhat, Azra, *Mitoloji Sözlüğü*, s. 43.

iki yönden (ışık ve karanlık) temsil eder. Metinde, İnanna yeraltına girerek Ereşkigal'in karanlık yönleriyle karşılaşmış ancak bu karşılaşmadan sonra yeryüzüne dönebilmiştir. İnanna'nın karşılaştığı kendi gölgesidir. Jung, kabul edilmeyen ve istenilmeyen kişisel özelliklere *gölge* adını verir. Onun ifadesiyle, gölgesi tarafından ele geçirilen bir insan daima kendi ışığını keser ve kendi tuzağına düşer. Bütünlük, bir yüzün gölgesiyle birlikte varolmasında yatar. Venüs'ün gölge yönü, yeraltı tanrıçası Ereşkigal'in işaret ettiği konuları içerir. Venüs, zevk düşkünü, acımasız, gaddar ve tabuları çiğneyen bir sapkın olabilir. Ancak bu özellikleriyle yüzleştiğinde, bir bütün olarak varolmayı başarabilir.

İnanna aynı zamanda doğurganlık tanrıçasıdır. Sümer inancına göre toprakları verimli kılmak, dölyatağını doğurgan kılmak için hükümdarın kutsal görevi yılda bir kez, aşk ve doğurganlık tanrıçası İnanna'nın rahibelerinden biriyle evlenmekti. Sümer dinsel inancına göre, Sümer kralı ile bu cinsel cazibeyle dolu bereket tanrıçası arasındaki ayinsel evlilik, toprağın verimliliği ve dölyatağının doğurganlığı için elzemdi.[10] Astrolojiye dönecek olursak, bu evlilik Venüs'ün Boğa burcunu yönetmesiyle oldukça örtüşür; Venüs Boğa, fiziksel dürtüleri ile hareket eden kişiyi göstermesinin yanı sıra verimlilik simgesidir.

Yeryüzüne bolluk ve bereket veren aşk tanrıçalarının rahibelerinin kutsal fahişeler olması dikkat çekicidir. Örneğin, Venüs tapınağının rahibesi, tapınağın açık kapılarından geçip giderken müziğe uygun olarak dans etmeye başlar. Hareketleri zariftir. Tapınağına gelmiş yabancıyı selamlar. Özel odalarında, tapınağın otları ve çiçeklerin kokularıyla yabancıyı yıkar. Ona eğlenceli öyküler anlatır, aşk hikâyelerini konu eder.

---

[10] Kramer, Samuel Noah, *Tarih Sümer'de Başlar*, İstanbul, 1999, s. 366.

Resim 24. "Babil tanrıçası İştar", MÖ 1800-1750

Kutsal fahişe yabancıya karşı giysisini çıkarır ve onu Venüs heykelinin önünde diz çökmeye çağırır. Yabancı, aşk tanrıçasının önünde çöker, istekle ve aşkla kadınla beraber olur.[11] Tanrıça için düzenlenen bu ritüel, Venüs'ü oldukça güzel anlatıyor.

Venüs, Babil mitolojisinde İştar olarak geçer. Söylenceleri İnanna'yla aynıdır. Babil İştar tapınağında, kadınların yaşamda bir kez serbest aşka teslim olmasının bir gelenek olduğunu öğreniyoruz. Her kadın, zengin ya da fakir, büyük bir olasılıkla özel anlamı olan bayram günlerinde tapınağa çıkıp, orada başı örtülü oturup, bir erkek tarafından seçilmeyi beklemek zorundaydı.

[11] Corbett, Nancy Qualls, *Kutsal Fahişe*, İstanbul, 2001, s. 30-32.

Erkek, kadının kucağına gümüş para atıyordu ve genç kadını "Tanrı adına" bedensel aşka çağırıyordu.[12] Kadının bu ayini, Roma'da fahişelerin yılda bir kez kazançlarına yardım eden Venüs'e kurban vermesi gibi ritüellerle devam eder. Buradaki dikkat unsuru, aşk ve para arasında kurulan ilişkidir.[13] Klasik astrolojide Venüs parayı sembolize eder. Liz Greene fahişeliği, Venüs-Satürn kombinasyonu ile ilişkilendirmiştir. Fahişelik bir anlamda zamanın aşk ve parayla olan ilişkisidir.

Mısır mitolojisinde Venüs, Hathor ile özdeşleştirilmiştir. Hathor, aşkın, müziğin, dansın ve zevkin tanrıçası olarak görülmektedir. Komplike bir tanrıçadır; Güneş tanrısı Re'nin annesi, kızı ve eşi olarak tanımlandığı efsaneleri vardır. Genellikle Güneş kursundan kırmızı solar diski, boynuzları arasında taşıyan güzel bir kadın olarak resmedilir. Hathor, tanrılarla insanların arasının bozulduğu felaket mitinde, yenilmez güçleri olan ve insanları çölde takip ederek öldüren acımasız tanrıça Sekhmet'e dönüşerek kana susayan ve saldırgan bir dişi olur. Böylelikle aşk ve savaş, Venüs'ü simgeleyen tanrıçada vücut bulmuş olur. Bu noktada, psikolojik bir çözümleme yapmak yararlı olacaktır. Saldırganlığın kökeninde sevgisizlik olduğu varsayılır. Jung'un ifade ettiği gibi, sevgi ve nefret birbirine yapışık iki unsurdur.

Venüs, her mitolojide aynı rengin farklı tonlarına bürünmüş olsa da o, alıp vermenin, ilişkinin gezegenidir. Estetik ve güzel olan tüm değerleri kendinde toplayan özellikleriyle kimsenin hayır diyemeyeceği zarif ve güzel bir genç sevgili, zevk ve ahenk uyandıran bir esin perisidir.

---

[12] Zingsem, Vera, *Yer Benim Gök Benim, 2. Cilt*, İzmir, 2006, s. 198.

[13] Babilliler zamanında, atılan para miktarının hiçbir önemi yoktu. Çünkü para bu ritüelle kutsallaştırılmış oluyordu. Zamanla dünyevi fahişelerin artmasıyla para miktarı önemli bir duruma gelmiştir.

MARS

İnsanlar sevilmek isteyen nazik yaratıklar değil,
tam tersine içgüdüsel eğilimleri arasında saldırganlığın
önemli bir payının bulunduğu yaratıklardır.

Sigmund Freud

Kızıl gezegen Mars, solar sistemde dünyaya en yakın ve en küçük gezegenlerden biridir. Adını, Roma savaş tanrısı Mars'tan almıştır. Gezegendeki volkanik yapılar, tıpkı içgüdüler gibi ortaya çıkmak için yer arar. Mars, avını tespit edip saldıran vahşi bir hayvan gibidir, isteği sadece kan kokusudur.

Yunan mitolojisinde önceleri fırtına tanrısı olarak bilinen savaş tanrısı Ares, Roma mitolojisinde Mars diye geçer. Hera ve Zeus'tan olma tanrı kan dökmeyi sever. Elinde bir ok ya da mızrak ile betimlenen Ares, ne ölümlüler ne de ölümsüzlerce sevilmiştir. Özellikle tanrıların tanrısı Zeus, Ares'i hiçbir zaman sevmemiştir, çünkü Olymposlu tanrılar arasında en çok arabozuculuk, huysuzluk yapan ve savaş çıkaran odur. Savaş tanrısı, koruyucu tanrıça Athena ile çoğu kez karşı karşıya gelmiştir. Athena savaşta aklını kullanırken, Ares körü körüne savaşmıştır. Homeros'un *İlyada* adlı eserinde hem kana susamış hem de korkak olarak karakterize edilir. Sadece Aphrodite yaralandığı zaman savaşa karışmış, vurulduğunda acıyla haykırmıştır. Savaş alanına

Resim 25. "Mars" 1810 yılındaki bir metinden

tek başına inmeyen Ares'in yanında kimi zaman kız kardeşi Eris (Kavga) kimi zaman Eris'in oğlu "Çekişme" vardır. Bunun yanı sıra üç adamı; Yılgı, Titreyiş ve Ürküntü, Aphrodite'den doğan çocuklarından Phobos (Korku) ve Deimos (Dehşet) yanından hiç ayrılmazlar. Ares'in savaş alanına tek başına inmemesi, mundan astrolojide Mars'ın orduları temsil etmesiyle örtüşür.

Mars'ın prensibi "git ve al"dır. Bir şeyi elde ederken nasıl bir yöntem izleyeceğimiz ve nasıl savaşacağımız Mars'ın konumuyla açıklık kazanır. Örneğin Mars, yönettiği Koç burcunda bulunduğunda kişi hızlı ve sabırsız doğasıyla gerçek bir fatih ve kahraman gibi davranacaktır. Savaş tanrısı Ares gibi sadece saldırma dürtüsüyle düşüncesizce hareket ederek enerjisini boşa harcayabilir. Mars Boğa burcunda olduğundaysa, kişi hareket etmekte acele etmeyecek ama bir kere hareket etti mi sonuna kadar dayanıklılık gösterecektir. Hedeflerine yavaş ama emin adımlarla ilerleyecektir.

Doğum haritasındaki Mars'ın işaret ettiği konularda enerji yüklü oluruz. Bu enerjiyi dönüştüremediğimiz durumdaysa gergin ve huzursuz hissederiz. Enerjinin nasıl kullanıldığı elementsel bazda şöyledir: Mars ateş burçlarında olduğunda, kişi büyük bir hevesle, nereye varacağını düşünmeden enerjisini harcarken, toprak elementinde olduğunda enerjisini oldukça dikkatli kullanacak veya içinde biriktirme eğiliminde olacaktır; hava elementinde enerjisini entelektüel uğraşlara kullanırken, su elementinde enerji, çıkış yolunu duygular yoluyla bulacaktır.

Mars'ı, Sümer panteonunda önemli tanrılardan biri olan Ninurta[1] simgeler. Ninurta, yeryüzü tanrısı Enlil'in güney rüzgârlarından sorumlu tanrısı, Enlil'in çiftçisi ve de savaş tanrısı olarak

[1] Bazı kaynaklarda, Ninurta ile Satürn arasında bağlantı kurulmuş olsa da, Ninurta Mars'ın tabiatına daha uygun olduğu fikrindeyim.

Resim 26. "Ninurta kötü ruhlu Anzu'ya saldırmakta" Nemrut'taki Ninurta Sarayı'ndaki bir rölyeften

bilinir. Kentin ve kralın koruyucusudur. Savaş tanrısının kahramanlık söylencesi şöyledir: Gökyüzü tanrısı Anu'nun kötü ve kuş biçiminde olan oğlu Anzu, kişiye üstün güçler bahşeden kader tabletlerini tanrı Enlil'in elinden çalar. Bunun üzerine Anu, oğlu Anzu'nun öldürülmesini ister ama kimse bu görevi üstlenmek istemez. Bilgelik tanrısı Ea, tanrıların yüce annesinden Ninurta'yı yaratmasını ister. Ninurta yanına yedi rüzgârı alarak dehşet verici bir ordu kurar. Anzu ile Ninurta arasında geçen savaşta hain kuş kanlı mücadele sonucunda ölür. Ninurta'ya bu kahramanlığından ötürü elli onursal isim bahşedilir. Ninurta'nın başarısı bununla da bitmez, ölüler diyarında oturan hastalık ve illet cini Asag'a bütün silahlarıyla saldırarak cini yok eder.

Sonrasında düşman bölge olarak adlandırılan Kur'un ilksel suları yeryüzünü bastığında, Kur'un üstüne taşlar yağdırarak Sümer'in önüne büyük bir duvar örer ve kahramanca başarılarına birini daha ekler.

Ninurta'nın karanlık diyarda savaşması, Mars'ın başka bir yüzünü gösterir. Anlatı, klasik astrolojide Mars'ın yönettiği diğer burç Akrep'in derinden işleyen gücüyle ilgilidir. Mars'ı Akrep burcunda olan kişi, Ninurta gibi oldukça dayanıklı ve kazanmakta kararlıdır. Bu durum Babil mitolojisinde geçen yeraltı tanrısı Nergal ile daha da pekiştirilir. Nergal, *yeraltının derinliklerinden gelen savaşçı* adıyla anılır. Diğer yönüyle yeraltı tanrısı olarak kabul edilmesine karşın, Güneş'in kavurucu etkisi ve veba ile ilgilidir.

Nergal, Anu'nun elçisi Namtar'a hakaret eder ve ceza olarak bilgelik tanrısı Ea tarafından yeraltı diyarına gönderilir. Nergal, karanlık ülkede Ereşkigal'i görünce dürtülerine yenik düşer ve altı gün boyunca yeraltı tanrıçasıyla tutkulu bir şekilde beraber olur. Yedinci gün geldiğinde, Nergal gitmesi gerektiğini söyler. Yeraltı dünyasında yalnız kalan Ereşkigal gözyaşlarına hakim olamaz, eğer Nergal kendine geri verilmezse ölüleri kaldıracağını ve onların üstün gelmelerini sağlayacağını söylerek tanrıları tehdit eder. Tanrılar, Ereşkigal'in isteğini kabul eder. Nergal, gökyüzünden inen uzun merdivenleri katederek yedinci kapıdan geçtikten sonra tekrar Ereşkigal'in yanına gider ve yine tutkulu şekilde beraber olurlar. Ereşkigal, geniş topraklarının krallığını, bilgelik tabletlerini Nergal'e verip, onun ve karanlık diyarının sahibi olmasına izin verir.

Nergal'in ölüler diyarındaki varlığı ve Ereşkigal ile olan tutkulu birlikteliği, ardından kazandığı hükümdarlık, Mars'ın cinsel içgüdü ve ölüm içgüdüsü işlevine hizmet etmektedir. Freud, iki

ana tip içgüdümüz olduğunu söyler; birlikte hareket eden bu içgüdülerden biri *libido* olarak adlandırılan yaşam ya da cinsellik içgüdüsü diğeri *thanatos* olarak adlandırılan ölüm yada saldırganlık içgüdüsüdür.[2] Jung ise, libidoyu cinsel içerikli enerji yerine ruhsal enerji olarak ele almıştır. Astrolojik olarak Mars, her iki bakış açısına uygun olarak yorumlanabilir. Bir yönden, içimizdeki ruhsal enerjinin nerede ve nasıl yoğunlaştığını bildirir, bir yönden de cinselliğe bakış açımız ve cinselliği yaşayış biçimimiz hakkında bilgi verir. Örneğin, Mars'ı Akrep burcunda olan kişi, güçlü cinsel dürtülere sahip ve şehvetlidir. Tabu sayılan şeyleri yaşamayı seçecektir. Gücü ve enerjisi çok derin seviyelerde olacaktır.

Mars, enerjidir. Freud, enerjinin korunum ilkesinden yola çıkarak hepimizin psişik enerjiye sahip olduğumuzu söyler. Yani psikolojik işleve harcanan enerji başka işlevler için harcanamaz. O nedenle Mars enerjisi yüksek olan insanlara, enerjilerini fiziksel düzeyde göstermeleri salık verilir. Çünkü yüksek enerji içsel olarak çalışırsa kişiye zarar verebilir.

Fromm, ilkel insanlar arasındaki savaşın kansız olduğunu dikkati çekmiş; saldırganlık ve yıkıcılığın, insanın özgerçekleştirmesinin engellenmesi sonucu ortaya çıktığını belirtmiştir. Bu nedenle Mars'ın yıkıcı gücü, insanın engellenmesi sonucu ortaya çıkar diyebiliriz. Özellikle Mars-Satürn açılarında, kişi engellendiğini düşünür, sanki enerjisi teste tabi tutuluyor gibidir; kendini zor şartlarda gücünü sınayabileceği olaylar içinde bulur. Sanki freni patlamış giden bir araba gibi hareket eder. Bazen hiç düşünmeden atağa geçerken bazen korkak bir insan gibi davranır. Bu konumda, kişinin dayanıklılığı yüksek olsa da asıl önemli olan enerjinin sağlıklı bir şekilde dışarıya yansıtılmasıdır. Özellikle

[2] Burger, Jerry M., *Kişilik*, İstanbul, 2006, s. 80.

terapiler Mars enerjisinin dengeli olarak açığa vurulmasına yardımcı olur.

Mars'ın ölüm içgüdüsü işlevi, Mısır mitolojisinde savaş ve yıkım tanrıçası Sekhmet'le vücut bulur. Mars, aslan başlı olarak tasvir edilen, *güçlü olan* anlamına gelen Sekhmet'in yok edici gücüyle uyum içindedir. Bir efsaneye göre Sekhmet, Güneş tanrısı Re'nin emri üzerine, Re'ye eskiden inanıp şimdi inanmayanları tek tek yok edeceği yerde insan kanını sevdiğinden tüm insan neslini yok etmeye çalışmıştır. Re, çok geç olmadan Nil nehrine kırmızı rengini vererek bir büyü yapar. Sekhmet onu kan zannedip içtiğinde büyü onu eski haline çevirir ve böylece insan neslinin tükenmesi önlenmiş olur.

Mars'ın prensibi, Sekhmet'in arzusu gibi yok etmek ve öldürmektir. Ölüm içgüdüsünün önemli bir türevi saldırganlık dürtüsüdür. Freud, ölüm içgüdüsünü insanlık tarihinde meydana gelen savaşların nedeni olarak açıklar. Saldırganlık, insanın kendine dönük yıkıcı eğilimlerinin dış dünyadaki nesnelere çevrilmesi ve öfkenin dışa yansımasıdır. Mars'ın konumu, kişinin öfkesini nasıl ortaya koyduğunu anlatır.

Öfke anında bilinç dengesi bozulur. Jung bu durumun dile de yansıdığını belirtir. Mesela, o anlarda "öfkeden kendimi kaybettim" veya "aklım başımdan gitti" deriz. Çünkü o an kan beynimize sıçrar. Mars'ın tuzağına düşeriz. Mars-Neptün gerilimli açılarında öfke içe yönelir. Kişi, alkol, uyuşturucu gibi alışkanlıklara teslim olup kendisine zarar vererek enerjisini boşaltabilir. Yine kişinin kendisine gösterdiği öfke depresyona neden olduğundan astrolojik bağlamda Mars'ın önemi büyüktür.

Mars enerjisinin açığa çıkma şekillerinden bir diğeri kazalardır. Freud, kazaların bastırılmış arzuların ve çatışkıların sonucu olduğunu söyler. Beklenmedik zamanlarda ortaya çıkan kazalar enerjinin boşalım şeklidir. Kaza anı haritalarını incelediğimizde

Mars'ın başrolde olduğu ve özellikle üst oktavı Uranüs ile rahat akış içinde olduğu konfigürasyonları gözlemleyebiliriz.

Mars'ın tutkusu kandır; kan, meninin simgesidir. Kan akıtmak, toprak anayı döllemek demektir. İlkel kabilelerde kadının aybaşı dönemlerinde, kanını ekinlere dökmesi doğurgan gücünün kan ile desteklenmesi demekti. Aztekler evrenin işlevini sürdürebilmesi için kan dökmenin gerekli olduğuna inanmışlardır. Akan kan, toprağı döller ve onunla birleşir. Kan (Mars) ve kadın simgesi (Venüs) karşı karşıyadır. Fakat önemli olan şudur: kanın akıtılması ölümle sonuçlanabilirken, meninin akıtılması doğuma neden olur. Bu, Mars'ın yaşam ve yıkım arasında gelip giden olağanüstü gücünü gösterir.

Tekrar Sekhmet'e dönelim. Efsanenin başka bir versiyonunda Ptah (yaratıcı güç) uyandığında Sekhmet'i (yok eden güç) görür ve ona aşık olur. Beraber Nefertum'a (iyileştirme) hayat verirler. Yok edici ve yaratıcı gücün birbirleriyle yakın bağ içinde olmaları diğer mitlerde defalarca tekrarlanır.

Yok eden, diğer kimliği ile hastalıkları iyileştirebilir. Klasik astrolojide Mars'ın 6.evde rahat etmesinin sebebi budur. Çünkü "hastalıklar evi" olarak bilinen 6.evin sağlığa kavuşması, Mars'ın bedeni savunması ve koruması ile mümkün olur. Bu nedenle, savunma mekanizmaları Mars ile ilgilidir. Hem ruhsal hem de fiziksel olarak sağlıklı kalabilmemizi sağlayan içimizdeki Mars ya yıkımı kendi özüne çevirir ya da diğer kimliği ile hastalıkları iyileştirebilir. Romalılarca Mars, bu nedenle sevilmiş ve Jüpiterden sonra en çok saygı gören ikinci tanrı olmuştur. Romalılar, her yıkımın yeni bir başlangıca gebe olduğunu düşünerek Mars'ın yıkıcı gücünü kutsamışlardır.

Mars, maskülen arketiptir. Jung'a göre insan, karşı cinse ait niteliklere sahiptir. Jung, kadın psişesinin erkek yönünü, kadınlarda *animus* olarak adlandırmıştır. Kadınlardaki erkeksi öğe,

savaş yıllarında erkeklerin yapacağı işleri kadınların yapabileceğinin ortaya çıkmasıyla anlaşılmıştır. Kadınlar içlerindeki cesaret ve iktidar arzusunu harekete geçirmeye başlamış, böylece Mars'larını kabul etmişlerdir. Ataerkil toplumlarda kadınların erkeksi davranışlarının ön plana çıkarılması istenmez. Bu durumda kadın, Mars'ını yaşayamayacaktır veya ters bir reaksiyon vererek erilliğini abartacaktır. Ama yine de kadın haritasındaki Mars'ın işleyişi cinsiyet, toplumsal ve kültürel arka plan dikkate alınarak analiz edilmelidir.

Mars, ayrıca çoğu kadın için cezbedildiği erkek imajını simgeler. Mars ateş burçlarında olduğunda, kadın kendini direk ortaya koyan, dışarıya dönük, aktif erkeklere; toprak elementinde olduğunda varlıklı, sakin, ne istediğini bilen erkeklere; su elementinde olduğunda derin duygusal deneyimler yaşayabileceği erkeklere; hava elementinde olduğundaysa enerjik, konuşarak onu etkileyecek, zeki ve nüktedan erkeklere çekilecektir.

Kırmızı planet Mars, amaçlarımıza erişmek için bize yardımcı olacak birincil güçlerden biridir. Savaşırken bizi öldürecek olan ve fethedip kazandıracak olan odur. O, içimizdeki hayvandır. Yıkıcı olduğu kadar canlılık da yaratır. Doğum haritalarımızda konumlanmış Mars, nefreti sevgiye dönüştürerek, zafer ve kayıpların kapılarını aralayabilir. Bu yüzden bu kızıl gezegen Mars'ı onurlandırmalı, onu kazanmalı ve kabul etmeliyiz. Ancak böylelikle içimizdeki hayvanı tutsaklıktan kurtarabiliriz!

Resim 27. "Iuppiter", Polidoro da Caravaggio 1495-154

JÜPİTER

Zeus, ancak acı ve kederle bilgeliğe
ulaşılabileceğini buyurmuştu.

Aiskhylos, Agamemnon

Venüs ve Ay'dan sonra en parlak gezegen Jüpiter, ne zaman lütufa ihtiyacımız olsa görünmez ellerini bize uzatır. Bulunduğumuz yerin daha ötesi olduğunu söyleyerek, bizi hayatımıza anlam kazandırmaya çağırır. Mitolojide tanrıların tanrısı olarak anılırken insanlığa lütfunu sunar.

Jüpiter, adını Yunan mitolojisinde Zeus ile eş tutulan Roma tanrısından almıştır. Tanrıların tanrısı Zeus, Kronos ve Rhea'nın altı çocuğunun sonuncusudur. Babası Kronos'un egemenliğini devirip kendi hükümdarlığını ilan ederek, babasının yuttuğu tüm kardeşlerini kusturmuştur. Kronos'un yer altına kapattığı Tartaros'taki devlerden, yıldırım, gök gürültüsü, şimşek gibi özellikleri almıştır. Gücüne güç katan Zeus için Hesiodos, *Theogonia* adlı eserinde şu satırlara yer verir:

O babaları ki hüküm sürer göklerde
elinde şimşek ateş saçan yıldırımla
yendiği günden beri babası Kronos'u

ve ölümsüzlere dağıtalı beri
bütün yetkileri ve şeref paylarını... [1]

Adaletli Zeus kura ile evrende yetkileri paylaştırır, kendisi gök ve yerin hükümdarı olur. Kendinden önceki sistemi, hak üzerine kurulu düzen anlayışı ile değiştirerek ölçülü ve dengeli bir düzen kurar. Zeus, engin ve yüce bakışlarıyla her şeyi yukarıdan seyretmiş ve adaletli davranmıştır. Troia Savaşı'nda, kadere boyun eğerek oğlu Sarpedon'un ölümüne mâni olmamıştır. Çünkü oğlunun ölümüne engel olursa düzenin bozulacağını bilir. Yine Apollon'un oğlu Asklepios, şifalarıyla ölüleri dirilttiğinde, Zeus doğal düzeni bozan hekimi gazabına uğratır. Adalete, doğruluğa ve hakka inanan tanrı, bunun için tüm güçlerini kullanmaktan çekinmez. Bu anlamda, doğum haritalarımızdaki Jüpiter'in konumu yaşamda düstur edindiğimiz doğrulara nasıl yaklaştığımızı anlatır. Bu doğrular, ahlâk kurallarını da kapsar. Dinsel olan ahlâkî olandan ayrılmaz. Bu yüzden dine yaklaşım da Jüpiter'in konusudur. Klasik astrolojide Jüpiter, Yay ve Balık burcunu yönetir. Jüpiter'in Balık burcunu yönetmesi, din olgusunun gerektiği şekilde yaşanması için uygun ortam yaratır. Bu konumda kişilik egonun dışına taşar ve insan diğer insanları aşıp tüm evrenle bir olmayı deneyimler. Dinsel anlama hizmet eden bu süreçte, bütün olmanın ne kadar muhteşem olduğunun farkına varılır. Aynı zamanda evren içindeki insan, küçüklüğünün ve önemsizliğinin ayırdına varır. Farklı bir konumda, Jüpiter İkizler burcunda olduğunda kişi inançlarını mantıklı bir şekilde açıklamaya çalışacaktır. Fakat inanç ve akıl aynı düzlemde ele alınamayacağından kişi inançlarında gelgitler yaşayacaktır. Yine, Jüpiter Koç burcunda

[1] Hesiodos, Erhat, Azra; Eyüboğlu, Sabahattin (Çev.), *Hesiodos Eseri ve Kaynakları*, Ankara, 1977, s. 107.

olduğunda kişi inançları için savaşacak, gerekirse şiddet kullanarak kendi inançlarını zorla dayatabilecek; hak ve doğruluk adına sonuna kadar mücadele edecektir.

Zeus, ölümsüzler ve ölümlüler ile yaşadığı aşk maceralarıyla ünlüdür. İstediği kadını elde etmek için kılıktan kılığa girer. Bazen boğa, bazen kuğu, bazense bir yağmur damlası olur. Karısı Hera ile evliliğini sonuna kadar sürdürmüş olmasına rağmen, diğer tanrıça ve ölümlü kadınlardan tanrısal varlıklar meydana getirmiş, hakimiyet alanını genişletmek istemiştir. Şehirler ondan olma tanrıların isimlerini alır; örneğin Atina şehri, ismini Zeus'un kızı, zeka ve savaş tanrıçası Athena'dan almıştır. Jüpiter natal haritada neredeyse orada yayılmacılık, büyüme ve genişleme vardır. Aynı zamanda o alanda özgürlük sonuna kadar yaşanacaktır. Zeus evli olmasına rağmen özgürlüğünden ödün vermemiştir. Jüpiter Yay burcunu yönetir; Yay burcu insanı da türlü maceralara atılmakta tereddüt etmeyen iştahlı tanrı Zeus gibidir. Yine Jüpiter Balık'ı ele alırsak; bu konumda, kişi sınırsız büyüme arzusunda olur. Fakat yaşadığımız sınırlı dünyada sınırsız bir büyüme mümkün olamayacağından, Jüpiter'in tüm artıları eksiye dönüşebilir. Aşırılıklar içinde önünü göremez olur. Benzer şekilde Jüpiter'in yüceldiği Yengeç burcunda kişi, empati kurma ve vermede sınırın nerede bittiğini bilmeyerek aşırıya kaçabilir.

Zeus, aşık olduğu kadınları bir şekilde elde etse de karşılığında kadınlara verdiği hediyeler oldukça fazladır; onlara ya göklerde ölümsüzlük verir ya da dünyada güzel mevkîler bahşeder. Zeus cömert bir tanrıdır, ama bunları bir şeylerin karşılığında verir. Psikolojide hediye vermek, suçluluk duygusunu azaltmak için kullanılan bir yöntem olarak ele alınır. Natal haritada Jüpiter'in dokunduğu yerde, bize fırsatlar ve armağanlar sunulur. Peki bu armağanlar neye karşılık bize sunulmaktadır? Çalıştığından dolayı çocuğuna zaman ayıramayan ve bundan dolayı

çocuğunu hediyelere boğan annenin suçluluk duygusunu bir nebze olsa dindirmesi gibi, Jüpiter'in hediyelerinin Satürn'ün çaldıklarının karşılığı olduğunu düşünüyorum.

Zeus tanrıların tanrısı olarak kendine sonsuz güveni olan, insanlara yeri geldiğinde merhametli davranan iyimser bir tanrıydı. Jüpiter, bu anlamda hangi konularda sonsuz kaynaklarımızın olduğunu düşündüğümüzü anlatır. Orada kendimizi *Tanrı* gibi hissederiz. Tanrının doğası nasıldır peki? Biricik, her şeye gücü yeten, her şeyi bilen, ahlâkî olarak mükemmel ve yaratıcı olandır. Haritada Jüpiter'in dokunduğu her yerde bu özelliklere sahip olduğumuza dair içsel bir inanç geliştiririz. Bunların ölçülü kullanılmaması durumunda karşımıza kibir ve gurur çıkar. Bu anlamda Jüpiter'in sorunsalı, Güneş'in problemli alanları ile benzerlik gösterir. Eski Yunanlı astrologlar Jüpiter'i Güneş yönetimindeki Aslan burcuyla birlikte tanımlamışlardır. Bu ikilinin birlikteliği mitolojide de karşımıza çıkar. Babil mitolojisinde kaosa düzen getiren, Güneş'in ilâhı Marduk'tur (Jüpiter). Yunanlılar Amon'u, Mısır'ın merkezi Teb şehrinin en güçlü tanrısı olduğundan, Zeus'un uyarlaması olarak görmüşlerdir. Amon daha sonra Güneş tanrısı Re ile birleşerek daha güçlü bir tanrı olmuştur. Jüpiter'in bireysel farkındalığımızı ifade eden Güneş ile birlikte anılması, kişinin topluma adapte olmasını sağlar; kişinin bireysel eylem ve davranışları toplumsal kurallarla harmanlanır, böylece kişi kendini toplumda rahatça ifade edebilir.

Jüpiter ve Merkür birlikteliğine göz attığımızda ise bu ikiliye yüklenen anlam, Zeus'un söylencelerinde daha belirgin hale gelir. Prometheus'un Zeus'tan daha akıllı davranması ve onunladalga geçmesi Zeus'u çileden çıkarırdı. Çünkü o akıldan korkmaktaydı. Zeus'un akıldan korkması ilk değildi. İlk eşini, adı akıl, us ve bilgelik anlamına gelen Metis'i tam doğuracağı sırada aldatıp çocuğuyla yutmuştu. Çünkü, çocuğun doğmasına izin

verirse tahtından olacağını düşünmüştü. Metis'i yutunca kafası şişmiş, böylece Athena (Minerva) Zeus'un kafasından doğmuştu. Zeus'un ilk eşinin bilge tanrıça olması ve tanrıçayı, yani aklı bünyesine katması, Jüpiter ve Merkür arasında var olan köklü ilişkiyi anlatır.

Jüpiter-Merkür ilişkisi mitolojide tekrar eder. Merkür'ü temsil eden tanrıların habercisi Hermes Zeus'un ulağıdır. Babil mitolojisinde, Nabu (Merkür), yerlerin ve göklerin kralı Marduk (Jüpiter)'un oğlu ve ulağıdır; babası Marduk için kader tabletlerini taşır. Zeus, Olympos'un tepesinden yeryüzünü seyrederken resmin büyüğünü görmekteydi, ama böyle bir bakışla da birçok bilgiyi gözden kaçırmaktaydı. Bu nedenle Jüpiter, Merkür'ü bir araç haline dönüştürmüştü. Merkür-Jüpiter rahat açılarında yaşam ilkesi olarak belirlenen fikirler araştırılır ve üzerine düşünülür. Jüpiter vurgulu Merkür'ün zayıf olduğu bir harita, her şey üzerine felsefe geliştiren, temelde zihinsel olarak gelişmemiş birini temsil edebilir. Klasik astrolojide Jüpiter, Merkür'ün antitezidir. Bu, inanç ve mantık ikilemi olarak ifade edilebilir; Jüpiter'in inançları Merkür fonksiyonu ile sorgulanacaktır.

Zeus, insanlara yazılı olmayan yasalar sunar ve insanların bu yasalara uymasını isterdi. İnsanların bu kurallara saygısız davrandıklarını gördüğünde tüm ırkı yok etmekten çekinmezdi. Sosyal bir gezegen olan Jüpiter, toplumun yazılı olmayan kurallarını ifade eder. Bu yasalar ahlâk yasalarıdır. Sokrates'in dediği gibi ahlâkta üstünlük ve bütün erdemler bilgiye bağlıdır. Bu anlamda Jüpiter, bilgeliğe giden yolda bilgiyi kullanır. Yüksek öğrenim, eğitim ve kendini geliştirme 9. evin konularıdır. Dünya, yaşadığımız yer ile sınırlı değildir; büyük ölçekte baktığımızda başka kültürleri başka hayat tarzlarını da barındırır. Yolculuklar ve uzak diyarlar, kişinin bütünü algılaması ve deneyimlemesini

sağlar, zihnini genişletir ve büyütür. Bu nedenle Jüpiteryen insanlar bir bakıma seyyahtır.

Jüpiter, Babil mitolojisinde Marduk olarak bilinir. Marduk, Merkür'ü simgeleyen Nabu'nun babasıdır. Bilgelik tanrısı Ea'dan doğmuştur. İlksel tanrılardan tuzlu sular tanrıçası Tiamat'a meydan okur. Tiamat'la olan savaşın galibi olunca krallığını duyurur. Marduk, ilk iş olarak evrene düzen verme yolunda adım atar, Ay'ın evreleri ile takvimi düzenler, gökyüzünü yaratır. Üç göksel yol saptar; kuzeyde Enlil'in yolu, başucu noktasında Anu'nun yolu ve güneyde Ea'nın yolu. Yıldızları yerlerine yerleştirir ve son olarak insanı yaratır. Her şeyi düzene koyan Babil'in baştanrısı Marduk, yaşamın anahtarını elinde tutar.

Tanrının tüm sıfatlarını taşıyan Marduk, yaratır. Çok ilginçtir ki Marduk kelimesi *şeytan* anlamına gelmektedir. İyicil gezegen Jüpiter'in, kendine zıt ve kendisiyle çelişkili bir anlam barındırmasının ne anlama gelmiş olabileceği büyük bir soru işaretidir. Ben, bunun kişide yüceltme işlevine hizmet ettiğini düşünüyorum. Yani olumsuz bir duygu, olumlu bir şekilde dışarı yansıyabilir. Psikanalistler yüceltme fonksiyonunu başarılı tek savunma mekanizması olarak kabul ederler. Örneğin saldırganlık dürtüleri, boks gibi oyunlarla yüceltilebilir. Yüceltme, toplum tarafından ödüllendirildiği için kişi bu savunma mekanizmasını kullanmakla hem alt benliğini dışarıya yansıtmış hem de toplum tarafından sevilmiş ve takdir edilmiş olur. Astroloji yönünden Jüpiter'in ilgili olduğu konuları yüceltmemizin nedeni, ortaya çıkaramadığımız karanlık taraflarımızdır. Halil Cibran'ın dediği gibi "İyi acıktığında en karanlık mağaralarda bile yiyecek arar ve susadığında kirli ve durgun sulardan bile içer"

Yüceltme fonksiyonuna örnek olarak kişinin Jüpiter Boğa yerleşimini verelim: Bu durumda kişi, çalışmayı ve çalışmanın kazandırdığı somut birikimleri yüceltecektir. Bunun altında

yatan neden, Boğa'nın karşıt burcu Akrep'in karanlık dünyasından kaçmaktır. Aynı zamanda Jüpiter konularını yüceltmekle, önemsediğimiz şeye karşı tüm enerjimizi vererek içimizdeki güvensizlik ve şüphe duygusunu da yok ederiz. Yaşamımıza bir anlam gelir, acılarımızdan uzaklaşırız. O nedenle, doğum haritasındaki Jüpiter'in konumu, neyin nasıl bizi acılarımızdan uzaklaştıracağını söyler.

Jüpiter, mutluluk ve kişisel gelişim kelimeleriyle anılır. Diyelim ki piyangodan kayda değer bir para kazandınız. Sizi her zaman sevecek bir eşle evlendiniz ve önünüzde sağlıklı ve uzun bir ömür olduğuna inanıyorsunuz. Bu sizi mutlu eder miydi? Hümanist kuramlar insanın temel gereksinimleri karşılandığı zaman insanın mutlu olmadığını belirtmektedir. Bu düşünceye göre, kişi kendini tatmin eden bir varoluş amacı ve felsefesi bulmak zorundadır. Jüpiter, bireyin kendini geliştirmesi sonucunda mutluluk duygusunu garanti eder. Yapılması gereken sadece, Jüpiter'in haritada gezegenin değdiği noktaları aktive etmektir: Eğer Jüpiter Koç burcundaysa, kişi "kim" olduğunu keşfetmekle geçirdiği bireysel yolculuğunda kendini bularak mutlu olacaktır. Tabi bir diğer önemli noktaya değinmek gerekir. Jüpiter her şeyi genişletir. O yüzden bu yerleşimde Koç burcu özelliklerinin abartılmasını gözlemleyebiliriz: fazlasıyla bencil, çıkarlarına göre etrafını düzenleyen bir kişiyle de karşılaşabiliriz. Jüpiter'in büyüttüğü şeyler aynı zamanda yıkıma da neden olur. Unutulmamalıdır ki Romalı tanrı Jüpiter, cömert ve lütufkâr olduğu kadar yıldırımları yoluyla yok ettikleriyle de ünlüdür, gerek gördüğü zaman yıldırımlar göndermekten çekinmemiştir.

Liz Greene, *Bilinçaltının Dinamikleri: Psikoloji Seminerleri* adlı kitabında, haritadaki Jüpiter ve Satürn'ün güçlü etkilerinin depresyona ve yaşanan gelgitlerin bireyin ruhsal döngüsünde manik savunmalara sebep olabileceğinden bahseder. Manik

depresyon durumunda duygular sevinç, üzüntü, keder ve coşkunluk halleri arasında sürekli gidip gelir. Buna örnek olarak Marilyn Monroe'yu verebiliriz: Doktoru, Monroe'nun manik depresif olduğunu, ruh halindeki dalgalanmalardan dolayı zor günler geçirdiğini belirtmiştir. Monroe'nun haritasını incelediğimizde, Jüpiter-Neptün karşıtlığının Satürn'e kare yaptığını görürüz.[2]

Jüpiter kişiye tarifi mümkün olmayan bir güven duygusu verir ve bunu fırsatlar eşliğinde sunar. Jüpiter 9. evimden geçerken ben de tam olarak bunu deneyimlemiştim. İçimde ukde kalan şey psikoloji eğitimi almaktı. Mühendislik okuyan kişinin sosyal bilimlerde master yapması maalesef mümkün değildi. Yine de her yıl bir umutla kayıt zamanında bu olasılığı araştırırdım. Ve o yıl hiç beklemediğim şekilde, her bölümden kişilerin katılabileceği bir yüksek lisans programı ile karşılaşınca kendi kendime "İşte Jüpiter 9.ev transiti!" dedim. Satürn'ün getirmiş olduğu tüm sınırlamalar başka elden ortadan kalkmıştı. Yine aynı güvenle yaşamımın geri kalanını astroloji üzerine kurmaya karar verdim. Bu tamamen Zeus'un işiydi. Olanaklarım bana güven yaratacak bir ortam sunmasa da Jüpiter içime büyük bir iyimserlik ve inanç vermişti. Natal haritanızda Jüpiter neredeyse tam olarak hissedilen budur. Örneğin Jüpiter 8. evinizdeyse, her krizden nasıl olup da hiçbir olaya karışmadan kurtulduğunuzu kendinize sorabilirsiniz. Sanki Zeus, yüce elleriyle sizi omzunuzdan tutup o ortamdan kurtarmıştır. Büyük iyicil olarak adlandırılması boşuna değildir.

Evet, Jüpiter sonsuz güven hissini nerede deneyimleyeceğimizi gösterir. Fakat bu güven, aşırı iyimserlik sonucu gelişirse cömertçe hediyeler dağıtan tanrıyı yerinde bulamayabiliriz. Bize hoşgörü ve anlayış sunan tanrı, olumsuz çalışırsa kişiyi kendini

---

[2] Monroe'nun haritasındaki duygu karmaşasının bir diğer göstergesi, 4. evin yöneticisi Mars'ın 8. evde konumlanmasıdır.

beğenmiş bir tutum içinde, kibirli olmaya iter. Ama her ne olursa olsun Jüpiter büyümenin, olasılığın, ümidin ve çokluğun gezegenidir. Tanrıların tanrısı haritanızda neredeyse, onun yüce elleri tam orada üzerinizdedir.

Resim 28. "Saturnus", Polidoro da Caravaggio
1495-1543

SATÜRN

Zaman birçok örtüleri kaldırabilir.

Jean Jacques Rousseau

Büyük bir gaz kütlesi olan Satürn; Pluton, Neptün ve Uranüs'-e bir eşiktir. İnsan sınırlarını aşabilir mi? Doğamızın izin verdiği ölçütler nelerdir, etrafımızı çeviren duvarlar gün gelir yıkılır mı? İnsanoğlu karanlık ve sıkıntı yaratan bir durumu aşarak ne zaman ödüllendirilir? Bu soruların cevabını, dünyevi gezegen Satürn kulağımıza fısıldıyor, şimdi ona kulak verelim.

Yunan mitolojisinde Kronos, Roma mitolojisinde Satürn olarak geçer. Gaia ve Uranos'un oğullarından olan Kronos, Titanlar soyundandır. Hesiodos, *Theogonia* adlı eserinde Kronos'tan şöyle bahseder:

..Sonra Kronos geldi dünyaya,
O ard düşünceli tanrı,
En belalısı Toprak oğullarının[1]

Uranos, Titanlardan sonra doğan korkunç yüz kollu çocuklarından iğrenir, onları Toprak ana Gaia'nın derin karanlıklarına

[1] Hesiodos; Erhat, Azra; Eyuboğlu, Sebahattin (Çev.), *Hesiodos Eseri ve Kaynakları*, s. 109.

gömer. Gaia bu duruma katlanamaz ve Uranos'a bir oyun hazırlar. Bir tırpan yapıp oğullarından babalarının cezasını vermelerini ister. Sadece korkusuz Kronos bunu kabul eder. Uranos, arzu ile Gaia'yı yatağına beklerken, Kronos bir anda saklandığı yerden çıkarak babasının hayalarını keser. Aslında Kronos'un yaptığı, Uranos'un yarattığı kaosa bir düzen getirmektir. Astrolojik olarak bu, Satürn'ün Uranüs'ün simgelediği yeni olan şeylere ve kaosa karşı olduğunun ifadesidir.

Hesiodos, Kronos zamanının insanların altın çağı olduğunu söylemiştir. Bu dönemde insanların tanrılar gibi yaşadığını, kaygısız, dertsiz ve rahat bir yaşam sürdüğünü, toprağın kendiliğinden bereket saçtığını anlatır. Roma mitolojisinde Satürn, kökeninde tarım tanrısıdır. Hasadı, periyodik yenilenmeyi ve zenginliği simgeler. Hasat tanrısı, kurallar eşliğinde kurduğu yapıyı ayakta tutmuş ve istikrarlı bir şekilde yönetmiştir.

Satürn, Terazi burcunda yücelir. Mitos da aynı şeyi söyler; Kronos katı ama adaletli bir tanrıdır, müsahamaya yer vermemiştir, dağıttığı hak ve hukukta herkese eşit davranmıştır. İnsanlar, bir düzen kurup onun içerisinde varoldukları zaman kendilerini daha güvende ve huzurlu hissederler. Satürn'ün haritamızdaki konumu, aynı şekilde düzen ve iç disiplini sağladığımız alanları gösterir. Satürn'ün işaret ettiği konularda disipline olduğumuzda, en yüksek verimi alabileceğimiz yer orası olur. Satürn'ün olumsuz kullanılması durumunda kişi esnek değildir ve koyduğu net kurallarla en büyük engeli kendisi yaratır.

Anlatıya tekrar dönecek olursak, Kronos, kardeşi Rhea ile evlenir. Çocuklarının ileride yerine geçebileceğinden korkarak onları acımadan yutar. Rhea gözyaşları içindedir; Zeus'u dünyaya getirdiği gibi Girit'e kaçırır. Zeus gizlice büyütülür. Genç tanrı yetişkin olduğunda, babasının otoritesine karşı gelerek ona karşı

savaşacaktır. Yıllarca süren savaş sonucunda yenilen Kronos, ölüler dünyasının daha derininde olan Tartaros'a atılır.

Kronos, babası Uranos'u hadım edip ortadan kaldırmıştır ama zaman kendisi için de işler ve gün gelir yaptıklarının bedelini öder. O da oğlu Zeus tarafından karanlıklara gönderilecek ve ektiğini biçecektir. Satürn, karmanın gezegenidir. Satürn isminin, Latince *satu* yani "tohum atmak" veya "ekmek" kelimesinden türediği düşünülmektedir. Yaptığımız her eylemin sonucuyla mutlaka karşılaşırız. Hint düşüncesine göre karma çevrimi ancak gelecekteki bir yaşamın son öğesine kadar tüketilmesiyle kesin olarak ortadan kaldırılır ve böylece zamandan kurtulmuş olunur. Karma yasasından kurtulmak, iyileşmek demektir. Doğum haritalarında Satürn'ün konumu bizi daha büyük bir evrene bağlayarak köprü işlevi görür. Aslında bizi sınırlandıran şey aynı zamanda özgürleştirecek olandır. Kişi ancak korku bariyerini aşıp, kabul ettiği ve doğa yasasına uygun davrandığı zaman özgürleşebilir. Satürn sınırlandırır, böylelikle kendi içimizdeki potansiyelleri keşfetmemizi sağlar. Fakat bu süreç o kadar kolay akmayacaktır. İnsanın sınırlarını kabul etmesi, yaşamda yerine getirmesi gereken sorumluluk ve görevlerini içselleştirmesi zaman alacaktır.

Kronos'un ölüler diyarının daha derininde olan Tartaros'a kapatılması, Satürn'ün bilinçdışı ile olan bağını anlatır. Satürn'ün yönettiği Oğlak burcunun simgesi balık kuyruklu keçidir. Suyun derinlikleri, bilinçdışına karşılık gelmektedir. Böylelikle Satürn'ün karmaşık yapısı ortaya çıkar. Bunu, yönettiği Oğlak ve Kova burçlarının tezat özelliklerinden anlayabiliriz. Stephen Arroyo, Kronos (Satürn)'un bilinçdışı yolculuğuna eş tutulabilecek psikolojik açılımı şu şekilde ifade eder:

Satürn, kişiyi korku düğümleri ile bağlayabilen derine kök salmış davranış modelleri ve tavırları ifade eder. Jung'un gölge diye isimlendirdiği psikolojik hâl ile, yani kendimizde engellediğimiz, korktuğumuz ve suçluluk duyduğumuzdan dolayı başkasına yansıttığımız kişilik bölümleri ile de ilişkilidir. Satürn'ün kişinin dış dünyaya karşı giydiği zırhın içindeki zayıf noktayı, yaşamdan geri çekilme dürtüsünü temsil ettiği söylenmiştir.[2]

Jung, herkesin bir gölgesi olduğunu söyler. Gölge, bilinçli yaşamda ne kadar az somutlaşmışsa o kadar koyu ve yoğun olur. Bunu bir örnekle açıklayalım: Satürn'ü İkizler burcunda olan kişi, bilgili ve entelektüel olmayı oldukça önemser, fakat bunun bilincinde değildir. Bu düşünceler, kişinin ruhsal yaşantısını etkiler ve bu konularla ilgili kendini yetersiz hisseder. Yetersizlik duygularından veya Adler'in terimiyle aşağılık kompleksinden kurtulmak için üstünlük çabası geliştirecektir. Bu nedenle zihinsel yönden yeterli olduğunu ispat etmek isteyen kişi, bu konuyla ilgili diğerlerinden daha fazla çalışacağından zamanla konuyla ilgili yeterli duruma gelecektir. Fakat temelde yeterli olmadığına inandığından düşünce tarzını yeniden yapılandırmak ve düzenlemek zorunda kalacaktır.

Modern astrolojide Satürn'ün bir diğer prensibi korkudur. Korku, tehdit içeren bir durumla karşılaştığımızda gösterilen bir tepkidir. Hatırlarsanız Kronos, çocuklarını onu tahtından etmesinden korkarak yutmuştu. Satürn'ün konumu korktuğumuz şeyler hakkında bilgi verir. Korktuğumuz her neyse ya onu yok sayarak ya da abartarak tepki veririz. Korkunun alt edilmesi ancak onun kabul edilmesi ile mümkün olur. Buna örnek olarak, Satürn'ün Aslan burcundaki konumunu verebiliriz: Kişi bir yandan

---

[2] Arroyo, Stephen, *Astroloji, Karma & Dönüşüm*, İstanbul, 2009, s. 131.

kendini ortaya koymaktan korkacak, bir yandan da göz önünde olmak ve alkışlanmak için delice bir arzu duyacaktır. Bunun sonucunda kişi ya içindeki duyguları yok sayacak ya da bilinçsizce bu özellikleri abartacaktır. Adler'in ifade ettiği abartılmış üstünlük çabaları, kişinin eksikliklerinden kurtulma çabasıdır. Kişi böyle davranırken, kendi içinde geliştirebileceği yeteneği yaşama imkânını tepmiş olur. Yapması gereken ilgili burçtaki özellikleri hazmederek yaşamasıdır.

Satürn'e eşdeğer tutulan diğer psikolojik kavram, Freud'un yapısal kişilik kuramında açıkladığı süperegodur. Süperego, geleneksel ve toplumsal değerlerin temsilcisidir, kişiyi kusursuz olmaya iter. Süperegonun arzusu toplum tarafından onaylanmaktır. Bunun için, kişi içgüdüsel dürtülerini bastırır. Satürn'ün konumu, onaylanmak istediğimiz yeri gösterir. Orada otorite olmak, saygı görmek isteriz. Tehlikeli olan, tüm bunlar uğruna isteklerimizi göz ardı etmemizdir. Satürn, doğamıza ne kadar uygun davrandığımızı sorar. O nedenle de halkalı gezegeni, elinde sopasını bize doğru tutan sert bir öğretmen gibi algılarız.

Satürn ve Uranüs arasındaki bağı da açmak gerekir. Romalılar, Satürn onuruna her yıl aralık ayında *Saturnalia* adlı bir festival düzenlerlerdi. Festival süresince her tür ahlâkî kısıtlama ortadan kalkardı. Bu dönemi fırsat olarak görüp sarhoş olurlar, çıplak halde dolaşırlar ve diğer zamanlarda kabul edilemeyecek cinsel eylemler gerçekleştirirlerdi. Kölelerin bile bu dönemde efendilerine hakaret etme hakları vardı, hatta bu dönemde köle-efendi olgusu tersine döner, kölelere ziyafetler düzenlenir ve hizmet edilirdi. Festival süresince tüm mahkemeler ve kolluk kuvvetleri kapalı olurdu. Saturnalia festivalinde bir kişi günah keçisi olarak seçilir, ona festival boyunca her türlü zevki tadabilmesi için sınırsız imkân tanınırdı. Fakat festivalin son günü, Satürn'e kurban olarak öldürülürdü. Saturnalia festivalinde yaşananlar, Satürn'ün

babası Uranüs'e, yani kaosa dönme arzusunu simgeler. Romalılar, bir günlük de olsa günlük yaşamın kurallarından ve zorunluluklarından sıyrılıp kaosa olan özlemlerini böyle anlatmışlardı. Kova burcunun Uranüs yönetimine verilmeden önce, Satürn yönetiminde olmasının nedeni budur. Satürn, yapıyı ve sistemi temsil etse de zıttını karanlığında barındırır, bu nedenle karmaşık yapıda bir gezegendir.

Jüpiter ve Satürn birlikteliğini, astronomi ve mitoloji yönünden incelediğimizde daha farklı bir durumla karşılaşırız. Jüpiter'in sönük de olsa Satürn gibi bir halkası vardır; her iki gezegenin atmosferleri benzerdir. Yunan mitolojisinde Zeus'un (Jüpiter) Kronos'un (Satürn) oğlu olması aralarındaki bağın mitolojik anlatımıdır. Bu iki gezegen toplumsal gezegenlerdir, kozmostaki yerlerini toplumun temeli olan sözlü ve yazılı kuralları düzenleyerek oluştururlar.

Şimdi Satürn, Jüpiter ve Uranüs beraberliklerini toplumsal açıdan irdeleyelim: Satürn yazılı yasalar demektir. Toplum içindeki kişisel anlaşmazlıkları çözümlemek ve toplumda düzeni korumak için, Hammurabi yasalarında olduğu gibi çeşitli kurallar oluşturulmuştur. Törelerden kaynaklanan yasalar (Jüpiter), devletin (Satürn) yasalarıyla bütünleşir. İlkel insanlarda yazılı yasalar olmaması ve yazılı yasalarla birlikte uygarlığın gelmesi, Satürn'ün uygarlığa hizmet ettiğini gösterir. Ardından devreye Uranüs girer. Gelenek, töre ve yasalar insanı korusa da insanın toplum içinde farklılaşmasını (Uranüs) önler. İnsan, kuralların baskısından kurtulmak ve özgürleşmek için zihnini ve düşüncelerini devreye sokar. Bu nedenle, insanlar teknolojiyi (Uranüs) geliştirmiş, bilimsel gelişmelerle bu tutsaklıktan kurtulmanın yollarını aramıştır. Fakat bu sefer, insanoğlu teknoloji ve bilimin kölesi olmuştur. Satürn ve Uranüs, güçlerini birbirlerine karşı işletiyor gibi görünseler de ikisi de aynı kısır döngüye düşerler.

Resim 29. Enlil ve Ninlil rölyefi

Sümer mitolojisinde Satürn ve Uranüs simgeleri bu karşıtlığı içerir. Satürn, tanrıların babası Enlil'de ifade bulur. Enlil, An (Gök) ile Ki (Yer)'nin birleşmesinden doğmuştur. Doğduktan sonra, yerden göğü ayırırak yeri ele geçirir. Bu olay, Yunan mitolojisinde Kronos'un babası Uranos'u yok etmesi, dolaylı olarak babasını annesinden uzaklaştırmasıyla benzerlik gösterir. Satürn ve Uranüs arasındaki çatışma baba-oğul mücadelesidir. Satürn, baba ve tüm otorite figürlerini tanımlar. Enlil de babaya yani otoriteye karşı gelerek kendi otoritesini kurmuştur.

Bütün ülkelerin, evrenin kralı diye geçen Enlil, insanlar tarafından kullanılan tarım aletlerinin örnekleri olan kazma ve sabana biçim vermiştir. Ondan, "kentleri, evleri kuran, işçilerin idarecisi ve denetçisi, tarlaları zengin tahıllarla dolduran" olarak bahsedilir. Yeryüzünü düzenleyen ve uygarlık kurulması için

planlar yapan odur. Ülkeye bereket, bolluk getirmeyi aklına koyan Enlil zamanında, Kronos zamanında olduğu gibi insanlık altın çağını yaşamıştır. Ayrıca Enlil, insanların kaderini belirleyen kader tabletlerini elinde tutan tanrıdır. Bu anlamda Satürn'ün söylemek istediklerine kulak tıkamak mümkün değildir.

Satürn, yaşlı adam arketipidir. Jung, bu arketipi tanımlarken, onun insanoğluna gerçeği gösterdiğini söylemiştir. Kim, neden, nereden, nereye sorularını sorarak düşünmeye sevkeden, hangi yolların kişiyi hedefe götürdüğünü bilen yaşlı adamın yazgıya yön verecek güçte olduğunu, akıllı ve bilge olmasının yanı sıra ahlâkî özelliklere sahip olduğunu ifade eder. İnsanın ahlâkını sınayarak, armağan verip vermemeyi sınava bağlı kıldığını ayrıca belirtir. Haritalarımızdaki yaşlı adam, bize kollarını açmış, gözlerimizin içine bakarak, sabırla ve içtenlikle onu kabul edeceğimiz günü bekler. Arkasına sakladığı armağanlar ancak onun sert ve azar dolu tavrının arkasındaki şefkati görebildiğimizde bize sunulur. O nedenle yaşlı bilgeyi dinlemek gerekir, çünkü kaderimizin kendi elimizde olduğunu fısıldamaktadır.

Satürn (sınırlar) ve yazgı üzerinde biraz durmak istiyorum. İnsanın özgürlüğünün ve yapabileceklerinin belirli sınırları vardır. Ve bu sınırlar insanın yazgısını belirler. Örnek verecek olursak, eğer kadın olarak doğmuşsanız varolduğunuz alan ve olanakların neler olabileceği tanımlanmış olur. Eğer bir kadın olarak bu sınırları reddederseniz, varoluşunuzun sorumluluğunu kabul etmemiş olursunuz ki bu suçluluk duyguları uyandırıcaktır. Bu noktada Satürn'ün, suçluluk duygusuyla olan bağlantısı ortaya çıkar. Satürn, "Doğana uygun davran" derken bir nevi ruhsal sağlığımızı da korumuş olur.

Mısır mitolojisinde Satürn'ün simgesi Ptah'dır. Ptah, Mısır'daki büyük tanrılardan biridir. Kalbi ve dili sayesinde diğer tanrılara, Atum'a dahil hayat vermiştir. Kalpteki düşüncenin ve

dildeki lisanın, tüm uzuvların hareketini belirler. Tanrılara yaşam verdikten sonra şehirleri, barınakları ve tapınakları yaratmıştır. Zanaatkârların en büyük yöneticisi olarak adlandırılır. Satürn, hem Sümer hem de Mısır mitolojisinde uygarlığın temelini atan tanrıdır. Sabırla çalışarak inşa eder.

Satürn'ün bulunduğu ev konularında somut oluşumlar gerçekleşir. Fakat bunun için zorluklarla mücadele etmek gereklidir. Peki zorluklar gerekli midir? Satürn'ün zorluklarının neye hizmet ettiğini aşağıdaki hikâye çok güzel anlatıyor:

Bir gün kozada küçük bir delik açılır ve bir adam bedenini bu küçücük delikten çıkarmaya çalışan kelebeği saatlerce seyreder. Sonra, kelebek sanki daha fazla ilerlemek istemiyormuş gibi durur. Ve adam kelebeğe yardım etmeye karar verir, eline makas alarak kozayı keserek deliği büyütür ve kelebeği izlemeye devam eder, kanatlarının büyümüş bedenini taşıyacak kadar genişlediğini düşünürken, kelebeğin ömrünün kalan kısmını kuru bedenine bağlı buruşuk kanatları ile etrafta sürünerek geçirmesine şahit olur. Kelebek uçmayı hiç başaramaz.[3]

Kelebeğin o küçük delikten çıkmak için verdiği mücadele onun için gereklidir. Yaşam sıvısı ancak onun mücadelesi sonucunda bedeninden akacak ve böylece uçmaya hazır olacaktır. Mücadeleler hayatımızda gerek duyduğumuz şeylerdir. Yani Satürn'ün yaşattığı zorluk ve engeller, ilerlemek için birer zorunluluktur. Fakat çoğu kişi, bunu hayatın akışını engelleyen bir süreç olarak gördüğünden, bir kısır döngü içerisinde dönüp durur. Oysa kişi, Satürn ödevlerinin, ona kozasından kurtulan kelebek gibi özgürlüğün yolunu açacağını bilirse ödülünü mutlaka alacaktır.

---

[3] Gurmukh, *İnsanın Sekiz Yeteneği*, İstanbul, 2001, s. 43-44.

Anlatılan bu öyküde dikkate değer bir bakış unsur "zaman"-dır. Diğer bir Satürn ilkesi olan zaman, insanı sınırlar. Özellikle, gençlikte insan önünde uzun yıllar olduğunu düşündüğünden zamanını sınırsızcasına harcar. Oysa Satürn, bizden hayatın tüm zaman dilimlerinde aynı şekilde planlı davranmamızı ister. Zamanı nasıl geçirdiğimize dair sorular, Satürn transitlerinde sorulur. Ortalama her 7 yılda bir Satürn natal noktasına gerilimli bir açı yapar. Yaklaşık 7-14-21-28... yaşlarında hissedilen şey, Satürn'ün ağırlığıdır. Onun sorularına karşılık verdiğimiz cevaplar, aslında kendimize ve topluma karşı verdiğimiz cevaplardır. Özetle Satürn "Ölümsüz değilsin, zamana bağlısın. Yaşamı gereğince yaşamak istiyorsan zamanı kabul etmelisin. Bu nedenle, fiziki dünyayı iyi bir şekilde kullanmalısın." demektedir. Zamanın (Satürn) gereklerine aldırmayarak özgürlüğe kavuşulabileceğini düşünmek tamamen bir hayaldir, Satürn ise kocaman bir gerçek!

CHİRON (KHEİRON)

1977 yılında astronom Charles Kowal, Satürn ve Uranüs'ün yörüngesi arasında Chiron'u keşfetti. Chiron, 1977 yılında keşfedilmesine rağmen 1992 yılına kadar defalarca sınıflandırıldı. "2060 Chiron" olarak adlandırılan gök cismi hem astreoit hem de kuyrukyıldız[1] özellikleri gösteriyordu. Öyle ki 300.000 km uzunluktaki kuyruğu bazen görünüyor bazen kayboluyordu. Bu nedenle kuyruklu yıldız diye adlandırmak yanlış olurdu. Ayrıca 271 km'lik çapıyla bir kuyruklu yıldızın yaklaşık 100.000 katı büyüklükteydi. Tüm değerlendirmeler sonunda Chiron, yeni bir sınıfa dahil edildi: Centaurlar!

Centaurlar kararsız yörüngelere sahip, dış gezegenlerin yörüngelerine geçiş yapabilen gök cisimleridir. Bu gökcisimleri, Mars ve Jüpiter arasında bulunan astreoitlerden farklıdır; Kuiper Kuşağından yani Neptün ötesinden gelmiş oldukları düşünülmektedir. Uzaklardan gelmiş ve yörüngesinde sürekli tedirgin edilen bu gök cisimlerinden Chiron, başına buyruk anlamına gelen "maverick" olarak da isimlendilir. Bu kelime, Amerikalı öncü ve çiftçi olan Samuel A. Maverick'ten gelir. Maverick çevresindeki diğer çiftçilerden farklı olarak büyükbaş hayvanlarını damgalamamıştır. Maverick, damgalanmış sürü içinde

[1] Kuyruklu yıldızlar donmuş su, karbonmonoksit, metan buzu ve toz yapılardan meydana gelir; Güneş'e yaklaştığında buzu erir ve bu eriyik madde çevresine yayılır. Tıpkı çekirdeğinden dışa doğru uzanmış bir kuyruk gibi gözükür.

işareti olmayanı simgeler.[2] Gerçekten Chiron, Neptün ötesinde gelmiş ve milyonlarca yıl sonra yörüngesinden çıkacak serseri bir mayın gibidir.

Chiron'un yörüngesi Pluto'dan daha ekliptikdir. Güneş'e en yakın konumunda olduğunda Satürn'e, en uzak olduğu zamansa Uranüs'ün yörüngesine yaklaşır. Hatta Jüpiter'in yörüngesini geçtiği bile olur. Chiron, Satürn ve Uranüs arasında yörüngesinde dolanırken ne bir yapının parçası olmak ister (Satürn) ne de bir yapıyı yıkmak ister (Uranüs).

Chiron, Yunan mitolojisinde Kentaurlardan biri olarak geçer. Kentaurlar, yarı insan yarın at biçimli varlıklardır. Şarap içmeyi seven, sarhoş olup düğünleri basan, zorla kadınlara sahip olan vahşi yaratıklardır. Yalnız Chiron, Kentaurlardan farklıdır. Doğuş öyküsü şöyledir: Zaman tanrısı Kronos, peri kızı Philyra'ya aşık olur. Philyra'nın tanrı Kronos'dan kaçmak için kısrağa dönüşür. Kronos da bunun üzerine ona at biçiminde yaklaşır. Peri kızıyla birleşir ve peri kızından at-insan karışımı Chiron doğar. Annesi böylesi bir çocuğa sahip olduğundan utanır ve Chiron'u terk eder. Chiron'un temeldeki acısı annesinden dramatik ve acı dolu ayrılışıdır. Bu gökcisminin haritadaki konumu bizim farklı hissettiğimiz, reddedildiğimiz, anlaşılmadığımız ve bir şekilde hayat dışında kaldığımız yeri gösterir. Örneğin Chiron Koç burcunda olduğunda kişi isteklerinin ve özgürlüğünün tanınmadığı bir çocukluk hikayesine sahip olabilir, kendi başına hareket edememenin acısını yıllarca üzerinde taşır. Chiron Boğa burcunda olduğundaysa kişi ebeveynlerinden miras kalan değersizlik duygularıyla doludur.

---

[2] Stein, Zane B., *Essence and Application, A View from Chiron*, 1995, s. 37.

Chiron, her iki ebeveyni hayvan formundayken meydana gelmiştir, yani içgüdüsel birliktelikten doğmuştur. Annesi peri kızı Philyra, çocuğunu reddedikten sonra kendi içgüdüsel yanını sonsuza kadar bir ağaca hapseder. Bu noktada Chiron, kendimizde kabul etmeğimiz, kendimizle bütünleştirmek zorluk çektiğimiz konuları anlatır. Bu özelliklerimizi acı yoluyla kabullenmek ve benliğimizin diğer öğeleriyle bütünleştirmek zorunda kalırız. Chiron'nun bulunduğu ev blokaj yaşadığımız yere işaret eder. Engellenmiş enerjinin akmasının tek yolu kreatif bir çıkış alanı yaratmaktır.

Her keşfedilen gök cismi doğum haritasında bir ışık daha yakar. Bir gök cisminin fonksiyonlarını anlamak için keşfediliş zamanında gerçekleşen eş zamanlı olaylara bakmak ve mitolojisini inceleyerek çıkarsamalar yapmak gerekir. Chiron'un keşfediliş zamanı kuantum dünyasıyla gelen bilinçteki sıçramalara denk düşer. Alternatif iyileştirme yöntemleri de bu zamanda keşfedilmiştir. Mitolojide de benzer bir motifle karşılaşırız. Efsanelerde at-adam Chiron oldukça yeteneklidir. Pelion dağlarında yetişir, şifalı otları toplar, öğrencilerine bunların şifalı etkilerini öğretir. Hekimliğe yönelik tüm bilgilerini daha doğmadan Apollon'dan edinen Chiron, çeşitli el becerilerine sahiptir. Zaten adı da "Kheir" yani "el"den gelmektedir. Chiron, kahraman Akhilleus'u yetiştirmiştir. Akhilleus, Kheiron'dan öğrendiği hekimlik sanatını ve edindiği ilaç bilgisini Troya Savaşında yaralılar üstünde kullanmıştır. Ayrıca tıp tanrısı Asklepios'a hekimliği öğretmiştir. Haritadaki Chiron, hastalık ve şifa ile ilgilidir. Bu nedenle bazı astrologlarca Başak-Balık aksında anlamlandırılır.

Her ne kadar Chiron başkaları üzerinde iyileştirici olsa da bir türlü kendi yarasını iyileştiremez. İlgili mitos şöyledir:

Resim 30. "Kentaur Kheiron tarafından eğitilen Akhilleus"
Jean-Baptiste Regnault, 1782

Herakles, 12 görevini gerçekleştirirken Pelion dağında dinlenir ve şarap içer. İçtiği şarap Kentaurların ortak şarabıdır. Bunun farkında varan Kentaurlar Herakles'e saldırırlar. Herakles'in attığı oklardan biri yanlışlıkla Chiron'a saplanır. Yarasının iyileşmeyeceğini anlayan Chiron, ölümsüzlüğünü Prometheus ile değişerek ölmeyi yeğ görmüştür. Chiron acılarından başka bir faza geçerek kurtulmuştur. Chiron transitleri daha evvel yaşanmış acıların ortaya çıkış zamanlarına denk gelir. Kişi, hiç çözülmeyecek gibi gözüken davranışları yeniden tanımlar ve böylece daha iyi olana ve iyileşmeye doğru adım atar. Chiron bir "dönüm noktasını" temsil eder, bu hem kötü hem iyi olabilir ama kesinlikle kişinin hayatını bir yönde değiştiren ya da yeni durumlara uyum sağlamasını gerektiren bir zaman olarak hatırlanır. Genellikle kişi bu dönemi; yeni bir dünyanın açıldığı ya da bir kapının kapanıp yeni yöne bakmaya zorlandığı, bu şekilde durağanlığın son bulduğu bir dönem olarak deneyimler.[3] Chiron'un 49-51 yıllık döngüsünde birbirinden farklı sürelerde burçlarda kalır. Bu nedenle bazısı transit Chiron natal Chiron karesini 6 yaşında bazısı 21 yaşında yaşar.[4]

Chiron tehlike içinde olduğumuzu düşündüğümüz fikir ve inançlarımızı belirtir. Bulunduğu burçla temsil edilen zorluklar kişi için önem taşır. Genellikle iki davranış stilinden birini seçilir. Ya yörüngeleri arasında bulunduğu Satürn gibi sorunlu konulara saplanır kalır ya da diğer gezegen Uranüs gibi onlardan özgürleşerek kişi kendini de özgürleştirir.

Bazı astrologlar Chiron'u Yay burcuyla, bağlantılandırır. Bu benzetme çoğu yönden doğrudur. Chiron'un keşfediliş haritasında yükselen burcun Yay olduğunu görürüz. Ayrıca Yay takım-

---

[3] Stein, Zane B., *Essence and Application, A View From Chiron*, Centaurean Astrology, Australia, 2012, s. 121.

[4] Örneğin Chiron Koç burcunda 8,33 yıl, Başak burcundaysa 1,83 yıl kalır.

yıldızına ismini veren mitolojik öykü de Chiron ile ilgilidir. Bu noktada Chiron ideallerimize erişmenin anahtarını elinde tutar. Dikkat edilirse glifi anahtar şeklindedir. Geçmişte yaşadığımız dramatik olaylar ve hayal kırıklığına rağmen Chiron'un bulunduğu burç ve ev konularını hayatımıza entegre ettiğimizde ikili ilişkilerimizi ve hayatla olan bağımızı sağaltmış oluruz.

Chiron, onun gibi yaratılmış olan Kheironlardan farklı bir yaşam sürüyordu. Zamanını herkesten uzak mağarasında geçirirdi. Efsanelerde ve mitlerde karanlıklar özellikle mağaralar dönüşümün yeşerdiği yerler olarak görülür. Şifacı olan Chiron, yalnız doğasıyla ve ayrıklığıyla kötüyü iyiye, karanlığı aydınlığa dönüştürmüştür. Ölüm anındaki dönüşümü, bedenindeki acıdan kurtuluşu acı eşliğinde gelmiştir. Özellikle Chiron'a değen Uranüs transitlerindeki aydınlanma şok edicidir. Böyle durumlarda hissedilen ani bir iyileşmedir. Ama totalde akılda kalan yıllardır kişinin içinde büyüyen acıdır. Örneğin Chiron İkizler yerleşimini ele alalım. Kişi, istediği eğitim alamamış veya eğitimini dış koşullar nedeniyle yarıda bırakmış olabilir. Bu nedenle yıllarca kendisini günah keçisi gibi hisseder ve iyileşmeye çalışır. Fakat diğerlerini şifalandıracağı yer de burasıdır; sözleridir, bilgisidir. Chiron'un konumu, kendi içinde iyileştiremediğimiz ama başkalarına dokunduğumuzda inanılmaz mucizelere tanık olacağımız konuları gösterir. Freud, haritasındaki 3. evdeki Chiron ile sözleriyle tedavi etmiştir.

Haritanızdaki Chiron'u dikkatle inceleyin. Çünkü orada yaralarınız ve acınız saklı. Bu yaradan dolayı kendinizi nasıl sabote ettiğinizi görünce şaşırabilirsiniz. Chiron'un diğer yaralara benzemediğini de unutmayın. Reelde yaralara dokundukça iyileşme gecikir, ama Chiron yarası ancak ve ancak ona korkusuzca bakabildikçe iyileşir!

URANÜS

Akıl kendi kendinin yeridir ve kendi başına
cehennemi cennete, cenneti cehenneme çevirebilir.

John Milton, Şeytan

18. yüzyılda Güneş hariç sadece altı planetin olduğu biliniyordu. 1781 yılında Herschel, gökyüzünde İkizler takımyıldızını incelerken farklı görünümde bir gök cisminin varlığını tespit etti. Bu cismin önceleri bir kuyruklu yıldız olduğunu zannetmişti. Daha sonraki değerlendirmelerde yıldız doğasına sahip olmayan bu cismin, gezegen olduğu ortaya çıktı. Uranüs hiç beklenmeyen bir şekilde ve zamanda kendi doğasına uygun keşfedilmişti.

Uranüs'ün keşfiyle Güneş sisteminin iki kat büyük olduğu anlaşıldı. Gezegen, farkını dönme ekseninin eğiminin 90 dereceden büyük olması ve ters dönmesiyle gösteriyordu. Uranüs, evrene ilk başkaldırışını diğer gezegenlerin yörüngelerinde sapmaya neden olarak gerçekleştirmişti. Daha en başından kozmik kanunlarla ilgilenmeksizin kendi kurallarını getirmişti. Uranüs'ün keşfedildiği dönemde Fransız Devrimi, Amerika Bağımsızlık Savaşı ve Endüstri Devrimi gibi düzen karşıtı eylemler döneme damgasını vurmuştur. Radikal sosyal değişiklikler ve aydınlanma, bu dönemde yaşanmıştır.

Resim 31. "William Herschel 13 Mart 1781 gecesi Uranüs'ü gözlemlediğinde, kardeşi Caroline Herschel not alıyor", P. Fouché.

Uranüs, adını Yunan mitolojisindeki Uranos'tan alır. Yunan yaratılış mitosunda her şeyden önce Kaos vardır, ondan Gaia (Yer) olur. Gaia, kendine eş Uranos (Gök)'u yaratır. Sonra Uranos'la birleşerek yüz kollu, elli başlı çocukları olur. Uranos çocuklarından iğrenerek onları toprağın derinliklerine atar. Kronos (Satürn), annesi Gaia ile kurduğu oyunla babası Uranos'u hadım ederek egemenliğin ikinci kuşak tanrılara geçmesini sağlar. Toprağa savrulup giden parçalardan öç tanrıçaları Erinyes'ler, denizdeki ak köpüklerden Aphrodite türer.

Uranüs'e uygun olarak, Uranos'un çocukları sıradan çocuklar değildi. Kaos'tan sonra var olan ilk tanrı kuşağından Uranüs, düzensizlik ve karmaşa içinde hareket ederken, oğlu Kronos'un hışmına uğramıştı. Yani Uranüs'ün bittiği yerde yola Satürn devam etmişti. Bu, devrimci bir gencin devlet otoritesi karşısında yetersiz kalması ve sisteme yenik düşmesi gibidir. Aynı şekilde haritamızda Uranüs'ün bulunduğu ev konularıyla ilgili düzene karşı koyup kendi bireyselliğimizi yaşamak isteriz. Örneğin Uranüs 2.evde olduğunda kişinin değer sistemi genel geçerden farklı olacaktır. Veya diğerlerinden farklı, kendine has, sıradışı özellikleriyle maddi kazanım sahibi olabilir.

Uranos'un hayaları denize savrulduğunda Aphrodite meydana gelmişti. Venüs'ü sembolize eden Aphrodite, Uranos'tan devraldığı özgürlüğü aşklarında da yaşamıştır. Uranüs-Venüs açılarında yaşanılan aşk hikâyesi, sıradan bir kadın erkek öyküsü gibi değildir. Kişi, ilişkinin yüklediği görev ve sorumluluktan kaçarak özgürlüğünün kısıtlanmasına izin vermez. İki gezegen arasındaki gerilimli açılarda, özgürlük ve yakınlık ikilemi içinde başından biteceği belli olan aşk serüvenleri yaşanır, çünkü bilinçdışında özgür olmak ve hep öyle kalmakla ilgili bir düşünce vardır.

Uranüs-Ay gerilimli açılarındaysa, çocuk anne ile sağlıklı bir bağ kuramaz. Çocuğun yakınlık ihtiyacı, bağımsızlığı vaktinden önce teşvik eden veya ihtiyaç duyduğunda çocuğunu savunmayan bir ebeveyn tarafından zedelendiğinde, çocuk terkedilme korkusu geliştirir. Bu bilinçdışı gereksinimler, özellikle bir erkeğin yaşamının ileriki dönemlerinde çocuğun romantik eş seçimlerini ve çiftler arasındaki dinamiği etkiler.[1] Bu açı, *kaçınan* insan tipine karşılık gelir: Bu çocuklar ilk başta bağımsız çocuk izlenimi vermişlerdir. Annelerine sığınmadan yeni bir ortam araştırmaya başlamış ve annenin orada olup olmadığını kontrol etmemişlerdir. Anne odadan ayrıldığında bundan etkilenmemiş gibi göründükleri halde, kalp atışları ölçüldüğünde aksi ortaya çıkmıştır. Fakat anne döndüğünde onu yok saymış ve ondan kaçınmışlardır. Uranüs-Ay gerilimli açısına sahip kişi, çocukluğunda yaşadığı ilişki örüntülerini tekrarlayarak aynı tiyatro sahnesini sergilemeye eğilimli olacaktır.

Uranüs, bireysel olmakla ilintili bir gezegendir. Sizden sürüden ayrılarak benliğinizi ortaya koymanızı ve özgür davranmanızı talep eder. Özgür olmak uyuşmazlığın sembolüdür. Benlik özgürleşme sürecinde başarısız olursa, bunun nedeni genelde aile veya başkalarının değerlerinin benimsenmesidir. Ayrışabilmek, uzlaşmamayı gerektirir. Uranüs-Satürn gerilimli açılarına sahip kişi, geleneksel rol modele karşı gelmek veya uyum sağlamak arasında gelgitler yaşar, değişim arzusu ve değişim korkusu karşıtlığında kalır. Çözüm, Gündüz Vassaf'ın dediği gibi "anlaşmamaktır"; doğa çatışma içinde veya çatışma sayesinde ahengini sürdürebiliyorsa biz de anlaşamayabiliriz. Anlaşmamak suretiyle yalancılıktan kurtulur ve özgürleşiriz.[2]

---

[1] Pines, Ayala Malach, *Aşık Olmak*, s. 226.

[2] Gündüz Vassaf, *Cehennem Övgü*, İstanbul, 1999, s. 180.

Uranüs'ün yeni olanı denemeye karşı bir arzusu vardır. Bu tamamıyla sezgisel bir içgörü ve öngörebilme yetisinden kaynaklanır. Bu noktada, sezgiler ve öngörebilme yetisini açıklığa kavuşturmak gerekiyor. Sezgi kelimesi felsefe sözlüğünde şöyle ifade edilir:

Sezgi: Önermelerden başka önermelere yönelerek, mantıksal yolla çıkarımlar yaparak ilkelerden sonuca ulaşan, tek tek parçalardan bütünlüğü olan bir düşünce oluşturan gidimli düşünme yoluna karşı, doğrudan ya da aracı kullanmaksızın düşünce kuran, bütünü bir kerede bir bakışıyla ele geçiren içten duyma yoludur.[3]

Uranüs, sezgisel bir kavrayışla öteyi görmeyi sağlar. Uranüs simgesi Prometheus zeki bir tanrı olmasının yanı sıra olayları öngörebilme yeteneğine sahiptir. Gezegen, hızlı ve gerilim yüklü hareket eden Merkür gibi çalışır. Buna şöyle bir örnek verebiliriz; doğum haritasında Uranüs vurgusu olan birisine, sayfalarca bir metinde bulması gereken kelimeyi söylediğinizde (özellikle Merkür-Uranüs açısı varsa) hızlıca sayfaları tarayacaktır. Bütünü kısa sürede algılayabildiğinden, kolayca o kelimeleri bulacaktır. Zihnin hızlı işlemesi bir yönden olumlu olsa da bu kişiler ortama uyum sağlamakta zorluk çekerler.

Uranüs, Sümer mitolojisinde göklerin tanrısı An'dır. (Babil mitolojisinde Anu olarak geçer.) An (Gök) ile Ki (Yer)'nin oğlu

[3] Güçlü, A. Baki, *Felsefe Sözlüğü*, Ankara, 2002. s. 205.

Resim 32. "Nut'un vücudu gökyüzünü temsil eden bir kavis gibi gösteriliyor. Nut'u, hava tanrısı Şu'nun ve yeryüzü tanrısı Geb'in desteklediği görülüyor", MÖ 950

Enlil'in panteonun başı görülmesine karşın, bir zamanlar Gök tanrısı An'ın, Sümerlerce panteondaki en yüce hükümdar olarak kabul gördüğü düşünülmüştür.[4] Mısır mitolojisindeyse Uranüs, Gök tanrıçası Nut'tur. Göklerin kubbesi Nut, genelikle yeryüzü tanrısı Geb'in üzerinde kemer biçiminde uzanmış bir kadın olarak betimlenir.

Mısır mitolojisinde Uranüs'e eşdeğer, Gök tanrıçası Nut'tur. Göklerin kubbesi Nut, genelikle yeryüzü tanrısı Geb'in üzerinde kemer biçiminde uzanmış bir kadın olarak betimlenir. Aynı zamanda üstünde su kabı taşırken tasvir edilmiştir. Adının hiyeroglifi de bu biçimdedir. Sırasıyla Osiris, Horus, Set, İsis ve Neftis adlı tanrıları doğurmuştur. Eski Mısırlılara göre Güneş ve

[4] Kramer, Samuel Noah, *Tarih Sümer'de Başlar*, İstanbul, 1999, s. 119.

Ay, gün içinde yolculuklarını onun üzerinden yaparlar, günbatımında Nut tarafından yutularak şafakta tekrar doğarlardı.

Uranüs'ü anlamaya çalışırken onun gök ile olan bağlantısı da anlamlandırmak gerekir. Dikkat edilirse Uranüs'ü simgeleyen Uranos gök tanrısı iken, Nut gök tanrıçasıydı. Eski çağların insanı, geceleri başını gökyüzüne doğru kaldırdığında muhteşem bir görüntüyle karşılaşmış, parıldayan milyonlarca yıldızla bezenmiş gökkubbenin sırrını çözmeye çalışmıştır. Arkaik toplumlarda gökler, tanrılarla eş tutulmuştur. Mesela Göktürklerin yapıtı olan Orhun Yazıtları'nda tanrı kelimesi "gökyüzü" demektir. Gerçekte, gökyüzünün mavisi herkeste bir özgürlük duygusu uyandırır. Gökyüzünde özgürce süzülen kuşlar, Uranüs'ün arzusunu yerine getirir gibidir. Göğün aniden şekil değiştirmesi, kara bulutlarla kaplıyken birden ışık saçması, Uranüs'ün beklenmeyen ve ani hareketleriyle oldukça örtüşür. Uranüs'ün gizemi, göklerin ulvî gücüyle bağlantılıdır.

Her yedi yılda bir burç değiştirerek natal haritada farklı yerlere temas eden Uranüs, kişiyi daha önce planlanmamış hareketlere sevk eder. Bu dönemde verilen kararlar aslında yaşanan anlamsız bir hareketten öte bir bilinç sıçramasının ürünüdür. Konuyla ilgili farkındalık, karikatürlerde çizilen, insanın kafasında aniden yanan bir ampül gibi belirir. Olumsuz yönleriyle kaotik bir zihin ve öngörülemeyen tavırlar verebilir. Ama ne olursa olsun Uranüs, daha önce hiç bakmadığınız yönde bakmayı öğretecek ve hiç olmadığınız kadar sizi özgürleştirecektir!

Resim 33. "Neptunus", Polidoro da Caravaggio 1495-1543

NEPTÜN

Yaşam "aldatılmak" ister ve aldatma üzerine yaşanır,
fakat bazen bir anlık gerçeğe gereksinim duyulduğu da olur.

Nietzsche

Galileo'nun çizimlerinden Neptün'ün iki kez gözlemlendiği anlaşılmasına rağmen, keşfedildiği zaman farkına varılamamış bir gezegendir. 1846'da Fransız astronom Urbain Jean Joseph Leverrier Uranüs'ün yörüngesindeki düzensizlikleri açıklamak için incelemeler yapar. 40 yıl süren konum gözlemleri sonucunda bu düzensizliklerin Güneş sisteminde bilinmeyen bir gezegenin çekim kuvvetinden dolayı olduğu anlaşılır. Neptün, masa başında kağıt üzerinde keşfedilir. Gezegenin keşfi de içeriği gibi yanılsama, belirsizlik ve gizle birlikte gelmiştir.[1]

Neptün, Yunan mitolojisinde Poseidon olarak geçer. Denizler tanrısı Poseidon, Zeus'un kardeşidir. Üçüncü kuşak tanrı Zeus'tan sonra gelen en önemli tanrıdır. Elinde tuttuğu üç mızraklı yabasıyla denizi alt üst etmekle kalmaz, yeri de sarsar. Troia Savaşı'nda çıkarına göre kimi zaman Akhaların, kimi zaman Troialıların yanında yer alan Poseidon, Neptün'ün istikrarsız ve dengesiz tarafını gözler önüne serer.

[1] Bulut, Gülden, *Gökyüzünün Söyledikleri*, İzmir, 2018, s. 75.

Engin denizlerin sahibi Neptün, gerektiğinde Zeus'a karşı gelecek kadar gözü karadır. Büyülendiği utangaç peri kızı Amphitrite'ye ilk görüşte aşık olur. Onu almak isteyince, peri kızı denizin derinliklerine dalar ve kaybolur. Kızın peşinden bir yunus balığı göndererek Amphitrite'yi elde etmeyi başarır. Poseidon aşkına kavuşmakta başarılı olsa da oğullarından tek gözlü dev Polyphemos, aşk acısıyla başbaşa kalmıştır. Öyküsü şöyledir: Bir gün Polyphemos, etrafı izlerken güzel bir peri kızı görür. Fakat kuğu duruluğundaki peri kızı bir çobana gönül vermiştir. Zavallı Polyphemos, peri kızının kalbini kazanmak için herşeyi yapsa da bunu başaramaz, güzel kız onu görünce hızla ondan kaçar. Aşk ateşiyle yanan dev yaratık, bir gün kıyıda kız ve sevgilisini sevişirken görür. Peri kızı denize kaçıp kurtulur ama genç çoban Polyphemos'un gazabından kaçamaz. Poseidon, Amphitrite ile Neptün'ün yarattığı büyüsel bir atmosferde karşılaşmış ve onunla bir yaşam kurmayı sağlamışken, oğlu Polyphemos aşkına hiçbir zaman kavuşamamıştır.

Manilius, *Astronomica* adlı eserinde Balık burcunun yöneticiliğini deniz tanrısı Neptün'ün yaptığını söyler ki bu gezegen keşfedilmeden önce, Neptün ve Balık arasında bağlantı kurulan ilk yazılı kaynaktır.[2] Modern çağda Neptün keşfedildikten sonra, Balık burcunun yöneticisi yapılmıştır. Venüs Balık burcunda olduğunda veya Venüs-Neptün açılarında, kişi ulaşılamayan aşklara yelken açar. Sevgili imajı mükemmeldir. Yaşanacak gerçek bir ilişki büyüyü yok edeceğinden aslında istenmez. Shakespeare'in *Bir Yaz Gecesi Rüyası* adlı eserinde Venüs'ün oğlu Cupido, gözü kör anlatılmıştır. Çünkü aşk kusurları görmeyi istemez. Neptün'-

[2] Ptolemaios, Claudius; Yılmazer, Devrim (Çev)., *Tetrobiblos*, İzmir, 2014, s. 263.

ün yönettiği Balık burcunun aşk biçimi de aynı şekilde kördür, sevgili ilâhlaştırılır. Bu kişiler için aşk, mistik bir karşılaşmadır.

Hiçbir gezegen gerçeklerden kaçış planını Neptün kadar iyi tasarlayamaz. Kaçmasına rağmen yine de yoluna çıkanların yeterince saf olmadığı gerçeğiyle karşılaşır ve yine bunlardan kaçmak için kendini uyuşturucu madde, içki, hatta televizyon gibi araçlara yönlendirir. Çünkü neptünyen insanlar için hayal dünyası, gerçeklerden daha tatlı ve yaşanasıdır.

Yunanlı Poseidon'un Sümerli karşılığı su tanrısı Enki'dir.[3] Enki'nin tapınağı, Sümerce *deniz* anlamına gelen Abzu ile tanımlanır. Sümerin dört yaratıcı tanrısından biri olan Enki'nin annesi Nammu, yaratılış mitosunda başlangıçtaki ilksel denizdir. Sümerli tanrıların listesini veren bir tablette *deniz* ideogramı ile yazılmış olan tanrıça Nammu, gök ile yaşam veren ana olarak betimlenmiştir.[4] Nammu ilk kaydedilen Neptün kaynağıdır, Neptün'e ait insan ötesi belirsizliğini kucaklayan kozmik anne özelliklerini taşır.

Neptün aldanmaya ve kandırılmaya açıktır. Enki'nin içkiyle olan mitosları da bunu onaylar şekildedir. Bir gün Enki, Ninmah ile beraber fazla şarap içmiş ve çakır keyif olmuştur. Bu nedenle o an yarattığı insanlar kusurlu olmuştur. Bu Enki'nin ilk içkiyi fazla kaçırdığı zamanlardan biri değildir. Uygarlığın bütün temel tanrısal yasalarını elinde tutan Enki, İnanna ile içki sofrasına oturduğunda sarhoş olmuş ve yüzden fazla yasayı İnanna'ya armağan etmiştir. Daha sonra kendine geldiğinde pişman olsa da iş işten geçmiştir. İçki, insanın gerçeklik algısını değiştirip insanı andan uzaklaştırarak bir tür Neptün işlevi görür.

---

[3] Enki'nin, Satürn simgesi olarak alındığı metinler de mevcuttur. Fakat doğasının Neptün'e daha uygun olduğunu düşünüyorum.

[4] Kramer, Samuel Noah, *Sümer Mitolojisi*, İstanbul, 2001, s. 82.

Resim 34. Enki Sümer rölyefinde omuzlarından su akarken

Bu anlamda haritalarımızdaki Neptün'ün konumu, kendimizden geçtiğimiz gerçeklerden kaçıp büyülendiğimiz alanları gösterir. Neptün'ü ASC üzerinde olan Marilyn Monroe sadece büyülü bir görüntü vermekle kalmamış, sisli bir gösteri dünyası olan sinemayla (Neptün Aslan) tanınmıştır. Neptün'ün bulunduğu yerde gerçekliğin yerini idealize ettiğimiz dünya alır. C.E.O. Carter, alkolizmin belirtilerini 5.evdeki Neptün veya su burçlarındaki gezegenler ve Neptün-Mars açılarına bağlamıştır.

Aynı zamanda Enki, ülkede varolan her tür güzel sanatlar ve zanaatların tanrısıdır. Sümer dilinde *su* kelimesi aynı zamanda sperm ve üreme ile eş anlamlıdır. Su tanrısı Enki penisini fışkırtarak Fırat ve Dicle nehirlerini doldurarak yaratmıştır. İlhamla yaratan şairler, müzisyenler, sanatçılar genellikle Neptün'ün

aktif rol oynadığı doğum haritalarına sahiptir, çünkü bu gezegen düşler ve hayal dünyasının üretimini aktive eden ilhamla ilgilidir. Tüm bu yaratımların altında, *arzulanan benliğin* sınırlarını aşma isteği vardır. Neptün'ün dokunduğu yerde, bir başlangıç ve son hissedilmez. Örneğin Güneş-Neptün gerilimli açılarında kişi, benlik sınırları ile ilgili net bir görüşe sahip değildir. Neptün her şekli alarak, kişinin kendi istek ve arzularını dışarıya ifade edememesine neden olur. Belirli bir kimlik geliştiremeyen kişinin en büyük sorunu "kim" olduğudur.

Mısır mitolojisinde Neptün, Mısır'ın ilksel sularını temsil eder. Mısır uygarlığının kurulmasında en önemli etkenlerden biri, Nil'in bereketli suyu ve beslediği verimli topraklardır. Yaratılış efsanelerinde Atum, ilksel okyanus Nun'dan çıkarak yükselir. Orta Mısır'daki Hermopolis'e ait yaratılış mitosunda ilksel kaosu temsil eden okyanus çifti Nun ve eşi Nuanet'tir. Babil yaratılış mitosundaysa ilksel olarak tatlı su tanrısı Apsu ve tuzlu su tanrıçası Tiamat vardır. Suların ayrılığı ve birliği, Neptün'ün *birleşme* arzusunu sembolize eder. Birlik duygusunu ilk deneyimlediğimiz yer anne karnıdır. Döl yatağı fazından aktive olan arketip "birlik"tir. Kişinin birliği nasıl deneyimlediği, 12. ev ve Neptün'ün konumuyla açığa çıkar. Ana rahminde gelişmesini tamamlayan çocuk, ilk nefes (ASC) ile yeni bir hayata başlar. Anne karnındaki bebeğin her şeyi hissedebildiği göz önüne alınırsa 12. ev ve Neptün deneyimleri oldukça önem arz eder. Örneğin, 12. evdeki Satürn, "birlik"in acı ve zorlu bir deneyim olarak algılandığını gösterir. Bebek, istenmeyen bir gebelik ile doğmuş olabilir. Annenin hamilelik sırasında yaşadığı zorlu deneyim her ne ise, kişi bunu bilinçdışına kazır ve bu kod ile hayatı boyunca yaşamak zorunda kalır.

Neptün'ün işaret ettiği konularda kabullenmeye ve şefkat göstermeye yatkın olsak da kişinin yapması gereken kabulleniş ve

şefkati kendine göstermesidir. Çünkü farkında olmadan kendisini suçlamaktadır. Bu duruma uygun Ay-Neptün açısıyla ilgili şu örnek verilebilir; kariyer sahibi bir kadın, çocuğu olunca kariyer yaşantısından vazgeçer. Çocuk, değer verdiği bir şeyden vazgeçen annenin serzenişleriyle büyür ve buna kendisinin neden olduğu düşüncesiyle kendini suçlar. Annesini hayal kırıklığına uğratmış olduğu inancıyla çocuk, yetişkinliğinde de aynı hayal kırıklığı yaratan ilişkileri tekrarlar. Bu noktada yapılması gereken, Neptün insanının farkında olmadığı suçluluk duygusundan arınmasıdır. Bunun içinse kişi önce kendini affetmelidir.

Neptün'ün bireysel temalarına fazlasıyla değindik ama onun kolektif bir gezegen olduğunu da unutmamak gerekir. Jung bilinçdışını, kolektif ve kişisel bilinçdışı olarak ikiye ayırmıştır. Neptün'ün simgesi olan okyanusun kolektif bilinçdışını temsil ettiğini söyler. Kolektif bilinçdışı, birbirinden farklı yerlerde konumlanmış kitlelerin benzer dışavurumlar göstermesine neden olur. Her burçta ortalama 14 yıl kalan Neptün, nesilleri etkileyerek birbirinden farklı kuşaklar yaratır. 2012-2024 yılları arasında Neptün Balık burcunda seyrine devam edecektir. Neptün'ün çözücü özelliği ile her şey daha kaotik ve bulanık olacaktır. Spiritüel ve ruhanî konuların idealize edildiği, özlemlerle dolu bir süreç deneyimlenecektir.

Neptün'ün uzattığı esrime ve kendinden geçme haline kim hayır diyebilir? Kim gerçekleri ayaklar altına alıp, büyülü bir dünya yaratıp, afyon etkisinde kalmak istemez ki? Neptün, düşlerinize giren bir peri kızı gibidir. Onun büyülü bakışlarından ayrılmak istemezsiniz. Sözleri şiirsel, doğaüstü güçleriyle aklınızı başınızdan alacak kadar güzeldir. Fakat gün gelir gerçek kapınızı çalar, uyandığınızdaysa aklınızda kalan sadece bir hayal olur!

PLUTO

Her defasında tanrıça İnanna sordu:
"Bu ne?"
Ve her zaman cevap olarak şunu aldı
"Sus İnanna, yeraltı dünyasının kuralları
kusursuzdur, sorguya çekilmezler."

İnanna'nın Yeraltına İnişi

Pluto'yu dünyadan görmek çok zordur, teleskobunuz olsa bile onu iyi görebilmeyi beklemeyin. Aslında gezegenimsi Pluton'un durumu hâlâ bir bilmecedir. Ne normal bir asteroit ne de gezegendir. Gezegenin adının konulması sırasında bir kriz yaşanmıştır: Gökbilimciler arasında yaşanan sözlü kavgalar sonucu adı konmuştur.

Pluto 1930 yılında keşfedildiğinde, Güneş sisteminin üç kat büyük olduğu ortaya çıkmıştır. Karanlık ve soğuk gezegenin bulunmasına eşzamanlı olarak tarihsel süreç de benzer kalitede bir dönem geçirmiştir. Bu dönemde dünyada önemli gelişmeler kaydedilmiştir. 1929 yılında başlayıp etkisini 1930 yılında göstererek tüm dünyayı etkileyen ekonomik kriz, Almanya'da Nazilerin kuvvetlenmeye başlaması, Hitler'in toplumu dönüştürme çalışmaları, Sovyetlerde Stalin'in binlerce insanı idam edip sürgüne göndererek diktatörlüğünü ilan etmesi bu döneme denk gelir.

Resim 35. Pluto", Polidoro da Caravaggio 1495-1543

Atom bombası daha önce keşfedilmesine rağmen gücü ve etkileri bu tarihlerde kendini göstermiştir. Sigmund Freud, bu dönemde bilinçdışı keşfine çıkarak, psikanalitik kuramlara yön vermiştir.

Pluto, Yunan mitolojisinde Hades olarak geçer. Hades, Kronos ile Rhea'nın oğludur. Zeus kurayla evrende yetkileri paylaştırırken ona tanrıların bile sevmediği yeraltı dünyası çıkmıştır. Pluto'ya adını veren tanrı, Roma mitolojisinde toprağın taşıdığı değerli madenler nedeniyle zenginlik tanrısı diye adlandırılır.

Hades, güç olarak Zeus'a eşdeğer bir tanrı olmasına rağmen toprağın karanlıklarına hapsolduğundan gücünü açıkça göstermez. Görünmez başlığı olan Hades'in gücü de karanlıktır. Benzer şekilde haritalarımızdaki Pluto'nun yaşantımızda nasıl bir zenginlik ve güç oluşturduğunun farkında değilizdir. Tanrıların bile ürküntü duyup girmek istemediği dünyayı ve onun soğuğunu hissetmeyi istememek, biz ölümlüler için son derece anlaşılır bir durum değil mi?

Pluto enerjisi gizli olduğundan ancak bilinçdışına yapılan sondajlama yoluyla yeryüzüne çıkarılabilir. Pluto'nun giz yerlerinde sakladığı bilinçdışına ulaşmak acı dolu bir deneyim gerektirir. Hades'in hüküm sürdüğü ölüler diyarının kapısında azgın köpekler pusuda bekler, çıkmak isteyenleri paramparça ederlerdi. Kerberos isimli köpeklerle karşılaşmak ne kadar zorlu bir durumsa Pluto'yla karşılaşmak da o kadar zordur.

Peki yeraltı dünyası nasıl bir yerdi? Homeros'un *Odysseia* adlı destanında Hades[1] şöyle tasvir edilir:

..oldum olası bol sisle ve bulutlarla örtülü,
parlak güneş onları ışınlarıyla göremez hiçbir vakit,

[1] *Hades*, tanrı Hades'in yönettiği ölüler ülkesinin de adıdır.

Resim 36. "Styks'i Geçmek" (La traversée du Styx par) Gustave Doré, 1861

ne yükseldiği vakit yıldızlı göğe,
ne de gökten toprağa döndüğü vakit,
Öylece serili durur bir uğursuz gece
bu zavallı ölülerin üstünde.[2]

Hermes tarafından sevk edilen ruhlar, Hades'e Styks adlı ırmaktan geçirilerek götürülürdü. Irmaktan geçmek için Kharon'un siyah kayığına binerlerdi. Kayığa binen ölülerin ağzına para bırakılması gerekiyordu. Fakir ruhlar nehri geçemez, nehrin kıyısında ümitsizce feryat ederlerdi. Geçenler Hades'in önünde yargılanırlardı. Gün yüzüne çıkmayan ve karanlık ülkesinden ayrılmayan Hades, acımasız ama doğruluk ve adalet seven bir

[2] Homeros, *Odysseia*, İstanbul, 2013, s. 196.

tanrıydı. Hades'te ruhlar dikkatle tartılır ve hiçbir suç cezasız bırakılmazdı.

Hades'in karşısında duran bir ruh ne kadar güçlü olabilir ki? Günahlar teker teker sayılır, titreyerek ve korkuyla Hades'in ağzından çıkacak yargı, ruhların bedel ödeme zamanı geldiğini söylerdi. Aynı şekilde Pluto'nun konumu, neye karşı korku ve suçluluk duygularını hissettiğimiz hakkında bilgi verir. Bu, aynı zamanda bir yüzleşme zamanıdır. Sanki orada bize zorla kabul ettirilen veya dikte ettirilen bir iradenin varlığı vardır. Fakat fiziki anlamda olmayan o varlığın tekrar yenilenmesi gerekmektedir. Yargılanan ruhlar nasıl yeni yaşamlarına adım atacaksa, kişi de Pluto'nun işaret ettiği konularda arınma sürecine girmelidir. İşte o zaman Hades, o ruhlar için asasın kullanmaya hazır olur.

Hades, yeryüzünden birkaç kere çıkmıştır. Bunlardan biri Persephone'yi kaçırmak içindir. Onu zorla alıkoyarak karanlık ülkesine kraliçe yapmıştır. Hades'in Zeus gibi gönül maceraları yoktur. Yeraltı tanrısı, Persephone'nin annesi Demeter ile buluşmasına izin verse de yaptığı bir hileyle Persephone'nin yanında kalmasını garantilemiştir. Birçok aşık, Hades'in topraklarına aşklarını bulmak için girmiştir. Aşıklara gaddar davranmayan Hades, gözü yaşlı Orpheus'un karısına olan aşkından etkilenmiş ve onu almasına izin vermiştir. Ama Orpheus, kontrol duygusuna yenik düşerek eşiyle yeryüzüne çıkmayı başaramamıştır. Söylencelerde defalarca Pluto ile Venüs konuları buluşur. Her ilişki karanlığını içinde barındırır. Özellikle haritasında Pluto-Venüs açılarına sahip olan kişiler, yoğun duygular içerisinde olurlar, sevdiklerine gerekirse zorla sahip olmayı göze alırlar. Pluto'nun cazibeli doğasına karşı gelmek imkânsızdır. Zamanla Persephone de Hades için gün ışığı görmeden yaşayarak mutlu olabilmiştir. Hatta bir keresinde kıskançlık göstererek Hades'in ilgi gösterdiği bir kadını öldürmüştür. Pluto, kişinin tutkulu doğasını körükler ve

ilişkide asla pes etmemesine neden olur. Pluto vurgusu yoğun olan kişi, ilişkiyi bir güç savaşına çevirerek kazanmak için ne gerekiyorsa yapacaktır. Güçlü cinsel dürtüler nedeniyle tabuları yıkacak, Venüs'ün birlik duygusu Pluto'nun yoğun güçlü titreşimi nedeniyle renk değiştirecektir.

Yunan mitolojisinde Pluto, Zeus ile Semele'nin oğlu Dionysos ile benzer özellikler gösterir. Semele, Zeus ile beraber olduğunda onun tanrı olduğuna inanmaz ve ondan kendini ilâh olarak göstermesini ister. Zeus kendini gösterince ışığına dayanamayarak ölür. Semele ölünce Zeus, hızlıca doğacak çocuğu baldırına alır ve Dionysos ikinci kez doğar. Haritalarımızda Pluto'nun konumu bizim ikinci kez doğduğumuz alan ve konuları anlatır. Pluto'nun tetiklediği gezegen konularında dönüşüm geçirerek değişiriz. Pluto elips yörüngesinden dolayı bir burçtaki seyrini 20-30 yıl gibi bir sürede tamamladığından süreç çok ağır işleyecektir. Ancak çok zaman sonra oluşan yeni tutumlarımızın, Pluto'nun değişimi talep eden doğasının sonucu olduğunu anlarız.

Değer verdiğimiz şeyleri Pluto teker teker elimizden alarak bizi dönüşmek zorunda bırakır. Yeraltı tanrıçası Persephone, Hades ona zorla sahip olmasaydı belki de kırlarda hep çiçek toplayan ve dünyanın karanlık yüzüne hiçbir zaman şahit olamayan bir kız olarak yaşayacaktı. Hades ona zorla sahip olarak onun dönüşümüne vesile oldu. Buna benzer bir mitos Sümer mitolojisinde de geçer. Aşk tanrıçası İnanna, yeraltı dünyasına indiğinde tüm değerli mücevherleri elinden alınarak çırılçıplak bırakılmıştır. Pluto'nun bizden istediği şey, bahar gelince dolabımızda kullanmadığımız eşyaları ayırıp bir kenara koymamız gibi, artık işe yaramayan şeyleri bırakmamızdır. Karanlık gezegenin fırtınası er geç dinecektir, sonrasındaysa hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır.

Resim 37. Dionysos mozaiği, El Jem Müzesi

Tekrar Dionysos'a dönecek olursak; Dionysos, doğanın sırlarına ve gücüne eren bir tanrıdır. Kadınların aklını başından alan şarap tanrısı, insanların içip sarhoş olmalarını sağlayarak özgürlüğün yolunu açar. İçkinin bilinçdışını çözen etkisine benzer haritadaki Pluto, günü gelince içerdekileri dışarıya çıkartarak sır perdesini aralar. Aynı zamanda Dionysos acı çeken bir ölümsüzdür. Sembolü asma, meyve veren öteki ağaçlara ve bitkilere benzemez; hepsinden çok budanır. Kışın yapraksız, çıplak, eğri büğrüdür. Dionysos soğukların gelişiyle Persephone gibi ölürdü, ama korkunç bir ölümdü bu. Bazı öykülere göre Titanların, bazı öykülere göre de Hera'nın buyruğuyla paramparça edilirdi. Aylar

sonra yeniden canlanan Dionysos; aylar geçer, yeniden ölürdü. Şarap tanrısı dirilen bir ölü değil, ölen bir diriydi.[3]

Dionysos onuruna yapılan bayramlar aynı zamanda ölülerin bayramı olarak kutlanmıştır ki Dionysos ölüler ülkesi ile de bağlantılıdır. Annesini hiç görmediği halde unutamayan tanrı, onu görmek için yeraltı dünyasına girmiştir. Annesini bularak ölüme meydan okur ve annesinin ölümsüzler arasına katılmasını sağlar. Astrolojik açıdan incelediğimizde, Ay-Pluto kişisinin üzerinde annesinin etkisi büyüktür. Hegemonya kuran bir anneyle ve yoğun güç ve bağımlılık ilişkisiyle karşılaşırız. Anne, Dionysos'un söylencesinde olduğu gibi, bilinçdışında yarattığı karanlık yönleriyle algılanır. Annenin yok edici tarafı olmasına rağmen, çocuk çaresizce anneye kavuşmayı diler.[4]

Dionysos, yıkıcı ve kaotik bir gücün simgesi olmuştur. Şarap tanrısı Dionysosçu düşünce biçimine göre insan düşlere kapılmayı reddetmeli, acı verse de hayatı olduğu gibi kabul etmelidir. Bu anlamda Dionysos, sürekli ayakta kalan bir yaşam iradesidir. Nietzsche, felsefesinin en zorlu koşullarda yaşama evet diyebilmek olduğunu söyler. Haritalarımızda Dionysos'un, yani Pluto'nun olduğu yerde, yaşama tekrar ve tekrar evet diyebilmek gereklidir. Oradaki derin gücümüzün farkına varmak için mecazi anlamda ölüp sonra dirilmeli, yaşam gücü yeniden yaratılmalıdır.

Babil mitolojisinde Pluto tasviri, yeraltı tanrıçası Ereşkigal'dir. Yeraltı tanrıçası olarak yaşamın temeli olan su ve tahıl gibi nimetlere sahiptir. Demek ki o yalnızca ölümü tehdit eden tanrıça

---

[3] Hamilton, Edith, *Mitologya*, İstanbul, 1964, s. 39.

[4] Bir Anadolu efsanesi olan Kybele ve Attis'in mitosu da aynı şeye vurgu yapar. Kıskanç ve kindar tanrıça Kybele oğlu ve aşığı Attis'i, bir kral kızı ile evlenmek üzereyken, çıldırtır. Attis, kendini hadım ederek tanrıçaya kurban olur. Bu mit, erkeğin yeniden doğuşunu mümkün kılmak için oğulun vermesi gereken kurbanı anlatır. Erkek çocuk, sahiplenici anneden ancak böyle kurtulabilir.

değil aynı zamanda yeraltı zenginliklerinin koruyucusudur. Onun sayesinde yeraltı, tohumda başlayan yeni hayatın ve dönüşümün yeridir. Ereşkigal de dönüşen bir tanrıçadır, söylencesi şöyle anlatılır: O ilk önce adı *Yukarı dünya*, Ninlil olan ve hava tanrısı Enlil'in eşi tahıl tanrıçadır. Sürekli Enlil'in tecavüzüne uğrar. Genç tanrıçayı Enlil'in saldırganlığından korumak için Enlil'i aşağıya gönderirler. Ninlil de eşiyle birlikte sözde kendi rızasıyla ve sevgisinden dolayı gider ve orada Ay tanrıçası Nanna'yı dünyaya getirir. Gökyüzünde Enlil'e hâlâ tapınılırken Ninlil, sonsuza kadar aşağıda kalır ve adını dönüşü olmayan ülkenin, ölüler dünyasının hakimi Ereşkigal olarak değiştirir.[5] Ereşkigal, Yunanlıların dişi Hades'idir. Daha sonra Nergal'le evlenmiş ve ona tutkulu bir şekilde bağlanmıştır. Nergal, önceleri Güneş tanrısıdır. Gök ve Güneş ışığının yeraltına karışması, bu ölümsüzlerin hem yok eden hem de iyileştiren doğalarını anlatır. Pluto bu nedenle güç ve güçsüzlük, hastalık ve şifa, karanlık ve aydınlık, ölüm ve yaşamın birbirine dönüşmesini anlatır. Sağaltım süreci, zorlu süreçler sonucunda ortaya çıkacaktır. Sonrasında Pluto'un kattığı derin seviyedeki anlayış yeteneği başkaları üzerinde tedavi amaçlı kullanılabilir.

Mısır mitolojisindeyse Pluto'yu, Geb (Yer) ve Nut (Gök)'un ilk oğlu olan Osiris temsil eder. Osiris ilk önce evrenin efendisiyken, kardeşi Seth'in oyununa gelerek öldürülür. Karısı ana tanrıça İsis, onun tekrar canlanmasını sağlasa da Osiris bu dünyada yaşamak istemez, yeraltına gitmeyi tercih eder. Osiris yeniden doğuşun simgesi olmuştur. Mısır'da ölüleri yargılayan tanrının, her yıl sonbaharda öldüğü ve yedi kat yerin altına gömülüp orada tanrıça İsis ile buluşup ilkbaharda yeniden doğduğuna inanılırdı.

---

[5] Zingsem, Vera, *Yer Benim Gök Benim: Dünyanın En Ünlü Tanrıçaları, Cilt I*, İzmir, 2006, s. 26.

Osiris'in değişimi ve dönüşümü, İsis'in asla ondan vazgeçmemesi Pluto'nun tabiatına oldukça uygundur.

Pluto'nun hemen hemen tüm söylencelerinde ölüm teması işlenmiştir. Arkaik insan ölümü doğal olanın bir parçası sayarken, günümüz insanı ölüm ile ilgili her şeyi unutmak istemektedir. Mezarlıkların, şehir içlerinden şehir dışlarına taşınması bunun göstergesidir. İnsanevladı etrafını ölümü hatırlatmayacak şekilde düzenlese de ölüm yadsınamaz bir gerçektir. Aslında Pluto ikamesi ölüm, bir son değil başlangıçtır. Yenilenen ruh, cehennemin dibini görmüş olsa da her dönüşümden sonra cennet ağacının gölgesinde huzurla uykuya dalacaktır. O zaman, içinizdeki dipsiz karanlık güçle karşılaşıp Pluto'yu cehennemden cennete açılan bir kapı olarak yaşamaya ne dersiniz?

ASTREOİTLER

Bode yasasına[1] göre Mars ve Jüpiter'in yörüngesi arasında keşfedilmemiş gezegenlerin olduğu düşünülmüştür. 1800'lü yıllarda benzer başka gökcisimleri keşfedilince bu gökcisimleri gezegen değil astreoit olarak isimlendirilmiştir. Asteroit kelimesi *yıldız gibi, yıldız şekilli* anlamına gelen Yunanca *asteroeides* kelimesinden meydana gelmiştir. 1900'lü yılların sonuna doğru 1000'den fazla asteroit tanımlanmıştır. İlk astreoit efemerisi Eleanor Bach tarafından listelenir. Bu liste daha sonra bahsedeceğimiz astrolojideki temel dört astreoit üzerine şekillendirilmiştir. Artık günümüz astrologları bilgisayar programları sayesinde 9000'den fazla asteroit yerleşimi kayıt altına alınmaktadır.

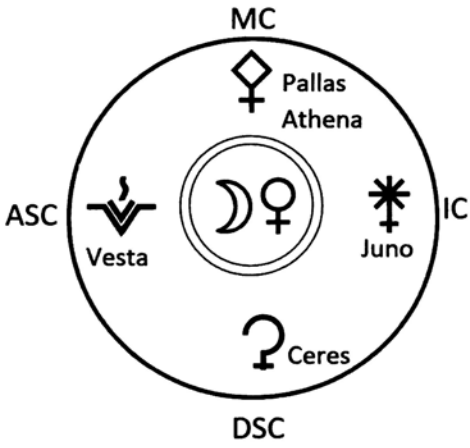
Binlerce asteroit arasında Ceres, Pallas, Athene ve Juno özel bir yere sahiptir. İlk bulunan asteroit Ceres'tir.[2] İkinci ve üçüncü büyük astreoitler Pallas ve Vesta'dır. Bu gökcisimlerinin hiçbirinin kütlesi bir atmosferi tutabilecek boyutlara ulaşamaz; birçoğu birkaç kilometrelik, hatta birkaç yüzmetrelik kütlelerdir. Ve en büyük birkaçı hariç küre şeklini alacak kadar kütle çekimleri yoktur.[3]

---

[1] Asteroitlerin keşfi, gezegenlerin matematiksel bir diziye göre sıralandığını öngören Titius-Bode yasasısayesinde başlamıştır. Bu formül J. D. Titius tarafından 1766 yılında, J. E. Bode tarafından ise 1778 yılında belirtilmiştir

[2] Ceres 1801 yılında, Pallas Athena 1802 yılında, Juno 1804 yılında ve Vesta 1807 yılında keşfedilmiştir.

[3] Asteroit kuşağının dördüncü en büyük gökcismi olan *10 Hygiea* ilk asteroidin keşfinden 48 yıl sonra, 1849'da keşfedilmiştir.

Şekil 3. Asteroitlerin zodyakta yerleşimi

İlk dört astreoit 4 büyük tanrıçanın adını almıştır. Mitolojik olarak bu asteroitler (Ceres, Pallas Athena, Juno ve Vesta) tanrılardan Jüpiter, Neptün ve Pluto'nun eşit karşılıklarıdır. Efsanelerde Vesta, Ceres ve tanrı ve tanrıçalardan Juno, Jüpiter, Neptün ve Pluto'nun üç kızıdır. Sembolik olarak bu dört astreoit, feminen arketiplerdir, kolektif insan psişesini anlatır. Keşfedilen tüm astreoitler Uranüs'ten sonra keşfedildikleri için insanlık bilincindeki uyanış zamanına karşılık gelirler. Her ne kadar bazı astrologlar için önemi ikincil olsa da astrolojide önemli bir yer kaplarlar.

Demetra George bu dört asteroiti zodyak çemberinde şöyle konumlandırmıştır:

- ✓ Tarım tanrıçası Ceres, anne arketipiyle anılır; yaratan, yaşamın sürmesi için besleyendir. Zodyağın en altında IC'de yer alır, kökler ve aileyle ilişkilidir.

- ✓ Bilgelik tanrıçası Pallas Athena, zihni temel alır. Mental ve artistik yaratımlar yapar. Zodyakta MC'de yer alır. Kişinin görünen arzularını, sosyal olarak kişiyi başarılı kılan özellikleri gösterir.

- ✓ Evlilik tanrıçası Juno, Zeus'un eşi olmaktan hiç vazgeçmemiştir. Zamana yayılmış uzun süreli ilişkileri sembolize eder. Zodyak çemberinde DSC'de yer alır.

- ✓ Bakire kalmaya yemin etmiş tanrıça Vesta, kutsal ateşin koruyuculuğunu yapar. Kişinin tam ve bütün olabilmesi için yaşatması gereken içsel ateşi simgeler. Zodyakta ASC üzerinde bulunur, Jung'un *self* kavramının astrolojik yansımasıdır.

Şimdi bu astreoitleri teker teker inceleyelim...

Resim 38. "Persephone'nin Dönüşü"
Frederic Leighton, 1891

CERES

Sevdir kendini başı çelenkli Demeter'e,
Ambarını dolduracak olan ulu tanrıçaya.

İşler ve Günler, Hesiodos

1801 yılında İtalyan gökbilimci Giuseppe Piazzi, Mars ve Jüpiter arasındaki bölgede, astreoit kuşağında bir gökcismi keşfetti. Bu gökcismine Roma tanrıçasının adı olan Ceres'i verdi. Ceres, ilk bulunduğunda kuyrukluyıldız olarak sınıflandırılmıştı. Fakat bölgede daha fazla asteroidin bulunmasının ardından asteroit sınıfına düşürüldü. 2006 yılında Uluslararası Astronomi Birliği'nin belirlediği gezegen tanımına tam olarak uymadığı için cüce gezegen olarak tanımlandı. Her ne kadar Ceres cüce gezegen olarak sınıflandırılsa da 930 kilometre çapıyla tüm asteroit kuşağının kütlece üçte birini oluşturur.

Ceres, Yunan mitolojisinde Demeter olarak geçer. Demeter kelimesi Latince "topraktan bitmek" anlamına gelir. Bazı yazarlar Demeter'i "Ge-Meter" yani "toprak ana" olarak açıklarken, bazı yazarlar kelimeyi Girit dilinde "De-Meter" "arpa ana" olarak açıklamışlardır. Hesiodos, Demeter için "canlıları doyuran tarlalar tanrıçası" der. Demeter, neolitik çağın doğa, doğurganlık (yaratıcılık) ve bereket tanrıçalarının bir uzantısıdır. Tüm Yunan kentlerinde tapınılan tanrıçalar içinde en eskisi ve en çok

tutulanıdır. Astrolojide benzer şekilde Ceres, kökleri ve aileyi ifade eden Ayakucu noktası (IC) ile bağlantılandırılır. İnsanlığın anası olarak adlandırılan Rahibe Theresa'nın Ceres'i IC'si üzerinde yeralmaktadır..

Demeter (Ceres), Olympos'lu tanrıçalardan olup ana tanrıça Rhea'nın ikinci kızıdır. Mevsimleri getiren, yaşamı devam ettiren ve insanları besleyen tanrıça Demeter'in en meşhur efsanesi, kızı Persephone'nin kaçırılış öyküsüdür. İlgili mitos şöyledir: Demeter, kardeşi Zeus'la birleşir ve Persephone'yi doğurur. Bir gün Persephone çiçek toplarken arkadaşlarından uzaklaşır. Bunu fırsat bilen karanlık diyarın tanrısı Hades (Pluto) bir hışımla bu güzel kızı kaçırır. Demeter yemeden içmeden kesilerek dokuz gün boyunca kızını arar durur ve hiçbir yerde bulamaz. [1] Her şeyi gören Güneş tanrısı Helios, tanrıçaya kızını kaçıranın Hades olduğunu ve Zeus'un ona yardım ettiğini söyler. Öfkelenen tanrıça kızı kendisine geri verilinceye kadar gökyüzüne çıkmamaya ve tanrısal görevlerinden feragat edip yeryüzünde kalmaya karar verir. Yaşlı kadın kılığına giren Demeter, sayısız yer dolaştıktan sonra en çok buğday üretilen yerlerden biri olan Eleusis'e gelir.[2]

Demeter'i görüp haline üzülen kralın hizmetkarlarından biri onu saraya davet eder. Sarayda çok iyi karşılanır, o kadar ki kral ve kraliçe Demeter'den oğulları Demophon'a bakıcılık etmelerini ister. Demeter bu çocukla ilgilenirken kızıyla yaşadığı tüm acıları unutur. Çocuğu ölümsüz yapmak ister ve ateşe yatırır. Tam bu sırada kraliçe, Demeter'i yakalar. Böylece tanrıçanın kimliği ortaya çıkar. Demeter yarım kalan işi nedeniyle oldukça

[1] Bir elinde orak öbür elinde bir demet bulunan Demeter, bazen kaybolan kızını arayışının sembolik yansıması olarak bir elinde meşale ile betimlenir.

[2] Demeter toprağı ve onun verdiği her türlü meyveyi, özellikle buğdayı temsil eder. Özellikle buğday tanrıçası olarak bilinmektedir. Başında buğday başaklarından yapılmış bir taçla betimlenir.

öfkelenir, kendisine müdahale edildiği için bebeği ölümlü olarak bırakır. Buna karşın kendisine Eleusis'te bir mabet yapılmasını ister. Olympos'u bütünüyle bırakıp tek başına bu tapınağa yerleşir ve günlerini kızının özlemiyle burada geçirmeye başlar.

Tapınakta inzivaya çekilen Demeter acı ve üzüntü içinde yas tutmaya başlar; tanrıçalık görevlerini ihmal eder. Artık toprak hasat vermez olur, mevsim kışa döner. Bütün dünyada kıtlık baş gösterir. Böyle giderse açlıktan dolayı insan kalmayacak dolayısıyla tanrılar da insanların dualarından mahrum kalacaklardır. Zeus duruma el koysa da Demeter'i ikna edemez. En sonunda Zeus, Hades'ten Persephone'yi geri vermesini ister. Hades bu teklifi kabul eder tabi ki planını yaparak; Persephone'ye annesine kavuşmadan önce bir nar tanesi yedirir, çünkü bilir ki ölüler diyarında bir şey yiyenler yeryüzüne çıksa bile dönmek zorundadır. Demeter sonunda kızına kavuşmuştur, ama kızının yediği nar tanesini duyunca yine üzüntüye boğulur. Zeus iki tarafı da memnun edecek kararını açıklar. Artık Persephone yılın üç ayını ölüler diyarında kalan dokuz ayı annesi ile geçirecektir. Baharın gelişini Persephone'nin yeryüzüne dönüşü simgeler. Demeter, kızı geldiğinde doğayı çiçeklerle ekinlerle kaplarken, Hades'in yanına döndüğünde doğayı soldurur, toprağı çorak bırakarak kışın hüküm sürmesine neden olur.

Şimdi efsaneyi analiz edelim. Mitosun ana konusu Demeter (Ceres) ve kızıyla ilgilidir. İnsan yaşamındaki en temel ve önemli ilişki anne-çocuk ilişkisidir.[3] Mitolojide de bu yakın birlikteliğe uygun olarak Demeter ve Persephone birbirlerinden ayrılmazlar. Hatta efsanelerde onlardan "iki tanrıça" olarak bahsedilir. Ceres kelimesi besleyici anlamına gelen "cereal" den gelmektedir. Bu

[3] Yine bu nadir ilişkiye eşzamanlı olarak vereceğimiz başka bir örnek; dünyada en zor bulunan ve en önemli metallerden biri olan Cerium'un bulunmasının Ceres'in keşfediliş zamanına denk gelmesidir.

noktada Ceres'in astrolojik olarak, Ay ve Yengeç temalarına vurgu yaptığını söylemek isabetli olacaktır. Kişisel seviyede insanevladı için çok anlam ifade eden Ceres, anne-çocuk[4] ilişkisini, bu temel bağın kalitesini, olumsuz anlamda bunun eksikliğini ifade eder. Ay'ın fonksiyonlarının başka bir yansıması olarak Ceres, neye ihtiyacımız olduğunu, güven ve güvensizlik hissettiğimiz konuları veya bunları nasıl yansıttığımızı ifade eder. Bu anlamda Ceres, çoğu psikolojik sorunsal ve kompleksin kaynaklarından biridir. Bağımlılık duyduğumuz şeyleri anlatır, tek başına hareket etmedeki korkularımızı dile getirir. Bu korku ve endişeler anneden geçmiştir, gerçekleşmemiş beklentilerin ve hayal kırıklıklarının ürünüdür. Freud'un doğum haritasında Ceres-Ay kavuşumu 8. evde yeralmaktadır. Bu pozisyon, Freud'un annesiyle olan ilişkisini Oedipus kompleksi teorisi olarak yansıtmasına neden olmuştur.[5]

Buğday tanrıçası Ceres, kolektif seviyede dünyanın annesi sayılır, dünya kaynaklarının yok olmasını engeller, insanları açlıktan ve evsiz kalmaktan korur. Kişisel düzeyde Ceres transitleri (Ceres'in Güneş etrafındaki yıllık döngüsü 4,6 yıl sürer) ve progresleri hamile kalma ve çocuk doğumu zamanlamasını gösterir. Bir danışanımın Ceres'i Asc üzerindeydi ve tam 7 çocuğu vardı. Ayrıca Ceres düşük ve doğumdaki zorlukları anlatır.[6] Kadınlarda doğurganlığın veya gebelik problemlerinin işaretçisidir.

Mitosta Demeter kızını besleyip ona gözü gibi bakıp büyütürken kızından ayrılmak zorunda kalmıştı. Efsanedeki anne ve kızın birden ayrılmalarının yarattığı kaos gibi anneden ayrılmak insanda travma yaratır. Anne karnından kopan çocuk, dışarıdaki

---

[4] Anne rolündeki kişi, kişinin biyolojik annesi olmak zorunda değildir. Kişiyi besleyen ve destekleyen aile üyelerinden ve üvey ebeveynlerden olabilir.

[5] George, Demerta, *Asteroid Goddesses*, 1986, s. 69.

[6] George, Demerta, *Asteroid Goddesses*, 1986, s. 47.

dünyaya uyum sağlamalı, yetişkin olduğundaysa aileden bağımsızlaşmalıdır. Yine astrolojik açıdan değerlendirildiğinde özellikle zorlu açılar altındaki Ceres, anneden ve aileden ayrılmadaki zorluklara işaret eder. Bununla birlikte haritadaki konumu ayrılma anksiyetesini nerede ve nasıl yaşadığımızla ilgili bilgi vererek yorumumuzu renklendirecektir. Annesinden erken ayrılmak zorunda kalan kişinin, ileriki yaşamında partneriyle sağlıksız bir ilişki geliştirmesi olasıdır. Bundan dolayı zor konumdaki Ceres, yakın ilişkilerdeki zorluk olarak değerlendirilebilir. Çünkü, ilk aşk nesnemiz anneyle (veya besleyici konumundaki kişi) sevgi alışverişimizi nasıl gerçekleştirdiğimizi ve sonuç olarak kendimiz hakkındaki düşüncelerimizi etkileyecektir. İlişkilerimizi bu düşünce üzerine inşa ettiğimizden ilişkilerimiz de olumlu veya olumsuz etkilenecektir. Ceres transitleri, diğerleriyle sevgi alışverişimizi düzenler, değişim fırsatı sunarak özdeğer ve sevgi konularına dikkat çeker.

Ceres'in getirdiği psikolojik sorunlardan bir diğeri günümüzde yaygın görülen depresyondur. Depresyon kişinin kendine duyduğu sevgi ve bağlılığın en alt düzeyde olduğu duygu durumdur. Örneğin Transit Satürn'ü natal Ceres'ine kare yapan danışanım depresyonun eşiğindeydi. En yakın olduğu kişinin ölümünün getirdiği acıyı böyle deneyimliyordu.[7]

Ceres'in diğer göstergelerinden bir diğeri, mide ve sindirim sistemi rahatsızlıkları ve yeme bozukluklarıdır. Bunun nedenine gelince, yeme bozukluklarının psikolojik sebebi anne ile kurulan ilişkinin yeterince sağlıklı olmamasıdır. Mitolojik perspektiften baktığımızda benzer ilişkiyi görürüz. Satürn, Yunan mitolojisinde Kronos olarak geçer. Zamanın efendisi Kronos'un (Satürn)

---

[7] Ayrıca Ceres transitleri, Demeter'in çocuğunu kaybetmesi gibi sevdiğimiz ve alışkın olduğumuz şeyleri -ki bu sevgili veya herhangi bir bağımlılık olabilir, bırakma ve ayrılma zamanına işaret eder.

çocuklarının ileride yerine geçme ihtimaline karşı *yediği* çocuklar arasında Demeter de vardı. Bir diğer gösterge, Ceres'in (Demeter) çocuğunu kaybettikten sonra yeme içmeden kesilmesidir. Ayrıca Ceres'in glifi (?) Satürn'ün glifinin ters dönmüş haline benzer. Örnek verecek olursak aneroksia hastası bir danışanımın Ceres'i Yengeç burcunda Mars'ına kare, Oğlak burcundaki Neptün, Uranüs ve Satürn'üne karşıttı (Ayrıca Yengeç'teki Ay'ı Chiron ile kavuşumda olup Mars ve Satürn ile zorlu açı yapıyordu.)

Toprak ve bereket tanrıçası Demeter, Eleusis[8] ritüelleriyle karşımıza çıkar. Bu ritüeller, kızların kadınlığa ve olgunlaşma sürecine hazırlandığını bir nevi evlenme ve anneliğe hazırlık kutlamasıdır. Eleusis gizli törenlerinde simgesel ölümler kullanılırdı. Törene katılan kadınlar olanlarla ilgili bir şey anlatmamak için yemin ederlerdi. Bu ritüellerde ruhsal olarak yeniden doğumun gerçekleştiği düşünülmektedir. Bu noktada Pluto ve Ceres arasındaki bağlantıdan bahsetmek gerekir. Hatırlarsanız Ceres'in (Demeter) kızını, yeraltı tanrısı Pluto (Hades) kaçırmıştı. Persephone'nin Pluto'nun karanlık ülkesine gitmesi doğanın yeni bir döngüye başlamasına neden olmuştu. Bahar ayında kızının geri dönüşü ile doğa uyanmaya başlıyor; bereket ve bolluk geliyor, kışın ise doğa karanlık ve soğuk bir ölüme terkediliyordu. Sonsuz bir doğum-ölüm teması içinde doğa tekrar tekrar uyanıyordu.

Mitolojik olarak bu tema astrolojide Boğa-Akrep aksını karşılamaktadır. Doğum haritasındaki Ceres, hiç bırakamam, ayrılamam dediğimiz şeyleri kaybetmemize veya onları paylaşmamıza neden olur: yenilenme, ölüm ve doğumun gerçekleşme sürecini anlatır. Albert Einstein'in haritasında Ceres-Pluto kavuşumu

---

[8] Eleusis' in "gizli bir yerde saklananın [tapınağı]" anlamına gelen *Eilytlnies* kelimesinden türemiş olabileceğini düşünülmektedir.

Boğa burcunda 11. evde yeralmaktadır. Dahi Einstein maddenin (Boğa) dönüşümüne dair fikrini büyük bir farkla kolektife ileterek çağında çığır açmıştır.

Ceres ve Pluto bağlantısının mitolojik göstergelerine devam edelim. Bazı anlatılara göre Persephone, Poseidon'un (Neptün) Demeter'e at kılığında tecavüz etmesi sonucu doğmuştur ve asıl adı *Mistress* dir. Bazıları ise bu çocuğa korkutucu anlamına gelen *Brimos*[9] derler. Tecavüze uğramanın öfkesi Brimos adında karanlık bir çocuğa sebep olmuştur. Brimos bazı efsanelerde Dionysos olarak da geçer. Hatırlarsanız Dionysos'u Pluto gezegeni ile özdeşleştirmiştik.

Tüm anlattıklarımıza ek olarak, Ceres tarım ve hasatı, bereketi, artmayı ve çoğalmayı anlatan özelliklerinden bahsetmek gerekir. Eleusis'te kutlanan "meyve bahçesi" anlamına gelen Haloa bayramı kış ortasında düzenlenirdi. Çoraklığın hüküm sürdüğü yere bolluk ve bereket çağrılırdı. Yine mitosta Persephone, verimlilik ve bereketi simgeleyen bir nar tanesi yüzünden karanlık diyara dönmek zorunda kalmıştır. Bununla da bitmez, bolluk ve bereket Ceres'in oğlu Philomeus topraktan ürün alan bir çiftçidir. Birçok çiftçinin Ceres vurgusu bulunmaktadır. Ayrıca hizmet sektöründe görev alan birçok insanın haritasında da baskındır.

Ceres, her daim besleyerek kollarını sonuna kadar açar. Haritadaki konumu bizi unuttuğumuzu varsaydığımız anılara götürür. Kopuşlar, ayrılıklar ve sonrasında kazanılan yeni kimlik onun yolundan geçer.

---

[9] Brimo Demeter'in bir ünvanı, Brimos ise Plutos'un karşılığıydı. (Plutos, Ceres'in ilk aşkı İasion'dan olma oğludur. "Plutos" zenginlik anlamına gelir.)

Resim 39. Athena Pallas, Lucas van Leiden
1508-1533

PALLAS ATHENA

Uçsuz bucaksız topraklar üstünde uçardı.
Sivri temreni tunçtan kargısını aldı eline,
Ağır, iri, sağlam kargısını,
Öfkelendi mi yiğit sıraları onunla kırar geçerdi,
En üstün güçlü tanrının kızıydı o.

Homeros, Odysseia

Olympos'lu oniki tanrıdan biri Athena, Zeus'un kızıdır. Yunanlı şair Hesiodos'un anlattığına göre Zeus, ilk eşi olan Metis'ten bir çocuğu olacağını ve bu doğacak çocuğun krallığını elinden alacağını öğrenir. Metis'i güzel sözlerle aldatarak birleşir sonra da yutar. Çocuğunu uzun süre kafasında taşıyan Zeus, başı çatlayacakmış gibi ağrıyınca demir ustası Hephasitos'u çağırır. Hephaistos baltasını Zeus'un kafasına indirir. Ve o anda başından tepeden tırnağa silahlı, parlak zırh ve kargısıyla bir kız çıkar: "Athena"!

Athena'nın özellikleri annesi Metis'te saklıdır. Hesiodos, Metis'ten "Tanrılar ve ölümlüler arasında en çok bilen" diye bahseder. Zeus'un Metis'i gebe bıraktıktan sonra onu kendi gövdesine alması, akıl, us ve düşünme gücünü bünyesine katması ve erilliğine dişi yönün sezgisel bilgeliğini eklemesi demektir. Bu nedenle astrolojide Athena sezgisel ve mantıksal düşünme biçimini temsil eder.

Resim 40. "Minerva'nın doğuşu", 1579 yılında yayınlanan "Parvus Mundus" adlı kitaptan

Athena'nın Zeus'un başından çıkmış olması, anlamında genişlemeye neden olur: düşünceyi bilgeliğe taşır. Bilgelik, Jüpiter (Zeus) ile ilintilidir. Athena'nın transitleri[1] kişiye içsel görgü ve bilgelik getirir: daha derin seviyede anlayış geliştirebilme, düşünebilme ve düşündüklerini ortaya koyma zamanlarına işaret eder. Athena, İkizler-Yay aksından daha öte yaratıcılığı ve orijinal düşünceyi ifade eder, bu yüzden Aslan ve Kova burcu sembolliklerini çağrıştırır. Ayrıca tüm bu öğeleri içeren sanat, edebiyatla ilgilidir. Bilgiyle ilişkisine farklı bir bakış açısıyla, zorlu Athena açıları görme ve algılama sorunları (körlük, disleksia vb.) ve öğrenme problemlerine neden olabilir.

[1] Athena, Güneş etrafındaki dolanımını 4,61 yılda tamamlar.

Athena çoğu zaman *Pallas Athena* olarak adlandırılır. Athena adının kökeni bilinmez ama Pallas kelimesinin Yunanca *pallo* kargı, sallamak, atmak anlamına gelen bir kökenden türediği sanılmaktadır. Bazı kaynaklara göre "pallas", oğlan kız anlamına gelen bir sıfattan gelir. Efsanelerde Athena'nın Pallas adında bir devi öldürdüğü anlatılır. Pallas Athena her iki anlamı da karşılayacak bir kişiliğe sahiptir; hem savaşçı hem de bakiredir.

Athena, Zeus'un kafasından eli silahlı ve zırhıyla doğmuştu. Bütün resim ve heykellerinde elinde mızrak ve kalkan, başında miğferle betimlenmiştir. Savaş tanrıçası olarak bilinmesine rağmen savaşlardan hoşlanmaz, aksine yaşanan anlaşmazlıkları adaletli bir çözüme kavuşturmak için çaba sarf ederdi. Yunanlılar için yaygaracı olmaktan uzak kurnazca ve cesaretle hareket eden, stratejik düşünen bir tanrıçaydı.

Mitoslarda Athena'nın tek gözüyle saldıranların zaaflarını ve güçlü yönlerini gördüğü, diğer gözüyle de düşmanını bitirecek son hamleyi yaptığı söylenir. Gece görme yeteneğinden etkilenip geceleri avlanan baykuşu hayvanı yapmıştır. Astrolojik olarak Pallas Athena'nın yerleşimi hayatta hangi alanda mücadele verdiğimizi, nerede yaratıcı ve stratejik düşündüğümüzü anlatır. Örneğin, Athena'sı Koç burcunda olan kişi, arzuladığını nasıl elde edebileceği düşünür ve hayata bu filtreden bakar. Pallas Athena'nın Boğa burcundaki yerleşimi ekoloji ve doğayı korumayı, madde için savaşı ya da onu yenileyerek daha iyi bir hale getirmek için verilen mücadeleyi anlatır. Yengeç burcundaki Pallas'a sahip kişiyse, ev, aile ve ülkesinin savunucusu ve savaşçısıdır. Ayrıca toplumsal düzeyde engelli ve çaresiz çocukların savunuculuğunu yapabilir.

Athena zekaya dayalı çoğu faaliyetin yaratıcısıdır; kreatif entellektüeliteyi gösterir. Bu nedenle üretkenlik tanrıçası olarak da adlandırılır. Savaş arabası, savaş borusu, flüt ve dokuma

tezgâhı ilkin o bulup insanlığın hizmetine sunmuştur. O zamana kadar yapılan en büyük gemi olan Argo'nun yapımına yardımcı olmuştur. Ayrıca insanoğlunun doğayı evcilleştirmesini sağlayacak pek çok şeyi icat etmiştir; saban, tırmık bunların arasındadır. Bu noktada Pallas, topluma nasıl hizmet ettiğimizi gösterir. Athena'sı MC ve Merkür ile kavuşum yapan kadın, otomobil mekaniği üzerine tasarımlar yapıyordu. Athena, yaratıcı zekanın kişinin diğer kişilik özellikleriyle nasıl harmanlandığını gösterir. Astrolog Demetre George, eğer Pallas, MC üzerindeyse kişinin sosyal olarak yararlı ve başarı işler yapma potansiyelinden bahseder. Yine Pallas'ı ASC ye üçgen yapan ve haritasında Pallas'ı vurgulu olan danışanlarımdan biri, zihin ve bedeni entegre eden şifalandırma tekniklerini kullanarak topluma hizmet ediyordu.

Pallas Athena'nın şifalandırmayla olan ilişkisine bir de mitoloji üzerinden değinelim. Athena'nın kalkanının üzerinde bir yılan figürü vardır. Yılan, dönüşümün dolayısıyla iyileşme ve şifa simgesidir. Söylenceye göre kahraman Persues, Athena'nın yardımıyla Medusa'yı öldürmüş ve zafer kalkanını Athena'ya vermiştir. Mitologlar Athena ile yılan arasında bağlantının birçok uygarlıkda yinelediğini belirtir. Robert Grave Athena'nın Yunan dünyasında Mısırlı yılan tanrıça Neith'in yeniden varlık bulmuş hali olduğunu söyler. Arkeoloji profesörü Martin Persson Nilsson ise, Athena'nın orijinin Minoan domestik yılan tanrıça olduğunu iddia eder.

Doğum haritasındaki Pallas Athena'nın yerleşimi kişinin nasıl şifa vereceğini anlatır. Örneğin Pallas'ı Aslan burcunda olan kişi sanat terapisi, psikodrama veya dans terapisiyle yani bir nevi oyun yoluyla iyileşme ve iyileştirebilme yeteneğine sahiptir. Terazi burcundaki yerleşiminde kişi enerji dengeleme tekniklerini kullanarak şifa verebilir ya da alabilir. Ayrıca bu konum

evlilik ve çift terapisindeki kişisel yeteneği işaret eder. Pallas Akrep burcunda olduğundaysa harita sahibi, cinsel terapi yeteneğine sahip olabilir.

Pallas Athena ne zaman savaşa girse stratejileri sayesinde asla kaybetmemiştir. Sağduyusunu elden bırakmadan hareket etmeyi seçer. Athena'nın keşif haritasında (28 Mart 1802) Jüpiter ve Satürn kavuşumu Mars'a karşıttır. An haritasının ifade ettiği gibi, Pallas yargılamadan ve eyleme geçmeden önce hakikati bulmak adına dengeyi aramayı anlatır. Mitoslarda Athena'nın adil bir yargıç olduğu anlatılır. Bir cinayet duruşmasında hakimlerin oylarının eşit çıktığı durumda, Athena oyunu tutuklunun serbest kalması için kullanmıştır. Karmaşık olaylar içinde olsa bile pratik çözümler üretebilir. Duygularına esir olmadan serikanlı davranmayı bilir.

Athena ülkesini saldırılardan koruyan şehir tanrıçasıdır.[2] Şehrini savunurken savaşmaktan çekinmez. Ama barışın da önemini bilir. Çünkü barış medeniyetleri doğurandır. Savaş, barış ve adaleti savunuculuğuyla Pallas Athena, Terazi burcuyla ilintilidir. Pallas'ın zorlu açılarında kişi diplomasi konusunda zayıf olabileceği gibi agresyon gösterebilir.

Athena kahramanlara siyasi becerikliliği öğretirdi. Athena'nın vurgulu olduğu doğum haritası, kişinin güçlü bir iletişimci, uzlaşmacı ve diplomatik olduğunu gösterir. Antik Yunan'da savaş öncesinde veya siyasi konularda önemli kararlar almadan önce tanrıçanın tapınağında bir süre ibadet edilirdi. Örnek verecek olurak, Athena'nın Yay burcundaki yerleşimi, siyasi ve politik çalışmalarda daha geniş bir perspektiften bakma kabiliyetini ve haklı olanın savunucusu olmayı, inanç ve ideolojilere göre politik konuları şekillendirebilmeyi anlatır.

---

[2] Atina şehrinin adı Athena'dan gelir.

Athena kahramanlara fikir vermiştir. Gölge yönüyle bu fikirler savaş hilesi olabilir. Bu noktada Athena'nın yerleşimi savaşı kazanmak için düzenler kurmaktan çekinmediğimiz, kazanmak adına hırs ve tutkularımızın esiri olduğumuz ve aklımızı kullanmadığımız yeri anlatır.

Athena'nın simgesi, ters çevrilmiş bir haç üzerine yerleştirilmiş bir üçgendir, bu kişinin kendi yeteneklerini ve gücünün farkında olup kendi yönünü bulmasını sembolize eder. Antik Yunan'da hem kadınlar hem erkekler Athena'nın temsil ettiği özellikleri güçlendirme ihtiyacını hissettiklerinde ona taparlardı. Güç, savaş ve sonunda elde edilen başarı Athena'nın ana konusuydu.

Athena, hiç ilişki yaşamamış ve anne olmamıştır. Savaşçı bir bakiredir, erkeksi bir yapısı vardır. Zeus çocukları arasında en çok onu sever, ona güvenir, silahını sadece ona verirdi. Zaten dikkat edilirse Athena'nın doğduğu gövde anne yerine babasıdır, Zeus'un kafasından doğmuştur. Psikolojik yönden bakacak olursak, Athena kişilerin ikinci gelişim aşaması babadan ayrılma aşamasını anlatır. Babadan ayrılma dünyaya açılmak demektir. Pallas'ın keşif haritasındaki Güneş-Venüs kavuşumu babaya duyulan yakınlığı gösterir. Athena sanki babasına duyduğu duygulardan dolayı başkasıyla yakın ilişki kurmak istememiş gibidir. Feminenliğini inkar etmesi, annesi Metis ile acı dolu ilişkisinden kaynaklanır. Kadınlığın getirdiği duyarlılık, yumuşaklık ve yaralanabilirlikten yoksun olması onu daha erkeksi, duyarsız, strateji peşinde koşan ve hesaplı hareket eden biri yapar. Kadınlığı ile olan bağı zayıftır. Pallas tipi kadın, Amazonlar gibi kadınsı yönünü reddeden, eril tavırlı bir dişidir. Athena babası gibi adalet ve doğruluk peşinden gitmiş, bir kadın olarak kendi isteklerinden vazgeçmiştir. Gölge yönüyle haritadaki Pallas babasının

gölgesinde kalıp kendi arzu ve isteklerin peşinden gidemeyen kişiyi niteler.

Ceres anneyi (IC) tanımlarken, Pallas babayı ve dünyaya gösterdiğimiz yüzü (MC) anlatır. Örneğin, Pallas Athena'sı Akrep burcunda olan Agatha Christie'nin detektiflik romanlarıyla tanınır. Pallas bizi düşüncelerimizle cesaretlendirir. Dışarıdaki dünyanın serüvenine atılıp bizi geri kalmaktan alıkoyar. Tüm bunları yaparken de adaletli davranmayı ve hakkı gözetmeyi unutmaz. Akıl, insanlığın bugününde söz sahibidir. Bu nedenle haritalarınızdaki Pallas, kendi yaşam öykünüzde geleceğinize dair kocaman bir ışık yakacaktır.

Resim 41. Antik Roma'da Vesta rahibeleri, 1880

VESTA

Vesta, bana iyilik ver! hizmetteyim,
şimdi dudaklarımı kullanıyorum,
Dualarımı bitirdim,
Göksel tanrıyı parıldayan mor bir ışıkla hissettim.

Ovid

Vesta, Roma mitolojisinde Hestia olarak geçer. Kronos ve Rhea'nın en büyük çocuğu, Zeus'un kız kardeşidir. Yunanlı şair Hesiodos, Hestia'yı Olympos tanrıçalarından biri olarak değerlendirse de o, Olympos'tan ayrılmayı seçmiştir. Nedeni, şarap tanrısı Dionysos'un Olympos tanrıları arasına katılmak istemesidir. İlahi dağda sadece 12 tanrıya yer olduğundan, yerinden feragat eden Hestia olur. Bu davranışıyla Roma döneminde diğer tanrıçalardan ayrılan Hestia (Vesta), erdem ve saygınlığını arttırarak en şerefli tanrıçalardan biri olmuştur.

Hestia, halk tarafından saf ve lekesiz bir tanrıça olarak algılanırdı. Tanrı ve tanrıçaların bitip tükenmez kıskançlıklarından ve kavgasından bıkıp usanmıştı, hiçbir kavgaya karışmazdı. Yumuşak huylu, dürüst, alçak gönüllüydü, uyum ve barış elçisi olarak bilinirdi. Bu özelliklerinden dolayı zamanın sözleşmelerde mührü kullanılırdı.

Hestia dünya üzerinde dolaşmaktansa daha çok evinde vakit geçiren bir tanrıçaydı. Evinden ayrılmakta gönülsüzlük göster-

diğinden Zeus onu aile yaşamının koruyucusu olarak görevlendirmişti. Tanrıça, aile ocağını temsil ederdi. Zaten Hestia, Yunanca *ocak* anlamına gelir. (Vesta'nın anlamıysa *parlayandır.* Astronomik bilgi de bunu doğrular şekildedir: Vesta, astreoitlerin en büyüğü olmamasına karşın, çıplak gözle görülebilecek kadar parlaktır. Bunun nedeni yüzeyindeki volkanik kayalardır. Kayalar yüksek sıcaklık yaratır, böylece Güneş ışığını olabilecek en yüksek ölçüde yansıtır.)

Yine Hestia'ya dönelim. Tanrıçanın görevi ocak ateşini korumaktır. Eskiden yanan ateş, tapınaklarda değil her evde bulunurdu. Evlerdeki ateş, aileyi korurdu. Öyle ki Yunan halkı olur da başka bir yere göç etse bile yanında o ateş parçasından götürürdü. Metropolisteki (şehir merkezinde) ateş ise Hestia'nın kutsal merkezi sayılırdı. Halka açık yerlerdeki ateş toplumu korumak için sürekli yanardı.

Hestia efsanelerde adı çok geçen bir tanrıça değildir. Bir gün Apollon ve Posedion, tanrıçayla beraber olmak için birbirleriyle kıyasıya mücadele eder. Tanrıça, uğruna savaşan tanrıların rekabeti daha büyümeden Zeus'tan yardım ister. Zeus, Hestia'yı koruması altına alır ve sonsuza kadar bakire kalmasına izin verir. Hestia hiç evlenmemiş üç bakire tanrıçadan biridir. Bakire kelimesinin orijinal anlamı "el değmemiş" değil, evlenmeden kendine yetendir. Başak burcunu anlatırken de aynı konular üzerinde durmuştuk. Asteroitlerden Ceres ve Juno kendini tamamlamak adına bir partnere ihtiyaç duyarken, Hestia (Vesta) dişil enerjinin, kendine dönük ve bütünsel bir formunu ifade eder.

Roma dönemindeki 2. kral Numo Pompilius, Roma imparatorluğunun sürekliliği için Vesta ateşini sürekli koruyabileceği bir tapınak inşa ettirmiştir. Vesta hizmetinde olan rahibeler bakirelik yemini ettikten sonra otuz yıl boyunca tapınağa hizmet etmek için söz verirlerdi. Otuz yıllık görev süreleri sırasıyla,

öğrenci, hizmetkar ve öğretmen olarak on yıllık üçer bölüme ayrılıyordu. Görevleri Vesta ateşinin sürekli yanmasını sağlamak ve her gün bu ateşe kutsal su serpmekti. Bir diğer görevleri de kutsal eşyaları korumaktı. Rahibelerin tapınakta korudukları sönmez alevler Roma dünyasında refahın simgesiydi. Romalılar, ateş söndüğü takdirde Roma'nın başarısızlığa uğrayacağını inanıyordu. Ateşin sürekliliği büyük önem taşıdığından bu kutsal görevi ihmal eden bir rahibe en ağır şekilde cezalandırılırdı.

Astrolojik olarak Vesta'yı anlamak için, ateş sembolizmini incelemek gerekir. Ateş, eski dönemlerden bu yana insanları bir araya toplayan olmuştur. Karanlığı alt eden, aydınlığıyla cesareti ve güveni aşılayan ateştir. Etrafına yaydığı ışık ile kişiye göremediğini görebilme fırsatı sunar. Aynı şekilde doğum haritasındaki Vesta'nın konumu, kişinin hangi konularda konsantre olursa kendini bütünleyeceğini anlatır. Örneğin Vesta'sı Koç burcunda olan kişi kendi isteklerine konsantre olup merkezinde olduğunu hissedecektir. Vesta Aslan burcunda olduğunda kreatif ve yaratıcılığını kullanabildiği işlerde hem başarıyı yakalar hem de hayat boyu motivasyonunu daimi kılacak şeye sahip olmuş olur. Vesta içimizdeki ateşi ifade eder. Bulunduğu burç ve ev, içsel motivasyonumuzun yüksek olacağı yeri gösterir. Vesta'nın yaptığı olumsuz açılar, odak noktamızdan nasıl uzaklaştığımıza dair ipuçlarını ele verir. Vesta, Başak arketipi olarak gözükse de ondan bir farkı vardır. Başak hayatın sıkıcı işleriyle veya zorundalıklarıyla ilgilenirken Vesta, bize kalbimizin hızla attığı ve bizde mana yaratacak işi bulmamıza yardımcı olur. Ünlü edebiyatçı Herman Hesse 3. evdeki Balık burcundaki Vesta-Ay kavuşumuyla o ateşi yazarlıkta bulmuştur.

Şimdi Vesta rahibelerine yakından bakalım. Söylediğim gibi bütün olma ihtiyacı duymayan kendi kendine yeten kadınlardır rahibeler. Vesta rahibeleri seksi sadece tanrıçaların onur ve

saygısını kazanmak ve verimliliğin süregelmesi için yaparlardı. Her yıl düzenlenen ritüellerde kral rahibelerle karanlıkta birleşirdi. Roma'yı kuran Romulus, Vesta rahibesinden olmadır. Pek çok Roma kralı da böyle doğmuştur. Rahibeler, tapınağa gelen yabancılarla tanrıça adına beraber olurlardı. Bir erkeğe ait olup evlenecek olurlarsa bakirelik yeminini bozmuş sayılırlardı. Bir Vesta bakiresi için en büyük suç, bakirelik yeminini bozmaktı. Bu durum tanrıçaya ve Roma'ya hakaret demekti. Çünkü Romalılar kentin refahının Vesta bakirelerinin sadakatine bağlı olduğuna inanırlardı. Bakirelik yeminini bozduğu belirlenen rahibe diri diri gömülüyordu. Bu gömülme görkemli bir törenle yapılırdı. Onuru lekelenen bir rahibe kefene sarılırdı; kefen kalın kenevirden örülmüş ince bez şeritlerden oluşurdu. Bu kefen rahibeyi tümüyle hareketsiz hale getirir, çığlıklarının ve yakarışlarının duyulması engellenirdi. Sonra ölüleri taşımakta kullanılan bir sedye üzerine yerleştirilen kadın tüm kentte dolaştırılırdı. Mezarın başında bir rahip dualar okur ve ipler çözülürdü. Fazlasıyla sert cezalar Vesta rahibelerinin kutsallığını ve önemini gözler önüne sermektedir.

Vesta rahibelerinin yaşantısında önemli bir yer tutan cinsellik astreoidin astrolojik anlamına başka bir boyut katar. Hatırlarsanız Başak arketipini Akrep burcuyla birlikte incelemiştik. Bu, Vesta kişinin cinsellikle bağlantısını ortaya çıkarır. Astrolog Demetra George sanılanın aksine haritasında Vesta'sı baskın erkek ve kadınların cinsel hayatlarının oldukça aktif olduğunu belirtmiştir. Hatta haritasında Vesta'sı baskın evli veya yalnız kadınların, farklı farklı erkeklerle beraber olduklarından sanki antik dönemdeki o ritüelleri, bilinçdışı olarak canlandırdıklarından bahseder. Vesta'sı baskın olan erkeklerin de kadınlarla güçlü bir birleşme ihtiyacı içinde olduğunu ve genellikle jigolo veya gönül hırsızı erkekler olduğunu belirtir.

Vesta rahibeleri ilahi bir amaç adına kolektife sunulacak verimliliği arttırmak için cinsel beraberlik yaşıyorlardı. Psikolojik olarak değerlendirdiğimizde böylesi bir adanmışlığın içinde öfke, korku, bastırma gibi duygulara tanık olabiliriz. Bu noktada Vesta ve açıları Demetra George'un bahsettiği gibi cinsellik aşırılık olarak kendini gösterirken, tüm cinsel eylemlerden soyutlanmak anlamında da gerçekleşebilir. Tarihte önemli bir kişilik olan Mahatma Gandhi'nin Vesta'sı Satürn ile kavuşumda olup Yay burcunda yeralmaktadır. Gandhi evliliğinde cinsel diyet uygulamış, kendini inançlarına ve ideallerine adamıştır. Haritalarında Vesta vurgusu olan erkekler, özellikle Vesta'sı Güneş ya da Mars gibi eril gezegenler ile temas halinde olanlar, kadınlarla tensel yakınlığa ihtiyaç duymalarına karşın kendilerini gerçek anlamda bir yakınlığa kapattıkları ve uzun süreli bağlılıktan kaçtıkları dikkat çekmektedir. Hatta uç örneklerde kendilerinde duydukları bu eksikliği agresif ya da maço tavırlarla örtebilirler.

Hestia, ilk ve sonları simgeler. Zaman tanrısı Kronos (Satürn), iktidarını kaptırmamak için ilk olarak en büyük çocuğu Hestia'yı yutmuştu yani ilk kurban Hestia olmuştu. Kustuğunda son çocuk olmasından dolayı son olarak Hestia'yı kusmuştu. İlk ve son, varlığın ilahi düzlemde buluştuğu noktadır. Hestia Başak-Balık aksında, hizmet-kurban karşıtlığında kendini gösterir. Vesta rahibelerin ilahi birleşmelerle tanrıça adına kendinden vazgeçmeleri kurban temasına vurgu yapar. Bu noktada Vesta astrolojik olarak, kendimizden vazgeçtiğimiz yeri anlatır. Aynı zamanda doğası Satürn ile benzerlik gösterir. Vesta'nın açıları Satürn'ün yaptığı sert açılara benzemektedir. Konumu, engellendiğimiz, sonları yaşadığımız ve odaklandığımız konuları anlatır. Verdiği derslerle kazanılan saflığa giden biricik yoldur.

Resim 42. Jüpiter ve Juno, Crispijn van de Passe

JUNO

Ben ki en büyüğüyüm tanrıçaların,
hem soydan büyüğüm, hem senin karın olduğumdan,
sense bütün ölümsüz tanrıların kralısın,

Homeros, İlyada

Alman astronom Karl Ludwig Harding 29 Mart 1807 tarihinde kırmızımsı rengi ve taş demir yüzeyiyle meteoritlere benzer asteroit Juno'yu keşfetti. Yaklaşık olarak 226 km çapındaki Juno, keşfedilen 3. asteroitti. Sayısal bir benzerlikle Juno, bireyin yaşamının üçüncü aşamasını ifade eder; kişi büyür, ebeveynlerinden ayrılır, sıra partnerini seçmeye ve evliliğe gelir.

Juno'nun söylenceleri Jüpiter ile evliliği üzerinden ilerler. Yunan panteonunda "Hera" olarak anılır. Hera, Kronos ile Rheia'nın kızıdır. Zeus'un hem kız kardeşi hem de eşidir. Efsanelerden birine göre Zeus yaralı bir kuş kılığına girerek tanrıçanın koynuna girer ve gönlünü kazanır. Sonrasında gerçek görünümüne bürünür. Birleşmelerinden sonra Hera utancından Zeus ile evlenmeye razı olur. Zeus, başka ilişkilere yelken açsa da Hera'nın tek eşi olarak kalmıştır. Ulu tanrıça, evlilik bağının koruyucusu ve temsilcisi sayılmıştır. Hera, evlenmeyi ve o eşle ömür boyu birlikte olma özlemini ifade eder.

Aşk mutlaka bir üst basamağa geçmeyi hayal eder. İçinde güvenin ve sadakatin bulunduğu formsal bir alan yaratmak ister.

O alan evliliktir. Kişiler birbirlerine iyi günde kötü günde beraber olma sözünü, topluluk önünde deklare ederler. Günümüzde evlilik, ortak soyadı, ortak mülk, ortak yaşam dinamikleri üzerine kurulmuş olsa da evlilik aşkın bir tür kanıtıdır. Buradan astrolojiye dönecek olursak Zipporah Dobyns ve Demetra George, Juno'nun Terazi burcunun yöneticisi olduğunu söyler. Juno'nun haziran ayına (İngilizce: June) ismini vermesi ve en fazla bu ayda evliliklerin gerçekleşmesi bir diğer dikkat unsurudur.[1]

Homeros'un İlyada destanında Zeus ve Hera'nın evlilikleri kutsal evlilik olarak adlandırılır. Tanrı ve tanrıçanın düğünleri, yeryüzündeki bolluk ve bereketin başlangıcı sayılan üremeyi, çoğalmayı simgeler. Haritalarımızdaki Juno (Hera) birlikte olma ihtiyacının bizim için ne anlama geldiğini söyleyecektir. Bu birliktelik spiritüel veya dünyevi boyutta olabilse de gelecek kurma ihtiyacını anlatır. Özellikle Juno'nun burcu ve bulunduğu evi incelemek kişi için evliliğin ne anlama geldiğini ve kişinin evliliğe yaklaşımını gösterir. Juno'nun bulunduğu evde yakınlığı tecrübe ederek ilişki derslerini alırız. Astreoite açı yapan gezegenler, ilişkinin kişiliğin diğer fonksiyonlarıyla uyumlu olup olmadığını anlatır.

Juno'nun konumu mistik, duygusal, seksüel ve psikolojik doyurulmanın bizde yarattığı anlamı gösterir. Bununla birlikte kişinin duygusal bağlar kurma kapasitesini anlatır. Ayrıca kişinin başkasına bağlanabilmesi ve uzun süreli ilişki kurması için, onda hangi özellikleri aradığını gösterir. Örneğin Juno'su Akrep burcunda ve 1.evde olan biri için evlilik, tutkulu bir birliktelik olabilir. Kişi ölümüne güvenebileceği, kollarında kendini kayde-

[1] Guttman, Ariel; Johnson, Kenneth, *Mythic Astrology, Archetypal Powers in the Horoscope*, Llewellyn Publications, 1993, s:108

bileceği biriyle gelecek tasarlar. Harita sahibi, kimliğini bu yakın ilişki vasıtasıyla tanımlayacaktır. Her ne kadar hep yakın ikili ilişkilerden bahsetmiş olsak da Juno, öğretmen-öğrenci, terapist-danışan, iş ortakları veya yakın arkadaşlar arasındaki ilişkilerin kalitesi hakkında da bilgi verir.

Hera insanların evliliğini koruyan bir tanrıçaydı ama insanlar evliliklerini korumada o kadar başarılı değillerdi, hala da öyle. Çünkü evlilik, çiftleri ayrı ayrı sınırlayan kuralları olan bir kurum. Bu açıdan bakıldığında Juno, evliliğin bizi hangi alanlarda sınırladığını gösterecektir. Jean Paul Sartre'ın Juno'su İkizler burcunda 8. evdedir. Sartre, Simone de Beauvoir ile entellektüel beraberlik kurmuştu. İlişkilerine rasyonellik yükleyip evlilik çerçevesinden uzaklaşmış olsalar da krizlerle dolu ve birbirlerinden bir türlü kopamadıkları bir birliktelik deneyimlemişlerdi.

Evliliğin ön koşulu yakınlık, derinlik, samimiyet, dürüstlük ve saygıdır. Buna karşın günlük hayatın monotonluğu karşısında çoğu zaman yenilir. Hele aşkın ortadan kalktığı, heyecanın bittiği zamanlar bize daha cazip ve çekici gelen, aşka sürükleyen, maceraya davet eden ilişkilere çekilmek olasıdır. Zeus da bir yandan evliliğinden vazgeçmezken ölümlü ölümsüz birçok kadınla kaçamak yapmıştır. Zeus'un sayısız çapkınlıkları ve sadakatsizliği Hera'nın kıskançlığını kışkırtmıştır. Kocasına asla ihanet etmeyen Hera, eşini kaybetmekten korkar ve onun için sonuna kadar savaşır. Düzenini korumak için gizli kapaklı işler yapmaktan çekinmez. Bu noktada Juno'nun sadece Terazi burcuyla değil Akrep burcuyla bağlantısı da ortaya çıkıyor. Efsanelerde Hera kıskanç bir figürdür. Kıskançlığı sadece eşine değil, kendisinden daha güzel daha iyi olan herşeye belirir. Troya Savaşı, bir Troya'lının Helen'in Hera'dan daha güzel bir kadın

olduğunu söylemesi yüzünden başlamıştır. Hera kıskançlığı ve kini yüzünden Troya şehrini yakıp yıkmıştır.

Hera, öfkesini Zeus'a (Jüpiter) direkt göstermekten ziyade Zeus'un sevgililerine yöneltir. Ölene kadar kadınların peşlerini bırakmaz. Sadece sevgililerine değil, Zeus'un başka kadınlardan olma çocuklarına[2] hayatı zindan eder. Arkalarından her türlü entrikayı çevirir. Herkül'ün meşhur oniki tehlikeli görevinin arkasında Hera vardır. Herakles'i diğer adıyla Herkül'ü delirterek eşini ve çocuğunu öldürmesine neden olmuştur. Hatta Herakles'in "Hera'nın ünü" anlamına geldiğine dair bir rivayet bile vardır.

Hera daha neler mi yapar? Zeus, sevgililerinden Apollon ve Artemis'in annesi Leto'yu hamile bıraktığında kıskançlıktan deliye döner. Leto'ya doğum yapacak kara parçası bırakmaz. Leto gezen bir ada bulur da ancak öyle doğum yapar. Hera'nın bir başka kurbanı Semele'dir. Dionysos'un annesi Semele ve Zeus'un gizli buluştuklarını öğrendiğinde yaşlı bir kadın kılığına girerek Semele'nin yanına gider. Onu Zeus'u gerçek suretinde görmesi konusunda kandırır. Semele'nin ısrarları sonucu Zeus tüm kudretiyle Semele'nin karşısına çıkar, ancak zavallı Semele buna dayanamaz ve yanmaya başlar. Hera'nın öfke ve kini beklentileri gerçekleşmediği zaman ortaya çıkar. Öfkesi evlilik yemininin bozulmasından dolayı yaşadığı hayal kırıklığının yansımasıdır. Astrolojik olarak Juno derin bir ilişki yaşanmadığında ortaya çıkan nevrotik kompleks ve acıları anlatır.

Peki Zeus ve Hera neden bu kadar gelgitli ve gerilimli bir ilişkiye rağmen birbirlerini hiç bırakmadılar? Çünkü birbirlerine benziyorlardı. Hera en az Zeus kadar güçlüydü: gücünü ve statü-

[2] Mitolojinin renkli kahramanlarından ne Ares, ne Herkül, ne Hebe ne de diğerleri Zeus ile beraberliklerinden değildir.

sünü Zeus aracılığıyla korumuştu.[3] Her ne kadar Zeus'un yıldırımları varsa Hera'nın da acımasız entrikaları vardı. Zeus kibirli ve kendini beğenmiş bir tanrıyken Hera'nın ondan kalır yoktu. Hatta bir gün Zeus'un ukala davranışlarından usanmış, ona haddini bildirmek istemişti. Zeus'u uykusundayken onu bağlamış, bir şekilde kurtulan Zeus, Hera'yı gökyüzüne ayaklarından ibret olsun diye asmıştı.

"Altın tahtlı" diye anılan Hera sadece tanrıların tanrısı Zeus ile değil, oğlu ile de güç savaşı içine girmiştir. Tanrıça, topal Hephaistos'u beğenmemiş, kendine layık bir oğul olarak görmemişti. Ondan utandığı için onu dokuz yıl Okeanos ırmağının yanında saklamıştı. Hephaistos zamanı gelince öcünü almıştı tabii. İçine zincirler sakladığı bir taht yapıp annesi Hera'ya göndermişti. Hera tahta oturunca zincirlerden bir daha kurtulamamıştı. Güç, Hera'nın ilişkilerinin ana konusuydu. Astrolojide Juno sadece yakın ikili ilişkilerdeki güç savaşını değil, aile ve otorite durumundaki kimselerle olan güç savaşını da ifade eder.

Hera, Zeus'a kafa tutan ve teslim olmayan nadir kadınlardı Ama diğer yandan kadın olmanın halini içinde barındırırdı. Feminist imajına rağmen Juno, kadındaki geleneksel rolü sembolize eder. Bunu doğrular şekilde, Hera'ya yıl boyunca kadının üç halini gösteren üç farklı biçimde hilal, dolunay ve son dördün zamanında tapınakta tapınılmıştır. Hera "kadın" anlamına gelen Yunanca sözcükten türemiş, Herwa ("dişi koruyucu") kelimesinden biçimlenerek ortaya çıkmıştır. Glifinin (⚵) çiçek şeklinde olması feminenliği ve dişiliği gösterir. Astrolojide fiziksel karşılığını kadınların mensturasyon döngülerine işaret ederek tamamlar.

---

[3] Zeus ve Juno karşıtlığını Kova-Aslan karşıtlığı olarak tanımlayan astrologlar vardır.

Juno'nun ilişkilerle anılması, ilişki haritalarında Juno bağlantısı beklentisi yaratır: Astrolojik açıdan kişilerinin Juno'ları ve Güneş, Ay ve ASC-DSC arasında bir ilişki beklenir. Örneğin Angelina Jolie'nin Juno'su Brat Pitt'in DSC ile, Brad Pitt'in Juno'su Jolie'nin Venüs ve Satürn'üne üçgen açı yapmaktadır. Linda McCartney'in Juno'su Paul McCartney'in 1. evindedir. Paul'un Juno'su ise Linda'nın Venüs'ü ile kavuşum halindedir. David Bekham'ın Juno'su Victoria Bekham'in Juno'suna ve Kuzey Ay düğümüne karedir. Yaklaşık 35 yıllık evli olan danışanımın eşiyle güçlü Juno ilişkisi vardı. Erkeğin Juno'su kadının Jüpiter'iyle kavuşumda ve Mars'ına karşıttı. Kadının Juno'su da erkeğin Satürn-Mars kavuşumuna karşıt yapmaktaydı. Evli insanlarda yapılan çalışmalarda en çok Juno-Kuzey Ay düğümü kavuşumu, Juno-Güneş kavuşumu, Juno-Juno kavuşumu, Juno'nun Venüs ve Mars a üçgen yaptığı gözlemlenmiştir. Juno, karmik bağlantının ve uyumluluğun göstergesidir.

IV.

DÖRT ELEMENT

Erişilebilecek tamlık, daire ya da küre ile anlatılırsa da doğal asgari bölümü dörtlüdür.

C.G. Jung

İnsan ömrü çocukluk, gençlik, olgunluk ve yaşlılık dönemleri sonunda kendini tamamlar. Dört sayısı her zaman evrensel bütünlük sembolü olmuştur. İlk Çağ filozoflarından MÖ 490-430 yıllları arasında yaşamış düşünür Empedokles, element sözcüğünü her ne kadar kullanmamış olsa da, toprak, hava, ateş ve suyu dört öğe olarak ortaya koymuştur. Aristoteles ise *Gökler Üzerine* adlı eserinde Ay-altı diye tabir ettiği yeryüzünde herşeyin ateş, hava, su ve topraktan oluştuğunu söyler, yıldız ve gezegenler beşinci öğeden yapılmıştır.

Kozmolojik söylencelere baktığımızda tanrıların yapıtaşlarının dört öğeden oluştuğunu görürüz. Evren; gök, yer, deniz ve havanın yaratıcı tanrılarından oluşmuştur. Örneğin, yüzlerce Sümerli ilâh içinde dört önemli tanrı vardır; gök tanrısı An, hava tanrısı Enlil, su tanrısı Enki ve büyük ana tanrıça Ninhursag.

Resim 43. Horus'un dört oğlu, Joseph Smith papirüsünden

Mısır mitolojisinde dört sayısı dengeli bir bütünü oluşturur. Heliopolis mitinde gök tanrıçası Nut'a dört çocuk verilmiştir. Horus'un İsis'ten doğma dört oğlu, mumyalama sırasında dışarıya çıkarılan dört organı korumuştur. Dört tanrısal öğe aynı zamanda pusulanın dört yönüyle ve dört elementle ilişkilidir.

Horus'un oğullarından insan başlı İmseti (ateş) güneyi ve Yay burcuyla ilgili karaciğeri; çakal başlı Duamutef (toprak) doğuyu ve Başak burcu ile ilintili ince bağırsağı; atmaca başlı Kebhsnuf (su) batıyı ve Akrep burcunu sembolize eden kalın bağırsağı; maymun başlı Hapi (hava) ise kuzeyi ve İkizler burcuyla ilintili akciğeri simgeler.

ELEMENT	BURÇLAR		
ATEŞ	Koç	Yay	Aslan
TOPRAK	Boğa	Başak	Oğlak
HAVA	İkizler	Terazi	Kova
SU	Yengeç	Akrep	Balık

Tablo II- Element-Burç İlişkisi

Zodyak çemberinin, dört elementi bulundurarak sonsuz bir birlik (dairenin simgesi) yaratması, dördün birliğinden ileri gelmektedir. Üç burç, dört element altında toplanmıştır ve o elementinin doğasıyla uyum halindedir. Tablo II'de, element-burç ilişkisi belirtilmiştir.

Dört element, kişiliğe ait unsurlardan olan mizacın sınıflandırmasında etkin rol oynar. Hippocrates, Empedokles'in kuramından yola çıkarak dört mizaç kuramını geliştirmiştir: Bunlar, melonkolik (toprak), flegmatik (su), sangvinik (hava) ve kolerik (ateş)tir. Hippocrates'e göre bu dört mizaç dengede olduğu zaman kişi mükemmel olur.

Jung ise dört elementi psikolojik yönden ele almıştır. Ruhun iç çekirdeği olan selfin kendini çoğu zaman dördül yapılarda gösterdiğini söyler. Ona göre dört sayısı, anima ile bağlantılıdır, animanın gelişmesi için dört aşama gereklidir: İlk unsur saf biyolojik nitelikte, ikincisi cinsel unsurlarla karışık, üçüncüsü ruhsal-

laştırılmış biçimde, dördüncüsü ise bilgelik şeklinde ortaya çıkmaktadır.

Jung, dördü, sağlam tam bir yargının mantıksal temeli olarak görür; ufku tam olarak tanımlamak için ufkun dört yönünün söylenmesi gibi. Ruhsal yönelişin de dört yönü vardır: Bu fonksiyonlar, düşünme (hava), hissetme (su), sezgi (ateş), duyumdur (toprak). Jung, her şeyin tek ve kendine özgü olduğunu kabul etmiş ve bu özelliklerin kişide farklı bir dağılım gösterdiğini ifade etmiştir.

Duygu fonksiyonunu, düşüncenin karşıtı olarak ele almıştır. Bu karşıtlık, astrolojik açıdan su ve hava burçlarının birbirlerine çekilmelerine rağmen birbirlerini anlamakta güçlük çekmesiyle örtüşür. Buna örnek olarak, hava elementi İkizler burcu ile su elementi Yengeç burcunun birlikteliğini verebiliriz: Yengeç burcu, dışındaki dünyayı duyguları vasıtasıyla tanımlarken, İkizler burcu dış dünyayı mantıksal çıkarımlarda bulunarak kavrayacaktır. Karşıtlığa rağmen bu iki burç insanı her zaman birbirlerini cezbedecektir.

Jung'un ortaya koyduğu diğer karşıtlık, sezgi ve duyumsallık fonksiyonları arasında gerçekleşir. Bu, astrolojide ateş ve hava elementleri arasındaki zıtlık olarak ortaya çıkar: Sezgi, bilinçsizce duyulan algıdır. Deneyimin fiziksel gerçekliği reddedilir ve nesnenin gelecek olasılıkları tek bir vizyonda görülür. Diğer taraftan duyumsama, kesin olarak kelime ne ifade ediyorsa onu gösterir, duyumlar yoluyla somut olan algılanır. Bu karşıt çifte örnek olarak, Aslan ve Boğa insanı arasında gelişen durumu verebiliriz: Aslan burcu geleceği bir tür kumar gibi görüp gerçekleri kabul etmek istemezken, Boğa burcu maddi dünyanın gerçekleriyle fazlasıyla haşır neşir olacak ve gelecek için garanti isteyecektir. Bu zıtlık, çekim yaratmasına rağmen uzlaşma sağlamak zorluk yaratacaktır.

ATEŞ

Şimdi hak ve askerler
Benden suçsuzluğumu ispat etmemi isterler
Bana de ki "ateşin içinden geç"
Halka ve dünyaya
Temiz ve suçsuz olduğunu ispat et

Bir Part destanından

Enerji ve yaşamın ana kaynağı olan ateş, insanoğlunun kültür tarihinde rol oynayan en önemli etmenlerden biri olmuştur. MÖ 540-480 yılları arasında yaşamış olan filozoflardan Herakleitos, evrenin sürekli devinim halinde olmasından dolayı ilk ilke olarak ateşi seçmiştir. Ona göre evren, ateşten var olmuş ve yine ateşe dönecektir. Herakleitos şöyle der:

Herkes için aynı olan bu dünyayı, tanrılardan ya da insanlardan hiçbiri yapmış değildir. Tutuşma ve sönme nitelikleriyle sürekli bir alevdi o, şimdi de öyledir, gelecekte de öyle olacaktır.[1]

İnsanoğlu, ateşin Güneş'ten çıkmış olduğunu varsayıp kutsal saymıştır. Mısır mitolojisinde Güneş tanrısı Re, Yunan mitolojisinde Helios ve Apollon ve diğer Güneş tanrı figürleri antik kültürlerde büyük bir yer tutar. Bu figürlerin temsil ettiği ışık, yaşam ve yaratma gücüne sahiptir. Örneğin, Yunanlıların ateş tanrısı Hephaistos aynı zamanda zanaatkârdır, ilk kadın Pandora'nın yaratılmasında rolü vardır. Yaratım, kendini ifade etme arzusu

[1] Russell, Bertrand, *Batı Felsefesi Tarihi*, İstanbul, 1983, s. 148.

sonucu doğar. Aslan yaratarak, Koç hareket ederek, Yay ise hayatı anlama yolunda kendini ifade edecektir.

Ateş her zaman güç sembolü olmuştur. Yunan mitolojisinde tanrıların tanrısı Zeus'un fırlattığı yıldırımlar alev saçmıştır. Prometheus, ateşi tanrılardan çalarak insanlığa armağan etmiş, böylece insanlığın diğer canlılardan daha üstün olmasına ve tanrılara karşı güç kazanmasına neden olmuştur. Su tanrıçası Thetis, oğlu Akhilleus'u ölümsüz yapmak için ateşin üzerine tutup yakar. Ateş, güç ile özdeşleştirilmiştir. Güç, benmerkezci düşüncelerin uygulanması için uygun bir zemin oluşturur. Bu nedenle ateş elementi burçlarında benmerkezcilik gözlenir. Koç "ben yaparım" derken, Aslan "ben en iyisiyim" diyecek, Yay ise kendi fikir ve düşüncelerinin diğerlerinden üstün olduğunu savunarak egosunu parlatacaktır.

Ateşin gücü olumsuz da işleyebilir, yakıcı kudretiyle bir kıvılcım saçarak yok edebilir. Örneğin Babil ateş tanrısı Gibil, ateşi hem yaratıcı hem de yok edici olarak kullanmıştır. Babilliler, ateşi büyüsel amaçlarla kullanmıştır. Şeytanı kovmak için Gibil'i yardıma çağırmışlardır. Çünkü Gibil, şeytanî hastalıkları yakmakta başarılı ve ateşini arındırmak için kullanan bir tanrıdır.[2] Ateş azap verici olabileceği gibi şifa da verendir.

Ateş, dinlerde kutsal güce sahiptir. Örneğin Zerdüştlükte, iyi ve kötüyü birbirinden ayıran tanrısal bir güç olarak karşımıza çıkar. Ayrıca insanların ruhlarının da ateşten geldiği, ölümden sonra ruhların yapılmış olduğu ateşe çekileceği ve onunla birleşileceğine inanılmaktadır.[3] Tanrının ateş ile bir tutulması hem ona saygı duyulmasına hem de ondan korkulmasına neden olmuştur. Ateş karşısında ilk koşullandırma şöyle gelişir: Bebek elini ateşe

---

[2] Andrews, Tamra, *Dictionary of Nature Myths: Legends of the Earth, Sea, and Sky*, New York, 1998, s. 82.

[3] Yılmaz, Asaf Atalay, *Dinler Tarihi*, Ankara, 2009, s. 132.

yaklaştırırsa, baba bir cetvelle onun parmaklarına vurur. Ateş, yakması gerekmeden bile çarpabilir. Bu ateş ister alev ister ısı, ister lamba, ister soba olsun, ana-babanın uyanıklığı aynıdır. Bu nedenle ateş daha baştan bir yasaklama konusudur. Bundan şu sonuç çıkıyor: Ateş konusunda ilk öğrendiğimiz şey ona dokunmamak gerektiğidir.[4] Her iki durumda da toplumsal olan, tecrübenin önündedir ve yasak koyucu olarak başrolde *baba* figürü vardır.

Ateş, tanrı ve otorite (ebeveyn) arasında kurulan bu ilişki, doğum haritasında ateş elementi baskın olan insanların neden diğer insanlar tarafından sayılmak istediklerini açıklıyor. Ateş elementi burçları bunun için farklı yollar dener; Koç kurtarıcı rolüne girerek, Aslan toplumun alkışlayacağı işlerle kendini ön plana atarak saygınlık kazanır. Cömertçe vererek büyüklüğünü tasdik eden Aslan, ailenin tüm üyelerinin güvenini sağlarken, gerektiği zaman yaptırımda bulunarak ceza verici olabilir. Otoritesini devam ettirmesi için bu gereklidir. Yay burcuysa kitleleri sürükleyebileceği felsefelerle baskın gücünü ortaya koyarak saygınlık kazanmanın peşindedir.

Ateş burçları, irade ve cesaretle kendi kararlarına uygun davranma yeteneğine sahiptir. Fakat elementin olumsuz yönleri açığa çıktığında, kusurlar da ortaya çıkmış olur. C.E.O. Carter bu özellikleri şöyle ifade ediyor:

"Ölçüsüzlük ve aşırıya kaçmanın her türlü çeşidi, savurganlık, aşırı iyimserlik, gurur, kibir, hayvansı içgüdü ve zayıflığa tahammülsüzlük"[5]

---

[4] Bachelard, Gaston, *Ateşin Tinçözümlemesi*, Ankara, 1999, s. 21.

[5] Carter, C.E.O., *The Principles of Astrology*, Wheaton, 1969, s. 64.

Ateşin diğer elementlerle birleşiminde, ateş özellikleri farklı bir renge bürünür: Örneğin, ateş-su beraberliği duyguların dürtüsel ifade edilmesine ve duygularda kontrolsüzlüğe neden olurken, ateş-toprak birlikteliğinde güç vurgusu artar, kişi somut hedeflerine erişmesinde engel olan her şeyi daha büyük bir azimle aşar.

Freud, rüya yorumlarıyla ilgili yazılarında ateş yakmak ve onunla ilgili her şeyi cinsel bir simge olarak ele almıştır. Örneğin, "aşk ateşiyle yanmak", "kalbim tutuşuyor", "birisi için ateşli olmak", deyiminde sevgide cinsellik imgesi vurgulanır. Fakat, ateş elementi burçları cinselliği fiziksel bir eylem olarak değil, tüm hislerini ortaya koydukları bir fantezi dünyası yaratarak yaşarlar. Aşklarının biricik olması gerektiği fikriyle ideal partner arayışındadırlar.

Jung, ateş elementinin kişilik tiplemesini *sezgi* fonksiyonu ile bir tutar. Ateş elementi burçlarını, Jung'un sezgisel tipiyle uyuşturmak kafaları karıştırabilir. Sezgisellik, algılamanın somut temeller bilinmeden, bilinçdışında oluşan ve çeşitli olgular arasındaki karmaşık ilişkileri algılayabilme yeteneğidir. Ateş burçları, bildiğimiz iyimser, dışadönük, benmerkezci özelliklerinin dışında sahip oldukları sezgisel nitelikten dolayı gelecekle ilgilidir. Çünkü dün geçip gitmiştir, bir potansiyel barındırmaz, gelecek ise sonsuz seçeneklerle doludur. Jung'un sezgisel tipi bu işlevi kullanırken, sezgilerinin nereden kaynaklandığını anlayamaz; sürekli heyecanlar arayan, yeni ve farklı görüşleri keşfetmeyi seven fakat derinlemesine görüşler oluşturamayan bir kişidir.

Ateş elementi burçlarının yaşamında canlılık ve anilik ön plandadır. Çocuk ruhludurlar, dış dünyayı mitolojize etme eğilimleri vardır. Gerçeklikle bağları bu nedenle zayıftır. Problemleri bu dünyanın, vizyonlarında yarattıkları dünya ile benzer olmamasıdır. Ateş insanları, toplumsal ve bireysel yükümlülükler

altında sınırlandırılmaya çalışırken, Koç Don Kişotvari tutumuyla, Aslan benmerkezciliğiyle, Yay rutine karşı duyduğu nefretle gerçeklerden kaçar. Bu noktada, ateş elementi burçları toprak elementi burçlarına bilinçsiz olarak çekilirken bir anlamda dünyevî gerçekliklere de çekilmiş olurlar.

TOPRAK

Tanrı Âdem'i topraktan yarattı.

Tekvin

Toprak, ağırlığı ile merkeze yerleşen, etrafında hareket halinde olan tüm unsurlara rağmen bulunduğu yere bağlı, canlıların yaşam kaynağı ve nihaî kavuştuğu yerdir. MÖ 570-480 yılları arasında yaşamış Ksenophanes, dünyanın başlangıçta çamur olduğunu söyler. Zamanla Güneş'in etkisiyle suların bir kısmı buharlaşıp toprak kurumuş ve böylece Dünya bugünkü şeklini almıştır.

En ilkel mitolojilerden günümüze kadar, toprağın kutsal olduğuna inanılmıştır. Toprak ve anne arasında çok eskiye dayanan bir ilişki vardır. Campbell'ın ifade ettiği gibi, MÖ 10.000-3500 arası dönemde bütün mitoloji ve inancın odak kişisi, yaşamın annesi, besleyicisi ve ölüleri yeniden doğmak üzere kabul eden cömert tanrıça Toprak'tır. Toprak tanrıçalar, tarımla anılır. *Toprak ana* deyimiyle, toprak kadına benzetilmiştir. Toprak elementi, pasif ve alıcı bir elementtir, dişidir. Kadın ile tarım arasında gizemli bir ilişki olduğu söylenir. Mircae Eliade, toprağın bereketinin kadın doğurganlığıyla uyumlu olduğunu, dolayısıyla mahsulün bolluğundan kadınların sorumlu olduğunu söyler. Çünkü yaratımın sırrını onlar bilmektedir. Anneye nasıl güveniliyorsa,

mahsullerini bekleyen tarımcılar da toprağın vericiliğine ve verimliliğine öyle güvenir.

Yunan mitolojisinde Kaos'tan var olan toprak ana Gaia, erkek olmadan üreterek gök, deniz ve dağları yaratmıştır. Gaia, evreni düzene koyan ve yaşam veren ana kaynak olarak ortaya çıkmaktadır. Tüm kötülük ve iyilikler kendisinden türemiştir, tanrılar onun çocuklarıdır. Tanrıların yarattığı insanlar da onun eseridir. Tüm bunlar, toprak elementinin somut olanı var etme, üretme ve devamlılığı sağlayan özelliklerini gösterir. Toprak ile kurulan bu ilişki, elementin verimli doğasını vurgular. Toprak burçları oldukça çalışkandır. Çalışkanlıkları, başarı ve verimliliği beraberinde getirir. Aynı zamanda beklenmeyen şekilde hareket etmediklerinden etrafına güven duygusu verir, karşısındaki kişiden de aynı güveni almak isterler.

Toprak burçları düzeni ve bağlılığı sever. Çünkü düzen, insanın kontrol edebileceği durumlar yaratır. Verdiği karardan kolay kolay vazgeçmeyen toprak burçları, büyük bir dayanıklılık göstererek sonuna kadar giderler. Bu özelliklerin karşılığını mitolojide de görürüz. Düzene işaret eden şekilde Gaia'yı izleyen toprak tanrıçalarından Demeter, kızı Persephone ile ilgili mitinde mevsimleri düzenlemiştir. Sabrını da, Demeter'in kızını büyük bir kararlılıkla aramasında gözlemleriz.

İnsanın yaratılış söylencesinde toprak kullanılarak beden sınırlandırılmıştır. Toprak burçları maddesel konuları önemser. Bu dünyanın fâni işleri ve kendi bedenlerindeki sınırlandırılmışlık duygusu onları rahatsız etmez. Fakat fiziksel boyutla aşırı ilgilenmeleri durumunda hayatın tinsel tarafıyla bağlantılarını kaybederler ve kaskatı kesilerek madde-ruh dengesini korumakta zorluk çekerler.

Bir diğer toprak tanrıça, Gaia'ya eş Sümer'in toprak tanrıçası Ninhursag'tır. *Dağlık ülke'nin kraliçesi*, *doğurgan kraliçe* ve

soylu kraliçe adlarıyla bilinen ana tanrıçanın adı, bilgelik ve su tanrısı Enki'den önce yer alır. Bütün canlıların anası, evrenin düzenlenmesini, insanın yaratılışını ve uygarlığın kuruluşunu başlatır. Metinlerde su tanrısı Enki ile karşı karşıya gelmiştir. İkisinin birleşmesiyle bitki örtüsü büyümüştür. Bu birliktelik, toprak ve su elementleri arasındaki bağı anlatır. Toprak elementi, verimlilik ve uygulanabilirlik ister. Bu noktada su, toprağı canlandırarak verimli ürünlerin oluşmasına yardımcı olur. İki elementin burçları arasındaki ilişki güvene dayalıdır. Birbirlerine korkusuzca sırtlarını yaslayabilen bu ikili, birlikteyken içsel güç ve kararlılık hisseder.

Jung, psikolojik açıdan toprak elementini *duyumsama* fonksiyonuna eşdeğer tutmuştur. Beş duyu ile algılama sağlayan, somut, elle tutulabilir gerçekler üzerine odaklaşan, gelecekten çok şimdiyi düşünen, gerçekle desteklenmeyen bilgilere güvenmeyen duyusallıktır. Jung, duyusal (toprak) tiplerin, çevrelerini göründükleri gibi görmek istediklerini, bu nedenle o nesnenin yanı başındakilere dikkatini yoğunlaştırmadıklarını söyler. Yani toprak insanları nesnenin bütünselliğini gözardı ederek şeyleri geniş alanda değerlendiremezler.

Toprak burçlarının her birinin somutu algılayış ve değerlendirme ölçütleri birbirinden farklıdır. Boğa burcu maddeye karşı aşırı sahiplenici davranarak, dar bakış açısıyla dogmatik davranabilir ve görmediği şeyleri var olarak kabul etmez. Başak burcu bir ormana baktığında ağaçları görür, yani bir bütün içindeki ayrıntılara odaklanır. Oğlak burcuysa dünyadaki varlığını sosyal statüsüne bağlayarak dünyaya tutunur.

Toprak elementi vurgusu olan kişi, kendini direkt ortaya koymamasına rağmen, ona ait olan şeyler tehlikeye girdiğinde veya güvenliği tehdit edildiğinde savunmaya ve harekete geçer. Karşıt özellikleri sayılabilecek sezgisellikten (ateş) uzaktır. Neşe ve

mutluluk gösteren bir çocuk gibi değil, daha çok sorumluluklarının bilincinde, ruhen yaşlı bir ergen gibi davranır. Bu karşıt doğa yüzünden ateş burçlarına çekim duyar. Her ne kadar aralarındaki ilişki hava-su birlikteliği kadar zor olmasa da kolay olmayacaktır. Ateş burçları bilinmeyen, yeni olan ve onları heyecanlandıran şeyleri arzularken, toprak burçları dünyayı bir çerçeve içine almayı ve belirli bir şekle sokmayı isteyecektir.

HAVA

Akıl size seslendiği zaman ona
Kulak veriniz, kurtuluşa erersiniz.

Halil Cibran, Sözler

Hava elementi aklı ve düşünceyi temsil eder. Havada yayılan ses dalgaları iletişimin en önemli öğesidir. MÖ 494 yıllarından önce yetişmiş ilk Çağ filozoflarından Anaksimenes, temel tözün hava olduğunu söyler. Filozof, yerin yuvarlık bir masa biçiminde olduğunu ve havanın her şeyi kuşattığını düşünmüştür.[6] Hava bir diğer yönüyle, içinde gizi barındıran ruhanî bir elementtir. Stoacıların dediği gibi evrenin ilk ilkesi olan ruh, bir tür yaşam nefesi, havadaki hayat kaynağıdır.

Sümerler gök ile yer arasında, en yakın anlamı rüzgâr, hava, ruh sözcüğü olan, *lil* dedikleri bir öğenin olduğunu düşünüyorlardı. (Bu, bizim atmosferimize karşılık gelir.) Güneş, Ay, gezegen ve yıldızların da atmosferle aynı maddeden yapıldığına,

[6] Russell, Bertrand, *Batı Felsefesi Tarihi*, s. 131.

yalnız bunların fazladan parlaklık niteliği ile donatıldığına inanıyorlardı.[7]

Mısır mitolojisinde hava tanrısı, Şu'dur. Şu, Güneş tanrısı Atum'un mukusundan meydana gelmiştir. Kardeşi nem tanrıçası Tefnut'tur. Mısırlılar, Şu ve Tefnut'u atmosferin iki karşıt yönü olarak tanımlarlar. Bir söylenceye göre, Şu ve Tefnut karanlıklarda gezerken kaybolur. Atum, kaybolan çocuklarını bulmak için, onları aramaya gözünü gönderir. Çocuklarına kavuştuğundaysa döktüğü gözyaşlarından ilk insan yaratılmış olur.

Güneş ışınlarına karışmış hava tanrısının kardeşinin nem tanrıçası olması, havanın simgelediği mantığın ve nemin simgelediği duygunun birbirine ne derece ihtiyacı olduğunu ifade eder. İkisi bir bütünün vazgeçilmez parçalarıdır. Buradan astrolojiye dönecek olursak, hava burçları karşısındaki kişiye eşit mesafede durmayı başarır. Objektif ve nesnel bakış açısıyla mantıklı muhakeme edebilme yeteneğine sahiptir. Fakat bu duruşları, onları karşısındakinin duygularına dokunabilmesi için uygun ortam yaratmaz. Aynı şekilde kendi duyguları ile bağlantıları kopuktur. Kendilerini diğer insanların duygularıyla uğraşmak zorunda hissetmediklerinden dolayı her tür insanla verimli bir şekilde çalışabilirler.

Söylencede, hava ve nem kardeşler bulunduğu zaman insan yaratılmış oluyor. Bu, hava elementinin insanın yaşayabilmesi için en temel öğelerden biri olduğunu ve havanın simgelediği düşünme, konuşma ve bağ kurmanın insan için ne kadar önemli olduğunu ifade eder. Elementler içinde en sosyal olan havadır. Kova burcu arkadaşça, İkizler kelebek gibi daldan dala konan haliyle, Terazi burcu ise uyumlu tavrıyla ilişki içinde olacaktır.

---

[7] Kramer, Samuel Noah, *Tarih Sümer'de Başlar*, s. 113.

Yunus Emre, Âdem yaratılırken hava unsuru ile vücuduna dört türlü huy geldiğini söyler. Bunlar yalan, ikiyüzlülük, acelecilik ve nefs yani insanın dünyevî arzularıdır. Hava elementinde de bu gölge yönlere rastlarız. Roma mitolojisinde haberci tanrı Merkür, yalan söylemesi ve hırsızlık yapmasıyla ünlüdür. Ayrıca aceleci tanrı, kanatlı sandallarıyla hızlıca uçar. İkiyüzlülük, Merkür'ün yönettiği İkizler burcunun dual yapısının ürünüdür. Nefs, Terazi burcu yöneticisi Venüs'ün, zevkinden ödün vermeyen tanrıça Aphrodite'nin gölge yönüdür.

Jung, hava elementini *düşünme* fonksiyonu ile eş tutar. Düşünsellik işlevi, bilginin akılla ve akıl yürütme yoluyla belirlendiği, mantığa dayalı çözümleme yöntemlerini kullanan, yargıya varmak için akılcılık arayan ve kişiselleştirmeyi dışlayarak değerlendirme yapan bir fonksiyona sahiptir. Düşünme ve hava elementinin birbirleriyle eşdeğer kavramlar olarak anılmasının izlerini astrolojide de görürüz: Hava, zodyak çemberindeki herhangi bir hayvan figürü içermeyen tek elementtir. Yani içgüdüsel doğadan uzaklaşarak, insanlığın düşünme fonksiyonunu ön plana çıkarır. Bu nedenle, hava burçları kendilerini günlük yaşamın anlık deneyimlerinden soyutlama kabiliyetine sahiptir, böylece yaptıkları her şey belirli bir nesnellik ve mantık içerir.

SU

Ve her canlıyı sudan yarattık.

Kur'an (Enbiya,21/30)

Antik dönemde su, toprağa bolluk, bereket, verimlilik ve hayat verdiği için kutsallaştırılmıştır. Hala bizim için de önemi büyüktür. Günümüz insanına, suyun ne çağrıştırdığı sorulduğunda cevap olarak verimlilik, anne, ebedî hayat, doğuş gibi kelimeler vermişlerdir.

İlk Yunan filozofu Thales (MÖ 624-554), dünyanın temel maddesini su olarak tanımlamıştır. Değişik biçimlere girebilmesinden ve doğada çeşitli şekillerde tezahür etmesinden dolayı suyu tek töz olarak kabul etmiştir. Ona göre Dünya, suyun üzerinde durmaktadır.

Yaratım efsanelerinde de ilksel başlangıç, su olarak tasvir edilir. Sümerler, ilk harekete geçirenin ilksel deniz olduğuna inanmışlardı. Babil mitolojisine kaynaklık etmiş Enuma Eliş'te ilksel sular, dişi ve erkek yeraltı sularıdır. Yaratılış unsurunun sudan çıkmasıyla, su tüm tohumlarını içinde var etmiş ve üreten bir rahim gibi olarak düşünülmüştür. Su elementine yüklenen koruyucu, verici, duyarlı, büyümeye yardımcı, çözücü, derin olma işlevlerinin hepsi, tarih boyunca insanların edimlerinde ve yarattıkları söylencelerde yer almaya devam etmiştir.

Babil su tanrısı Ea, aynı zamanda arınma tanrısıdır. Ritüelleri *vaftizm* olarak bilinir. Bu ritüel Hıristiyanlıkta hâlen devam eder. Hinduizmde suyla yıkanma kutsal sayılır ve arındırma anlamını taşır. (Arınmak ile ilgili su burçlarından biri Akrep'tir. Akrep arınarak şifa bulur ve şifa verir.)

Suda yaşayan varlıkların şifayla olan ilişkisini, Yunan mitolojisinde geçen Nympha'larda görebiliriz. Ormanlarda, kırlarda ve sularda yaşayan Nympha'ların doğa üstünde etkili ve güçlü oldukları bilinirdi. Bu yüzden büyük tanrıçalar gibi yüce ve ulu olarak anılırlardı. Nympha olan su perileri Naias'ların yaşamları, içinde bulundukları dereye bağlıydı. Naias'lar sularını içen ya da sularına giren hastaları iyileştirme gücüne sahiplerdi. Her ne kadar saygı duyulan varlıklar olsalar da Nympha'ların çocukları çaldıklarına ve öldürdüklerine inanılırdı. Suyun koruyucusu olarak bilinen deniz kızları Sirenler ise güzel sesleriyle denizcileri büyüleyip sonra onları yerlerdi.

Bu anlatılar, su imgesinin yaşam veren ve tehdit eden yönlerini anlatır. Suyun karanlık yönü, bilinçdışı ve içgüdüsel enerjilerle sürekli temas halinde olan Yengeç, Akrep ve Balık burçları için hiç de yabancı değildir. Jung, *Psikolojik Tipler* adlı kitabında, rüya ve fantezilerdeki deniz veya çokça birikmiş suyun bilinçdışına işaret ettiğini belirtir. Sularda canavarlar, yılanlar ve ejderhalar yaşar. Jung, ejderin kaostan kurtulamamış bir alemi sembolize ettiğini belirtir. Gerçekten de su burçlarının yüzeyde gözüken duru ve sakin görünüşlerine aldanmamak gerekir. Yengeç, Akrep ve Balık burcunun gizli dünyasına erişmek oldukça zordur. Bilinçdışında yaşattıkları canavarların hezeyanlarını çözümlemek onların hayat boyu uğraşı olacaktır. Su burçlarının hareketleri, derinlerden gelen zorlayıcı dürtülerin etkisiyle sürekli aktive olur. Hatta Akrep burcu, bilinçdışının gizemi içinde hareket etmeyi seven bir burçtur.

Su, yaratan ve sonlandırıcı özelliğiyle sürekli devinerek sonsuzluğu hedefler. Anlatılarda geçen Tufan olayı, bu konular etrafında döner. Mezopotamya uygarlığında, insanların korkulu rüyası Fırat ve Dicle nehirlerinin taşması, Mısırlılar içinse Nil Nehri'nin kabarmasıydı. Bu korku, suyun insan ırkını yok

edeceği düşüncesinden kaynaklamaktaydı. Tufan, yok ettikten sonra sonsuzluk sembollerini karşımıza çıkarır: Örneğin, Prometheus'un oğlu Deukalion, Tufan sonrasında karısı ile kurtularak insan soyunun devamını sağlamıştır. Gılgamış Destanı'nda, Tufan olayı sonrasında Utnapiştim, ölümsüzlüğü kazanmıştır. Gılgamış, ölümsüzlüğe sahip olmak için soğuk sular arasından ölümsüzlük bitkisini çıkarmıştır. Ayrıca o bitki, gençlik veren bir bitkidir. Sudaki bitki, nihai bir sonun olmadığı dünyayla bütünleşme özlemini anlatır. Böyle bir sonsuzluk arzusunu Balık burcunda görürüz. Düşler ve hayaller, insanoğlunun bu dünyanın katı sınırlarından süzülebildiği büyülü sular gibidir. Balık burcuysa büyülü sularda yüzmeye oldukça isteklidir. Aynı şekilde, Hades'in yeraltı ülkesine Styks nehrinden ulaşılması gibi ölüme giden yol da sudan geçer. *Ölüm suları* Eski Doğu'nun, Asya'nın ve Okyanusya'nın efsanelerinin tekrarlarından birisidir. Su en mükemmelinden öldürücüdür, her biçimi çözer ve yok eder. Bu mitolojik analizler, neden haritalarımızda 4. evin başlangıç ve sonu simgelediğini gösterir.

Su burçları, enerjilerini dikkat gerektiren dünyaya göstermek yerine içe yönlendirmeyi seçerler. Yunan mitolojisinde evrensel ırmakların babası olarak geçen Okeanos'u buna örnek verebiliriz: Okeanos, Gaia'nın oniki Titan çocuğundan biridir. Diğer Titanlardan farklı olarak tanrılar arasındaki kavgadan uzak durmuş, hatta Titanlarla Zeus arasında uzlaştırıcı olmak istemiştir. Irmak tanrısı, Yengeç burcu gibi savaşmaktan kaçar. Davranışları bir nevî Balık burcuna benzer, dünyevi işlerden uzaklaşmış, kendi köşesine çekilmeyi seçmiştir.

Son olarak, Narkissos'un söylencesine değinerek su elementinin diğer özelliklerine göz atalım. Narkissos, aşkına karşılık vermediği güzel bir peri kızının kara sevdaya düşmesine ve bu yüzden ölmesine neden olur. Bu yüzden tanrılar, Narkissos'u

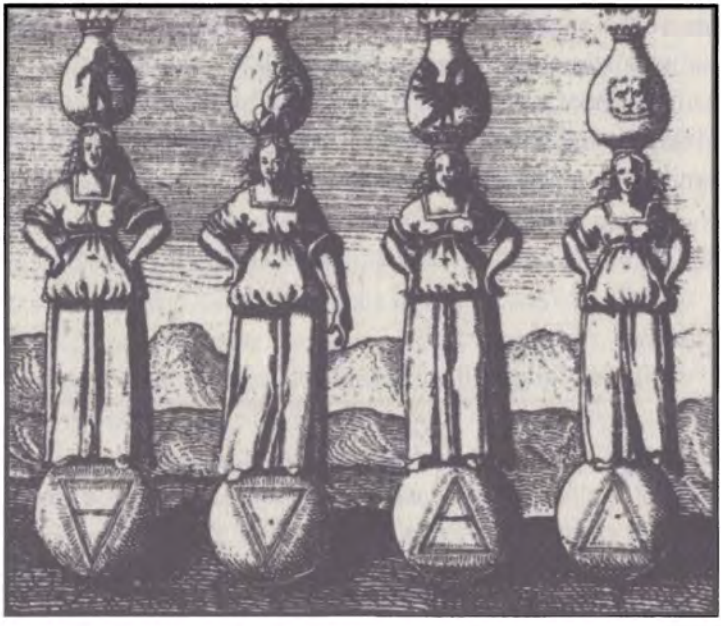
cezalandırmaya karar verirler. Susamış bir şekilde nehir kenarına yaklaşan Narkissos, suda yansıyan aksini görünce kendi güzelliğinden büyülenir. Adeta yerinde çivilenmiş gibidir ve öylece eriyip gider. Su, Narkissos'a aksini yansıtınca, o kendi gerçeğini görmeyi başaramayıp, kendini idealize etmiş ve kendine aşık olmuştur. Su burçları Narkissos'un izlerini taşır. Narkissos nasıl dış dünyayla ilişkisini kesmişse, su burçları da kendi dünyalarına gömülme arzusuyla doludurlar. Yakışıklı delikanlı Narkissos, Balık burcu gibi bir şeye olduğundan daha fazla anlam yükleyerek yüceltme eğilimindedir. Oysa yapması gereken, gerçeği tüm çıplaklığıyla görmektir. Yengeç burcuna atıf ise suyun yansıtma özelliğinde ortaya çıkar. Ay'ın Güneş ışığını yansıtması gibi Yengeç burcu da bulunduğu ortamdan etkilenerek yansıtır. Suyun hikâyesine verilecek mitolojik motifler o kadar çok ki. İnsanın su üzerine bu kadar düşünmüş olması ve sayısız mitoslar yaratması, suyun ne kadar derin olduğunu bir kez daha gösteriyor.

Jung, kişilik tiplerini açıklarken su ile ilgili olan işlevi *hissetme* fonksiyonuyla ilişkilendirmiştir. Duyguları ile temas halinde olan Yengeç, Akrep ve Balık burçları, objektiflikten yoksundur. Kendi pencerelerinden bakarak rasyonaliteyi kaybeder ve irrasyonel olarak anılırlar. Subjektif bakış açıları nedeniyle başkalarının fikirlerini anlamakta zorluk çekerler. Genelde ilişkilerinde terkedilen ve reddedilen taraf olurlar. Çünkü duygusallıkları karşı tarafı boğabilir. Aslında her terkedilişleri mantıklı ve objektif davranışlar geliştirmek için onlara sunulan bir fırsattır.

Su elementi baskın olan haritada, bilinçdışının sahası gasp edilmiştir. Denizlerin kabarıp alçalması gibi bireyin ruhsal dünyası çalkantı halindedir. Kişinin bu durumdan kurtulması için toprak elementi özelliklerine ihtiyacı vardır. Çünkü kara parçası, denizin tehlikelerini sönümler. Hatta haritada toprak elementi su

elementinden daha fazlaysa denizin kabartısı ne kadar güçlü olursa olsun kişinin toprak parçasına ulaşamaz.

Elinizde tutamadığınız, parmaklarınızın arasından akıp giden su, denizin mavisiyle buluştuğunda nedeni belli olmayan bir huzur, derinlik ve dinginlik hissi verir. Durmadan biçim değiştiren su, bazen yağmur olur, bazen sel, bazense hareketsiz bir göl. Sel olduğunda fırtınalı haliyle korkutur. Yine de su, her zaman kazanan taraf olmuştur. Bir Yengeç olarak yanlı bir bakış açısıyla Platon'un sözlerine katılıyorum: "Sular yükselince balıklar karıncaları yer. Sular çekilince de karıncalar balıkları yer. Kimse bugünkü üstünlüğüne ve gücüne güvenmemelidir. Çünkü kimin kimi yiyeceğine suyun akışı karar verir."

Resim 44. "Simyadaki Dört Element", Johann Daniel Mylius, Philosophia Reformata, 1622
(Soldan sağa; Toprak, Su, Hava ve Ateş)

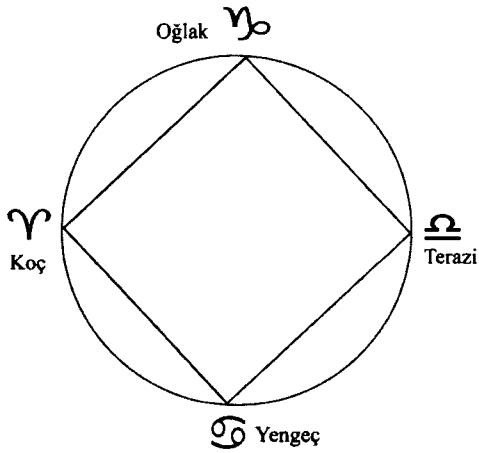
V.

NİTELİKLER

MÖ 2 yy.'da Helenistik dönemde zodyak burçları üç niteliğe ayrılmıştır; öncü, sabit ve değişken. Burçların elementsel doğası, niteliği ile şekillenir; dört elemente ait burçlar, üç niteliğe sahiptir. Bu yönüyle, burçlar elementsel olarak birbirleri ile çakışsa da aynı nitelikte olmalarından dolayı bir yönüyle ortak ve benzerdir. Nitelikler, kişideki enerjinin nasıl işleyeceği ile ilgili net bir resim ortaya koyar. Tablo III'de, burçların element ve nitelik olarak sınıflandırmasını göstermektedir.

	ATEŞ	TOPRAK	HAVA	SU
ÖNCÜ	Koç	Oğlak	Terazi	Yengeç
SABİT	Aslan	Boğa	Kova	Akrep
DEĞİŞKEN	Yay	Başak	İkizler	Balık

Tablo III- Burçların Element ve Nitelik Olarak Sınıflandırılması

Şekil 4. Öncü burçların zodyaktaki yerleşimi

Öncü burçlar mevsimlerin başlangıç zamanlarına karşılık gelir. Zodyağın ilk burcu Koç insanın evriminin ilk basamağıdır. Ham enerjisi yeni doğmuş bir çocuğun enerjisine benzer. Ne zaman bir problemle karşılaşsa hemen harekete geçer. Olumsuz yönü, düşünmeden hareket etmeye eğiliminde olmasıdır. Onun hikâyesi, başı çekeceği serüvenlere katılmasıyla başlar. Mitolojide karşımıza çıkan tüm kahramanlar birer Koç burcu sembolüdür. Evlerinden ayrılan kahramanlar, enerjilerini olgunlaşarak geri dönmek üzere kullanmışlardır. Zorluklar karşısında yılmamış, engeller karşısında daha fazla güç sarfederek öncü niteliklerini ortaya koymuşlardır. Ateş enerjisini yeni şeyleri başlamak için kullanan Koç, bu yolda diğerlerine ilham verir. Diğerlerine öncülük yaparak başı çeker. Arzusu kendini ortaya koymaktır.

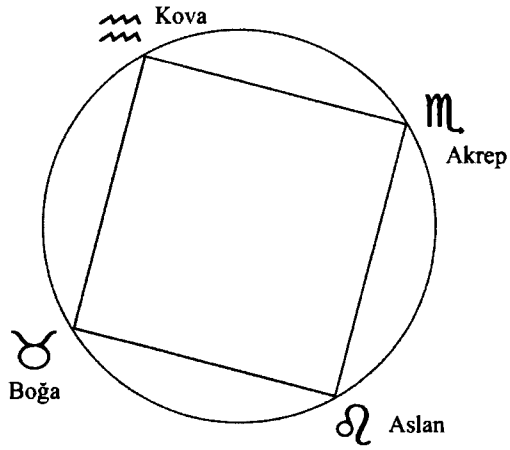
Yengeç burcu enerjisini, örneğin aile gibi kurulu düzenlerin refahını arttırmak için harcar. Mısır mitolojisinde ana tanrıça İsis, oğlunu korumak için elinden ne gelirse yapmıştır. Kocası Osiris ve oğlu Horus'un yaşamda kalmaları için var gücüyle çalışmıştır. Yine Yunan mitolojisinde Karkinos adındaki yengeç, Herakles'i ayağından ısırarak yüce anne Hera için tüm gücünü kullanmıştır.

Terazi burcu enerjisini, dengeyi sağlamak üzere girdiği ilişkiler için harcar. Roma mitolojisinde Venüs'ün söylenceleri hep ilişki odaklıdır. Terazi burcu aynı zamanda hak ve adaletin eşit dağıtılması için öncülük yapar. Bir diğer Terazi figürü Themis, tüm gücünü adalet için ortaya koymuştur.

Oğlak burcu, amaçlarına ve başarıya ulaşmak, yeni yapılar oluşturmak için öncü yanını kullanır. Sümer mitolojisinde Oğlak'ın yönetici gezegeni Satürn'ü temsil eden Sümerli büyük tanrı Enlil, uygarlığın kurulmasında başrol oynar. Romalı tanrı Satürn ise insanlığın altın çağını başlatarak yeni bir döngüye öncülük etmiştir.

SABİT BURÇLAR

Gılgamış ölümsüzlüğü elde etmek için çıktığı serüvende, dört sabit burç simgesiyle karşılaşmıştır: Sırasıyla; Gök Boğası'nı öldürmüş (Boğa), karşısına çıkan iki aslanla mücadele etmiş (Aslan), Akrep Adamlarla karşılaşmış (Akrep) ve Büyük Tufan'dan kurtulan Utnapiştim'e (Kova) ulaşmıştır. Gılgamış'ın karşılaştığı tüm figürler odaklanmış ve kararlı bir enerjiye sahiptir.

Şekil 5. Sabit burçların zodyaktaki yerleşimi

Sabit burçlar yapıları sağlamlaştırıp korurlar, kararlarını zor değiştirirler. Herhangi bir değişiklik yapmaları gerekirse bunu aniden yapmazlar. Eylemsizlik ilkesi en fazla Boğa burcuyla ilgilidir. Onu yerinden oynatmak oldukça zordur. Boğa güreşinde matador, kırmızı bayrağı sallamadıkça boğa hareket etmez, fakat bir kere hareket etmeye başladı mı sonuna kadar devam eder. Bunun yanında mitolojideki hemen hemen tüm Boğa burcu figürlerinin dişi olması dikkat çekicidir. Astrolojide Boğa burcunun yönetici gezegeni dişi doğaya sahip Venüs'tür. Feminen arketipler güçlerini sonuna kadar muhafaza etme ve korumada başarılı olmuşlardır.

Sabit nitelikte bir diğer burç olan Aslan burcunu, söylencelerdeki kral ve kraliçeler sembolize eder. Krallar, krallıklarını düşmanlara karşı korumuş ve egemenliklerini sürdürme gayretinde mücadeleler vermişlerdir. Benzer olarak Aslan burcunun yaşam

enerjisini sürdürme kararlığı, takımyıldızın kalbi olan Regulus yıldızında da görülür. Regulus, Babil sideral zodyağında, yılın en fazla solar enerjiye sahip olduğu zamanın, yani yaz soltistinin yıldızıdır.

Akrep diğer su burçlarından farklı olarak daha yüksek odaklanmış bir enerjiye sahiptir. Bir kere harekete geçti mi yok edici olabilir. Mısır'da Akrep takımyıldızı Mayıs ayında yükselirdi, akşam yükselen burç, olağanüstü öneme sahipti. Sıcak çöl rüzgârlarının esmeye başladığı bu ay, *khamseen* olarak adlandırılırdı. Isı, toprağı felakete sürükler, mahsulleri ve diğer canlıları tehdit ederdi[1]. Tehdit eden ve dönüştüren Akrep enerjisi, Yunanlı yeraltı tanrısı Hades'in dünyasında kendini gösterir. Karanlığın hükümdarı Hades, yeraltındaki gücünü dönüşümü başlatmak için kullanmış, derinden işleyen yüksek gücü nedeniyle ölümle birlikte anılmıştır.

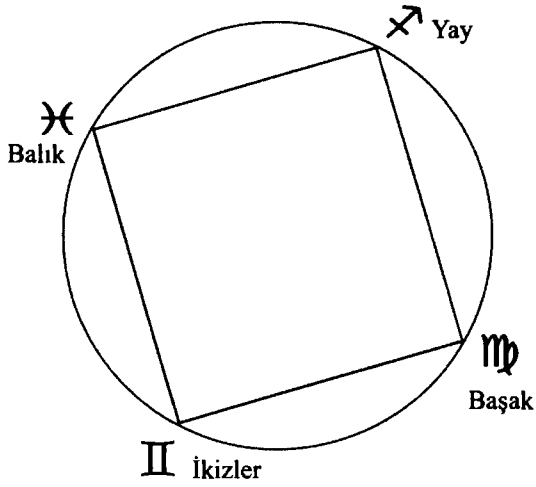
Kova burcunun ideallerine takılıp kalması, onun sabit doğasıyla ilgilidir. Bağlı olduğu şey yetersiz ve kullanışsız olsa da bırakmak istemez. Klasik astrolojide Kova burcunun yönetici gezegeni Satürn'dür. Satürn'ün geleneklere bağlı tutumu, Kova burcunun bu doğasını açıklar. Yunan mitolojisinde tanrılardan ateşi çalan Prometheus (Kova), ne olursa olsun Zeus'a teslim olmamış, yaptıklarının arkasında durarak yüksek dayanıklılık ve sabitlik göstermiştir.

DEĞİŞKEN BURÇLAR

Değişken burçlar, esnek ve çok yönlüdür, her ortama uyum sağlayabilirler. Özellikle İkizler burcunun değişkenlikte üzerine yoktur.

---

[1] Fagan, Cyril, *Astrological Origins*, U.S.A., 1971, s. 125.

Şekil 6. Değişken burçların zodyaktaki yerleşimi

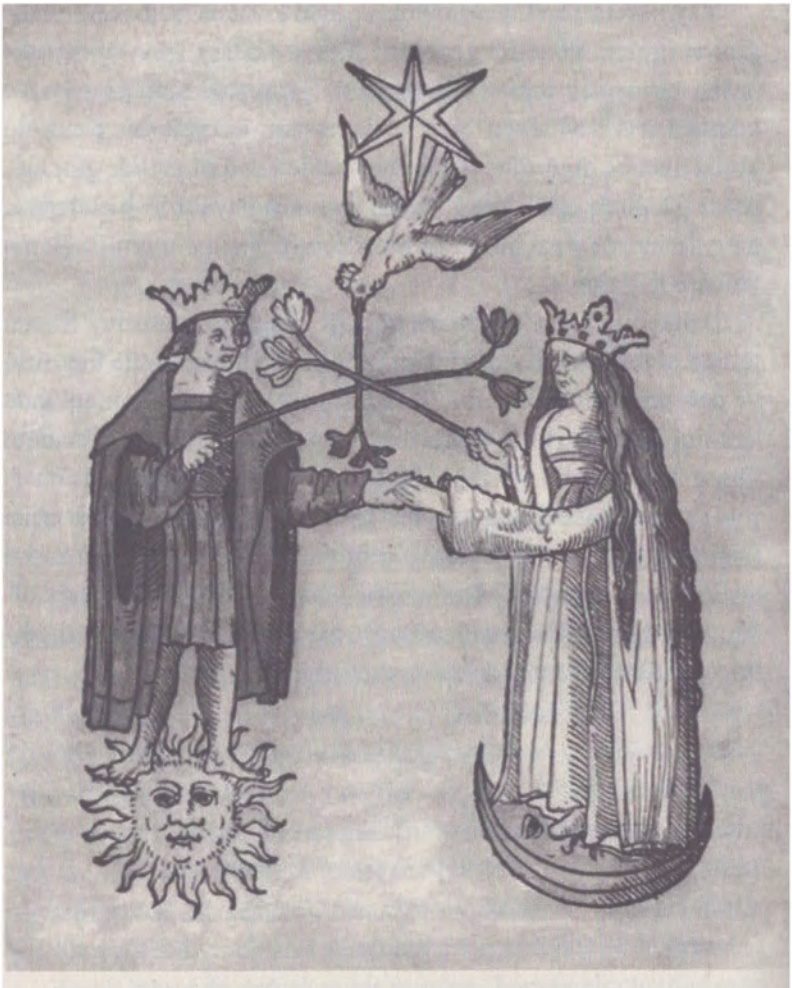
Mitolojide ünlü ikizler Castor ve Pollux, günün yarısını dönüşümlü olarak tanrıların yaşam mekânı Olympos dağında ve ölümlülerin yaşam alanı yeryüzünde geçirmek durumunda kalmıştır. Böylelikle her iki dünyaya uyum sağlayabilmişlerdir. İkizler dualitenin burcudur. Gölge karanlıktan aydınlığa çıkmak istediğinden, sürekli değişken bir karakter sergiler. Enerjisini bir yerde yoğunlaştırması oldukça güçtür. Bu nedenle maymun iştahlı olarak anılır. Zaten yönetici gezegeni Merkür'ü temsil eden tanrı, söylencelerde bir şey ile uzun süre oyalanamaz. Sürekli sıkılır, yeni koşullar ve durumlar yaratarak enerjisini değişken kılar.

Başak burcu da değişken bir burçtur. Toprak elementi olması nedeniyle değişkenliğin ona pek uygun bir özellik olmadığı düşünülebilir, fakat yönetici gezegeninin Merkür olması komplike yapısını ortaya koyar. Başak burcunun enerjisi dönüşüm geçirir:

Bakirelikten olgunluğa geçiş aşaması burcun bireysel gelişim ve değişimini simgeler.

Yay burcu, sürekli deneyim peşinde koşarak değişken niteliğini vurgular. Yönetici gezegeni Jüpiter (Zeus), mitolojide aşklarına kavuşmak için şekilden şekile girmiştir. Sınırlanmayı ve kısıtlanmayı sevmeyen Yay burcu insanı, sırtında bir çanta ile yolda olan bir figürdür. Gittiği her yerde kendini evinde gibi hisseder. Değişik kültürlere kolayca uyum sağlayabilir. İdeallerine, hayallerine ve amaçlarına erişmek için değişime uyum sağlama yetisini kullanır.

Balık burcunun değişken niteliği oldukça aşikârdır. Suyun içinde binbir çeşit balık olduğu gibi Balık burcunun da bin türlü ve değişken ruh hali vardır. Temelde yaşadığı ikilik, sembolünde kendini gösterir; iki balık birbirlerine bağlıdır. Balık burcunun tüm halleri aslında bir bütünlüğe hizmet eder. Dağınık bir enerjiye sahip Balık burcu insanı her şekli alabilir. Çok yönlü enerjisi kimsenin göremediği şeyleri görebilmesini sağlar. Gücünü kaosa teslim ederse kendini güçsüz hissedebilir. Ama her ne olursa olsun zodyağın son burcu olan Balık, her şeyi içinde barındırdığından odaklanabilirse oldukça kudretlidir.

Resim 45. Carl Gustav Jung'un
"Mysterium Coniunctionis" adlı kitabından

VI.

POLARİTE

Birleştirecek karşıtlar olmasaydı birlik olmazdı,
Bizim için iyi olan karşıttır.

Herakleitos

Evrenin nasıl ortaya çıktığını anlatan kozmogonilerde ve tanrıların rolünü ön plana çıkaran teogoni mitlerinde ilk başta yokluk ve belirsizlik olan Kaos vardır. Belirsizlikten türeyen tanrılar, yaratma eylemini başlatan konumdadırlar. Genelde Kaos'tan kozmosa geçiş öyküsünde bir bütün ikiye ayrılarak başlar. Yunan mitolojisinde Gaia yeri, Uranos göğü simgeler. Mısır mitolojisinde Nut göğü, Geb ise yeri temsil eder. Bunun aksine Sümer mitolojisinde ilksel olarak deniz vardır. Babilliler ilksel suları, erkek ve dişi olarak simgeleştirmişlerdir. Böyle yaparak Kaos'un belirsiz evren yaratımının aksine yaratımı, doğanın vazgeçilmez yasası erkek ve dişi birlikteliği ile başlatırlar. İkiliğin tekliği ve değişmez bütünlüğünü anlatan ilk evren yaratılış söylencelerinde olduğu gibi, astrolojide burçlar pozitif (eril) ve negatif (dişil) olarak sınıflandırılmıştır. *(Bkz. Tablo IV)*

POZİTİF BURÇLAR	Koç	İkizler	Aslan	Terazi	Yay	Kova
NEGATİF BURÇLAR	Boğa	Yengeç	Başak	Akrep	Oğlak	Balık

Tablo IV- Pozitif ve Negatif Burçlar

Hava ve ateş burçları pozitif, toprak ve su burçları negatiftir. Eylem ve eylemsizlik, alıcı ve vericilik, aktif ve pasiflik, ışık ve karanlık, güven ve korku olarak adlandırabilecek bu polarite, yer ile gök arasındaki etkileşim sonucunda doğmuştur. Pozitif ve negatif kutuplar karşıtlığı belirtir. Karşıtlıklar, dengenin oluşması için gereklidir. Pozitif olan ateş ve hava burçlarının dışa dönük, aktif ve kendini ifade eden tarzları vardır. Haritasında pozitif burç yoğunluğu fazla olan dışa dönük kişiler, etkin görünür, insanlara kolay yaklaşır. Bu tavırların alt yapısı, çocukluk yaşantısında oluşur. Jung, dışa dönük çocuğu şöyle tanımlar:

Bir çocukta dışa dönüklüğün ilk işareti çevresine çabuk uyum sağlaması ve eşyalara, özellikle de onlar üzerindeki kendi etkisine olağanüstü dikkat etmesidir. Nesnelere karşı çekingenlik çok azdır. Çocuk, onların arasında güvenle dolaşmakta ve yaşamaktadır. Ani, ancak gelişigüzel biçimde algıları vardır. Açıkça az ihtiyatlı ve kural olarak korkusuz olduğundan, içedönük bir çocuktan daha hızlı gelişir. Ayrıca kendisi ve eşyalar arasında hiçbir engel hissetmez ve bu nedenle onlarla serbestçe oynayabilir ve onlardan öğrenir. Üstlendiği işleri severek yapmaya çalışır ve bu çabasında kendini tehlikeye atar. Bilinmeyen her şey ona çekici gelir.[1]

[1] Fordham, Frieda, *Jung Psikolojisinin Ana Hatları*, İstanbul, 1983, s. 40

Negatif olan su ve toprak burçlarının içe dönük, kendilerini kolay yansıtmayan ve pasif yapıları vardır. İçe dönük kişiler, kendi iç dünyalarını anlamaya ve çözümlemeye yönelmiştir. Jung, içe dönük çocuklar için şöyle der:

İçe dönük çocuk çekingen ve tereddütlüdür. Yeniliklerden hoşlanmaz ve yeni eşyalara ihtiyatla, bazen de korkuyla yaklaşır. Tek başına oynamayı sever ve birçok arkadaş yerine bir tek arkadaşı tercih eder. Nazik ve düşüncelidirler ve genellikle zengin bir hayal dünyaları vardır. En çok ihtiyaç duydukları şey daha belirginleşmemiş olan yeteneklerini geliştirmek için zaman ve dış dünyada da kendilerini evdeymiş gibi hissetmeyi öğrenmektir.[2]

Jung böyle bir sınıflandırma yaparak iki değişik tepki çeşidini birbirinden ayırmış olur. Bu sınıflar arasında bir bütünlük olduğu kadar, karşıtlık da mevcuttur. İçe dönük tip, dışa dönük tipin gösterişli ve sahte tavırlı olduğunu düşünürken, dışa dönük tip içe dönük tipi sessiz ve sıkıcı bulur. Birinin diğerinin zayıf tarafını görme eğiliminde olması, geliştirilmesi gereken yönleri de açığa çıkarır. Astroloji de bundan başka bir şey söylemez. Ateş-hava elementlerinin, toprak-su elementlerine çekilmelerindeki neden, bütünsel olmayı arzulayan doğalarımızda yatar.

Bir varlığı tanımlamak için karşıtını izah etmeyi kullandığımız gibi, bir burcu tanımlamak için de onun zıddını kullanırız. Gündüzden geceye geçen dünyanın devinimi ne kadar zıtlığı barındırıyor gibi görünse de oluşum ve değişimin sürekliliği için bu zıtlığa ihtiyaç vardır.

---

[2] Fordham, Frieda, *Jung Psikolojisinin Ana Hatları*, İstanbul, 1983, s. 41.

Resim 46. Yin-Yang sembolü (Siyah taraf beyaz bir noktayla, beyaz taraf da siyah bir noktayla, bütünlük çemberinin içindedir, yani her iki unsur ötekini içinde barındırır.)

Yin ve Yang felsefesi karşıtların birbirine dönüşebilen yapıda olduğunu belirtir. Yin, karanlık, soğuk, nemli ve dişil ilkedir. Yang ise aydınlık, sıcak, kuru ve eril ilkedir. Kışın yaza, güzün bahara dönmesi gibi, nemli-kuru, sıcak-soğuk sürekli bir devinim içinde sürüklenirken, kutuplar birbirinin özüne geri döner. Nefes aldıktan sonra vermek zorunda olmamıza benzer olarak, burçlar ve gezegenlerin ifade ettiği konular karşıtlarını içerir. Nefret-sevgi, kabul etmek-reddetmek, bencillik-diğerini düşünmek gibi. Gelişmek istiyorsak her iki duyguyu ve hali tecrübe etmek durumundayız.

Jung'a göre karşıtlık, insanın yaradılışında vardır. *Two Essays on Analytical Psychology* adlı kitabında şöyle der:

Ruh, kendi kendini ayarlayan bir düzendir. Karşıtlık olmadan, ne denge olur ne de kendi kendine ayarlayan bir düzen. İnsansı olan görecedir; her şeyin içinde karşıtlık vardır; her şey bir enerji olgusudur. Enerji ister istemez, önceden var olan bir karşıtlığa dayanır, karşıtlıksız enerji olmaz, çünkü, yüksek-alçak, sıcak-soğuk

v.b. hep olacaktır: Enerji dediğimiz dengeleyici süreç böyle yer alır. Sorun, karşıtına dönüşmek değil, üstün değerlerin, karşıtların hakları verilerek tanımasıdır.[3]

Simyada zıtların birliğinin simgesi ağaçtır. Kökleri toprağın derinlerine uzanırken, dalları göğün tepesine uzanır. Bu simgeler, burç karşıtlıkların aslında bütünselliğe hizmet ettiğini gösterir. Yani Koç-Terazi, Boğa-Akrep, İkizler-Yay, Yengeç-Oğlak, Aslan-Kova, Başak-Balık eksenindeki zıtlık aynı zamanda birleşme ihtiyacını doğurur. Bütünleşmeyi sağlayamazsak burçların içgüdüsel etkileşim ve çekim kuvvetini yadsımış oluruz. Koç *ben* demeyi düstur edinmişken, karşıtı Terazi burcunun *biz* diyebilme yetisini öğrenmelidir. Boğa burcu, güvenceyi sahip olduğu maddi kaynaklarla karşılarken, Akrep burcu gibi ruhun derinlikleriyle temas kurabilmeyi öğrenmelidir. İkizler, merak ve öğrenme arzusuyla bilgi toplarken, Yay'ın daha bütüncül bilgi ve felsefeyle yaşam görüşü oluşturma konusundaki yetisini kullanabilmeyi deneyimlemelidir. Yengeç, güvenliği içsel kaynaklarda ararken, Oğlak gibi kendi kendine yeten tavrı kazanarak tek başına var olabilmelidir. Aslan onaylanma ihtiyacıyla sıkı sıkıya yapıştığı egosunu dengeli olarak, Kova burcunun yaptığı gibi kitleler için kullanabilmeyi deneyimlemelidir. Başak her şeyi kontrol ederken, Balık burcu gibi oluruna bırakabilmelidir.

Hayatta almamız gereken dersler sadece doğum haritasında gezegenlerin bulunduğu burç ile tanımlanamaz. Bulunduğu burcun karşıt burcunu bilmekle yapboz oyunundaki eksik parçayı yerine koymuş oluruz. O zaman karşımıza çıkan resim bize tamamlanmışlık hissi verir. Böylece yaşamı olabildiğince *bütün* olarak yaşayabiliriz.

---

[3] Jung, C.G., *Two Essays on Analytical Psychology* , New York, 1966, s. 75.

Resim 47. "Atlas, gökkubbelerden oluşan ve zodyağı da içeren evreni taşıyor", William Cunningham, The Cosmographicall Glasse, Londra, 1559

VII.

ZODYAK

Daha yakına gelsin istemem takımyıldızlar,
Rahat olduklarını bilirim durdukları yerde,
Bilirim yettiklerini kendilerinden olanlara.

Whitman, Açık Yolun Şarkısı

Arkaik dönem insanları, yeryüzünün neresinden bakılırsa bakılsın, yıldızların birbirine göre olan durumlarının değişmediğini ve bunların bazı şekiller meydana getirdiğini görmüşlerdi. Takımyıldız dediğimiz bu yıldız gruplarının; bazılarını hayvan şekillerine bazılarını ise insan şekillerine benzetmek suretiyle isimlendirmişlerdi.[1]

Babilliler gökyüzünü üçe bölmüş; kuzey kısmını Enlil'in yolu, güney kısmını Ea'nın yolu, orta kısmınıysa Anu'nun yolu olarak adlandırmışlardır. Ea'nın yolu Yengeç dönencesine, Enlil'in yolu Oğlak dönencesine, ortadaki Anu'nun yoluysa zodyağa karşılık gelir.

[1] Gökyüzündeki 88 adet takımyıldızın 48 tanesi Mısırlılar, Babilliler ve Yunanlılar tarafından isimlendirilmiştir.

Resim 48. Hathor mabedinden alınmış Dendera zodyağı

Zodyak, Yunancada *hayvanlar çemberi* anlamına gelen *zoidiakos*'tan türemiştir. *Zo* hecesinin yaşam anlamını taşıyabileceği ifade edilmiştir. Dolayısıyla burçların hayvanların yanı sıra insan figürleriyle sembolize edilmesinden dolayı zodyağa *yaşam çemberi* demek daha uygun düşer.

En eski dairesel zodyak Mısır'da bulunmuştur. Hathor tapınağındaki tavan zodyaklarından Dendera zodyağı, burçların zayıf ve güçlü olduklarını gösteren astrolojik bir şemadır. Zodyağın merkezinde boğanın ön ayaklarını gösteren resim, Ursa Major takımyıldızını gösterir. Dairenin çevresinde Kova, Balık, Oğlak,

Yay, Akrep, Terazi ve elinde buğday tutan bir kadın olarak tasvir edilen Başak burcu, Balık'a karşı Yengeç ve Aslan'ın yanındadır. İkizler, el ele tutuşan kadın ve adam olarak resmedilir. Boğa, Koç ve zodyağın parçası olmayan diğer takımyıldızlar onu takip eder. İsis ve Horus çemberin en dışındadır, kollarını kaldırarak takımyıldızlarını desteklerler.

Zodyak oniki burçtan oluşmaktadır. Oniki sayısının önemi mitolojide ve tarihte çoğu kez karşımıza çıkar. Gaia ve Uranos'tan oniki Titan dünyaya gelmiştir; Herakles'in yapması gereken oniki görev vardır; İsa, oniki havarisini inançlarını yayma işiyle görevlendirmiştir; Yahudiler, oniki kavimden oluşmaktadır. En ilginç olansa günümüzden 11 bin 500 yıl önce tarihlenen Urfa ili sınırları içinde bulunan Göbeklitepe'yle ilgilidir: İnsanların daha yerleşik düzene geçmeden kurdukları dünyanın bilinen ilk tapınak ve mabedlerinin bulunduğu kutsal alan içinde oniki T şeklinde taş bulunmaktadır. Bu taşlar üzerinde domuz, boğa, tilki, yılan gibi yaban hayvanlarının resmi vardır. İnsanların, buzullar eridikten 1500 yıl sonrasında hâlâ mağarada yaşarken, uygarlıkların hiçbiri daha oluşturulmamışken inşa ettiği bu yapılar, astrolojinin temellerinin belki de o günlerde atılmış olabileceğini akla getiriyor.

Zodyak, *sideral* ve *tropikal* zodyak olmak üzere ikiye ayrılır. Tropikal zodyak, sabit bir referans noktası kullanır; ilkbahar mevsimini başlangıç noktası olarak kabul eder. Sideral zodyak, dünya ekseninin hareketinden dolayı her 72 yılda 1 derece Koç'un ilk noktasının kaymasını dikkate alır[2]: Hint astrolojisinde kullanılır. Ptolemaios (Ptolemy), astronominin başvuru kitabı

[2] Eski Yunan astronomları verilerin karşılaştırmasını yaparak yılın başlangıç noktasının, 150 yılda yaklaşık 2 derece gerilediğini saptamıştır. Bu, ekinoks hareketlerinin keşfidir. Böylece, başlangıç noktası için sabit bir yıldızı alan yıldızıl (sideral) zodyağın yerini, Koç noktası ile başlayan tropikal zodyağı alır.

olan Almagest ve astrolojinin temel kitabı Tetrabiblos'ta tropikal zodyağı baz almıştır. Batı astrolojisinde tropikal zodyak, Ptolemaios'la birlikte kullanılmaya başlanmıştır.

Güneş, zodyak çemberini ekliptik üzerinde oniki burçta dolaşır ve bir yıl sonra tekrar başladığı yere geri döner. Yıl boyunca yaptığı yolculukta dört önemli nokta dikkati çeker; ilkbahar ekinoksu, yaz gündönümü, sonbahar ekinoksu ve kış gündönümü. Koç burcu ile başlayan ilkbahar ekinoksunda gündüz ve gece birbirine eşittir, doğada canlanma ve uyanma başlar; Yengeç burcuyla başlayan yaz gündönümünde yılın en uzun günü yaşanır, tohumlar olgunlaşır; Terazi burcuyla başlayan sonbahar ekinoksunda gündüz ve gece birbirine eşittir fakat artık geceler uzamaya başlamıştır, doğa ekolojik bir denge oluşturmaya başlar; Oğlak burcuyla başlayan kış gündönümündeyse yılın en kısa ve karanlık günü yaşanır, doğa uykuya dalar. Güneş'in bu yolculuğu, sırasıyla doğuş, canlanma, ölüm ve diriliş aşamalarını ifade eder. Doğum haritasını yorumlarken Güneş'in izlediği yoldaki dört önemli nokta daha fazla dikkat gerektirir. Bunlar; Güneş'in doğduğu nokta yükselen (ASC, Ascendant), battığı nokta alçalan (DSC, Descendant), öğlen çıktığı en yüksek nokta tepe noktası (MC, Medium Coeli) ve tepe noktasının zıt noktası ayakucu noktasıdır (IC, Imum Coeli). Yükselen, dışarıya yansıtılan kişilik imajıdır; alçalan, kişinin ayna benliğidir[3]; ayakucu noktası, kişinin derinliğinde oluşan gizli benliği iken; tepe noktası ise, kişinin toplumsal imajını yansıtır.

Güneş'in zodyakta katettiği dört kısım, kendi içinde üçer parçaya ayrılarak 12 evi oluşturur.[4] En çok kullanılan ev konumlandırma yöntemi, Placidus ev sistemidir. Oniki evin altısı ufuk

[3] Ayna benlik, kişinin kendini başka bir benlikte görmesidir.

[4] Günümüzden ortalama 2100 yıl önce Hipparkhos, zodyağı her biri 30 de-rece genişliğinde olmak üzere 12 eşit bölgeye ayırmıştır.

çizgisinin üstünde, altısı ufuk çizgisinin altında bulunmaktadır. Güneş harici diğer gezegenler dünyadaki bir noktadan bakıldığında ve ufuk çizgisi baz alındığında doğar ve batarlar. Gezegenlerin evlerdeki dağılımlarının saptanması ile kişi hakkında bilgi sahibi olunabilir. Buna göre iki tip insan tanımlanır. Gezegenlerin büyük bir kısmı ufkun üzerinde yer alıyorsa (7. ev ile 12. ev arasında) bu kişiler objektiftir, onlar için rasyonelite ve mantık önemlidir. Eğer ufkun altındaysa (1. ev ile 7. ev ara-sında), burası solar bir bölge olmadığından kişi subjektiftir, içgüdüsel ve duygusal davranır.[5]

Zodyak dört parçaya bölündüğünde farklı bir sınıflandırma yapılmış olur: ilk çeyrek (1., 2., 3. evler) bireyin kendi içinde; ikinci çeyrek (4., 5., 6. evler) aile ve çocuk gibi yakın ilişkileriyle; üçüncü çeyrek (7., 8., 9. evler) aile dışındaki diğer bireylerle kurulan ilişkilerle; dördüncü çeyrek ise (10., 11., 12. evler) topluluklarla kurulan ilişkilerle gerçekleşen gelişimi anlatır.

Zodyağa yerleşen gezegen ve burçlar ortak bir merkeze sahiptir. Jung, "dört" ve "daire" vurgusunu *self* kavramının sembolleri olarak ortaya koyar. Bu semboller *mandala* olarak bilinmektedir. Mandala, *sihirli daire* anlamına gelen Sanskritçe bir kelimedir. Ortak merkezli tüm daire ve kareleri kapsar[6]. Jung, mandalanın tanrısallığın yerini insanın aldığını söyler. Bu anlamda, içine tanrısal figürler yerleştirilmiş doğum haritaları, kendini gerçekleştirmek isteyen ve bunun için bize seslenen birer mandaladır. Tanrılarla beraber olmak, bireyselleşme sürecine katkı sağlamaktadır. Jung da bu noktaya dikkat çeker. Dinî metinleri incelemiş ve

[5] Değerlendirme yapılırken ayrıca ufkun altında eril ve ufkun üzerinde dişil gezegenlerin olup olmadığına dikkat edilmelidir.

[6] Mandala, kabilelerin törenlerdeki danslarında da görülür. Törendeki danslar hatta halk danslarında, bir merkez etrafında çember şeklinde dönülmekte ve dört köşeye doğru çekilinerek tekrar merkeze doğru ilerlenilmektedir.

insanların onlar vasıtasıyla kendini gerçekleştirme eyleminde olduklarını söylemiştir. Tanrılar, insanoğlunun bilinçdışına hapsolmuştur. Ancak onların davranışlarını, söylediklerini, rollerini inceleyip arketipsel bir şema içerisine yerleştirdiğimizde, resmin bütünü kavranmış olur. Bu nedenle doğum haritaları, "biz"le ilgili karanlık ve aydınlıkların dışarıya aktarılmasını sağlayan bir araçtır. Her bir tanrı, doğum haritamızda konumlanmış diğer tanrıya rağmen kendi içsel arketipini gerçekleştirmeye çalışır.

KOÇ BURCU

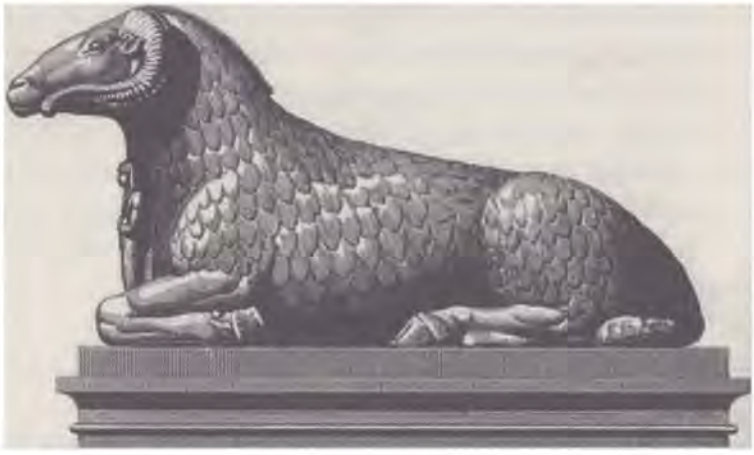
Sevgimle ve umudumla senden rica ediyorum,
ruhundaki kahramanı reddetme!

Nietzsche, Böyle Buyurdu Zerdüşt

İlkbahar ekinoksu zodyağın ilk burcu Koç'la başlar. Eskilere göre bu, yenilenmenin ve hayatın başlangıcının zamanıdır. Burcun sembolü, hakim olma ve üstünlük kurmayı ifade eden koç boynuzlarıdır. Boynuzlar zamanla büyüyerek kıvrım şeklini alır. Böylelikle Koç'un enerjisi en yüksek seviyeye ulaşmış olur.

MÖ yaklaşık 2000-0 yılları arasında yaşanmış Koç Çağı'nda Koç burcunun elementlerinden demir eritilerek kılıç yapılmış, yapılan savaşlarda Asurlular, Yunanlılar ve Romalılar büyük başarı elde etmişlerdir. Çin, Pers, Yunan ve Roma imparatorluklarının büyümeye başlaması da bu dönemde gerçekleşmiştir.

Daima savaşa hazır ve cesur olan Koç burcunun rekabetçi doğasını anlamak, tavır ve hareketlerinin arkasındaki sır perdesini aralamak için mitolojisine uzanalım: Mısır mitolojisinde Koç burcu, Amon ile özdeşleştirilmiştir. Her şeye biçim veren tanrı, her şeyden önce kendini var etmiştir. Yaratma edimiyle ilgili tüm kavramlar Amon'un şahsında birleşir. İlk maddenin üzerine rüzgâr gibi esmiştir, rüzgâr imgesi Amon'un görünmezliği ile örtüşmektedir.

Resim 49. "Amon'un kral Taharka'yı koruyan koç olarak tasvir edildiği heykel", MÖ 690-664

Amon'un[1], *saklılık* veya *kendini saklayan* anlamına gelmesi onun gizli tabiatını anlatır. Ruhun devinimini başlatmıştır. Benzer olarak zodyağın ilk burcu olan Koç da enerjiyi bir noktadan çıkararak yeni bir deneyime hazırlayarak devinimi başlatır.

Güneş, Koç burcunda yücelir. Bunu destekleyen birçok anlatı ile karşılaşırız. Örneğin, Amon sonraları Güneş tanrısı olmuş, Güneş'in her doğuşu ve batışında kendini yenilemiştir. Bu nedenle anıtlarda adı pek çok kez Amon-Re olarak anılır.[2] Tanrıların başı olan Amon-Re, insan bedenli, verimliliği ve yaratıcılığı ifade eden koç başlı tasvir edilmiştir. Sümerler ise, Güneş'i koç

[1] Mısır'da koçlara, Amon'un hayatın temeli olması nedeniyle saygı duyulurdu. Yılda bir kez Amon'a koç kurban edilir, postu ise Amon tasviri üzerine giydirilirdi.

[2] Hart, George, *Mısır Mitleri*, Ankara, 2012, s. 38.

anlamına gelen "Subat" olarak tanımlamışlardır. MÖ 275 yıllarında yaşamış Babilli astrolog-rahip Berossos, Güneş Koç takımyıldızında iken dünyanın yaratılmış olduğunu söyler. Tüm bu bilgiler, Güneş'in Koç burcunda yücelmesini anlamlı kılar.

Güneş Koç burcunda olduğunda, kişi hedeflerine giden yolda sabırsız davranarak düşüncesizce hareket edebilir, fakat kimliğini dürüstçe ortaya koyar. Kişinin yaşamsal enerjisi (Güneş) yüksek olacaktır. Hayatı bir savaş arenası gibi algılayacak olan Koç, kazanmak için ne gerekiyorsa yapar. Koç'un iradesini kabul ettirmedeki başarısını, bir Babil metni çok güzel ifade eder. Metinde "Toprak parçası yıldızı Babil'dir. Bu yıldız Koç takımyıldızında bulunuyordu" denir.[3] Sümer ve Akkad İmparatorluklarına başkentlik yapan Babil, adını diğer kentlerden daha fazla söz ettirmiş ve dünyanın önemli merkezlerinden biri olmuştur. Koç takımyıldızının bu kentle özdeşleştirilmesi, Koç'un gücünü göstermektedir.

Koç takımyıldızının göklerde yerini alması ile ilgili Yunan mitosu şöyledir: Yunan kralı Athamas, karısı Nephele'den sonra ikinci kez evlenir. İlk eşi bulut tanrıça Nephele'den olma çocukları Helle ve Phriksos, üvey annelerinin oyununa gelir. Kral, karısının tuzağına düşerek çocuklarını kurban etmeye karar verir. Tam çocuklarını kurban edeceği sırada Zeus, Altın Postlu Koç'u gönderir. Bu koç, çocukları Kolkhis ülkesine götürürken Helle denize düşer ve boğulur. Daha sonra Helle'nin düştüğü denize Helle denizi, boğaza ise Çanakkale Boğazı adı verilmiştir. Kolkhis'e tek başına varan Phriksos, Güneş tanrısı Helios' un oğlu Kolkhis kralı Aietes tarafından iyi karşılanır. Hatta kral, kızlarından birini ona verir.

---

[3] Eliade, Mircae, *Babil Simyası ve Kozmolojisi*, İstanbul, 2002, s. 25.

Resim 50. Koç takımyıldızı, Sidney Hall, 1824

Phriksos, kendini kurtarmış olan koçu Zeus'a kurban eder ve Altın Postu hiç uyumayan dev yılan tarafından korunan meşe ağacına asar. Ardından Zeus, Koç'u gökyüzünde ölümsüz kılacak ve böylelikle Koç takımyıldızı sonsuza kadar semâda yerini alır.

Deniz tanrısı Poseidon'dan olma Altın Postlu Koç, zenginliği ve iktidarı temsil eder. Koçun Zeus'a kurban edilip Altın Postun saklanması, Phriksos'un babasına bir şekilde karşı gelerek gücünü kanıtlaması demektir. Tipik Koç burcu, baba vb. otorite figürlerine karşı gelerek kendi iradesini kabul ettirmek için savaşır. Söylencedeki diğer önemli nokta, *kurban* eylemidir. Koçun kurban edilmesi sadece mitolojilerde değil dinsel inançlarda da baş gösterir. Mircae Eliade, kurban edilen şeyin ilâhın kendisi olarak tasavvur edildiğini söyler. Bu yolla, tanrıya ait olan tanrıya verilmektedir. Koç'un kurban edilmesi, Koç burcunun gücünün tanrılara eşdeğer seviyede olduğunu gösterir.

Altın Postun hikâyesi burada bitmez. Bir başka Koç sembolü Jason ile devam eden anlatı, Koç burcu hakkında daha fazla bilgi verir. Söylence kısaca şöyledir; İolkos şehrini yöneten Pelias, krallık hakkı ağabeyi Aison'da olmasına rağmen abisinin hakkını zorla elinden almıştır. Zaman sonra Aison'un Jason adında bir çocuğu olur. Jason, Pelias'tan gizlenerek Kheiron tarafından büyütülür. Bir tanrı sözcüsü Pelias'a ayağında tek sandalı olan kişiden korkmasını, o kişinin tahtını elinden alacağını söyler. Ne ilginçtir ki Pelias, bilmeden düzenlediği törene Jason'ı davet eder. Jason davete gitmek üzere yola çıkar ve dereyi geçmek için sandalını çıkarırken sandalının teki yanlışlıkla suya düşer. İolkos şehrine vardığında ayağında tek sandal vardır. Pelias bu delikanlıyı görünce aklına ona söylenenler gelir ve onu uzaklaştırmak için Jason'a Altın Postu gidip almasını buyurur. Jason bu serüvene hayır demez ve bu macerada ona eşlik edecek gönüllü kahramanlar arar. Bu kahramanlar arasında yiğit Herakles, Orpheus,

Castor, kardeşi Pollux ve Akhilleus'un babası Peleus vardır.

Athena'nın yardımıyla *hızlı*[4] anlamına gelen Argo adındaki gemi yapılır ve Kolkhis yolu tutulur. Argonautlar adı verilen bu kahramanlar, macera dolu bir yolculuktan sonra Kolkhis kralı Aietes'in sarayına varırlar. Bu arada, Olympos'taki tanrılar bu kahramanları korumak için yollar düşünürler ve en iyi çarenin elinden her çeşit büyü gelen kral kızı Medeia'nın Jason'a aşık olması olacağına karar verirler. Böylece Argonautların başı derde girerse Medeia onlara yardım edebilecektir.

Jason, Kral Aietes'ten Altın Postu vermesini ister. Kral bunu bir şartla yapacağını söyler: Önce ağızlarından alev çıkan iki boğayı öldürüp dişlerini toprağa ekmeli ve çıkan ifritleri öldürmelidir. Medeia, aşık olduğu Jason'a esrarlı merhemi verir, nasıl kullanacağını ve ejderhanın dişlerini toprağa ekince yerden biten ifritlerle nasıl savaşacağını anlatır. Jason bu zorlu görevleri Medeia'nın yardımıyla geçtikten sonra geriye yılanın göz kulak olduğu Altın Postu almak kalır. Medeia yine uyku tanrısından yardım ister ve Jason tekrar Medeia'nın yardımıyla Altın Postu ele geçirir. Argonautlar, Medeia'yı da alarak Yunanistan'a gitmek üzere yola çıkarlar. Medeia, kralın onlara yetişeceğini anlayınca yanında götürdüğü kardeşini öldürür ve parçalarını denize atar. Kral Aietes, ölmüş oğlunun parçalarını toplamak için denizde durduğundan Argonautları gözden kaçırır. Jason, İolkos'a varır ve babasının hakkı olan krallığı geri alır. İolkos'ta on yıl krallık yaptıktan sonra amcası Pelias'ın oğlu tarafından tahtından edilir. Çok sonraları Korinth kralının kızı ile evlenmek isteyen Jason, Medeia'ya yüz çevirir. Fakat Medeia öcünü almakta gecikmez. Çocuklarını kullanarak Jason'ın eşine bir elbise hediye ettirir.

---

[4] Jason'ın ve diğer kahramanların "hızlı" anlamındaki gemi ile yolculuk etmesi, Koç burcunun hızlı doğasına işaret etmektedir.

Korinth kralının kızı bu gömleği giyer giymez yanmaya başlar. Media için bu da yetmez, çocuklarını babalarının önünde boğazladıktan sonra oradan uzaklaşır. Jason'a gelince, geri kalan hayatını aç ve sefil geçirir ve bir gün ümitsizliğe kapılarak kendini öldürür.

Sonu hüsranla biten söylencede kahraman Jason, tipik bir Koç arketipidir. Koç burcunun arketipi "kahraman"dır. Krallık, güç ve kanun göstergesiyken, kahraman kurallara ve otoriteye karşı çıkandır. Astrolojik yönden bakıldığında, Koç burcu Oğlak burcuna kare açı yapar yani sistem ve düzene uyum sağlamakta zorluk çeker. Çevrenizde, kendi başına çalışıp emir altında olmak istemeyen veya bir kurumda en üst pozisyonda olmak için mücadele eden birçok Koç burcuyla karşılaşabilirsiniz.

Kahramanlık arketipini biraz açalım: Kahraman kendini başkaları için feda etmekten çekinmez. Örneğin bir binada yangın çıktığını düşünün, eğer içeride can çekişen biri varsa Koç herkesten önce kendini ateşlerin arasına atacaktır. Sonunda ölüm de olsa gözü karadır. Yangında can çekişen insanı kurtarırsa da kahraman olacaktır, içeride yangına kurban gitse de. O sadece "kahraman" olmak ister. Ve gerektiğinde kurban olmasını gerektiren güç savaşlarından başarıyla çıkmalıdır. Koç burcu Joseph Campbell, *Kahramanın Sonsuz Yolculuğu* adlı kitabında, kahramanın birinci görevinin dünya sahnesinden ruhun, güçlüklerin yerleşmiş olduğu bölgelere çekilmek ve orada güçlükleri hallederek onların kökünü kazımak olduğunu, ikinci önemli görevininse bizlere dönüşmüş, yenilenmiş olarak geri dönmek ve yaşamdan aldığı dersleri öğretmek olduğunu söyler. Tüm bunlar Koç burcunun yaşam hedefi hakkında bilgi verir.

Kahramanlık penceresinden baktığımızda, kahramanlık ile erdemin aynı cümlede yer almadığını görürüz. Çünkü erdem, benmerkezci olan egoyu bastırır. Bu noktada Koç da, kahramanlık

yapayım derken baskın egosunu fazlasıyla ortaya koyabilir. Koç insanı, dürtülerinin ve isteklerinin tutsağı olursa problem yaşayabilir. Kendinden başka diğerlerinin de istek, ihtiyaç ve beklentileri vardır. Koç burcunun yaşam deneyiminin amacı, kendini bilmek ve gölge yönüyle kendine dışarıdan bakarak ben ve diğeri arasındaki dengeyi sağlayabilmektir.

Her kahramanın öyküsünde mutlaka ona yardım eden doğaüstü bir güç bulunur. Burada Jason'ı cezbeden ona rehberlik eden güç, Medeia'dır. Fakat Jason, tüm yaptıklarına karşılık Medeia'yı terketmiştir. Bu da tipik bir Koç özelliğidir, bir şeyi elde ettikten sonra farklı isteklere yelken açar. İlişkiler yönünden Koç için elde edilmesi gereken bir kadın ya da adam vardır. Gerçekten de Koç burcu erkeğinin coşkun enerjisiyle bir kadın kendini bir prenses gibi hissedebilir, ta ki Koç'un o kadını elde ettiğini düşünmesine kadar. Bir bakarsınız aşığına prenses gibi davranan adam yerinde yoktur çünkü artık istediğine ulaşmıştır. Koç hevesli bir aşıktır. Büyülü bir aşk hikâyesinin kokusunu almasın, o anda Don Juan kesilir. Bunları yaparken içinde kötülük barındırmaz. Bir avcı gibi hevesle avının peşine düşer. Elde etmek için yapamayacağı bir şey yoktur. Aslında bir çocuk gibidir, çocuk nasıl bilinçsizce istediği şeyin peşine düşüyorsa o da aşkının peşine düşecektir. Aşk oyununu başarı ile tamamladıktan sonra başka kazanma oyunlarına ihtiyacı olacaktır.

Koç, içinde nereye gideceğini bilmeyen, *saldır ve elde et* güdüsü taşır. Saldırgan kişi, düşünmeden hareket eder. Eğer saldırgan kişiye karşı bir davranış geliştirirseniz en iyi bildiği şeyi yapar, hücum eder. Fethetmeyi şiar edinen Koç, zafer bayraklarını ele geçirdiği yerlere diken önder gibidir. Tabii o, diğer önderler gibi sağlam temeller atmak ve yapı kurmaktan ziyade, yeni yerleri ele geçirmek ve savaşmak ister.

Koç ateş elementi bir burç olmasından dolayı, enerjisini bir noktada yoğunlaştıramaz. Büyük hevesle bir işe başlar. Tarlayı eken ve ektiklerinin olgunlaşmasını beklemeden bir başka tarlaya geçen birini anımsatır; ardında hep ekili tarlalar bırakır ve hep yeni umutlara doğru koşar, böylece de yaptıklarının nimetlerinden yararlanamaz. Oysa o, orada kalabilmeli ve kalmanın sorumluluklarını üstlenmeyi öğrenmelidir. En büyük engellerinden biri sabırsızlığıdır. Anlık verdiği kararla, arzuladığı şeyi elde etmede güçlü bir irade gösterse de kalıcılığı sağlamakta başarısızdır. Aynı zamanda plansız ilerlediğinden verimliliği düşük olacaktır.

Jason'un mitosuna geri dönelim: Kahraman Jason, karşısına çıkan her engeli aslında kendisi yaratmıştır. Bu nedenle Koç arketipi Jason, Medeia onun başka bir yüzüdür. Medeia ile Koç sembolünün birleşmesine antik dönemde de rastlıyoruz: Keltler, Medeia onuruna ayin yaparken, koç maskesi takan bir kral dağ başında kurban edilirdi.[5] Psikolojik literatürde *Medeia kompleksi* olarak geçen kavram, annenin bilinçsiz olarak öz çocuğuna karşı nefret ve öldürme isteği duymasıdır.[6] (Koç burcu Asc üzerine yerleştirildiğinde 8. evini Akrep burcu keser.) Bunun altında yatan şeyin bebeği emzirmek istememe, hamile kalmaktan korkma gibi nedenler olduğu belirtilir. Söylencede Medeia da oğullarını öldürmüştür. Tabi ki her Koç kadınının bu kompleksi yaşayacağını söylemek istemiyorum fakat çocuğunun Koç kadınının hareket alanını kısıtladığı bir gerçektir! Özgürlüğüne düşkün Koç kadını, bir erkek gibi gecenin bir saati sokağa çıkar, erk gücünü elinde tutmayı sever. Ve başka eril güçlere olan ihtiyacını hiçbir zaman kabul etmek istemeyebilir. Koç burcu Amerikalı feminist Gloria Steinem'ın "Bir kadının bir erkeğe duyduğu ihtiyaç, bir

---

[5] Mascetti, Manuella Dunn, *İçimizdeki Tanrıça*, s. 110.

[6] Dinçmen, Kriton, *Psikiyatri ve Mitos*, İstanbul, 1997, s. 68.

balığın bisiklete duyduğu ihtiyaca benzer" demesi olayın uç boyutunu gösteriyor. Bence bu düşünceler, Koç kadınının erkek olarak doğmadığından ötürü geliştirdiği bilinçsiz aşağılık duygusu sonucu gelişir. Kadının bu durumu telafi edecek yöntemlere başvurması ve erkeksi özellikler geliştirmesi gayet normaldir.

Koç kadının erkeksi özelliklerinden bahsetmişken, tarih sahnesinde gerçekten olup olmadığı konusu şüpheli olan efsanevî Amazonlardan da bahsetmek gerekir çünkü Amazonlar, Koç kadının tezahürü gibidir. Bir efsaneye göre bu asi kadınlar, savaş tanrısı Ares ile Aphrodite'dan olma Harmonia'nın kızlarıdır. Başlarında bir erkek bulundurmayan Amazonların önder olarak bir kraliçeleri vardır. Erkekleri yanlarında köle ve uşak olarak bulundurur ve onlardan çocuk yaparlardı. Eğer erkek çocuk doğururlarsa çocukları sakat eder veya öldürürlerdi. Hatta Amazonların, savaşırken kendilerine engel olmasın diye memelerinden birini ya da her ikisini daha çocukken kestikleri rivayet olunur. Yine Koç kadınına dönecek olursak, o gerçek bir savaşçı ve bir Amazon'dur. Ne pahasına olursa olsun her türlü zorlu koşulda bir erkek gibi savaş boyalarını yüzüne sürerek meydanlarda boy göstermek ister ve her durumda istediğini almanın yolunu bulur.

Liz Greene, Koç burcunun Oedipus kompleksi ile yakından ilgili olduğunu söylüyor ki ben de Koç burcunun baba imajıyla veya otorite figürleri ile yaşadığı sorunsalı çözümlemek için bunun üzerinde durulması gerektiğini düşünüyorum.[7] Oedipal konuyu biraz daha açığa kavuşturmak için Yunan mitolojisinde geçen Oedipus söylencesini inceleyelim: Oedipus'un babası, Thebes'in kralı Laios'tur. Laios, arkadaşı Pelops'un evinde kalırken, Pelops'un oğluna tecavüz eder. Oğlu utancından intihar edince,

[7] Babayı aradan çıkararak anneyi kazanma özlemini anlatan Oedipal konu sadece Koç burcuna has değildir. Özel olmak isteyen Aslan burcu ve ilişkilerde benlik mücadelesi veren Terazi burcu da bu kompleksi yaşar.

Pelops Laois'u lanetler. Laneti, doğacak çocuğunun Laios'u öldürmesidir. Laios, çocuk doğar doğmaz onu ortadan kaldırmaktan başka çare olmadığını bilir ve ayaklarını bağlayarak çocuğunu ormanda ölüme terketmesi için bir çobana teslim eder. Çoban, bebeği ormanda ölüme bırakmaya razı olmaz ve onu çocuğu olmayan Korinth kraliçesine verir. Şişmiş ayaklarından dolayı çocuğa Oedipus adını verirler. Oedipus, Korinth kralının gerçek oğlu olduğuna inanarak büyür. Ama bir gece sarhoş bir misafir, anne ve babasına benzemediğini söylerek onu şüphelendirir. Oedipus gerçekleri öğrenmek için Delphi kâhinine gider. Kâhin Tiresias sorusuna yanıt vermez, ancak onun babasının katili olacağı gelecek kötü günlerden haberdar eder. Oedipus kuzeye doğru yol alır. Birbirinden haberi olmayan baba ve oğul, Laios ve Oedipus, dar bir yolda karşılaşır. Oedipus yaşlı adama yol vermez ve bu atışmanın sonunda tanımadığı babasını öldürür. Bu arada tanrıça Hera, Oedipus'un babası Laios'a duyduğu öfkeden dolayı Thebes'e Sfenks adında bir canavar göndermiştir. Canavar Sfenks, yolcuları gözetleyip her birine bilmece sormakta, bilemeyince de kurbanlarını yok ederek şehri terörize etmeye devam etmektedir. Oedipus, Sfenks ile karşılaştığında sorduğu sorunun cevabını doğru bilir ve Sfenks, sorunun çözülmesiyle birlikte yok olur. Halk bu başarısından dolayı Oedipus'u, kraliçeyle yani öz annesi İokaste ile evlendirir. Böylece Oedipus, Thebes'in kralı olur. Ödül olarak da annesiyle evlenmiş ve zaman içinde dört çocuğu olmuştur. Tanrılar bu durumdan iğrenirler, ağır bir veba salgını şehri sarar. Bu, tanrıların öfkeli olduğunun işaretidir. Oedipus, vebadan kurtulmak için Delphi kâhinine danışır. Kâhin Tiresias, Oedipus'a Laios'un katilini ülkeden kovması gerektiğini söyler. Oedipus, Laios'un katilini ararken, babasının katili olduğu gerçeğiyle karşılaşır, annesiyle evlenmiştir. Utancından dolayı İokaste'nin altın iğneleri ile gözlerini oyar, annesi ve karısı İokaste

ise suçluluk duygusu ile kendini asar. Kör Oedipus, Thebes'te gözden kaybolur.

Oedipus'un söylencesi oldukça dramatik ancak Freud, buna sadece dramatik bir söylence olarak bakmamış olacak ki söylencenin altında baba-oğul mücadelesine sebep olarak *Oedipus kompleksine* işaret etmiştir. Bilinçdışı istekler, mitolojide vuku bulmuştur. Söylencede, çocuk annesiyle evlenerek babaya karşı üstünlük kazanmıştır. Oedipal konulara en yatkın burçlardan biri olan Koç için baba, ilk sevgi nesnesi annenin önünde bir engel olarak görülür. Bu sebeple bu güce karşı mücadele vererek üstün gelmek ister. Erkek çocuğun hedefi kazanmaktır. Koç'un ilk verdiği savaş, annesinin sevgisini babasına rağmen elde etmektir. Koç burcu erkeğinin yoğunlukla babayla veya otoriteyle yaşadığı sorunların temelinde işte bu vardır. Koç kadını içinse bu savaş, babayı kazanma yönünde gelişecektir. Özellikle Ay Koç burcunda olduğunda, kadında Eros'un aşırı gelişmesi söz konusudur. Jung, bu kompleksi annenin kıskanılması ve ondan üstün olma isteği olarak açıklar. Genelde bu kadınların daha pasif bir Eros'a sahip erkeklere çekileceğini belirtir.

Ay Koç kadını, çocuğunu da tıpkı bir savaşçı gibi yetiştirir. Ay'ı Koç burcunda olan bir arkadaşım oğlunu vaktinden önce bağımsız olmaya itmişti. Bu noktada çocuğun haritası önemli olacaktır. Bu örnekte çocuk Balık burcu olduğundan, böyle bir davranış pek doğru olmamıştı. Koç anne nerede yanlış yaptığını kendi kendine sorar olmuştu. Koç insanı, yaşam karşısında her zaman güçlü durduğundan, kendi gibi çocuklar yetiştirmek ister. Çünkü Koç, çocukluğunda da isteklerinin peşinden gitmiştir. İstediği şey alınmadığında verdiği tepki, su burcu çocuğu gibi içe kapanmak olmaz. Ya dediği olacaktır ya da olacak, gerisini siz düşünün. Küçük bir çocukken Koç, öfke nöbeti geçirebilir. Onun dediğini yapmaktan başka çareniz kalmayabilir. Büyüdüğünde

de pek bir şey değişmez. Onu kısıtlamaya, sınırlandırmaya veya ona kurallar koymaya kalkışmak hiçbir işe yaramaz. Çünkü o, bağımsız olmayı ve kendi kurallarıyla oynamayı sever.

Koç burcu, ilk olana başlama enerjisiyle girişimci, aktif ve saf bir çocuktur. Yöneticisi kırmızı gezegen Mars'ın doğasına uygun davranır, öfkelenir, mücadele savaşına girer. O "an"da yaşamayı bilerek geçmiş ve geleceğin ağırlığından uzakta durmayı başarabilir. Asla pes etmeyerek yenilgiyi kabul etmez. Koç burcunda konumlanmış gezegenler, enerjilerini hep önde ve egemen olmaya yönelik çalıştırırlar. Örneğin, Koç burcu olan Leonardo da Vinci'nin 5. evini Koç burcu keser. O sadece resim sanatının ustalarından biri değil aynı zamanda anatomik araştırmalarda sanatını kullanarak yeni buluşlara öncülük etmiş bir dehadır. Başka bir örnek verecek olursak, eğer 6. evi Koç burcu kesiyorsa kişi çalışma hayatında ön planda olmak isteyecek, otoritenin buyruklarına uymak istemeyecektir. Kendi başına çalışacağı işler onun için daha uygun olacaktır. Veya 2. evi kesiyorsa, kişi maddi konularda riske kolayca girebilir veya maddenin verdiği güven duygusu için mücadele edebilir. Koç burcunun kestiği ev konularında otoriteye uymada istemsiz ve sabırsız olabiliriz. Kişi, ilgili evin konularında bir an önce arzuladığı şeyi yapma isteğiyle plansız hareket edebilir ve zamanın olgunlaştırma gücünü es geçebilir.

Doğum haritamızda Koç burcunun dokunduğu yerde, kendimizi mitoslardaki kahramanlar gibi hissederiz. Kahraman cesaretlidir çünkü evini, ailesini, yurdunu terkederek bilinmeyene doğru yol almıştır. Koç'un nüfuz ettiği yer, kendi "ben"imize yaptığımız yolculukla anılacaktır. Burcun doğum haritasındaki konumu kahraman gibi bağımsız ve cesaretli olma deneyimiyle karşı karşıya kaldığımız yeri anlatır. Eğer buradaki dersimizi

verebilirsek, her kahraman gibi evimize geri döndüğümüzde yaşadığımız büyük uyanış, yenilenme ve olgunlaşma olacaktır!

BOĞA BURCU

Acıyın bana. Alın bu mücevherleri benden. Çünkü bu taşlar ruhumu hasta etti ve yüreğimi katılaştırdı. Acıyın bana, alın bunları benden ve yeniden kendimle bütünleştirin beni.

Halil Cibran, Sözler

Boğa takımyıldızı bilinen en eski takımyıldızlarından biridir. Adı, MÖ 4000'lerde Güneş ile Boğa takımyıldızının buluştuğu tarımsal yılın başladığı zaman konmuştur. Bu yüzden Boğa burcu, baharın ilk güneşini simgeler. Antik dünyada Babilliler ve Sümerler, Boğa burcunu ışığın sembolü, yeryüzünü gençleştiren olarak tanımlamışlardır. MÖ 4000-2000 arasında Boğa Çağı olarak geçen dönem aynı kalitede yaşanmıştır. Bu devirde boğa evcilleştirilmiş, Fırat-Dicle ve Nil havzalarında yapılan ziraat, insanlığın tarım toplumuna geçişinde etkili olmuştur. Ayrıca köy ve şehirler kurularak yerleşik hayata geçilmiş, güven unsuru ön plana çıkmıştır.

Boğa semboliği neredeyse tüm kültürlerde üreme ve verimlilik sembolü olmuştur. Biz her ne kadar Boğa burcunun bedende boğazı yönettiğini düşünsek de Mısırlılara göre Boğa burcu genital bölgeyi yönetmekteydi. MÖ 4000-3500 yıllarından kalma tapınakların duvarlarının dişi cinsel organlarını çağrıştırır şekilde oval olması, boğa tanrı ve inek tanrıçanın önde gelen verimlilik

Resim 51. "Gılgamış ve Enkidu Gök Boğası'nı katlederken" Joanna Richards

simgeleri olduğu görüşünü güçlendirmektedir.[1]

Mitolojide Boğa'nın konu alındığı söylenceler genelde aşk ve yeniden doğuş konuları etrafında döner. İlk olarak Babil mitolojisinde geçen Gök Boğası'nın söylencesini inceleyelim: Babil'de Boğa takımyıldızı *Göğün Koca Boğası*, yani *Gugalanna*[2] olarak geçmektedir.

Ünlü kahraman Gılgamış, aşk ve savaş tanrıçası İştar'ın birlikte olma isteğini reddeder. İştar bunu hazmedemez ve Gılgamış'ı öldürür. Öcünü almak niyetiyle babası Anu'dan Göklerin Boğası'nı ona vermesini ister. Babası boğayı geri verirse ülkede

[1] Campbell, Joseph, *Doğu Mitolojisi: Tanrının Maskeleri*, s. 44.
[2] Gugalanna, yeraltı tanrıçası Ereşkigal'in ilk kocasıdır.

kıtlık süreceğini söylese de kızının ısrarına dayanamayarak Göklerin Boğası'nı İştar'a verir. Tanrıça İştar boğayı sağlam surlu Uruk kentine doğru sürer. Gılgamış en yakın dostu Enkidu'nun yardımına koşar ve Göklerin Boğası'nı boynuzlarından yakalar. Kılıcını saplayarak boğayı öldürür. Gök Boğası öldükten sonra yeraltında bir cenaze düzenlenir. Tanrıça İştar, çok tehlikeli olduğunu bildiği halde bu törene katılır.

Söylenceyi analiz ettiğimizde, Boğa burcuna yüklenen birçok özelliğin açıklığa kavuştuğunu görürüz. Boğanın öldürülme sahnesinde Gök Boğası, gök yerine yer tarafında yer alıyor. Gök her zaman ulvi gücü gösterirken, yer dünyevi gücü göstermektedir. İnsanı aşağı çeken eğilimler, toprağın gücü yani maddi tutkulardır. Boğa burcu insanı da aynı şekilde yere doğru çekildiğini hisseder. Bu nedenle sürekli maddi güven duygusunu sağlamak için çalışır. Venüs'ü temsil eden aşk tanrıçası İştar'ın, Gılgamış'ı elde edemeyince gönderdiği Gök Boğası'ysa, Venüs'ün Boğa burcunu yönetmesini destekler. Venüs Boğa burcunda olduğunda kişi, tıpkı İştar gibi ilişkide sahip olma arzusuyla tutuşur.

Boğa insanı neden diğerine sahip olmak ister? İnsanın kendisini sahip olduğu şeylere bırakması aslında bir rahatlık arayışıdır. Çünkü kişi sahip olduğu şeyleri tanır ve onlarla beraberken rahattır, onlara sıkıca tutunabilir. "Sahip olmak" güdüsünün etkisindeki bir kimse, beğendiği ya da hayran olduğu insanlara da sahip olmak ister. Böyle kişiler sevdikleri ve beğendikleri insanın yakınında ve onunla beraber olmakla yetinmedikleri için, aynı kişiye "sahip olmak" isteyen diğer insanları kıskanırlar.[3] Boğa insanının eşini sahiplenmesi ve onu delice kıskanması bundandır. Peki Boğa insanı gerçekten sevgiye (Venüs) bu bakış açısıyla sahip olabilir mi? Hayır! Çünkü sevgi maddesel bir şey olmadığı

[3] Fromm, Erich, *Sahip olmak Ya Da Olmak*, İstanbul, 1982, s.177-178.

için, onu alıp saklamak ve ona sahip olmak mümkün değildir. Boğa, bir şeyi sevebilmek ya da tadına varabilmek için önce ona sahip olması gerektiği anlayışını geride bırakmalıdır. Bunun için, güzel bir çiçeği kökünden koparark onu elde etmenin çiçeği öldürmeye neden olduğunu görmesi gerekir.

Boğayla ilgili diğer söylenceler Zeus'un aşk kaçamaklarıyla ilgilidir: Bunlardan ilki, Zeus ile İo arasında geçer. Zeus, İo'yu görünce aşık olur. Hera bunu öğrenince, Zeus İo'yu hızlıca beyaz bir inek haline dönüştürür. Hera bu durumdan şüphelenir ve Zeus'tan ineği kendisine armağan etmesini ister. İneği alınca da başına yüz gözlü Argos'u bekçi olarak koyar. Zeus, aşığını kurtarmak için harekete geçer ve ulağı haberci tanrı Hermes'ten İo'yu kurtarmasını ister. Hermes her zamanki kurnazlığı ile Argos'u öldürmenin bir yolunu bulur. Ama Hera yine işe karışır, bu sefer İo'nun başına at sineği takar. İo, at sineğinin takibinde ülkeler dolaşır. Geçeceği ilk denize İonia, boğaza da İnek geçidi anlamına gelen Bosporos (Boğaziçi) adı verilecektir. Bu zorlu yolculuktan Sonra Mısır'a varan İo, Zeus'un oğlu Epaphos'u doğurur. Yunanlılar, Epaphos adının *dokunma, üstüne el değdirme* anlamına geldiğini ileri sürerler. Bu isim, ilişkilerde tensel ve fiziksel yakınlığı oldukça önemseyen, duyusal yetisi gelişmiş Boğa burcu için yerinde bir anlam taşır. Özellikle Venüs Boğa burcunda olduğunda kişi cinsel tutku ile sevgiyi birbirine karıştırabilir.

Bir diğer mitos Zeus ile Europa arasında yaşanan bir aşk anlatısıdır. Zeus, gökten yeryüzünü gözetlerken, arkadaşları ile çiçek toplayan güzel Europa'ya tutulur. Hera'dan korktuğu için boğa kılığına girerek Europa'nın yanında biter. O kadar güzel ve çekici bir boğa olur ki kızlar etrafını sarar. Sanki Europa'nın sırtına binmesini ister gibi eğilir. Europa, boğaya dönüşen Zeus'un

Resim 52. "Zeus ve Europa"
Fransa Antik Arles Müzesinden bir mozaik, 2 yy.

sırtına biner. Zeus öteki kızların sırtına binmesine izin vermeden denize dalar. Europa dalgaların arasında ilerlerken, düşmemek için boğanın boynuzlarına tutunur. Girit adasına vardıklarında Europa'ya kendisinin tanrıların tanrısı Zeus olduğunu söyler ve güzel kızla birleşir. Girit Kralı Minos bu birleşmeden doğmuştur.

Boğa burcunu daha net analiz edebileceğimiz mitos Kral Minos ile ilgilidir. Europa'nın oğlu kral Minos, üç kardeşiyle taht yarışına girer. Tahtın ilâhî adalet ile kendisinde olduğunu ileri sürer. Poseidon'a bir işaret olarak denizden bir boğa çıkarması için dua eder ve gönderilecek hayvanı kurban edeceğine söz verir. Poseidon, Minos'un dualarını karşılıksız bırakmaz ve beyaz bir boğa gönderir. Fakat boğa o kadar heybetli ve güçlüdür ki, Minos bu hayvanı kurban etmeye kıyamaz. Onu sürüsüne katar

ve Poseidon'a başka bir beyaz boğa kurban eder. Poseidon verdiği sözü tutmayan krala kızar ve boğayı kudurtur, boğa nefes aldıkça burnundan alevler çıkar, her tarafı yakıp yıkarak ölüm saçar. Poseidon bununla da kalmaz; Minos'un karısı Pasiphae'yi boğaya aşık eder. Bu aşkın sonucunda yarı insan yarı boğa Minotauros doğar. Girit kralı Minos, Minotauros'u saklamak için ünlü mimar Daidalos'a içine giren kimsenin çıkamayacağı bir labirent yaptırır. Bu yaratığa yılda bir, öldürülen oğlunun kanına karşılık Atina'dan fidye olarak aldığı yedi bakire ile yedi erkeği yem olarak verir. O yıl, Atina'dan Girit'e gitmek üzere olan gemiye kahraman Theseus katılır. Minos'un kızı Ariadne, Theseus'u görünce aşık olur ve ona labirentten çıkabilmesi için ip verir. Theseus, Minotauros'u öldürdükten sonra Ariadne'nin verdiği ip ile yolunu bularak labirentten çıkar. Ardından Girit kralı olarak Minos krallığını elde eder.

Söylencede Minos ve Minotauros Boğa burcu sembolüdür. Boğa burcunun kendine olan güveninin, *sahip olmak* edimiyle perçinleşmesi kral Minos'un davranışlarında da görülür. Minos, Poseidon'a kurban etmeye söz verdiği boğayı sürüsüne katarak gücüne güç katmak istemiştir. Maddi ve manevi kazanımı için her türlü hileye başvurmaktan çekinmez. Joseph Campbell, Minos ve Minotaurus'u tiran ve canavar olarak ele alarak şöyle değerlendiyor:

Tiran-canavar figürü dünya mitolojileri, halk gelenekleri, efsaneleri, hatta kabuslarınca bilinmektedir ve özellikleri temelde her yerde aynıdır. Genel çıkarın toplayıcısıdır o. "Benim ve benimkini"nin hırslı haklarına hevesli olan canavardır. Yol açtığı yıkım, mitoloji ve peri masalında, onun egemenlik alanı boyunca evrensel olarak anlatılmaktadır. Bu alan; evinden, işkence çeken ruhundan ya da arkadaşlığı ve desteğinin dokunuşuyla etkilediği

yaşamlar olabilir, ya da uygarlığın sınırlarına kadar uzanabilir. Tiranın şişirilmiş egosu, işleri ne kadar başarılı giderse gitsin kendisine ve dünyasına bir lanettir.[4]

Kral Minos'un laneti Minotauros'tur. Minos'un maddiyata değer vermesi ve haris davranışı, bir canavarın ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu olay bize, Boğa burcunun iki problemli yönünü gösterir; biri açgözlülüğü diğeriyse maddeye olan bağlılığıdır. Boğa'nın sahip olmak güdüsünün uzantısı açgözlülüktür. Gelişimsel hedefi karşıt burcu Akrep gibi derinlikleriyle bağlantı kurarak, maddeyle kurduğu ilişkiyi yeniden yapılandırmak olmalıdır. Fakat Boğa burcunun bırakmada isteksiz olması ve değişikliklere kapalı olması, ilerlemesi önünde en büyük engeldir.

Tiran sözcüğü eskiden hükümdar anlamına gelirken sonraları zorba anlamına dönüşmüştür. Bu anlamda, Boğa burcu olan Hitler, Saddam Hüseyin gibi diktatörler burcun karanlık yüzünü yaşatmışlardır. Bitmek bilmeyen dünyevi iştahlarıyla diğerlerinin hakkını gasp ederek büyük bir kararlılıkla yollarında ilerlemişlerdir.

Söylenceyi Minos'un karısı Pasiphane yönünden ele aldığımızda, Boğa burcunun farklı yönleriyle karşılaşırız: Pasiphane'nin boğaya duyduğu aşk, Boğa burcunun tensel düşkünlüğü ve kontrol edemediği şehvet duygularını ifade eder. Kızı Ariadne'nin[5] kahraman Theseus'a bir ip vererek labirentten kurtulmasını sağlamasıysa ayrı bir değerlendirme konusudur. İnsanların yarattığı ilk anıtların çoğunda labirent imgesine rastlanır.

---

[4] Campbell, Joseph, *Kahramanın Sonsuz Yolculuğu*, s. 26.

[5] Ariadne'nin Boğa mitinde adının geçmesi ve başka anlatılarında "Ariadne Aphrodite" olarak anılması, Venüs Boğa semboliklerinin buluşmasının bir başka örneğidir.

Labirent, insanın karışık duygu ve motivasyonlarını simgeler. Bir alanın dışından içine doğru dolaylı olarak yön veren bu yolun çıkışı zor ama mümkündür. Boğa burcu karmaşayı sevmeyen bir burçtur. Labirentten çıkabilmesi, onun karmaşayı basitleştirebildiğini gösterir.

Boğa'nın karşıt burcu karmaşayla beslenen Akrep'tir. Hatırlarsanız Boğa'nın yöneticisi Venüs'ü temsil eden Babilli tanrıça İştar, Gök Boğası'nın cenazesi için yeraltına (Akrep) inmişti. Boğa-Akrep aksı hem mitolojide hem de dinî motiflerde karşımıza çıkar. Bununla ilgili mit Zagreus'un söylencesinde geçer. Yeraltı kraliçesi Persephone ve Zeus'tan olma Zagreus kıskanç Hera'dan kurtulamaz. Hera'nın üzerine saldırttığı Titanlardan kurtulmak için boğa biçimine girer. Fakat yine de Titanlar onu öldürüp yerler. Geriye her nasılsa Zagreus'un yüreği kalır. Kurtulan yüreği sayesinde Zagreus, kafatasında boynuzlar bulunan bir insan şeklinde yeniden dirilir. Buna eşdeğer olarak Zagreus, *iki kere doğan* anlamına gelen, Akrep burcu sembolü Dionysos ile bir tutulur. Bu, Boğa burcunun yaşaması gereken dönüşüme işaret eder. Peki bu dönüşüm, bir şey iyi de olsa kötü de olsa onu elinde sımsıkı tutmaya devam eden Boğa burcu için nasıl gerçekleşecektir? "Asla vazgeçemem" dediği her neyse, onları bırakmak zorunda kalacağı yaşam dersleriyle karşılaşmasıyla dönüşümü mümkün olacaktır.

Boğa-Akrep aksı, Boğa burcunun fiziksel olana düşkünlüğü ve varlıkları göründükleri gibi algılaması ile Akrep burcunun derin mahremiyet arzusu ve varlıkları kompleks olarak değerlendirmesi karşıtlığını doğurur. Yükseleni Akrep, Güneş'i Boğa burcunda olan Freud, bu özellikleri çok iyi bir şekilde harmanlamış, ruhun derinliklerinin sırrına erişip bunu insanlığın hizmetine sunmuştur. Fakat bir Boğa olarak da keşfettiği psikolojik kavramları

birer din gibi savunmuş (özellikle cinselliğe verdiği önemde aşırıya kaçmıştır) diğer fikirleri elinin tersiyle itmiştir.

Madde ile ilişkiyi şekillendirerek, materyalizm ile ilgili felsefi görüşü ortaya atan Karl Marx'ın ise Güneş, Ay ve Venüs'ü Boğa burcunda olup, Jüpiter ve Satürn ile açı yapmaktadır. Marx, insanın maddeyle olan ilişkisini yeniden tanımlamıştır. İnsanın para ve zenginlik karşılığında yaşamından ve insanlığından verdiğini söylemiştir. Ona göre kişi ne kadar az şeye sahipse o kadar çok şeye sahiptir. Marx'ın yaşadığı çağın anlayışlarına karşı geliştirdiği felsefe aslında Boğa burcu sorunsalıdır.

Boğa sembolü, Perslerin kabul ettiği Mithra dininde de geçer. Mithra ışık ve hak tanrısıdır. Rivayete göre Mithra boğayı rametmiş, sonra da kurban etmiştir. Bütün canlı varlıklar bu boğanın kanından doğmadır.[6] Resimde Mithra kutsal boğayı kurban ederken tasvir edilmiştir. Boğanın yanında bir yılan vardır. Yılan, derisini değiştiren bir hayvan olarak, yenilenen yaşam ilkesini temsil eder. Ay tanrıçalarından Hekate'nin sembollerinden köpek, kesilen yerden etin ilk parçasını yer.

Kutsal boğanın kurban edilmesi, astrolojik olarak Ay'ın Boğa'da yücelmesine uygun mitolojik bir gösterimdir. Boğa ve Akrep simgelerine bir gönderme vardır. Akrep boğanın husyelerini kavramıştır. Bu, ölümün zaferini gösterir. Ölüm var olmanın karşıtıdır. Herkes ölümden korkar fakat Boğa burcunun ölümden korkmasının asıl nedeni sahip olduğu bedeni, mülkü yitirmekten dolayıdır. Ancak kişi, sahip olmak tutkusundan arındığında ölümden korkmaz, çünkü ölümle yitirilecek bir şey kalmamıştır.

---

[6] Challaye, Felicien, *Dinler Tarihi*, s. 106.

Resim 53. Mithra, kutsal boğayı kurban ederken

Boğanın ölüm ile bağlantısı Mısır mitolojisinde de görülür. Mısırlılar Boğa takımyıldızını, yeraltı dünyasına hakim olan tanrı Osiris[7] olarak tanımlamışlardır. Mısırlıların en önemli tanrıçalarından biri aşk tanrıçası Hathor'un, kutsal hayvanı inektir. Samanyolu galaksisini temsil eden Hathor, bazı figürlerinde memelerinden süt akan bir inek olarak resmedilmiştir. Dünya tanrıça Hathor'un ayakları altında durur[8], karnında ise yıldızlar parlar. Hathor "Horus'un evi" anlamındadır. Profesör Frankfort'a göre

[7] Osiris Mısır tarihinde en çok tapınılan tanrılardan biridir. Aynı za-manda "Apis Öküzü" ile özdeşleştirilmiştir. Tanrının ruhunu taşıdığına inanılan "Apis Öküzü" adı verilen hayvan, yirmi beş yılda bir kesilir ve mumyalanarak gömülürdü. Boynuzları arasında bir Güneş ve bir Ay diski taşıyan Apis Öküzü, ölüm ve yeniden doğum tanrısı olarak da kabul edilmiştir.

[8] Dünyanın yuvarlak olduğu bilinmediği devirlerde "Dünya öküzün boynuzları üzerindedir" denirdi. Dünyanın öküzün boynuzları arasında olması öküzün çekim alanında olduğu anlamını taşırdı.

Mısırcada "ev", "kent", "ülke" annenin yerini tutan simgelerdir. Yani "Horus'un evi", inek tanrıça Hathor, yalnızca evrenin değil, Mısır'ın, sarayın, yaşayan firavunun annesinin de düzenleyici gücüdür.[9] Ay'ın Boğa burcunda yücelmesinin güzel bir ifadesi "Horus'un evi"dir. Açılımı; kişinin kendi bedeninde, evinde veya ülkesinde köklü bir güvenlik duygusu hissetmesidir. Ay Boğa burcunda olduğunda, kişi ailesine, özellikle annesine bağımlı özellikler geliştirir. Bir yorumda anne, çocuğun her ihtiyacında yanında olarak çocuğun arzuladığı güvenlik duygusunu vermiştir. Çocuk bu duygudan vazgeçemez, bu nedenle de ailesinden kolay kolay kopamaz. Başka bir değerlendirmede çocuk annesinin ilgi ve alakasından yoksun yetişmiştir.

Boğa burcu insanı, bir çiftçinin ektiği tohumların yeşermesini beklemesi gibi sevgi ve bağlılıkla sabrederek bekler. Her türlü zorluk karşısında büyük bir dirayet ve kararlılık gösterir. Kararlı yapısı inatçılığa kadar varabilir. Etrafına yaydığı güven hissiyle sizi de sarar. Sizinle olmaya bir kere karar vermişse size yürekten bağlanacaktır. Ancak onun temel doyum ihtiyaçları olan tensel ve maddi olanı sağlayamadığınız zaman, Boğa'nın yanınızda kalmayacağını bilmelisiniz. Cinsel doyum Boğa için çok önemlidir ve libidosu oldukça yüksektir.

Beş duyusunu en iyi şekilde kullanmayı bilen Boğa, dünyadaki tüm güzellikleri izlemekten keyif alır. Damak tadını her şeyin önünde tutar çünkü bu dünyanın nimetlerinin her lokmasının lezzetini bilmek ister. Ihlamur ağacı önünde durur çünkü ağacın mis kokusuyla mest olmuştur. Senfoniyi gözlerini kapatmış bir şekilde takip ederken müziğin tınısında kendini kaybetmiştir çünkü tek dileği her notanın güzelliğini duyumsamaktır. Kadife kumaşın dokusunu elleriyle hissetmekten hoşlanır. Bir Boğa tüm

[9] Campbell, Joseph, *Doğu Mitolojisi: Tanrının Maskeleri*, s. 59.

duyulara hakimdir. Keyif ve zevkle somut olanı üretmedeki yeteneği, sanatla olan uğraşısında da görülür. Enerjisini güzel olan şeyi yaratmaya yönlendirecektir. Ne de olsa Boğa burcu Venüs yönetimindedir. Boğa'nın duyum fonksiyonlarını çok iyi kullanması, salt gerçekliğe ve nesnelliğe sahip olmasından ötürüdür. İyi cins şarap, güzel kadınlar veya adamlar, diğer olgularının somut ve estetik taraflarını görür.

Bunları söylemişken yine akla bir soru geliyor: "Her şey göründüğü kadar mıdır?" Toprak elementi Boğa burcunun handikapı budur. Boğa burcu tanıdığıma ortak bir iş oluşturmamızla ilgili bir iş planından bahsediyordum. Merkür'ü Yengeç'te biri olarak anlatımım oldukça hayali olsa da, Boğa tanıdığım tüm anlattıklarıma şöyle karşılık vermişti: "Tam olarak kafamda oturmadı. Bunları bana yazıp mail atman mümkün mü?" Karşımdakinin bir Boğa olduğunu bildikten sonra ona tekrar anlatmaya çalışmadan kısaca "tamam" dedim. Çünkü görmek istiyordu. Havada kalan düşünceler kağıda dökülürse somutlaşacak ve o da anlayabilecekti. Bu durum, Boğa insanının hayal dünyasına girme yetisinin zayıf olduğu gösterir. Fakat o, gerçekçi tutumuyla bir hayalperestten daha verimli geri dönüşler alacaktır. Boğa burcu kendisine önerilen teklifi gerçekçi bir şekilde değerlendirecek, artı ve eksileri bir kenara yazacak ve ancak kazanımı olacağını düşünürse işe girişecektir. Risk onun kelimesi değildir. Ayaklarını yere sağlam basmayı sever. Bu kişi her gün evinden işine aynı yoldan gitmeyi düstur edinen birine benzer. Yeni yol bilinmezdir. Farklı yollar ateş burçları içindir. Boğa, alışkanlıklarına son derece düşkündür. Örneğin, her sabah kahvaltısını belirli bir saatte yapmaya alışmıştır. Bu olayı değiştirecek herhangi bir durum söz konusu olduğunda alışkanlığına sanki bir emtia gibi sarıldığından dolayı, onun değişmesiyle güvenliğinin tehlikeye düşeceğini sanır.

Eylemsizliği seven Boğa, tembel olmaya meyillidir, bir işe başlamakta zorluk çeker. Bunun için başlama anını sürekli erteler. Ama bir kere başladı mı sonuna kadar gidebilecek enerjiyi içinde saklar, kararlı ve dirençli bir savaşçı olur. Aynı şekilde öfkesini de içinde biriktirir. Hemen tepki vermez. Boğa insanının davranışlarından ne hissetiğini anlamanız kolay olmaz. Çünkü boğa gibi ayrık gözleri iç dünyasının ipuçlarını vermez. Eğer bir kişinin yüzünden iç dünyasını okumak isterseniz Yengeç burcunun yüzüne bakın, içindekileri saklamada oldukça başarısızdır; Boğa ise ketumdur. Sakin ve ağır konuşurken hiç acelesi yok gibidir. Bu rahatlığıyla ateş burçlarını sinirlendirebilir ama o hazmetmeyi sever. Her şeyi hazmederek bünyesine katmakta üstüne yoktur.

Doğal olan herşeye tutkun olan Boğa, bu dünyanın tüm güzelliklerinin farkındadır. Kuşların huzur veren sesi eşliğinde hamakta sallandığınızı ve orada olmanın müthiş keyfini yaşadığınızı hayal edin. Yaşamın somut varlığını hissetmek isteyen Boğa burcu insanı için bu anı yakalamak hiç de zor değildir. Sadelik, doğallık ve dünyevi olmanın verdiği keyfi sonuna kadar hisseden Boğa, o anda olmaktan kelimenin tam anlamıyla memnundur.

Resim 54. Castor ve Pollux" Nicolas Poussin

İKİZLER BURCU

Herkes kendine benzeyeni değil, tam karşıtını arar, Nasıl ki kuru ıslağı, soğuk sıcağı, acı tatlıyı, keskin körü, boş doluyu, dolu boşu ister; çünkü her şey kendi karşıtıyla beslenir.

Platon, Şölen

Değişken ruh hali ve yerinde duramayan tavırlarından ötürü kendini bile tanımakta zorluk çeken İkizler burcu insanı, gündelik yaşamın maskelerinden hangisini takacağına karar vermekte zorluk çekebilir. İkizler polariteyi simgeler; o halde dualitenin mitolojisini inceleyelim.

İkizler takımyıldızın en parlak iki yıldızı Castor ve Pollux'tur. Yunan mitolojisinde, *Zeus'un delikanlıları* anlamına gelen *Dioskur* olarak bilinirler. Zeus, Sparta kralının karısı Leda ile kuğu kılığına girerek beraber olur. Leda, Zeus ile birlikte olmadan önce kocasıyla da birleşmiştir. Leda'nın yumurtladığı iki yumurtanın birinden, kocasından olma Castor ve Klytaimnestra, diğerinden Zeus'tan olma Pollux ve Helena doğmuştur. Bu nedenle Castor ölümlü, Pollux ise ölümsüzdür. Bir gün Dioskurlar, iki kızı kendilerine eş olmaları için kaçırırlar. Fakat kızların nişanlıları Dioskurların peşine takılır. Aralarında çıkan kavgada Castor ölür. Bu ölüm, ikiziyle sürekli beraber olan Pollux'u çok üzer ve kendi ölümü için tanrılara yalvarır. Zeus ona acıyarak ölümsüzlüğü paylaşmalarına izin verir. Artık iki kardeş de yaşayacaktır

ama aynı anda aynı yerde olmalarına imkan yoktur. Castor yerde ölümlü hayatı yaşarken Pollux Olympos'ta, Pollux yerdeyken Castor Olympos'ta olacaktır.

İkizler burcunun tavırları tıpkı bir ilâhî Pollux ve ölümlü Castor gibi sürekli değişir. İki kardeş beraber zaman geçiremezler. Zaten İkizler burcunun yaşadığı çelişki de budur. O, kim olduğunu bilemez; ilâhî bir varlık olmak ile yeryüzünün geçiciliği ve fâniliği arasında mekik dokuyarak zamanını huzursuz bir şekilde geçirir. Yaşamı boyunca iki ruh arasında köprü kurmaya ve onları bağdaştırmaya çalışır. İki dünya birbirini anlamasa da o ikisine de şiddetle ihtiyaç duyar. Özgür tavırlarının arkasında ölümsüzlüğün tadını almış bir ölümlü vardır. O yüzden kabına sığmaz.

Buna benzer bir ikiliği, Yunan mitolojisindeki bir diğer ikizler olan Zethos ve Amphion'da görürüz. Dağa bırakılan ikizler çobanlar tarafından yetiştirilir. Zaman sonra Amphion ve Zethos, Thebes şehrini kurarlar. Amphion büyülü lirini çalarak Thebes duvarlarını örerken, savaşçı Zethos avcılıkla uğraşır. Buradaki dualite, sanatçı Amphion ile savaşcı doğasıyla Zethos arasındadır. İkizler, sanatçı ruhu taşırken nasıl olur da ruhunu fânilikle sınırlandırabilir?

İkizler'in yaşadığı sınır ve sınırsızlık sorunu, Yunan mitolojisindeki Ölüm ve Uyku ikiz kardeşlerini akla getiriyor. Bu ikizler Hypnos ve Thanatos'tur. Nyks (Gece) tek başına, Hypnos (Uyku) ile Thanatos (Ölüm) tanrılarını yaratmıştır. Bu tanrılar Hades'in karanlık diyarında, yedi kat dipte otururlar. Birbirinden ayrılmayan kardeşler yeryüzüne çıktıklarında, güneş ışınlarının üzerine gelmediği bir bulut etraflarını sarar. Hesiodos bu ikizler ile ilgili, *Theogonia* adlı eserinde şu satırlara yer verir:

Orada oturur Gece 'nin çocukları,
Uyku'yla Ölüm, o korkunç tanrılar.
Güneş onlara hiç çevirmez ışınlarını
Ne göklere çıkarken, ne inerken,
Biri dolaşır sırtında toprağın ve denizin
Tatlı bir huzur götürerek insanlara,
Ötekinin demirdendir yüreği, tunçtandır canı. [1]

Uyumamak sadece fiziksel yorgunluğu yenmek değil, aynı zamanda bir tinsellik kazanmak demektir. Örneğin kahraman Gılgamış, Utnapiştim'in yanına vardığında ölümsüzlüğü elde edebilmesi için altı gün altı gece uyumaması gerektiğini öğrenir. Fakat o bunu başaramayarak ölümsüzlük şansını kaçırır. Uyku bir rüyadır, ölüm ise fâniliğin bir gerçeğidir. Birisi "sınırsızsın" der, diğeri "buraya kadar, bitti!" der. Uyku halindeyken sürrealist sanatçılara taş çıkartacak hayaller yaratırız. Çünkü düş sanatta sınır tanımaz, ama ölüm soğuktur, düşlerin de sonudur. İkiz tanrılar, İkizlerin sınırlarını kabul etmede ne kadar zorluk çektiğini ifade eder. Onun daldan dala konan halleri hep bu doğasının ürünüdür. İkizler'in uzlaşmaz doğası mitoslarda böyle yer bulur.

Uzlaşamayan ikizlerden bahsetmişken, Roma mitolojisindeki ünlü ikizler Romalus ve Remus'un anlatısına da değinmek gerekir: Söylencede kral Amulius, kızı evlenip tahtına mirasçı olacak çocuğu doğurmasın diye kızını rahibe yapar. Buna rağmen kız hamile kalır ve ikiz oğulları Romulus ve Remus'u doğurur. Çocuklarının babasının savaşçı tanrı Mars olduğu iddiası bile ne kendisini ne de çocuklarını kurtarır. Kral Amulius bebeklerin Tibet ırmağında boğulmalarını emreder. İkizleri taşkın suların

[1] Hesiodos, Erhat, Azra; Eyüboğlu, Sabahattin (Çev.), *Hesiodos Eseri ve Kaynakları*, s. 130.

kenarına bırakır. Sel suları çekilince ikizleri taşıyan sepet kuru toprağa oturur. Kralın çobanı olanları görür ve ikizleri gençlik çağlarına kadar büyütür. Çocuklar iyi, güçlü, cesur gençler oldukları kadar okumada da iyidirler. Zamanlarının çoğunu çiftçilik ve avcılıkla geçirirler. Soyguncuları saldırarak ve bu akılarda elde ettiklerini çoban arkadaşlarıyla paylaşarak çevreye ün salarlar.[2] Zaman sonra, Romulus ve Remus kardeşler boğulmaya karar verildikleri yerde bir kent kurmaya karar verirler. Aynı yaşta olduklarından kenti kimin yöneteceği konusunda anlaşamazlar. Yanıtı tanrılarda aramaya karar verirler. Krallık işareti için Aventinus tepesine çıkarlar fakat ilk işaret aralarında kavgaya neden olur. Romulus, Remus'u öldürür ve yeni kentin kralı olur. Adından dolayı kente *Roma* ismini verir. Romulus, iyi yasalar yapıp halkı koruyan bir hükümdardır. Ama bir gün bir fırtına ile çöken karanlık, Romulus'u sarar ve kimse onu bir daha göremez olur. Ortadan esrarengiz bir şekilde kaybolmasından dolayı, askerler ve yurttaşlar onun tanrı olduğuna karar verirler. Belki de öyledir, çünkü bir rivayete göre o Mars'ın çocuğudur.

İkizler'in burcunun zıtları birleştirdiği, uzlaşıyı gerçekleştirdiği bir efsane vardır: Bu anlatı, Mısır mitolojisinde Horus ve Seth arasında geçer: İkisi arasındaki taht kavgası, ışık ve karanlık tanrısı arasındaki çekişmenin ürünüdür. Mücadele tam seksen yıl sürer. Akıl ve yazı tanrısı Thoth'un araya girmesi ile evrenin durağan dengesi sağlanır. İkiliği tekliğe dönüştürmek, ancak Merkür'ü temsil eden Thoth'un yaptığı gibi, iki şey arasında köprü kurmakla mümkün olabilir. İkizler, çok yönlü doğasını birleştirmekte zorluk çekse de etrafında algıladığı nesneler arasında bağ kurarak birleştirme yeteneğine sahiptir. Gözlemler, analiz eder,

[2] Rosenberg, Donna, *Dünya Mitolojisi*, Ankara, 2006, s. 185.

unsurları birleştirerek düşünür. Bunu kendi içinde de yapabilirse gerçek bir uzlaşmanın sembolü olabilir.

İkizler burcunun yönetici gezegeni Merkür'dür. Merkür'ün söylencesi merak duygusu ile doğan bebek, tanrıların habercisi Hermes'le ilgilidir. Merkür kısmında söylenceyi detaylı olarak ele aldıysak da olayı bir de İkizler burcu yönünden değerlendirmek gerekir. Hermes doğduktan bir gün sonra yürümeye başlayarak bulunduğu ortamdan uzaklaşır. İkizler bebeği de buna benzer davranır. Onu yerinde tutmak imkânsızdır, sürekli hareket halindedir. Hermes tanrılar içinde en hızlı hareket eden tanrıdır. İkizler'in aynı şekilde hem fiziken hem de zihinsel açıdan hızlı davranmada üstüne yoktur. Hız, huzursuz bir doğadan kaynaklanır. Bir yerde uzun süre durmadan sürekli yer değiştirme arzusunda olmak, bedenine sığmamaktır. İkizler arkadaşım, buna bir karavan alarak çözüm bulmuştu. Sürekli hareket halinde, aynı yerde uzun süre kalmayarak tabiatına uygun davranıyordu. İkizlerin hızı zihnine de hakimdir. Uzun süre bir şeyde dikkatini yoğunlaştıramaz. Maymun iştahlı olarak anılmasının sebebi budur. İkizler insanını sürekli meraklandırarak ve heyecanlandırarak sizi takip etmesini sağlayabilirsiniz. Konuşmalar tek düze ve sıkıcı bir havaya büründü mü, karşınızda hâlâ birisi vardır ama kesin aklı başka yerdedir.

Tekrar Hermes'in söylencesine dönelim: Yoluna devam eden Hermes, gördüğü kaplumbağayı öldürüp lir yapar. Bu, İkizler insanının ellerini kullanmak konusunda oldukça maharetli olduğunu ifade eder. Hünerini anlatması dışında lir, onun sanata olan ilgisiyle alâkalıdır. Bu yönüyle İkizler burcu insanı ruhanî[3]

[3] İkizler'in ruhanî yönünü, hava elementinin etimolojik incelemesi de gözler önüne serer. Latince tin ve ruh, Eski Yunanca rüzgâr sözcüğü ile aynı köktendir. Latince, eski Yunanca ve Arapça dillerinde ruha verilen ad, *hareketli rüzgâr, tinlerin dondurucu soluğu* anlamlarına gelir.

boyutu algılar. Dikkat edilecek olursa, anlatılarda geçen ikizlerden biri genelde sanatçı ruhludur. Fakat hava elementi bir burç olmasından dolayı sanata olan ilgisinde, entelektüel yatkınlığı ön plana çıkarır. O nedenle yazarlık İkizler burcunun tabiatına oldukça uygundur.

Hermes Apollon'un sürüsünden sığırları çalar. Hırsızlık olayına daha geniş bir perspektiften bakmak gerekir: Söz konusu olan şey, ahlâk ve etiğe uygun olmayan bir davranıştır. İkizler burcu aklı ile tüm ahlâk kurallarına karşı durur; eğer acıkmışsa yapması gereken şey çalmaktır, bunun için ahlâk kuralı gözetmez. Hatırlarsınız Hermes kurnaz bir şekilde davranarak Apollon'un, yaptığı hırsızlığı duymasını engellemiştir. Bu da oldukça zeki olan İkizler burcunun, olayı hızlı bir şekilde kendi çıkarlarına yönelik düzenleyebildiğinin mitolojik anlatımıdır.

Hermes, Apollon'a liri verirken karşılığında Apollon'un asasını alır. Hermes'in mal takası yapması İkizler burcunun ticarete yatkınlığını gösterir. Zeus, Hermes'in tüm bu özelliklerini göz önünde bulundurarak onu tanrıların habercisi olarak ilan eder. Hermes'in görevlerinden birisi bilgi taşımaktır. İkizler burcu Hermes gibi bilgiyi objektif bir şekilde aktarmalıdır. Bu noktada birçok gazetecinin İkizler burcu olmasına şaşırmamak gerekir.

İkizler burcu dili iyi kullanır. İlk insanlar çevresindeki sesleri taklit ederek ilkel bir dil oluşturmuşlardır. Belki de bu yüzden İkizler burcunun taklit yeteneği gelişmiştir. Çevresel nesneler ve durumlar anlamsal olarak bağlanır ve dilsel olarak kavranır. O nedenle dil sadece iletişimsel bir araç değildir. Dil ve düşüncenin gelişmesi içiçedir. İnsan dili ile düşünür. İkizler'in yönetici gezegeninin düşünme fonksiyonunu yöneten Merkür olması, dil ve düşünce arasındaki sıkı bağlantıyı anlatır. Hermes, olayları kendi çıkarına göre yönlendirmiştir. Jung da buna uygun düşecek

arketipsel eşleştirme yapmış ve Hermes'i hilebaz (trickster)[4] arketipiyle ifade etmiştir. Bu arketipi şöyle tanımlar:

Hilebaz, kurtarıcının bir öncüsüdür ve tıpkı onun gibi, Tanrı, insan ve hayvandır. Hem insanın altındadır hem de üstünde, en belirgin ve en önemli özelliği bilinçsizliğidir... Bu yüzden yoldaşları tarafından terk edilir. Kendi hakkında bir bütünlüğe sahip değildir ve iki eli birbiriyle dalaşabilir.[5]

Aslında Jung bu sözleriyle İkizler burcunun hedefi hakkında bilgi verir. Kendi hakkında tam bir bilgiye sahip olmayan İkizler kendini bir yönüyle tanımlar, ama ya diğer yönü? İkizler burcunun hedefi, aynı dölden çıkan ikizler gibi birliğe dönmek olmalıdır. Kabul etmek istemediği diğer yönü aslında onun gölgesidir.

Venüs gezegeninin gölge yönlerini anlatırken, Sümer mitolojisinde geçen iki kardeş, aşk tanrıçası İnanna ve kardeşi Ereşkigal'in öyküsüne değinmiştik. Fakat buradaki bakış açımız, kardeşlerin birbirinin gölgesi olmasıdır. Bunun yanında İnanna yeraltından iki cinsiyetsiz varlığın sunduğu hayat içeceği ve yiyeceğiyle kurtulmuştur. Cinsiyetsiz olmak, her iki cinsi içinde bulundurmak demektir. İkizler hem eril hem dişil bir burçtur, her iki cinse yakın mesafede durduğundan cinsel seçimlerinde karmaşa yaşayabilir. Aristophanes'in canlıların dualizmi ile ilgili ünlü mitinde, eski zamanlarda *androgynos* denilen, erkek ve dişinin bir olduğu üçüncü türün yaşadığından bahseder.

---

[4] *Trickster* terimi, olumlu ve olumsuz çok sayıda anlam yüklü olduğundan çevirisi zordur, tek bir sözcükle karşılanamaz; oyunbazlık, hilekârlık, çocuksuluk, alaycılık, dürtüsellik vb. sıfatlarla bezenmiştir. Kısmen eğlenceli kısmen de kötü olan kurnaz yönleriyle biçim değiştirme yetisi olan hayvansal ve tanrısal bir figürdür.

[5] Jung, C.G., *Dört Arketip*, İstanbul, 2013, s.129.

Olağanüstü güçlü ve cesur olan androjenler bir gün tanrılara saldırınca tanrılar tarafından cezalandırılmış ve ortadan ikiye bölünmüşlerdir. Böylece her yarı androjen, umutsuzca öbür yarısını aramaya başlamıştır. Karşılaştıklarında birbirlerine duydukları şefkat, güven ve sevgi olağanüstüdür. Tek istedikleri birbirlerinden hiç ayrılmamak, iki yerine tek olabilmektir. Psikolojik literatürde geçen androjen kişi cinsiyetinin baskın davranışlarını göstermez ve karşı cinsle ortak davranış özellikleri sergiler. İkizler burcu da androjen özellikler gösterecek potansiyeli içinde taşır.

İkizler, Peter Pan gibi büyümek istemeyen ebedî çocuktur. Tasasız, muzip ve özgür ruhlu Peter Pan, uçarak yer çekimine ve zamana meydan okumuştur. Gerçekten de İkizler insanı yaşı kaç olursa olsun etrafına neşe saçarak genç kalmayı başarabilir. Dan Kiley isimli psikanalist "Peter Pan Sendromu" diye bir kavram tanımlamıştır. Bu sendromu yaşayan kişi, sorumluluklarını kabul etmez ve yetişkin olmayı reddeder; tıpkı Peter Pan gibi varolmayan ülkeyi arayarak gerçek düzlemden kaçar. Bu durumda özgürlüğünden ödün vermeyen İkizler burcu erkeğinden bir aile babası yaratmak oldukça zordur. O daldan dala konan bir kelebektir, yaşamın tüm renklerini tatmak ister. İçinde yaşattığı çocukça neşeyle, tek derdi yaşamı yaşamaktır. Hâl böyle olunca, İkizler'in yüzeysel ve anı yaşayan tavırları karşısındaki insan için, özellikle o kişi bir su burcuysa, sıkıntı yaratabilir.

Peki zeki, uyanık, kurnaz ve akıl oyunları konusunda usta İkizler burcu, duygular ile başbaşa kalınca ne olur? Duygular, İkizler'in mantık çerçevesinde açıklayamayacağı kadar derin ve yoğundur. Duygularıyla yüzleşmesi gerektiğinde ve sıkıcı durumlarla karşılaştığında en iyi bildiği işi yapar, kaçar! Onun bağımsızlık çığlıkları bağlanma isteğinin karşıt yansımasını içerir. Değişken hâli, kararsız tutumuyla ne demek istediği çok net değildir. Ama içinde, bağlı olduğu element hava gibi gizli bir ruh

dünyasını barındırdığını düşünecek olursak, demek istediğinin yan anlamları, su yüzünde oluşan yağ tabakası gibi aşikârdır. Onu bir yere bağlamayı aklınızdan geçirmeyin. Bırakın özgürlük sarhoşluğu ile dolaşsın. Onun aklı kalbini arıyor, ama sorun şu ki onlar ne zaman ve nasıl buluşmuşlar hiç kimse bilmiyor!

Resim 55. Herkül Hydra'yı öldürüyor
Cornelis Cort, 1563

YENGEÇ

Doğamızın yardımcı güçlerini sadece mutlak bir terk edilmişlik ve yalnızlık halinde yaşarız... Çocuk olmak demek bağımsız olma yolunda yolunda evrimleşmek demektir. Bu da köklerimizden uzaklaşmayı gerektirir. Dolayısıyla terk edilme gerekli bir koşuldur.

C.G. Jung

Yengeç takımyıldızı, diğer takımyıldızlara göre daha az yer kaplamaz ama yıldızları diğerlerine oranla daha sönüktür. Hatta içinde en az yıldız bulunduran bu takımyıldız içindeki en çarpıcı gök cismi, bir yıldız değil bir bulutsudur. Belirsizliğinden dolayı *karanlık burç* ve *siyah ve gözü olmayan* olarak adlandırılmıştır.

Yengeç Çağı yaklaşık MÖ 8000-6000 yılları arasındaki dönemdir. Bu çağda ev ve barınma ile ilgili gelişmeler yaşanmıştır. Denizin yükselerek kara parçası kaybına neden olmasından dolayı insanlar daha yüksek yerlere göç etmek zorunda kalmıştır. Aynı zamanda Neolitik devrim, uygarlığın başlaması, domuz, keçi gibi hayvanların evcilleştirilmesi bu dönemde gerçekleşmiştir.

MÖ 2000 yıllarında, Mısırlılar Yengeç burcunu ölümsüzlüğün sembolü bok böceğiyle simgeleştirmişlerdi. Bok böcekleri dünyanın en değerli ekolojik işçilerindendir, son derece kusursuz

Resim 56. Mısır Bok böceği rölyefi

bir işleyişle, yeryüzündeki dışkıların toprağa taşınıp ortadan kaldırılmasında önemli bir rol oynarlar. Yani dönüşüme hizmet ederler. Bu yönüyle Güneş'le özdeşleştirilmişlerdir. Güneş de bok böceği[1] gibi kendi maddesinden çıkar ve değişip dönüşerek yeni bir güne doğar. Mısırlıların yeniden doğuş inancı bu düşünceden hareketle oluşmuştur. Bu inançtan ötürü bir ölü mumyalanırken, kalbini korumak için bedeninin bu kısmına "kalp bok böceği" adı verilen yeniden doğuşun simgesini koyuyorlardı.[2]

---

[1] Bok böcekleri tıpkı Güneş gibi yeniden doğar; toprak üstünde bulunan dışkıları yuvarlayarak top haline getirir. Daha sonra bu topu yeraltına iterek burada kendisine bir yuva oluşturur. Bu yuvada oluşan larva bir solucanken daha sonra pupa evresine girerek bir ölü gibi hareketsizleşir ve ardından bu kozadan yer yüzüne yeni bir bok böceği doğar.

[2] Gezgin, Deniz, *Hayvan Mitosları*, İstanbul, 2007, s. 61.

Böceğin döngüsü, simgesel olarak Yengeç burcunun deneyimlemesi gereken doğum, ölüm ve tekrar doğuş aşamalarını anlatır.

Yengeç insanının yeniden doğmak için kabuğunu değiştirme cesaretini göstermesi gerekir. Yengeç önce ölmeli ardından yeniden doğmalıdır. Doğum ve ölüm arasındaki bağlantı ilkel dönemlerde de kendini gösterir; MÖ 200.000-75.000 yıllarında gömülen Neandertal iskeletleri aynı rahimde uyuyormuş gibi gömülürdü.[3] Bu açıdan bakıldığında, Yengeç burcuyla ilişkili 4. evin bir yandan sonları simgelerken, diğer yandan başlangıçları simgelemesi daha bir anlam kazanır.

Babil'de Yengeç burcu, kaplumbağa olarak şekillendirilmiştir. Ayrıca bu takımyıldız, *ruhların insan bedenine girdiği yer* olarak tanımlanmıştır. Kaplumbağa ve yengeç bir bakıma benzer hayvanlardır. İkisi de ağır aksak hareket eder ve sert kabuğunun altında yaşam belirtisi göstermezler. Yengecin korktuğu anda donup kalması, yana ve geriye doğru olan hareketleri, eyleme geçmekten korkak halleri ile kaplumbağanın korku anında başını kabuğuna saklaması ve yavaş hareketleri benzerlik gösterir. Yengeç burcu insanı bu hayvanlar gibi tehlike anında ürker ve kabuğuna çekilir. Dolaylı hareketleri ile size ne anlattığını çok kolay anlayamazsınız. O ilk önce etrafını gözlemlemeyi tercih eder. Eğer güvende olduğuna kanaat getirirse hareket eder. Hareket ederken güvenli haline aldanmayın. Çünkü karanlık bir burç olmasından dolayı davranışlarının arkasını görmek zordur. Güvenli duruşunun arkasında korkak ve ürkek tabiatını saklar.

---

[3] Campbell, Joseph, *İlkel Mitoloji*, s. 75.

Resim 57. "Herakles, Hydra ve Yengeç", MÖ 5 yy, Louvre Müzesi, Paris

Yengeç'in hareketlerinin arkasındaki perdeyi aralamışken, hareket ettiğinde ortaya çıkan azimli ve kararlı doğasından bahsetmek gerekir ki ilgili söylence Yunan mitolojisinde geçer. Söylencede aynı zamanda Yengeç'in göklerde nasıl ölümsüz kılındığı anlatılır: Miken kralı Eurystheus, Herakles'e oniki görev verir. Yengeç'in dahil olduğu, ikinci görevdir. Herakles'in yapması gereken Lerna'ya gidip, orada bataklıkta yaşayan Hydra adlı dokuz başlı canavarı yok etmektir. Bu zor bir görevdir, çünkü canavarın başlarından birini kopardıkça yerine iki baş birden çıkmaktadır. Hera, Herakles'in ayağını ısırarak dikkatini dağıtması için Karkinos[4] adında bir yengeç gönderir. Yengeç görevini başarıyla tamamlar ama Herakles'in dikkatini dağıtamaz.

[4] Yunanca'da Karkinos "cancer" (kanser) anlamına geliyordu. Bundan yola çıkarak eşek sütünde kaynatılan bir tür böcek veya yengecin hijyen sağladığına inanılırdı. Yengeç kanser tedavisinde kullanılıyordu. Yengecin geri geri yürüyerek kıskaçlarıyla her şeye sıkıca tutunmasından ve birçok urun görünüm olarak yengece benzemesinden dolayı bu hayvan kanser hastalığıyla ilişkilendirilmiştir.

Kahraman Herakles, ayağındaki yengeci ezerek öldürür. Fakat Hera, yengeci cesur davranışından dolayı ödüllendirilip gökyüzünde ölümsüz kılar.

Tanrıçaların en güçlüsü büyük ana Hera, yengeci görevlendirir. Yengeç, Hera için sonuna kadar savaşsa da etkili olamaz. Bu duruma uyan astrolojik eşleşim Mars'ın Yengeç burcundaki konumudur. Mars Yengeç burcunda düşüktür. Kişi direkt ve açık davranmasa da istediği şey karşısında hırslı davranır. Aynı zamanda bu konumda kişi korkularının üzerine gitmede cesaret gösterebilir. Birçok riskli spor ile uğraşan sporcunun Mars'ı Yengeç burcundadır. Gezegenin burçtaki zayıflığı, kişiye o konunun üzerine eğilmesi için fırsat yaratır. Anlatıda Karkinos, Herakles için ne kadar küçük ve etkisiz olduğunu düşünmeden hareket etmiştir. Tabii bunun altında Yengeç'in aileye olan düşkünlüğü yatar. Yengeç, tüm enerjisini aile ile ilgili konulara harcayabilir. Söylencede yengeç Karkinos büyük ana Hera için sonuna kadar savaşmıştır. Sonrasında Hera, annenin çocuğunu kollaması gibi Yengeç'i semâya taşıyarak ölümsüzleştirmiştir.

Yengeç burcu insanı için "anne" veya "aile" kavramları oldukça önemlidir. Yetişkinliğinde bile aile konularıyla ilgili yaşanmışlıklarını anılarında saklı tutacaktır. Yengeç'in anne veya aileye bağımlılığı aşması gereken kocaman bir engel olarak hayatının orta yerinde durur. Anne-çocuk ilişkisinin en dokunaklı halleri, Homeros'un *İlyada* adlı destanının önemli karakterlerinden su tanrıçası Thetis ve oğlu Akhilleus arasında geçer. Zeus da, Poseidon da su tanrıçası Thetis ile beraber olmak istemişlerdir. Fakat Thetis'in doğuracağı oğlanın, babasından daha güçlü olacağını duyunca onu bir ölümlüyle evlendirmeye karar verirler. Ölümlü Peleus ile evlenen tanrıça, hiçbir zaman mutlu olamaz. Bütün dikkatini çocukları üzerine verir. Doğurduğu çocukları ölümsüz kılmak için ateşin üzerinde tutup yakar. Oğlu Akhilleus

için de aynısını yaparken kocası Peleus tarafından yakalanır ve kovulur. Thetis'in sorunları bununla bitmez. İlyada'da oğlunu Troia Savaşı'na gitmekten alıkoymaya çalışır, çünkü giderse sağ dönmeyeceğini bilir. Bu yüzden oğlunu Sykros kralının yanına gönderir ve kimse tanımasın diye kadın giysileri giydirir. Fakat bu çözüm olmaz. Kahraman Odysseus, Akhilleus'u alarak Yunan komutanların yanına götürür. Oğlunu sürekli izleyen Thetis, Troia Savaşı'nda oğlunun aşağılanmasına karşılık onurunu korumak için Olympos'a gider. Zeus'tan isteklerde bulunur. Bu söylencede Thetis, Yengeç kadını simgesidir. Yengecin yönetici gezegeni, koruma ve besleme ile bağlantılı Ay'dır. Yengeç burcu kadını bakan, büyüten ve besleyendir. Thetis, oğlunun her zaman yanında olmuştur. Anne ve oğlan çocuğu arasındaki bu ilişki, günümüz ilişkilerine uyarlanınca sağlıksız çocuklar yaratabilir. Özellikle erkek çocuğun en büyük gelişimsel evrelerinden biri, annesiyle bağını sağlıklı bir şekilde koparabilmesini gerektirir. Çocuğun bu durumu sağlıkla atlatabilmesi için anneye görev düşmektedir. Anne mutsuz evliliği veya diğer nedenlerle oğluyla bağını koparmadıkça çocuğunu sorunlu bir duruma itmiş olur. Çocuksa, anne tarafından onaylanma ihtiyacının devam etmesi durumunda birey olmayı başaramaz. Anne kompleksinin farkına varamadığı müddetçe problemli ilişkiler yaşamaya devam eder.

Su ile çevrili olduğumuz fetus aşaması insanın en hassas zamanıdır. Ana rahminde anneyle birliği yaşarız. İlk nefes ile anneden ayrılarak birey olmaya doğru yol alırız. Bireyliğini kazanması gereken Yengeç burcu, köklerine her ne kadar bağımlı olsa da tek başına var olabilmenin savaşını verir. Karşıt burcu Oğlak gibi kendi kendine yetebilmeyi başarabildiğinde var olabilmenin hazzını yaşayabilecektir. Bunun içinse aileden bağlarını koparması gerekir ki bu onun için hiç kolay olmayacaktır.

Olay, anne yönünden daha farklıdır. Schafer'e göre, annenin çocuğa karşı tutumları iki boyutta toplanmaktadır. Bunlar sevgi ve kontrol boyutlarıdır. Sevgi boyutunun bir ucunda kabul etme, diğerinde ise reddetme bulunmaktadır. Çocuklarını kabul eden anneler onları sevmekte, reddedenler ise düşmanca bir tavır takınmaktadırlar.[5] Buradan yola çıkarak, Yengeç kadınının sevgisini nasıl dışa vuracağını ele alalım. Yengeç, çocuklarına karşı aşırı korumacı davranabilir. Bunun arkasında her koşulda ihtiyaç duyulmayı istemesi yatar. Çocuğuna her türlü maddiyatı ve maneviyatı verecektir, ama karşılığında çocuğun tek başına var olabilme hürriyetini elinden alarak çocuğunu bağımlılığa sürükleyecektir; tıpkı Thesis ve Akhilleus söylencesinde olduğu gibi. Thetis de oğlunun hiçbir şekilde yara almasını istememiş, onun tüm yaşadığı olaylara el atarak hayatına karışmıştır.

Annenin kontrol edici tutumu çocukta öfke duyguları ortaya çıkarabilir. Buna benzer bir durum, Mısır mitinde Horus'un annesi ile olan ilişkisinde mevcuttur. Ana tanrıça İsis, oğlu Horus'u Seth'e karşı savaşa hazırlamış ve oğlunu ölümcül hastalık ve tehlikelerden korumuştur. Eber papirüsünde her daim oğlunun imdadına yetişen anne İsis ile Horus arasındaki diyalog şu şekilde geçer:

Horus: Senin oğlun Horus çöl dağında yanıyor.
İsis: Orada su var mı?
Horus: Su yok.
İsis: Su benim ağzımda, Nil ayaklarımın arasında, ateşi söndürmek için geliyorum.

---

[5] Yılmaz, Osman, *"Sanatın Arketipsel Olarak Anne İmgesi" Tezi*, 1959, s. 226-234.

İsis, tüm vericiliğine rağmen, oğlu tarafından düşmanca tavırlar görmüştür. Bunu hikâyenin devam eden kısmında gözlemliyoruz: "Seth ve Horus'un bitmek bilmeyen savaşında, Seth'in önerisiyle ikisi de su aygırı görünümünü alırlar ve suya dalarlar. Kim üç aydan önce çıkarsa kaybedecektir. İsis, böyle bu durumda çaresizce oğlunu ölüme bırakamaz. Zıpkını Horus ve Seth'in daldığı suya batırır. Ama zıpkın oğlu Horus'un bedenine saplanır. Horus'un yardım isteyen sesine karşılık, zıpkına buyruk vererek Horus'tan ayrılmasını sağlar ve Seth'in bedenine saplar. Fakat Seth'in yakarışına kulaklarına tıkayamaz, zıpkını ondan da çıkarır. Horus annesine, böyle yaptığı için öfkelenir. Elinde bir bıçakla sudan çıkar ve annesinin kafasını keser."[6] Horus, hiç çekinmeden annesinin kafasını kesebilmiştir. Jung'un anne arketipi, seven ve korkunç anne olarak iki zıt özelliğe sahiptir.[7] Çocuk fobilerinde anne sık sık hayvan, cadı, hortlak, insan yiyen dev erselik ve benzeri olarak görülür. Fakat bu fanteziler her zaman salt mitoloji kökenli değildir.[8] Çocuğun ruhundaki bölünme böyle başlar. Çocuk anne tarafından tekrar yutulmaktan korkmaktadır. Yengeç bu kompleksi en fazla yaşayan burçtur.

Freud bütün kaygı anlarının; doğum anında çocuğun sıkışması, kanın hücum etmesi, vb. gibi acı dolu hislerle yinelendiğini öne sürmüştür. Doğumla gizemli karanlıktan çıkan çocuğun, karanlıktan korkmasının nedeni ana rahmine dönüş tiyatrosunun tekrar canlandırmasıdır. Yengeç anne tarafından yutulmaktan korkmaktadır. Doğduğundan itibaren iki eğilim arasında gidip gelir. Bu eğilimlerden biri aydınlığa öteki anne

---

[6] Zingsem, Vera, *Yer Benim Gök Benim: Dünyanın En Ünlü Tanrıçaları, 2.Cilt*, s. 78.

[7] Hindu mitolojisinde, Hint tanrıçası Kali, çocuklarını hem sevmekte hem de yemektedir.

[8] Jung, C. G., *Dört Arketip*, s. 23.

rahmine dönmektir, ilki bağımsızlık anlamına gelirken ikincisi bağımlılık anlamına gelmektedir.

Yengeç'in ev, aile gibi konulara düşkün olmasının dışında evcil olduğu magazinsel astroloji köşelerinde bile yer bulur. Evcilleşmek ne demektir? Bununla ilgili A.Saint Exupery'nin *Küçük Prens (Petit Prince,1946)* adlı kitabından küçük bir kısım çok şey söyler.

- Sen kimsin? diye sordu Küçük Prens. O kadar güzelsin ki...
- Ben tilkiyim, der tilki
- Benimle oynar mısın? O kadar çok üzgünüm ki...
- Seninle oynayamam, der tilki. Henüz evcilleşmedim.
- Pardon? der Küçük Prens ve biraz düşünüp ekler.
"Evcilleşmek" ne demektir?
- Bu unutulmuş bir şey, der tilki. Bu "bağlar kurmak" anlamına gelir.
- Bağlar kurmak mı?
- Elbette, der tilki ve devam eder:
Benim için sen, küçük çocuğa benzer bir küçük çocuksun sadece. Sana ihtiyacım yok. Senin de bana ihtiyacın yok. Ben senin için birbirine benzer binlerce tilkiden biriyim. Fakat beni evcilleştirirsen, birbirimize ihtiyacımız olacaktır. Sen benim için tüm dünyada biricik, emsalsiz olacaksın, ben de senin için.

Bu hikâye Yengeç burcunun evcil olmasının ardındaki gerçeği anlatır. Kendini diğerinden sorumlu hissederek bir bedel ödeyen Yengeç, karşılığında içsel güvenlik duygusu kazanmış olur. Ayrıca evinde de içsel güvenlik duygusunu hisseder. Evini sevmesinin nedeni, onun sığınağı olmasıdır. Dört duvar onu dışarıdaki her tür tehlikeden korur, kendi kalesinde güveni sonuna kadar yaşar.

Yengecin yurtsever olmasının altında benzer şekilde anneye olan bağlılığı yatar. Yengeç büyüyünce, güvenceyi temsil eden anne, aynı kandan ve aynı topraklardan olan kişilerle yer değiştirir veya onlarla bütünleşir. Böylece aile, ulus ve vatan, Yengeç'in korunumu ve sevgi gereksinimi için güvence haline gelir. Bu eğilimin karşıtı yine büyümek ve gelişmektir. Yengeç, çıkmaz sokak gibi hep aynı yere çıkmaktadır.

Yengeç burcunun korkuları oldukça fazladır. Yalnız kalmaktan, terkedilmekten korkar. Bu nedenle bağımlı davranışlar geliştirir. En önemli silahı vericiliktir. Bu şekilde, karşısındaki insana suçluluk hissettirebilir. Bu davranış aslında onun karşısındakini kendine bağlama methodudur. Karşı tarafa dolaylı olarak "Bak senin için neler yapıyorum" diyerek, gittikçe arası açılan bir gelir-gider defteri tutar. Tabi ki bu hesap defterinin alt metinlerini okumak gerekir. Alt metin, "yalnız kalmaktan korkuyorum, lütfen beni bırakma!" demektedir. Ama onun yaşam dersi terkedilmektir. Ancak o zaman bağımsız olmayı başarması için uygun ortam yaratılmış olur.

Peki Yengeç'in alıngan olmasının ardında neler gizlidir? Alınganlık, bir insanın kendisinde varolan düşmanca eğilimleri başkalarına mâl etmesi biçiminde yaşanan bir duygudur. Bu duygunun arkasında suçluluk ve değersizlik duygusu vardır. "Kimse beni istemiyor" düşüncesi dışa yansıtılır ve kişi, diğer insanların olağan davranışlarını yanlış yorumlayarak, onların kendisini eleştirmekte ya da suçlamakta olduğuna ilişkin ve gerçekte olmayan kanıtlar yaratır.[9] Yengeç, alıngan olduğunu söylerken veya etrafından bunu defalarca işitirken, konu üzerine eğilmeli, kök neden olan değersizlik duygusuna odaklanmalıdır.

[9] Geçtan, Engin, *İnsan Olmak*, İstanbul, 1992, s. 52.

Yengeç, su elementi bir burçtur. Diğer su elementi burçlarına (Akrep ve Balık) göre duyguların dilinden en iyi anlayan, duyguların dilini en iyi konuşan odur. Bunun yanında, karşısındaki kişinin ne hissettiğini derinden anlayarak onun acısını paylaşır. Ay'ın değişen halleri gibi duygu durumu da değişir. İşe duygular girince düşünsellik işlevi zayıflar. Us en alt düzeyde olduğundan Yengeç düşüncelere saplanıp kalabilir. Düşüncede esnek hareket etme kabiliyeti olmadığından olaylara kendi penceresinden bakar ve duygusal bir şekilde değerlendirir. Oysa gördüğü şeye biraz yukarıdan baktığında, onun sayısız olasılık taşımakta olduğunu görecektir. Yanlı düşünmesinin biraz altını kazıdığımızda Yengeç'in yine güvensizlik sorunlarıyla karşılaşırız. Hassas tavırlarının altında yatan şeydir bu. O, onaylanmak isteyen koca bir çocuktur.

Yengeç'in alt benliğine daldıkça ve köklerine indikçe karanlığıyla karşılaşırız. Fakat onun bu kadar derinde olan bir köke sahip olması, dallarının gökte en yükseğe erişmesinin nedenidir. Zaten zodyaktaki burçlar içinde Yengeç, Aslan'la birlikte diğer burçlardan ayrılır. Yöneticileri Ay ve Güneş'in "ışıklar" olarak adlandırılması bunun göstergesidir. Gerçekten de Yengeç'in yöneticisi Ay, gece ışıldarken diğer gök cisimlerinden farklı olduğunu haykırır gibidir. Ayrıca Mısır ürünü Denderah zodyağında, Yengeç burcu diğer burçların bulunduğu çemberin içine konulmamıştır. Onun farkı, kabul ediciliği, candan bağlanması, uyumluluğu, duyarlılığı, sevecenliği ve empati yeteneği ile insan olmanın tüm vasıflarını taşımasıdır.

Yengeç'in yaşam görevi, çocukluktan yetişkinliğe geçmektir. Çocukluğun duvarları içinde hapis kalmıştır, ebeveynler eşik muhafızı gibi durur. Kapıdan geçmeyi başaramazsa dışarıdaki dünyada doğmayı başaramaz. Tüm hareketlerinin altında içsel güvenliği için verdiği savaş vardır. Kendi kendine ebeveynlik

yapabildiği ölçüde güçlü olacaktır. Kabuğundan sıyrılıp değişimini sağlayabildiği zamansa ışığıyla herkesin gözlerini kamaştıracaktır.

ASLAN BURCU

Tüm yaratıcı davranışlar, her şeyden
önce yok edici davranışlardır.

Pablo Picasso

Aslan takımyıldızı gökyüzündeki en büyük alana sahip takımyıldızlarından biridir. Diğer takımyıldızlarından farkı, net bir şekilde tanımlanabilmesidir. Babilliler bu takımyıldızını *Büyük Köpek*, Mısırlılar ise *Orak* olarak adlandırmıştır, Aslan'a nasıl dönüştüğü belirsizdir.

Aslan Çağı, yaklaşık olarak MÖ 1000-8000 yılları arasında yaşanmıştır. Son buzul çağının sona erdiği bu dönemde Güneş, Kuzey Amerika ve Avrupa'yı çevreleyen buzulları eritmiştir. Aslan ateş elementinden bir burçtur, yönetici gezegeni Güneş'tir. Güneş, yaydığı ısı ile iklimi yumuşatarak insan topluluklarına daha geniş yaşam olanakları sunarken birçok canlıyı da yok etmiştir.

Hemen hemen tüm mitolojilerde aslan, güçlülük ve yüreklilik simgesi olmuştur. Yunan mitolojisinde kahraman Herakles'in ilk görevlerinden biri, Nemea aslanını öldürmekti. Fakat aslanın derisi o kadar kalındı ki hayvanı oklarıyla öldüremiyordu. Sonunda aslanı boğarak öldürmüş ve derisini yüzerek sırtına geçirmişti. Artık hiçbir okun delemediği deri, onun zırhıydı. Buna benzer

başka bir mitos Gılgamış Destanı'nda geçer. Gılgamış, bir insanın nasıl ölümsüz olduğunu öğrenmek için Utnapiştim'e gitmek üzere yola çıkar. Bir gece iki aslanla karşılaşır ve baltasıyla onları öldürür. Derilerini yüzer. Gövdesini aslanın sıcak postuna sararak yoluna devam eder. Cesaretleriyle ünlü iki kahramanın ikisi de aslanı öldürüp postlarını üstlerine geçirmiş ve insanların karşısına sırtlarındaki güçlülük simgesiyle çıkmışlardı. Başarıya ulaştıklarını göstermekten çekinmemişlerdir. Aynı şekilde Aslan burcu dikkat çekmeyi sever. Ne olursa olsun kazanmak arzusuyla her türlü riske atılır. Başarıları sonucunda etrafında bir hayran kitlesi oluşturarak önemli olduğunu hissedecektir.

Dionysos'un hayvanlarından biri aslandır. Bir anlatıda Dionysos, Nysa dağında iki aslanla karşılaşır. Genç tanrı ilk önce korksa da aslanlar onu tanır ve yalamaya başlarlar. Dionysos, aslanın üzerine binerek yol alır. Apollon Aslan burcunu, Dionysos Akrep burcunu simgeler. Nietzsche, *Tragedya'nın Doğuşu* adlı eserinde, Apollon ve Dionysos tanrılarının açılımlarını ele almıştır: Güneş tanrısı Apollon'u biçimin, uyumun ve kontrolün; Dionysos'u ise taşkınlığın, coşkun duyguların ve tutkunun simgelendiği iki kavram olarak değerlendirmiştir. Ona göre bu iki öğe, tabiatın yaratış ve yıkış süreçlerini devindirir. Sanatın sürekli gelişimini Apolloncu ve Dionysoscu ikiliğe bağlamıştır. Bu iki sabit burcun birbiriyle bağlantısının anlamı ne olabilir? Aslan, toplum önünde kendini ifade edebileceği kanallar arar. Sanat onun kendini ortaya koymasında işlev görecek mükemmel bir araçtır. Bunu yaparken kulağı ve gözü kendisini seyredenlerin tepkilerindedir. Oysa yapması gereken diğerleriyle bağını koparmaktır. Böylelikle Akrep burcu gibi esrime hali yaşayarak yoğun duyguları işin içine katmış olur.

Aslan burcunun bir diğer problemli alanı, Aslan ve karşıt burcu Kova aksında yaşadığı ikilemdir. Bireyliğini ifade ederken

bireyselliğini ortadan kaldırabilmelidir, ki onun yaşamda düşebileceği tuzak, tam olarak budur. Tek olarak diğerlerinin karşısında kendini ortaya koyarken, yabancılaşma tehlikesiyle karşı karşıyadır Aslan. Evet "özel"dir ama toplamda karşısında bulunanlardan farklı değildir.

Mısır mitolojisinde iki yaban kedi ilâh vardır. Biri Bastet diğer Sekhmet. Bastet, müzik, sevinç ve mutlulukla ilgili bir tanrıça olmasına rağmen, Sekhmet savaş ve yıkım tanrısıdır: fakat hekimlere iyileştirme becerisini veren de odur. Bu iki kedi tanrıça, Aslan burcunun iki yönüne işaret eder. Yaşam enerjisi yüksek olan Aslan burcu, yaşam sevincine ve mutluluğa en yakın burçlardan biridir. Fakat bir diğer tarafta, Sekhmet'in var eden ve yok eden taraflarını bünyesinde toplar. Aslan'ın yaşadığı bu iki farklı ifadeyi biz de biliriz. Bir çocuk için sirkte demir parmaklıklar içine hapsedilmiş aslan, eğlence ve oyun anlamına gelirken, bir yetişkin için, hırçın ve tehlikeli bir hayvandır. Hayatı tiye alan, etrafa neşe saçan Aslan'ın sınırlarını zorladığınızda ve baruta dönen halini gözlemlediğinizde ne söylemek istediğimi daha iyi anlayacaksınız!

Mısır mitolojisinde kedi tanrı ve tanrıça öncesi bir aslan tanrı daha vardır: *Aker*. Mısırlılar Güneş'in geceleri yeraltına inerek bir tünelden geçtiğine inanırlar ve tünelin giriş ve çıkışına *Akeru* denilen Aker'e yardımcı iki aslan tanrı koyarlardı. Aker aynı zamanda ufuk çizgisinin sembolüdür. Güneş'i ayarlamak ve yükseltmek, görevlerinden biridir. Hiyerogliflerde sıklıkla bu iki aslanın arasında bir ufuk çizgisi vardır. Güneş tanrısı Re'ye de "iki ufkun Re'si" adı verilmiştir. Teb döneminde bu ikiz aslan tanrılar, *dün* ve *bugün* isimlerini almışlardır. Bunun anlamı, iki aslanın geçmiş ve bugünü birleştirmesidir. Aslan burcu dün ile bugünün tam ortasındadır. Fakat yüzünü geleceğe çevirmiştir. Bu

nedenle, yaşam onu zorladığında yarına olan yüksek inancıyla kolayca toparlanabilir.

Aslan ateş elementi bir burç olduğundan, Jung'un sezgisel tipiyle örtüşür. O, çevresindekilerin geçmişi ve geleceği ile ilgili olsa da asıl, gelecekte ne olacağını öğrenmek ister. Bu nedenle, borsacılık Aslan için oldukça uygundur. Borsadaki düşüşü hesaplayamazsınız, ama sezgi ile seçimlerinize yön verebilirsiniz. Aslan böylesi durumlarda riske girerek sezgi ile geleceği şekillendirir.

Neredeyse tüm mitolojilerde aslan tanrılar, bütün varlıkların koruyucusu olarak düşünülmüştür. Mesela firavunlar aslan başıyla simgelenirdi. Yunanlılar buna *sfenks*[1] adını vermişlerdi. Aslan burcu bir sfenks gibi gerçek bir koruyuculuk sergiler. Almaktan çok vermeyi bilir, cömerttir. Çünkü alma eylemi ile kendisini diğeriyle eşit kılmış olur ki, bu onun isteyeceği en son şeydir.

Mezopotamya krallığını temsil eden hayvan da aslandır. Krallık gücü, Güneş'i de ifade ettiğinden tanrılık özelliği kazanmıştır. Tanrının var eden ve yok eden, yaratan ve öldüren, hasta eden ve iyileştiren yanları Aslan mitlerinde sık sık karşımıza çıkar. Eğer Aslan kendine tanrısal bir güç atfederse kendi egosu etrafında dönme tehlikesiyle karşı karşıya kalır. Bu durumda burcun olumsuz yansımaları olan gurur, şaşaa, kibir, megalomani ve diktatörlük kendini gösterir.

Aslan'ın gurura kapıldığı an, İkaros'un söylencesinde geçer: Kral Minos'un kızı Ariadne, aşığı Theseus'a labirentin çıkış yolunu bulması için yardımcı olur. Ariadne, labirenti inşa eden mimar Daidalos'tan yardım alır. Girit kralı bunu duyunca Daidalos ve oğlu İkaros'u labirente kapatır. Daidalos oradan kaçmanın bir

---

[1] "Sfenks" kelimesi, Yunanca'da "birbirine sıkı sıkıya bağlı" anlamına gelen *sphiggo* kelimesinden türetilmiştir. Mısır sfenksinin bir adı da *koruyucu*dur. Araplar ise bu dev heykeli "korkunun babası" olarak anmışlardır.

Resim 58. "Daidalos and İkarus", Yunan Pulu

yolunu bulur, birer çift kanat yapıp, kanatları oğlu ve kendi omzuna balmumu ile tutturur. Oğlu İkaros'a ne çok alçaktan ne de çok yüksekten uçmaması gerektiği söyler. Fakat İkaros uçmaya başlayınca özgürlüğün sarhoşluğuna kapılır. Yükseklere çıktıkça çıkar, Güneş'e o kadar çok yaklaşır ki Güneş tanrısı Helios'un sıcağı balmumunu eritir ve İkaros denize düşerek hayatını kaybeder.

Güneş'e uçan adam, başarısından duyduğu gururla sarhoş olmuştur. Aynı şekilde doğum haritasında Aslan burcunu kesen ev

konularında gurura kapılma eğiliminde oluruz. O konularda övünç duyarız. Fakat gurur ve övünç abartıldığında, tüm getiriler birer götürü haline dönüşebilir. Aslan burcunun dikkat etmesi gereken şey, elde ettiği başarıyı kibirinin ve gururunun gölgesinde yaşamamaktır.

Eril özellikler gösterebilen Aslan kadınını daha yakından tanımak için Yunan mitolojisinde geçen Atalanta'nın öyküsüne bir bakalım: Atalanta'nın babası, doğan çocuğunun oğlan olmamasına kızar ve bebeği dağda ölüme bırakır. Atalanta bir ayı tarafından beslenip büyütülür. Büyüdüğü zaman avcıların arasına katılarak usta bir avcı olur. Argonautlarla Altın Post yolculuğuna ve daha birçok serüvene katılır. Her türlü riske düşünmeden atılan bu kız çocuğu, anne ve babasını merak etmiş ve sonunda onları bulmuştur. Babası kızının erkekleri aratmayacak özelliklere sahip olmasından dolayı onu çocuğu olarak kabul eder. Sadece erkeklerle arkadaşlık yapan cesur ruhlu kız ile hiçbir erkek evlenmeye cesaret edemez. Atalanta bir şartla evleneceğini söyler. Koşuda kim onu geçerse onunla evlenecektir. Bunu gönül rahatlığıyla söyler, çünkü ölümlüler içinde ondan başka kimsenin daha hızla koşamadığını bilir. Fakat Meilanion adındaki delikanlı, Atalanta kadar iyi koşamamasına rağmen Aphrodite'yin yardımıyla bu yarışı kazanacağını anlar. Elinde üç altın elma vardır, onları görüp de istemeyecek kimse olamaz diye düşünür. Koşu günü herkes toplanır; Meilanion, koşu öncesi elmaları elinde sıkı sıkı tutar. Yarış başlar. Bir süre koştuktan sonra Meilanion, Atalanta'nın önüne ilk elmayı atar. Atalanta altın elmayı görünce durur ve Meilanion da arayı kapatır. Zaman sonra avcı kız hızlanmış tam yetişecekken ikinci elmayı atar. Derken üçüncü elmayı daha ileriye fırlatınca, Atalanta koşuyu bırakıp o yöne gider. Meilanion, bu arada yarışı kazanmıştır bile. En sonunda Atalanta Meilanion ile evlenir. Bu çiftin aslan kılığına sokulduklarıyla

ilgili bir rivayet de vardır. Tapınakta seviştikleri için Zeus'u kızdırmış, bu nedenle aslan kılığına sokulmuşlardır. O dönem hiçbir aslan kendi cinsiyle birleşememiş, Meilanion ve Atalanta da beraber olamamışlardır.

Atalanta, Aslan burcu kadını gibi hayatını istediği şekilde yaşamaya ihtiyacı olan özgür bir kadındır. Çok iyi bir avcı olması ve hızlı koşması nedeniyle herkes tarafından tanınır. Diğerleri tarafından bilinmek ve diğerleri arasından sıyrılarak parlamayı istemek, Aslan burcuna özgüdür. Atalanta'nın rekabete dayalı bir spor yapması, dinamik ve enerjik ateş elementinin doğasını yansıtır. Aslan, her neredeyse kendi cinsi dahil savaşmak isteyecektir. Yaptığı her şeyde lider konumda olmak ister. Atalanta'nın eril özelliklere sahip bir kadın olması, birçok Aslan kadınının eril enerjisinin yüksek olmasıyla benzeşir. Aslan kadınları kendilerinden güçlü olan erkeklerden korkar. Çünkü hep kendileri dominant olmak isterler.

Meilanion ile anlatısında, Atalanta'yı yolunda durduran şeyler eşi görülmemiş altın elmalardır. Aslan kadınının pahalı ve gösterişli şeyleri sevmesi, mitolojik anlatımla ancak bu kadar örtüşebilir. Söylencenin devamında Atalanta ve Meilanion çiftinin Parthenopeu adında bir oğulları olur. Ne gariptir ki Parthenopeu da Aslan burcu özelikleri taşır, Thebes'e karşı savaşacak olan savaşçılardan biridir. Yakışıklı ve genç oğlan, Aslan çifte yaraşır şekilde kibirli ve aşırı kendine güvenen biridir.

Aslan burcunu simyasal bir analiz ışığı altında değerlendirdiğimizde, popüler bir simya sembolü olan *Güneşi Yiyen Yeşil Aslan* ile karşılaşırız. Kimyasal olarak yeşil aslan, yanmaya müsait madde sülfatı simgeler, güneş ise altını. Altını eritebilen yegâne şeydir sülfat. Peki bu psikolojik olarak ne anlama gelmektedir? Jung, karanlığı feminen olarak tanımlarken güneşin modern insanın bilincini sembolize ettiğini söyler.

Resim 59. "Güneşi Yiyen Yeşil Aslan"
Rosarium Philosophorum, 1550

Bir kişinin içinde *Güneş'i Yiyen Aslan* metaforu gerçekleştiğinde, kişi ya içindeki arzular tarafından yok edilmektedir ya da tıpkı altının oluşumu gibi arıtılarak kendi ışığını yansıtmaktadır. Bu, Aslan burcunun kendi bireyselliğini kendine has bir şekilde ortaya koyması gerektiğinin anlatımıdır. Aslan burcu, "Ben kimim?" ve "Bu hayatta bir diğerinden farklı olarak kendimi nasıl ortaya koymalıyım?" sorularıyla ilgilenmelidir. Bu soruları içeren ve insanın kendini gerçekleştirmesini anlatan *self* kavramını oluşturan Jung da Aslan burcudur.

Aslan'ın tabiatını anlamada sosyolog Goffman'ın yaklaşımına değinmek gerekir. Goffman, insanın iki temel dürtüsü olduğunu söyler. İlki var olmak ikincisiyse diğerleri tarafından

tanınmaktır. Bunların arkasından öz saygı gelecektir. Aslan burcu var olma ve tanınma mücadelesini diğer insanlara göre daha fazla yaşarken, ortaya koyduğu özellikleri olumlu olarak değerlendirmeye daha yakındır. Kendini yücelterek sunma eğilimindedir. Bu eğilimi kendine güvenmesine neden olur. Aynı zamanda riske girme eğilimi ve iç tutarlılık düzeyi yüksek olacaktır. Böylelikle öz saygı seviyesini yüksek tutmuş olur. Fakat, öz saygıyı korumak için üç temel stratejiye aşırı yüklenerek gerçekçi olmayan bir bakış açısına sahip olabilir. Bunlar; kendini, onun diğerlerini gördüğünden ve diğerlerinin onu gördüğünden daha olumlu görmek, yaşam üzerindeki kontrolünü olduğundan daha büyük görmek ve kendi geleceği hakkında aşırı iyimser olma halidir.[2] Bunlar Aslan'ın olumsuz yansımalarıdır. Hâl böyle olunca, talepkâr davranır ve özel olmak ister. Gurur ve ihtişamı abartarak gelişiminin önünde en büyük engeli kendisi yaratır. Bu nedenle, etkileyici davranışlar içine girer. Eleştirilmekten hoşlanmaz fakat her şey düşündüğü gibi olmayabilir. Farklı bakış açılarından bakabilmeyi başarırsa Aslan dar bakışlı olmaktan kurtulur. Tüm bunlar Aslan'ı narsist yapan eğilimlerdir. Hepimiz narsist eğilimler taşırız ama Aslan'ın karşı karşıya kaldığı tehlike, hastalıklı narsizmdir. Hastalıklı narsizmde kişi, kendisini ve kendisinin olan şeyleri aşırı değerli bulur. Ayrıca narsist kişilerin büyük bir yaratıcılık gücüne sahip olduğu da gözlemlenmiştir. Ben de incelediğim sanatçı haritalarında Jüpiter Aslan vurgusunu görünce hiç şaşırmadım. Bu durumda, Jüpiter'in genişletme prensibi Aslan için işler ve kişi yarattıklarından kıvanç duyar.

Aslan, kendisiyle ilgili her şeyin onun uzantısı olduğu fikrine sahiptir. Onun sevgilisi, onun fikirleri ve onun evi gibi olağanüstü güzel olacaktır. Aslan'ın yaşadığı aşk diğerlerinin aşkına

[2] Bilgin, Nuri, *Sosyal Psikoloji*, İzmir, 2013, s. 179.

benzemeyecek, tek ve özel olacaktır. Aşk oyununu oynamayı çok iyi bilir. Aslan erkeği eşini hediyelere boğarken, aslında kendi gücünü kanıtlamak istemektedir. Hediyeleri basit şeyler olmaz. Genellikle pahalı ve gösterişli hediyeler seçer. O en iyisiyken, yanındaki her şey de onu yansıtır tarzda, en iyisi olmalıdır. Peki ya duygular? Aşk oyunu oynamada usta olan Aslan derin duygulara sahip değildir. İlişkisini yüzeysel yaşar. Ama yine de aşkı yaşayış şekli oldukça etkileyicidir.

Atalanta, "yüzü çocuk olamayacak kadar kadınsı, kadın yüzü olamayacak kadar çocuksu" diye betimlenmiştir. Bu ilâhî çocuk Aslan bu dünyaya kendini keşfetmeye gelmiştir. Ancak kendini olduğu gibi ifade etmekle benliğini keşfedebilir. Fakat o, bunun yerine yığınlar içinde fark edilmek için dramatik hareketlerde bulunabilir. Spotlar üzerinde olduğunda ışıktan gözleri kamaşır ve tüm seyircileri unutup kendi ışıltısıyla büyülenir. Yaşama olan inancıyla sanki bir tiyatro sahnesindeymiş gibi yaşar. Neşesi ve yaşam enerjisiyle etrafa ışık saçar. Ne de olsa o, masallarda geçen ormanların kralıdır!

BAŞAK BURCU

Bizler o yenilenmeyi sağlayanlar ve dünyayı ilerletenler; mükemmelliğe eriştirenler gibi olabilir miyiz?

Yasna 30:9

Yunan mitolojisinde Başak burcunu, toprak ve bereket tanrıçası Demeter simgeler. Demeter, Kronos ile Rhea'nın kızıdır. Zeus'la birleşmesinden Kore adında bir kızı olmuştur. Güneş ışığını seven Kore, bir gün çayırda çiçek toplarken yeraltı tanrısı Hades aniden onu arabasıyla kaçırır. Toprağa bir yarık açarak yerin derinliklerinde kaybolur. Demeter kızının çığlığını duyar, ama ona ulaşamaz. Güneş tanrısı Helios, Demeter'in kızının başına gelenleri görmüştür. İlk başta gördüklerini saklasa da sonra Demeter'e kızını kaçıranın Hades olduğunu söyler. Demeter duyduğu hiddet ve kederle Olympos'u terk ederek insanlar arasında yaşamaya başlar. Bütün ölümlüleri ve ölümsüzleri cezalandırmaya karar verir, artık toprağın bereketi kalmaz, ekinler bitmez, başaklar büyümez olur. İnsanlar kıtlık tehlikesi ile karşı karşıya kalınca Zeus, Hermes'i, Persephone'nin (Kore, Hades'in eşi olunca, adı *Persephone* olarak değişir) annesine geri dönmesine izin vermesi için Hades'i ikna etmeye gönderir. Hades bu teklifi kabul eder ama Persephone'ye yeryüzüne çıkmadan önce ona bir nar tanesi yedirir. Demeter, kızı ile kavuştuğuna çok sevinse de yediği nar tanesi yüzünden kızının yeraltına dünyasına geri

dönmesi gerektini bilir. Zeus, Persephone'nin annesiyle ve kocasıyla kalacağı zamanı bir düzene koyar; bahar zamanı Persephone Demeter'e dönecek, ekinler hasat edilene kadar annesiyle kalacaktır. Yılın geri kalanını yani üçte birini ise Hades ile geçirecektir. Böylece mevsimlerin düzeni kurulmuş olur. Kış aylarında üzgün olan Demeter toprağı çorak bırakacaktır. İlkbahar geldiğinde ise kızına kavuşmanın coşkusuyla tohum veren bitkiler çiçek açacaktır.

Homeros destanlarında *güzel saçlı kraliçe Demeter* diye adlandırılan Demeter'in ismini, *Gemeter* yani "toprak ana" olarak açıklayanlar vardır. Toprak elementinden Başak burcu, toprak ana gibi verimlilik abidesidir. Ptolemaios, Başak takımyıldızını bir deste buğday tutan el ile ilişkilendirmiştir. Elinde buğday tanesi ile resmedilen Demeter, Başak burcunun verimlilik niteliğini pekiştirmektedir. Başak burcu üretmeli, üreterek zenginleşmeli[1] ve bunu insanlığın yararına kullanmalıdır.

Demeter'in kızı ile buluşması, mevsimlerin düzenlenmesine vesile olmuştur ki bu da Başak burcunun her şeyi sınıflandırarak bir düzene koyma arzusunun göstergesidir. Eğer karşınızdaki Başak, düzenli değilse bilin ki kafasındakileri organize edip düzenliyordur. Özellikle Ay Başak çocuklarının odalarını gördüğümde gerçekten etkilenirim. Çünkü odalarında her şey düzen içerisindedir. Daha şimdiden küçücük dünyalarında karmaşayı düzenle alt etmek ister gibidirler. Başak çocuğu, yetişkinliğin provasını yapan bir beyefendi veya hanımefendidir. Daha o yaşta sorumluluk duygusu gelişmiştir. Ne derseniz yapar, sözünüzden çıkmaz. Çünkü bu şekilde kabul edildiğini ve değerli olduğunu hisseder.

---

[1] Demeter, Zeus dışında bir ölümlü ile beraber olmuş ve "zenginlik" anlamına gelen Plutos'u doğurmuştur.

Tekrar söylenceye geçersek, Demeter'in diğer tanrıçalardan farklı olmasının bir diğer nedeni, onun kızına karşı duyduğu sorumluluk duygusudur. Jung'un Demeter'in anlatısıyla ile ilgili çıkarımı şöyledir:

Demeter ve Kore, anne ve kız, dişil bilinçliliği hem aşağıya hem de yukarıya doğru genişletir. Onlara daha yaşlı ve daha genç, daha güçlü ve daha zayıf olma boyutu katar. Uzay ve zamanda dar olan bilinçli zihnin sınırlarını genişletir. Bundan dolayı her anne kız çocuğunu, her kız çocuk da annesini içerir.[2]

Bu durumda Persephone'yi inceleyerek Demeter'in karanlıkta kalan yüzünü açığa çıkarmış oluruz. Peki Persephone kimdi? Bir buğday kız mı, ölüler kraliçesi mi? Başak burcunun yansıyan yüzünü Kore temsil eder. O, yeraltına girdikten sonra adı Persephone olmuş ve Akrep burcu etkisine girmiştir. (Dikkat edilecek olursa, Başak ve Akrep burcunun glifleri de birbirine benzer.) Kore'nin arzuladığı her şeyiyle saf ve kusursuz olma isteği, Hades'in müdahalesi ile engellenmiştir. Tarihe baktığımızda benzer olaylar görürüz. Mikenlerde, erişkin olan kız tıpkı adaletin erişemeyeceği bir yere kaçan bir suçlu gibi gözlerden ırak bir yere çekilip gizlenirdi. Annesi ya da öteki akrabalardan biri genç kızın yokluğunu fark edince kadın komşularına haber verir, hep birlikte kızı aramaya koyulurlardı. Kimi zaman onu bulmaları üç veya dört gün sürerdi. Genç kız bu süre boyunca oruç tutardı, bulununcaya kadar ortaya çıkmaktansa, ölmek onun gözünde yeğdi.[3] Saf olmak Başak burcu için böylesine önemlidir. Başak

---

[2] Jung, C.G., *The Archetypes and The Collective Unconcious*, s. 188.

[3] Nilsson, Martin P., *Mycenaean Origin of Greek Mythology*, Londra, 1972, s. 211.

Resim 60. "Dört Ayaklı Hayvanların ve Yılanların Tarihçesi" adlı kitaptan alınmış gravür, Edward Topsell, 1658

burcunun kendisini ve başkalarını acımasızca eleştirmesinin nedeni, kendisinin ve etrafındakilerin yeterince saf olmadığını bilmesidir.

Mitolojik sembollerden saflık simgesi olan *Unicorn (tekboynuz)* da incelemeye değer bir figürdür. İsa'nın annesi Meryem, elinde tekboynuzlu atı tutar şekilde tasvir edilmiştir. Yunan mitolojisinde Unicorn'un adı geçmez fakat doğa tarihi hakkında yazan Yunanlı yazarlar ondan bahsetmiştir. Bu hayvanın yaşayıp yaşamadığı hakkında kesin bir bilgi yoktur, günümüzde onun varlığına mitolojik yaklaşılır. Unicorn, yakalanamayan bir hayvan olarak bilinmesine rağmen zamanla bu düşünce yerini, Unicorn'un bir bakireye boynuzunu teslim ettiğinde gücünü

kaybedebileceğine bırakmıştır. Bu nedenle Unicorn ancak bakirelerin yanında yakalanabilir. Mitolojik atın kafasından çıkan tek boynuz, tanrısal fallik gücünü simgeler. Unicorn'un bakireye gücünü vermesi ve bakirenin fallik imaja sahip olması, Başak'ın benliğini diğerlerine gerek duymadan ortaya koyabildiğini ve güçlü yanını göstermektedir. Başak burcunu güçlü kılan yönü, onun kendine yetebilmesidir. Zodyağın ilk yarısı Başak burcu ile tamamlanır. Önceki tüm burçlarda *kim* olduğumuz sorusu sorulmuş ve birey kendini tamamlamıştır. Jung da bu düşünceyle örtüşecek şekilde Unicorn'un *selfi* anlattığını söyler.

Başak burcunun arketipi "bakire" dir. Latince virgo, evlenmemiş anlamına gelirken, *virgo intacta*, cinsel deneyim olmayışını anlatır. Bugün kullandığımız bakire, ikinci anlamı taşımaktadır. Fakat, bakirenin anlamı düşündüğümüz gibi "seksüel açıdan saf olan" değildir aksine "kendi vücudunu sahiplenen ve arzuladığı kişiyle beraber olma konusunda özgür olan kişi" demektir. Hatta eskiden en seçkin soydan gelen çok güzel bir bakire, bedeninin doğal arınması gerçekleşinceye kadar her istediği erkekle cinsel ilişkiye girer ve ardından evlenirdi. Bu durumda Başak sembolü Demeter'in gizli arzularının, kızı tarafından gerçekleştirilmiş olduğunu söylemek isabetli olur. Genç bakire azizelikle günahın sınırında yaşar. Saf ve dokunulmamıştır, ama yine de henüz patlamamış bir cinsel tutku dalgasını bir erkekle birleşme ve kavuşma özlemini dile getirir.[4] Bu noktada birçok fahişenin Başak burcu olması daha anlam kazanır.

Tapınak hizmetine giren genç rahibeler Başak simgesidir. Bu rahibeler tanrıçanın gizemlerini öğrenmeden önce bir geçiş törenine katılırlar. Bekaretlerini feda ederek, tanrıçanın sevgilisi bereket tanrısını temsil eden bir rahip ya da tapınağı ziyaret eden

[4] Mascetti, Manuella Dunn, *İçimizdeki Tanrıça*, s. 31.

bir yabancı tarafından gerçekleştirilen bir tören aracılığı ile *hieros gamos*'a yani kutsal evliliğe adım atarlardı. Bu, kadınların hayatının büyük bir bölümünün, doğurganlıklarının arttırılmasına adandığını gösterirdi. Tanrıyla tanrıçanın ya da onların temsilcilerinin birleşmesi, bitki ve hayvanların çoğalması için şarttır. İlahi çiftin birleşmesi, yeryüzünde insan cinslerinin geçici ama gerçek birleşmesiyle taklit ediliyor ve bu da toprağın, hayvanların erkek ve kadınların verimliliğini sağlıyordu.[5] Bunu Demeter'in söylencesindeki *nar* sembolüyle birleştirebiliriz: Nar sembolünün anlamlarından biri doğurganlıktır. Çiftleşme temasında, Başak'ın üretkenlik ve görev duygusuyla kendini feda etme eğilimi baş gösterir. Rahibeler tanrıçaya ibadet etmek için sevişirlerdi. Jung, genellikle bu arketipin olumsuz yaşanması durumunda, kadının kendi kişiliğinin bilincinde olmadığını, yaşamı başkaları üzerinden yaşayarak onlarla özdeşleştiğini belirtir. Bakire kadın ruhsal bir benlik arayışına girerek ve daha büyük bir resmin parçası olduğuna inandığında, varlığını huzur içinde kabul eder. Başak burcundan "Bir şeye hizmet ederken kendimi mutlu hissediyorum" veya "Bir işe yaramak beni rahatlatıyor" cümlelerini duyabilirsiniz çünkü bu burç insanı, varlık amacının diğerlerine hizmet etmek olduğuna inanır. Eğer sadece görev duygusuyla hareket ederse zevk almadığı işlerde çalışacak, bu nedenle mutsuz olacak, yarattığı kısır döngüde kendini anlamsız hissedecektir.

Yunan mitolojsinde bir başka Başak semboliği, elinde başak demeti ile tasvir edilen Astraea'dır. Tanrıça Astraea, saflığı ve masumluğu simgeler. Hesiodos'a göre Zeus ile adalet tanrıçası Themis'in kızıdır. İnsanlar arasında yaşayan Astraea topluluğun düzeninin temelidir. Altın Çağı'ndan Demir Çağı'na geçildiğinde Pandora, kutunun kapağını açarak ne kadar kötülük varsa

[5] Mascetti, Manuella Dunn, *İçimizdeki Tanrıça*, s. 203.

insanoğlunun başına musallat etmiş, dünyayı cehenneme çevirmekle kalmamış, ortalığı yoksulluk ve ümitsizlikle donatmıştır. Astraea, bu zamanda yaşanan ahlâksızlıklar ve adaletsizlikler karşısında yeryüzünden ayrılarak gökyüzünde Başak takımyıldızına dönüşmüştür.

Astraea'nın adalet tanrıçası Themis'ten farkı, onun adaletsizlik karşısında aldığı tutumdur. Başak burcu, olması gereken düzenin mevcut olamayacağını anladığı zaman, Balık burcu insanı gibi her şeyden elini ayağını çekerek olaylara dışarıdan bakan bir gözlemci haline dönüşür. Başak ve karşıt burcu Balık aksı, Başak burcuna bir çıkış yolu gösterir: "Kabul etmek". Başak burcu insanı kendisini ve çevresini olduğu gibi kabul etmez. Çünkü o yaptığı her işi en iyi şekilde yapmalıdır, hata yapması durumunda kendine hoşgörü göstermez. Zamanla öz eleştirisi öz sevgisini yitirmesine neden olabilir. (Astraea da insanlara sürekli adaletli olmaları için öğüt verirken aslında sürekli düzeni eleştirmiştir.)

Başak burcu Merkür tarafından yönetilir. Bununla eş olarak, Astraea'nın diğer heykelleri sadece bir baş ile tasvir edilmiştir. Merkür'ün zihinsel ve iletişimsel yönü, toprak elementi Başak burcu ile birleşince fikirler mantık çerçevesinde yürütülür. Zihin belirli bir plan ve program dahilinde işlese de önemsiz ayrıntılarla uğraştığından olumsuz etkilerini gösterir. Buğdayın kabuğundan ayrıldığı hasat zamanı gibi Başak burcu da bir şeyi diğerinden ayırmakta ustadır: Ayırarak kavrar, sınıflandırma konusunda uzmandır. Örneğin Başak burcu ünlü yazar ve araştırmacı Jared Diamond, kuş türlerini çocukluğundan beri incelemiş ve onları sınıflandırarak bilimsel kitaplar yayınlamıştır. Tanınmış kitaplarından *Tüfek, Mikrop ve Çelik*, Başak burcunun deterministyaklaşımına iyi bir örnektir.

Başak burcu planlı davranır. Davranışlarının çoğu düşünülmüş ve muhakeme edilmiş, üzerinde irade kullanabileceği

tutumlardır. Bir eylemin ne gibi sonuçlar doğuracağını mantık çerçevesinde düşündükten sonra harekete geçer. Tüm bunlar onun kontrol ihtiyacına hizmet eder. Eğer bir Başak, astroloji ile ilgileniyorsa bunun nedeni, düzeni anlama ihtiyacından öte, sistemin nasıl işlediğini çözerek kontrolü ele geçirme isteğidir.

Astrae'nın söylencesinde bir diğer Başak kavramı dikkati çeker: "Mükemmellik". İçten içe mükemmel olmayı arzulayan Başak insanı böyle davranmakla başkalarına meydan okumaktadır. Başkalarının onu mükemmel görmesi için durmadan çalışır ve her şeyi yapar. Başak burcu vurgusunun fazla olduğu, zor açılara sahip bir haritada, obsesif-kompulsif kişilik bozukluğu olağan gözükmektedir. Bu kişilik bozukluğunda kişi, yapılan etkinliğin asıl amacını unutturacak derecede ayrıntılar, kurallar, listeler, sıralama, organize etme ya da program yapma ile uğraşır durur. İşin bitirilmesini zorlaştıran bir mükemmeliyetçilik baş gösterir. Boş zamanlarını değerlendirme etkinliklerinden ve arkadaşlıklarında yoksun kalacak derecede kendisini işe ya da üretkenliğe adar. Ahlâk, doğruluk ya da değerler gibi konularda vicdanının sesini dinler ve esneklik göstermez.[6] Başak burcunda tüm bu davranışların yoğunluğu değişse de benzer tepkileri gösterme potansiyeline sahiptir.

Biraz da Başak burcunun aşırı uçlarda dolaştığı özelliklerinden bahsedelim: Bunlardan biri "ben bilirim" tavrıdır. Düşüncenizi farklı açılardan açıklamaya çalışsanız da Başak düşüncesine saplanıp kalır. Çünkü bu düşünceleri kendisine karşı geliştirilen eleştirisel bir argüman olarak algılar. Fakat şunu da eklemek gerekir ki Başak'ın pragmatik düşünmede üstüne yoktur. Pragmatizm, yararlı ve uygulanabilir olanın seçilmesine yönelik

---

[6] Beck, Aaron T., *Kişilik Bozukluklarının Bilişsel Terapisi*, İstanbul, 2008, s. 485.

geliştirilen düşünce tarzıdır. Savaşların, ülkelerin pragmatizmi ön planda tutan politikalarının sonucu olduğu düşünülürse, Başak'ın pragmatizm tuzağından kurtulması ve işin içine biraz duygu katmayı öğrenmesi gerekir. Başak evliliğe pragmatik bakar. (Venüs Başak burcunda düşüktür.) Duygularını kontrol altında tutmak ister. Çünkü duygular güvenilmezdir. Başak, sevgiden öte para, prestij ve aile bağları gibi unsurları ön planda tutar. Sevgisini gösteriş tarzı, ağdalı sözcükler veya jestler olmayacaktır. Sizin tüm ihtiyaçlarınızı karşılaması sizi sevdiğinin işaretidir. Tabi yine eleştirisel yaklaşımları ilişkinin dengesini bozacaktır. Sevgi denen şeyin karşısındakini olduğu gibi kabul etmek olduğunu çoğu zaman unutur.

Başak, cinselliği bir plan dahilinde yaşar. Algılarını dış dünyadaki düzene odaklaştırdığından, cinseliğe bir görev bilinci ve sorumluluk duygusuyla yaklaşır. Örneğin Başak kadınının, cinsellikten önce yapması gereken birçok şey vardır; bulaşıkları yerleştirmek, çocukların ertesi günkü kıyafetlerini akşamdan hazırlamak gibi. Mitolojide bunun izlerini görebiliriz. Gılgamış Destan'ında Shambat adındaki tapınak rahibesi, Enkidu'nun hayvanilikten insanîliğe geçişine yardımcı olmak için, görev duygusuyla onunla beraber olmuştur. Başak bu davranışları sonucu, soğuk ve mekanik algılanabilir. O, önce kurallardan özgürleşebilmelidir. Fakat şu bir gerçektir ki, ilişkilere görev duygusuyla yaklaşan Başak burcu, son derece sadık bir eştir.

Başak'ın bir diğer uç noktası, güven duygusunu abartmasıdır. Konuya elli koldan düşünüp yaklaşarak irdelediği şeyin güvenli olup olmadığını test eder. Aklınıza gelmeyecek her türlü olasılık zihninden geçer. Eğer her biri güvenilir gözükürse hareket eder. Bunun yanında size de sonsuz güven hissi verecek ve asla sizi yarı yolda bırakmayacaktır.

Detaylarda kaybolan Başak, biraz yukarıdan bakabilirse, böyle yapmakla yolu uzatmaktan başka bir şey yapmadığını anlar. Arzusu mükemmelliktir, ancak kusursuz bir insan ve mükemmel bir dünyanın var olmadığını anladığı zaman kendisini ve başkalarını bağışlayacak, doğanın ritmiyle hareket edebilecektir.

TERAZİ BURCU

Şu dünyada bir su damlasıyım aslında:
Okyanusta bir başka damla arayan.

Shakespeare, Yanlışlıklar Komedyası

Gece ve gündüzün birbirine eşit olduğu sonbahar ekinoksuna denk gelen Terazi burcunun hedefi, karanlığın ve aydınlığın birbirine eşitlenmesinin yarattığı "denge"dir. Denge sadece idealler dünyasında mümkünken Terazi nasıl bu hedefi yakalayabilecektir. Mitosların renkli dünyası bize sayısız cevap sunuyor.

Terazi burcu, Yunan mitolojisinde adalet tanrıçası Themis ile ifade bulur. Themis, Uranos ile Gaia'nın kızıdır, Titanlardandır. Zeus'un bilge tanrıça Metis'ten sonra ikinci evliliği Themis iledir. Zeus, Metis'i yutarak aklı bünyesine alır, daha sonra adalet tanrıçası ile evlenir. Bu sıralama adaletin akıl üzerine kurulması gerektiğini söyler. Themis'in çocukları Horalar, doğada denge ve düzeni simgeleyen üç tanrıçadır; ilki Eunomia'dır, düzen ve düzensizliği, iyi yasalarla donatılmış toplumu simgeler; ikincisi Dike'dir, hak ve adalet anlamına gelir; üçüncüsü Eirene, barış tanrıçasıdır. Diğer çocukları Moira'lar *yaşam paylarımızı düzenleyen* kader tanrıçaları olarak geçer. Hayat ile ölüm dengesini kurarlar. Themis, Olympos'ta tanrılar arasındaki düzeni korur ve tüm kainatta hakkın ve adaletin hüküm sürmesini sağlar. Adalet, Terazi burcu ile birlikte anılır. Doğruluk ve adalet ancak olaylara

objektif ve tarafsız bakış açısıyla sağlanabilir. Terazi'nin her tarafa eşit uzaklıkta olması adaletin yerini bulmasına yardımcı olur. Bir elinde kılıç bir elinde teraziyle betimlenen Themis, terazi ile adaletin hakça dağıtılmasını sağlarken, kılıç ile yaptırım gücünü kullanır. Babilliler Terazi takımyıldızını *akrebin kıskaçları* olarak adlandırmışlardı. Bu noktada, kılıç Akrep burcunun klasik yöneticisi Mars'ın işleyen gücünü sembolize eder. Fakat Themis cezalandıran bir tanrıça olmamıştır. Cezalandırma, öç tanrıçası Nemesis'in işidir.

Mısır mitolojisinde, Themis'e karşılık gelen doğruluk ve adalet tanrıçası Maat'dır. Tasvirinde, kollarında kanat ve her zaman başında bir tüy bulunur. Tüy, saflığı, doğruluğu ve hakikatı temsil eder. Yeraltının hakimi Osiris'in mahkemesinde, ölü yargılanırken Maat'ın tüyü ile ölünün kalbi bir teraziye koyulur; ölenin iyi veya kötü olduğuna böylece karar verilir. Eğer tüy ve kalp dengede kalırsa, ölü öbür dünyada sonsuza kadar yaşama hakkı kazanır. Akrep burcundan bir önceki burç Terazi burcudur. Terazi burcunun, ölüm ile bağlantılı bir burçtan önce gelmesi, Mısırlıların ölüm sonrası ruhu dengeye kavuşturarak öte yaşama hazırlamalarıyla benzerlik gösterir.

Terazi insanı olaylara farklı yönlerden bakabilme yeteneğine sahiptir ama karar vermesi o kadar kolay değildir. Homeros'un ünlü destanında, Troia Savaşı'nın çıkmasına neden olan Terazi simgesi Paris'in yargısı, burcun temalarını karşımıza çıkarır. Paris, Troia kralı Priamos ile Hekabe'nin oğludur. Hekabe rüyasında bu bebeğin Troia'nın yok olmasına sebep olacağını görmüştür. Bu nedenle bebeğin öldürülmesine karar verilir. Dağlık yerde ölüme bırakılan Paris, bir çoban tarafından bulunur ve yetiştirilir. Bu sırada Zeus, su tanrıçası Thetis ile ölümlü Peleus için bir düğün yapar. Kavga tanrıçası Eris düğüne çağırılmamıştır.

Resim 61. "Kalp tartılıyor", Ölüler kitabından

O da oyununu hazırlar, ortaya üzerinde *en güzeline* yazan bir elma atar. Bütün tanrıçalar bu elmaya sahip olmak isterler fakat sonunda tanrıçalardan Aphrodite, Hera ve Athena kalır. Üç tanrıça Zeus'tan en güzellerinin kim olduğuna karar vermesini isterler. Zeus bunu yapmak istemez, İda dağında koyunları güden Paris'in karar vermesini ister. Tanrıçalar, Hermes'in eşliğinde Paris'in yanına varırlar. Üç tanrıça Paris'e, kendilerini seçmesi durumunda bir armağan vermeyi vaat eder. Hera onu tüm ölümlülerin yöneticisi yapmayı, Athena tüm ölümlülerin içinde en cesur ve bilge yapmayı, Aphrodite ise ona dünyanın en güzel kadını Helena'yı vermeyi teklif eder. Paris'in karşısında üç seçenek vardır; birincisi form güzelliğini ifade eden Aphrodite, ikincisi evlilik ve sadakati temsil eden Hera, üçüncüsü ise akıl ve savaşın tanrıçası Athena'dır. Paris, Aphrodite'nin armağanını beğenir ve elmayı ona verir. Söylence, Paris'in bir kral oğlu olduğunun orta-

Resim 62. "Paris'in yargısı" (Das Urtheil des Paris)
Ferdinand Max Bredt

ya çıkması ve Sparta kralı Menelaos ile evli olan Helena'yla kaçarak, Yunanlılar ve Troialılar arasında savaşın başlamasına neden olmasıyla devam eder.

Terazi insanı kararsız diye bilinir bunun nedenlerini söylencede bulmak mümkündür. Paris'in seçimi, savaşa yani uyumun bozulmasına neden olmuştur. Bir şeyi seçmek demek, diğerlerinden vazgeçmek demektir. Karar vermek, Terazi insanını bir yol ayrımına sokar. Paris, seçmek zorunda bırakılmış ve seçimini Aphrodite'ten (Venüs) yana kullanmıştır. Aphrodite'yi seçmesi, estetik, güzellik ve aşkı seçmesidir. Terazi imgesinin, yönetici gezegeni Venüs'ün tanrısını seçmesi astrolojik açıdan anlamlıdır. Ayrıca bu seçim, Terazi burcunun sanatçı ruhunu anlatan mitolojik bir göstergedir. Nasıl göründüğüyle oldukça meşgul olan Terazi insanı, estetik değerlere oldukça önem verir. Sanatla

uğraşabilir, uğraşmasa bile resim, müzik gibi yaratımlardan zevk alacaktır. Çünkü yaratılan dünya ideal olandır. Bu, Terazinin istediği bir rüyadır. Müzikteki sonsuz armoni ve uyumla, Terazi ahenkle danseder. Gerçeklerin yumuşatıldığı yerde her şey olağanüstü güzel gözükmektedir.

Homeros, Paris'i korkak ve savaşmaktan kaçan biri olarak anlatmıştır. Kardeşi Hektor, cesaret ve yiğitlik emsalidir. Paris, Hektor'un onu azarlamasına ve Meneleos ile savaşması için zorlamasına rağmen kaçmanın yolunu bulur. Terazi burcu simgesi Paris'in savaşmak istememesinin nedeni huzurunun bozulmasından duyduğu korkudur. Savaşmak, uzlaşmamak demektir ki bu Terazi burcunun isteyeceği en son şeydir.

Terazi burcu ile ilgili diğer söylence, Aphrodite'nin oğlu Eros ile Psykhe arasında geçer. Ruh anlamına gelen Psykhe, o kadar güzeldir ki her yerden onu görmeye gelirler. Aphrodite bu durumu hazmedemez, oğlu Eros'tan Psykhe'yi dağda tek başına bırakmasını emreder. Fakat Eros, Psykhe'yi görünce aşık olur ve onu bir şatoya götürür. Geceleri, kendini göstermeden onunla birlikte olur. Psykhe bu aşığın kim olduğunu merak eder. Eros'un üzerine tuttuğu yağ kandili ile onu uyurken görür. Eros, omzuna damlayan yağ damlası ile uyanınca Psykhe'yle karşılaşır ve hemen oradan kaçar. Psykhe günlerce Eros'u arar ama bulamaz, sonunda Aphrodite'ye ulaşır. Aphrodite, ona acımasız işler verir. Eros, Psykhe'nin durumundan dolayı duyduğu çaresizlik duygusuyla Zeus'a gider. Zeus, Psykhe (Ruh) ile Eros'u (Aşk) bir daha birbirinden kopmayacak şekilde birleştirir. Psykhe'nin zorlu yollardan geçerek Eros'a ulaşması ve aşıkların yollarına çıkan engelleri aşmaları, Satürn'ün Terazi burcunda yücelmesine uygun düşen yansımalardır. İlişkinin gücü, kişilerin engellerle mücadele edebilmesiyle büyür ve uzun ömürlü kılınmış olur. Aynı şey

Resim 63. "Tiresias yılanlara vuruyor", Johann Ulrich Krauss'e ait gravür, 1690

evlilikler için de geçerlidir. Evlenen çift birbirine karşı bir ömür boyu sürecek sevgi ve bağlılık sözü vermiş olur. Satürn'ün ilişkiye getirdiği sorumluluk anlayışı, yasal organlar tarafından belgelenir.

Terazi insanı *aşk insanı* olarak geçer ama bu ifade *ideal aşkı arayan insan* olarak değiştirilmelidir. Hava elementi burçları, daha çok teoride ve ideal olanı isterler. Terazi insanı için aşk, mum ışığında yenen yemek, aşk büyüsünün kaybolmadığı enstantanelerdir. Huzurunu bozacak konular, Terazi insanının konusu dışında kalır. Erkek Terazi danışanım bir türlü evlenmek için ideal kadını bulamıyordu. Çünkü aşık olunacak kadında olması gereken o kadar çok özellik vardı ki, güzellik, zerafet, estetik ve daha bir çoğu. Peki Terazi ideal olana, iyi, doğru ve güzel

olana erişemediğinde ne yapacaktır? Tam bu durumda kendini eksik hissedecektir. Çünkü, Terazi burcunun hayatında ilişkiler önemli bir yer işgal eder. Yunan mitolojisindeki kâhin Tiresias'ın söylencesi de bu konuları vurgular.

Tiresias, çocukluğunda dağda gezerken çiftleşen iki yılana rastlar; sopayla dişi yılanı öldürür ve o anda birdenbire dişi olur. Yedi yıl sonra gene aynı yerde aynı olayı görür, bu sefer erkek yılanı öldürmüş ve erkek olmuştur. Tiresias, iki cinsin bedeninde vücut bulmasından dolayı, her iki cinsi de tanımaktadır. Hatta Hera ve Zeus, onun bu bilgisinden yola çıkarak, aşkta kimin daha çok zevk aldığını tartışırken Tiresias'a fikrini sormuştur. Tiresias, kadının erkekten defalarca fazla zevk aldığını söyleyince, Hera kadınlığın sırlarını ortaya çıkardı diye Tiresias'ı kör etmiş, Zeus ise ona kâhinlik yeteneği vererek yedi kuşak yaşam bağışlamıştır.

Tiresias Terazi burcunu, çiftleşen yılanlarsa erkek-dişi gibi karşıtlıkların üretim gücünü simgeler. Jung, tarihte bunun tamamlayıcılık ilkesinin ürünü olduğunu söyler ve şöyle devam eder:

Ne kadar bilinçli olursak olalım, her zaman kararlaştırılamaz ve kararlaştırılmamış bilinçsizlik öğeleri olacaktır. Bu, kendi bütüncüllüğümüze ilişkindir.[1]

Terazi burcunun kafası, kararlaştıralamamış bilinçsiz öğelerle doludur. Fakat, Herakleitos'un dediği gibi her şey er geç tersine döner. Terazi insanı iki yönü de görmek zorunda kalır. Örneğin, Terazi figürü Tiresias, hem erkek hem de kadın olmayı

[1] Jung, C.G., *Two Essays on Analytical Psychology*, The Collected Works 7, 2014, s. 185-189

deneyimlemiştir. Bir başka dikkat edilecek husus, Tiresias'ın Zeus ve Hera'nın sorusuna kadınların tarafında yer alarak cevap vermesidir. Her ne kadar iki cinsiyeti kendi içinde birleştirmeye çalışmasına rağmen Terazi, feminen bir burçtur. Çoğu Terazi erkeğinin kadın ruhundan anlaması, ince, nazik ve kibar olması bundan ötürüdür. Terazi insanı karşı cinsi kendi cinsinden daha fazla anlar. Terazi kadınlarıysa içlerindeki eril ifadeyi, dişil özelliklerine karıştırarak uzlaştırma peşindedir. Burcun eril yönü, hava elementi özellikleri olan zeka ve entelektüeliteyle beslenir. Zaten söylence de Tiresias hep akıl danışılan rolü üstlenmiştir. Tiresias, ayrıca kör bir kâhindir. Kör olmasının anlamı ne olabilir? Körlük, güneş ışığının girmediği dünyada içe yönelmeye neden olur. Aynı zamanda tarafsızlık ilkesini de ifade eder. Adalet tanrıçası Themis, gözü kör olarak tasvir edilmiştir. Bu, Terazi burcunun *haklı* olanı gözlemleyebilmesini sağlayacak bakış açısına sahip olmasına neden olur. Çünkü o eşitliğe inanır.

İlişkinin piri Terazi burcu, fiziksel çekiciliği önemser. Şeytan tüyü sayesinde karşı tarafı kolayca etkiler. Ama ilişkinin devamıyla ilgili sorunlar yaşayabilir. Kişisel değerinin, bir diğeriyle ilişkisine bağlı olduğunu düşünecek olursa bununla başa çıkması kolay olmaz. Sizinle orta noktada buluşamadıysa kendinden ödün verecektir. Bir Terazi arkadaşımın şöyle dediğini hatırlıyorum. "Ailemin, eşimin, arkadaşlarımın istedikleri hep ön planda oldu. Benim ne istediğim kimsenin umrunda değil!" Aslında Terazi, yaşadığı kaosu kendi yaratır. İçindeki uyum ve denge arzusu onun kimseye hayır diyememesine neden olur. Bu yüzden kendini ifade ederken zorlanır.

Terazi'nin kimlik (Güneş) sorunsalına, Terazi imgeleri ve Güneş tanrıları bağlantısını ön plana çıkaran mitolojik örnekler verebiliriz. Örneğin, doğruluk ve adalet tanrıçası Maat'ın bir görevi, Güneş tanrısı Re'ye yolculuğunda yön göstermek ve

rehberlik etmektir. Kör kâhin Tiresias, Güneş tanrısı Apollon'-un tapınağında kâhinlik yapmıştır. Tüm bu birleşimler, Terazi insanının Güneş'ini (benlik) sahiplenmesi gerektiğini anlatır. Güneş'in Terazi burcunda düşmesi de bundandır. "Hayır" demeyi bilmeyen Terazi insanı, uzlaşmak uğruna kendi isteklerinden vazgeçer. Bu konumda kişinin ışığı, kara bir bulutun arkasına düşmüş gibidir, etrafını aydınlatamaz. Terazi burcu karşıt burcu Koç'un yaptığı gibi kendini ifade edebilmeyi öğrenmelidir. Bir diğeri olmadan benliğini ifade edecek kanallar bulmalı ve benlik duygusunu "biz" olabilmek adına feda etmemelidir.

Terazi'nin bilinmeyen bir dünyası vardır. Ortama uyum sağlayan, insanların içinde kolayca kendini sevdiren, iletişimi seven, nazik ve kibar Terazi insanı üstünlük taslayabilir. Herkes tarafından beğenilme arzusu o kadar yoğundur ki, bu nedenle *kim* olduğu sorusunun cevabını yıllarca aramayabilir. Konuşurken sözcükleri seçilmiş gibidir. Diplomatik tarafı onun diğeriyle kolayca uzlaşmasını sağlar. Bunu yaparken stratejik davranabilir. Duyguları işin içine katmayacağından sosyallik gerektiren iş yaşantısında başarılı olabilir. Fakat hem özgürlüğüne düşkün olması hem de karşısındaki ile arasında duygusal mesafe bırakması nedeniyle derin ilişkiler yaşayamayacaktır.

Terazi'nin kararsız ve dengesiz ruh hali ile tam olarak neyi seçtiği çok belli değildir. Çünkü o dengeyi ararken ipin ucunu kaçıracaktır. Onu anlamak için tek ayak üzerinde durmaya çalışın. Dengeyi ararken nasıl sağa ve sola savrulduğunuza bir bakın! Terazi bu haliyle bile zerafetini ortaya koyacaktır. Ortamdaki nazik ve ince tavırlarından kendini kolaylıkla ele verir. Yargılarını tamamen eşitlikçi bir şekilde ortaya koyar. Kimsenin hakkını gasp etmeden adaletin nasıl işleyeceğini yürekten bilir. Ne de olsa o, adalet ve doğruluk tanrısı ve tanrıçasıdır.

Resim 64. Orpheus and Eurydice,
The Metropolitan Museum of Art

AKREP BURCU

Tek kişi yok ki ölümü görsün.
İşitsin sesini ölümün
Ama gerçektir ölüm ve seslidir.

Gılgamış Destanı'ndan

Akrep burcu, karanlık ve ölüm gibi konularla birlikte anılır. Ölümün bilinmeyen dünyası herkes için soğuktur, konuşulmaktan hoşlanmayan, acı ve ızdırap verendir. Peki böylesi karanlık bir dünya ile Akrep insanı nasıl başedecektir? Onu aydınlığa çıkaracak olan nedir? Yine mitoloji ve tarih bize ışık tutuyor.

Zerdüştlükte akrebin ortaya çıkışı şöyle anlatılır: İyi ve kötüyü, ışık ve aydınlığı bünyesinde toplayan Zurvan'ın (zıtların birliği) iki oğlu olur. Biri Hürmüz (iyilik ve aydınlık tanrısı) diğeri Ehrimen'dir (kötülük ve karanlık tanrısı). İki kardeş dünyaya egemen olmak için savaşırlar. Bu savaşın sonunda Hürmüz, Ehrimen'i karanlıklara gömer ve dünyayı yönetmeye başlar. Fakat yıllar sonra Ehrimen kendini toparlar ve kendisi gibi kötü ve ölümcül olan yaratıklar meydana getirir. İşte bu çirkin ve ölümcül yaratıklardan biri de akreptir.

Akrep, Gılgamış Destanı'nda da ölümcül temalarla anılır. Gılgamış'ın, Güneş tanrısı Şamaş'ı koruyan Akrep Adamlarla karşılaşması şöyle anlatılır:

Resim 65. "Mashu Dağı'nın Akrep Adamları"
Faucher Gudin

Mashu Dağı'nın eteğine nihayet ulaştığında
Gılgamış tırmanmaya başladı
çift taraflı uçurumda;
hop oturup hop kalktı Şamaş
Şimdi bu birbirine benzer kuleler
dokunuyor ıraklardaki göğe
ve oldukça aşağılarda cehenneme uzanıyor göğüsleri.
Zehirli akreplerdi koruyan ana kapıyı;

her şeye, herkese saldıran tılsımları ölüm getiren.
Ve akreplerin güç parıltıları yayılır.[1]

Akrep Adamların başında boynuzlu bir başlık ve ışık haleleri bulunur. Başı ve gövdesi insan şeklinde olan Akrep Adamların kuş gibi bir pençesi ve akrep kuyruğu vardır. Bakışlarını insan üzerine diktiklerinde öldürücü olurlardı. Destanda Gılgamış, Akrep Adamlara Utnapiştim'i bulmaya geldiğini ve onunla yaşam ve ölüm konusunda konuşmak istediğini söyler. Akrep Adamlar bunu şimdiye kadar hiç kimsenin yapamadığını ve karanlık tünelde hiç ışık olmadığını söyleseler de Gılgamış'ın kararlılığı karşısında kapıyı açarlar. Gılgamış kapı açılınca karanlıkla başbaşa kalır.

Söylence analiz edildiğinde, karanlığın gardiyanlarının Güneş tanrısının koruyucusu Akrep Adamlar olması dikkat çeker. Güneş ile Akrep arasındaki bağın fiziksel bir nedeni, akrebin sıcağı sevmesi ve Güneş'in kavurduğu topraklarda yaşamasıdır. Mitoslarda bu ikili sıklıkla bir araya gelir. Akrep Adamların bir yandan aydınlık ve bilinç kavramlarını sembolize eden Güneş'in koruyucuları olmaları bir yandan da karanlığın yani bilinçdışının kapı eşiğinde durmaları, Akrep burcunun dönüşüm sürecini simgeler. Gılgamış'ın Akrep Adamlara yaşam ve ölüm hakkında konuşmak istediğini söylemesi ve aydınlıktan karanlığa geçişi, Akrep burcu insanının karanlık konuları gün ışığına çıkarma arzusunun göstergesidir. Bunu doğrular şekilde okült ve psikoloji konularıyla uğraşan birçok Akrep burcuyla karşılaşabilirsiniz.

Akrep burcunun Güneş ile bağlantısına değinmişken, Yunan mitolojisinde geçen Phaethon'un söylencesinin bir diğer versiyonundan bahsedelim: Hatırlarsanız Güneş kısmında Phaethon'u

[1] Jackson, Danny P., *Gılgamış Destanı*, Ankara, 2013, s. 56.

incelemiştik. Söylencenin başka bir anlatımı da mevcuttur. Buna göre Phaethon, babası Güneş tanrısı Helios'un arabasını sürmek için izin ister. Helios arabayı sürmenin zor olduğunu, yukarıda korkunç yaratıklar olduğunu söyler. Buna rağmen babasının arabasını süren Phaethon, zodyağı oluşturan hayvanlardan akrebi görünce korkuya kapılarak yolundan sapar. Zeus işin çığrından çıktığını görünce Phaethon'a bir yıldırım göndererek onu öldürür. Phaethon'un Güneş (bilinç)'in arabasını sürerken akreple (bilinçdışı) karşılaşması ve sonra ölmesi, Akrep burcunun derinlerdeki duygularıyla bağlantıda olduğunu gösterir. Akrep insanı farkında olmadan karmaşık durum ve olaylara çekilir. Duygularını açığa çıkarmadıkça ve onlarla barışmadıkça, karanlığın insanı huzursuz etmesi gibi o da huzursuz olacak, aynı zamanda yaşam enerjisinden yoksun kalacaktır.

Akrep takımyıldızının gökyüzüne yerleşmesinin hikayesi burcun nahoş konularını içerir. Mitos Orion ve Artemis ile ilgilidir. Orion, Poseidon'un oğludur. Bir gün Artemis'e aşık olur ve ona zorla sahip olur. Artemis de bunun üzerine Orion'un üzerine akrep salar. Akrep Orion'u topuğundan sokarak öldürür. Bu olaydan sonra Akrep gökyüzünde bir burç, Orion[2] ise bir yıldız haline getirilir. Astronomik olarak Orion takımyıldızı doğarken Akrep takımyıldızı batar.

Mit, astrolojik olarak Akrep'in zorlu doğasına işaret eder. Orion, zorla istediğine sahip olan bir rolü üstlenir. Buradan Akrep burcuna dönersek, Akrep'in güç ve kontrol duygusu çok baskındır. İsteğinin olmaması halinde Orion gibi güç kullanabilir.

[2] Mısır'da ölülerin tanrısı Osiris'in gökyüzünde Orion takımyıldızını simgelediği düşünülür.

Resim 66. Kris Waldherr'in "Persephone ve Nar" adlı kitabının kapağı

Burcun modern yöneticisi Pluto, Yunan mitolojisinde Hades olarak geçer. Hades de Persephone'ye zorla sahip olmuştur. Akrep insanı istediğini ne olursa olsun elde etmek ister. Karşısındakinin arzusu çok da umrunda değildir. Çünkü o birleşmenin ve tek vücut olmanın dürtüselliğine karşı koyamaz. Arzusuna ve isteklerine teslim olmuş bir zorba ve otoriterden farkı yok o zaman!

Persephone yeraltı dünyasına kaçırılırken Hades'e karşı koyamamış ve iradesini kullanamamıştır. Persephone[3] Antik Yu-

[3] Antik Yunan'da Persephone'ye, sonradan yeniden doğacak olan ruhların yeraltı dünyasına inmesine yardım eden tanrıça olarak tapılırdı. Bu olay, tarım toplumları tarafından tahılın toprağın altında ölü olarak yattığı kış mevsiminde kutlanırdı. Bu yüzden kış, doğa güçlerinin değişip yeni bir rotaya girmesinin beklendiği bir içe bakış dönemiydi.

nan'da yeraltı dünyasının figürü olarak görülür. Arketipin bu yönü, kadın ruhunun bilinçdışı davranışlarıyla temasta olan kısmını temsil eder. Persephone iki farklı düzeyde var olur. Yüzeyden bakıldığında iradesi yoktur, sürüklenir. Daha derin düzeydeyse kendi kaderine tamamen hakimdir, ruhundaki kıpırtıların farkındadır. Bunlar Akrep'e, hayatın dış koşullarından bağımsız olarak nereye gitmekte olduğunu ve ne yapması gerektiğini söyler. Yeraltında yaşamaya mahkum olmuş Persephone, Akrep temsilcisidir. Akrep insanı sürükleniyor gibi gözükse de derinde gizli iradesini yaşamaktadır.

Persephone'nin yılın belli dönemlerinde her iki dünyada yaşamasına izin verilmişti. Akrep'in hem bilinç dünyasında hem de bilinçdışı dünyada yaşamaya ihtiyacı vardır. Başkalarının bilinçdışına ulaşmada çok iyi bir rehber olabildiğinden, hayatın tüm dışavurumlarını sanki bir kitabı okuyor gibi algılar. İnsan psikolojisinin derin akıntılarının farkındadır.

Persephone'nin Hades tarafından zorla alıkoyulması ve yeraltına kaçırılması, adının Kore iken Persephone olarak değişmesi diğer bir anlamda kızlıktan kadınlığa yol alması, yaşaması gereken bir dönüşümü anlatır.[4] Eğer Hades olmasaydı Persephone günlerini neşeyle, karanlık dünyanın karanlık yüzünü bilmeden geçirecekti. Akrep burcu, dönüşümü gerçekleştirmezse, ki sabit bir burç olduğundan var olan durumu değiştirmek istemeyecektir, Hades gibi dışarıdan bir güç bunu zorla yapacaktır. Değişimi, sahip olduklarının elinden alındığı duygusu ile, acı dolu bir deneyim olarak yaşayacaktır. Akrep şu bilgiye sahip olmalıdır: Yaşamdaki herşey dinamiktir ve bitmeye mahkümdür. En güzel çağını yaşayan genç kız yaşlanır bir gün, güzel kokan bir gül

[4] İlkel kabilelerde, erginleme töreni düzenlenir. Bir yaş sınıfından öbürüne geçişi sembolize eden erginleme törenlerinin önemi, bireyin tören sırasında ölüp yeniden doğduğu inancı üzerine kurulmasıdır.

solmuş yapraklarıyla cazibesini ergeç yitirecektir. Yaşayan herşey, ilişki, canlı, ruh vs. ölüme tabiidir.

Persephone, annesinin yanına giderken Hades'in verdiği nar tanesini yemişti. Nar doğurganlığın yanı sıra korkunç ölümün simgesi olarak kabul edilir. Hatta narın Dionysos'un kanından filizlendiği söylenir. Vurgu hep doğum ve ölüm üzerinedir. Dönüşüm, Akrep burcunun önüne konulan ve ele almak zorunda kaldığı ana temadır.

Dane Rudhyar, Akrep burcunu küllerinden yeniden doğan Anka kuşu ile ilişkilendirmiştir. Anka kuşu, 500 ile 1000 yıllık yaşam sürecinin sonuna geldiğinde, küçük ve ince ağaç dallarından kendine bir yuva yapar ve onu yakar ve bu küllerden yeni, genç bir Anka ya da Anka yumurtası doğar. Mısır mitolojisinde kendi kendine evrilen Anka kuşu, Güneş tanrısının doğumunun sembolü haline gelmiştir. Cenaze törenlerinde yer alır ve ölülerin tekrar dirilmesinde rol oynamıştır.[5] Akrep burcu tıpkı Anka kuşu gibi küllerinden yeniden doğabilir. Düştüğü zaman içindeki müthiş güç ile yeniden ayağa kalkar. Ölüp tekrar doğacak güce sahiptir. Ve yeniden doğduğunda eskisinden çok daha güçlü daha sağlam olacaktır, bırakmanın tadına vararak yeni olasılıklara kapı açmanın güzelliğini artık bilir.

Yunan mitolojisinde Medusa'nın söylencesi de Akrep vurgularıyla doludur. Medusa, derinliklerde saklanmış tehlikelerin tanrısı Phorkus ile deniz canavarı Keto'nun kızıdır. Çok güzel bir kadın olan Medusa, Athena tapınağında rahibe olarak yaşar. Poseidon, Medusa'yı görünce aşık olur ve tutkusuna yenilerek Medusa'ya zorla sahip olur. Athena bu olayı duyunca oldukça hiddetlenir, kıskançlık içinde Medusa'ya ceza vermeye karar verir. Sadece Medusa'yı değil kız kardeşlerini de ifrite çevirir.

---

[5] Hart, George, *Mısır Mitleri*, s. 24.25.

Resim 67. "Medusa", Michelangelo Caravaggio

Bu üç kız kardeş kimsenin bakmak istemediği çirkinlikte olurlar. Medusa'ya bakan taşa döner. Saçları yılanlarla örülü, alnında yaban domuzu dişleri olan Medusa, diğer kardeşlerinin aksine ölümlüdür. Etrafa korku salar. Ancak kahraman Perseus zırhını ayna gibi kullanarak Medusa'yı öldürmeyi başarır.

Medusa'nın saçları uçuşan yılanlardan oluşur. Akrep burcunun bir diğer simgesi yılandır. Yılan, mitolojide yer alan en önemli hayvanlardan biridir. Deri değiştirmesinden dolayı yeniden doğumu ve ölümsüzlüğü sembolize eder. Yunanlılar şifa verici tanrılarla ilişkili olduklarını düşündüklerinden yılanı[6] ev hayvanı olarak bulundurmuşlardır. Aynı şekilde akrep zehri de

[6] Yılana tapma İlk Çağ'da çok yaygındı. Toprak altında yaşayan yılanların ölü atalarla ilişkisinin bulunduğuna ve ölü ataların ruhlarını taşıdığına inanılırdı.

insanlar için çok tehlikeli olmasına rağmen hastalıklara şifa olur. Akrep kendi yaralarını saramasa da başkalarına merhem olan bir burçtur. Size acı dolu gerçekleri bir çırpıda söyleyerek önce şoke eder. Ama sonrasında doğrunun nasıl şifa olduğunu görmek büyüleyicidir. Derinlerdeki gerçeğin ilk baştan farkında olan bu gizemli burç insanının ne olursa olsun tek istediği, acıtsa da gerçektir!

Jung, rüyalarında yılan, ejderha veya şeytan gören insanların kendi demonlarıyla karşılaştığını söyler. Demon, kişiyi etkileyerek istemediği tarzda davranmasına neden olur; içimizde bizi bir şeye karşı kışkırtan güçtür. Bir şeyi yıkmak dürtüsü ile hareket eden Akrep burcu kendi demonlarıyla sürekli bir iletişim içindedir. Kin, nefret, haset gibi duyguların tutsağı olmaktan kendini kurtarabilmelidir. Akrep burcu, kötünün farkındadır. Yay burcu gibi hayata ve yaşama iyimser edalarla yaklaşmayacaktır. Goethe'nin *Faust* adlı şiirsel oyununda Faust'un kendi içindeki iyi ve kötü arasındaki savaşında, kötülük yani şeytan mağlup ayrılmıştır. Fakat Akrep'in kötülüğü alt etmesi o kadar kolay değildir. Nitekim yapım yılı 1913 olan *Prag'lı Öğrenci* adlı bir filmde bunun tam tersi konu edilmiştir. Fakir, genç ve yakışıklı Prag'lı öğrenci Bakuin görüntüsünü şeytana satar. Başına gelmedik felaket kalmaz, en sonunda şeytanı öldürür. Son olarak aynaya baktığındaysa kanlar içindeki yüzünü görür. Şeytanı öldürmekle kendini öldürmüştür. İşte Akrep burcu kendi şeytanıyla savaşan Bakuin'e benzer. O yeraltı hükümdarı Hades'in topraklarını kendi toprakları gibi karış karış bilir. Ama oradan çıkıp güneş ışığına süzülerek kendini arıtmayı becerebilmelidir. Sadece nefretini ve kinini, sevgiye dönüştürebildiğinde iyileşebilecek ve muhteşem gücüyle sizi de iyileştirecektir.

Venüs, Akrep burcunda düşüktür. Sümerli aşk tanrıçası İştar'ın kutsal hayvanı akreptir. Bu eşleşim, Yunan mitolojisinde

Orpheus ile Eurydike'nin söylencesinde daha net ortaya çıkar. Orpheus çalgısıyla hayvanları büyüleyip, ölümü alt edebilen mitolojik bir şairdir. Karısı Eurydike, bir çobanın takibinden kurtulmak için kaçarken otlar arasında gizlenen bir yılanın üstüne basınca ölür. Orpheus, karısı öldükten sonra teselliyi lirinde bulur ama onsuz yaşayamayacağını da anlar. Hades'in diyarına inerek Eurydike'yi aramaya karar verir. Büyülü lirinin sesiyle Hades'in kapısındaki tüm engelleri aşar ve karanlıkların tanrısının huzuruna çıkar. Hades bu aşığa hayır diyemez, bir tek şartla sevdiğini vereceğini söyler; yeryüzüne çıkıncaya kadar kendisini takip edecek Eurydike'nin yüzüne bakmaması gerekmektedir. Fakat aşık Orpheus, kontrol duygusuna yenik düşerek dönüp arkasına bakar. Bir anlık bakışı ile Eurydike bir daha gözükmemek üzere kaybolur.

Sonu hüsranla biten bu aşk öyküsünde Orpheus ne olursa olsun sevdiğinden vazgeçmemiş, ölüler diyarına inmeyi bile göze almıştır. Akrep burcu sabit bir burçtur, ilişkilerinde takıntılı ve saplantılıdır. Sıradan bir ilişki içinde olmak istemez. İlişkilerinde tutku, yoğunluk ve kontrol ister. Venüs'ün doğasına uymayan bu tutumu onu huzursuzluğa düşürür. Çünkü iki insan arasındaki ilişki diğer herşey gibi an ve an değişir. Bugün aşık iki insan yarın birbirlerinin azılı düşmanı haline dönüşebilir. İlişki, tek taraflı kontrol ile yönetilecek bir şey değildir. Ama Akrep ne tutkuyu ne de yönetimi elden bırakır.

Tutkulu ilişki, akrep hayvanının cinsel yaşamında da görülür; akrepler çiftleşme öncesi bir dans gösterisi yaparlar, saatlerce sürebilen danstan sonra çiftleşme gerçekleşir ama daha sonra durum varolma mücadelesine döner. Dişiyi dölleyen erkek eğer kaçamazsa dişi tarafından parçalanıp yutulur. Tutkulu birleşme ve sonrasında ölüm! Bu, Akrep burcunun tutkuyla bağlandığı kimsenin, kendi dönüşümünde baş rol oynayacak kişi olduğunu

anlatır. Akrep için derinliğinde kaybolacağı bir ikinci kişi çok önemlidir. (Gılgamış Destanı'nda Akrep Adamlar, karı ve koca olarak tasvir edilmiştir.) O, aşkın fizikselliğinde değildir. Mahrem bir ilişki içinde *ölüm* için tutuşur. Bu noktada orgazmın, Fransızca'da *küçük ölüm* anlamına gelmesi hiç şaşırtıcı değildir. O anda beden yavaş hareket eder, duyular seslere karşı daha duyarlı hale gelir. O mistik anda ego ortadan kalkar ve iki kişi bütünleşir. Akrep burcunun da tam olarak istediği budur; diğeri ile yoğun duygular içinde birleşmek ve bütünleşmek.

Mısır mitolojisinde tanrıça Serket, kafasında akrep taşır. Söylenceye göre Akrep tanrıça, ana tanrıça İsis'e, oğlu Horus'u Seth'den koruması için yedi akrep gönderir. İsis yedi akreple zengin ve soylu bir kadının evine varır. Kadın İsis'in arkasındaki akrepleri görünce kapıyı kapatır. Yedi akrep bu hareketi oldukça incitici bulur ve intikam almak için plan yapar. Kapının altından girerek zehirli iğneleriyle kadının oğlunu sokarlar. Akrep burcu tıpkı bu akrepler gibi kendisine yapılan kötülüğü asla karşılıksız bırakmaz, er ya da geç öcünü alır. Klasik astrolojide Akrep'in yönetici gezegeni Mars'tır. Antik dönem astroloğu Marcus Manilius şöyle diyor:

Parlak akrep, hazırlanan zehirli kuyruk ile donanmış
şiddet ve savaş için insanlığın savaşma ruhu
Onun zehri öfke için kanları ısıtır ve kaynatır
Ve yağmacılık şansız çağda yayılır

Mars Akrep burcunda olduğunda, kişi istediğine ulaşmak için ne gerekiyorsa yapar. Koç burcu gibi kendini kahraman etmek için didinmez çünkü düşmanların ilgisini üzerine çekmekten hoşlanmaz. Sessiz ve derinden ilerleyerek amacına ulaşmanın peşindedir. Eğer kaybedeceğini anlarsa kendini yok eder. Onun için

kaybetmek ölmekten daha kötüdür. İstediğine ulaşmak için manipülasyon yapar. Akrep, manipülasyon tekniklerini uygulama konusunda ustadır. Yöntemleri şunlardır: Kişiye dezavantaj yaratacak durumu saklar ve mecbur kalırsa açıklar, isteğini direkt söylemektense ötelemeyi seçer, sakıncaları gizleyerek kişiye karar verdirir, hatta onu reddeden kişide eksiklik ve sorumluluk duygusu yaratır. Böylece istediğine ulaşmanın yolunu bulur.

En derinlere sızma yeteneğine sahip Akrep burcu insanının gözlerine baktığınızda bakışları içinize işler. Akrebin geceleri ortaya çıkması gibi karanlıkta yolunu bulur. Ruhun karanlık tarafıyla temasta olan Akrep burcu insanının öldürücü zehri, hiç beklemediğiniz bir anda vücudunuza karışırsa korkmayın. Çünkü yoğun duygularla sizi derin yolculuğa çıkaracak. Ve bu yolculukta onunla birlikte ölüp ölüp tekrar varolacaksınız!

YAY BURCU

Çadırının yerini genişlet ve meskenlerinin eteklerini gersinler: esirgeme: iplerini uzat ve kazıklarını pekiştir. Çünkü sağa sola yayılacaksın. Ve senin zürriyetin milletleri mülk edinecek, ve ıssız kentleri halk ile dolduracak.

İşaya 54:2-3

Babilliler Yay burcunu savaş tanrısı Nergal ile eşleştirmiş, onu *savaşın büyük kralı* ve *savaşın nişancı tanrısı*, Mısırlılar ise *fetheden* olarak tanımlamışlardır. Babil'de Yay burcunu simgeleyen Akrep kuyruklu savaşçılar Yay burcunun sembolü olan oku taşırlar. Yay burcu insanı yüce amaçlar için okunu hedefe kilitleyip nişan alan bir savaşçıdır. Bireylerin ve toplumların kendilerine ait felsefelerinin yayılması için verdiği savaşlar yüzyıllara damgasını vurmuştur. Bu anlamda birçok filozofun Yay burcu olması anlamlıdır. Yay burcu olan Spinoza, Friedrich Engels gibi filozoflar düşüncelerini kitaplara aktararak yığınlara yaymanın mücadelesini vermişlerdir.

Babil'in ünlü destanının kahramanı Gılgamış, ufkunu sürekli genişletmek isteyen Yay burcu simgesidir. Gılgamış Sümer'deki Uruk kentinin kralıdır. İstediğini yapan, geleneklere saygısı olmayan, kibirli ve bencil tavırlarıyla halkını rahatsız eden bir kraldır. Gökteki tanrılar, soyluların şikâyeti üzerine Gılgamış'ın

Resim 68. Gılgamış ve Enkidu

bir tanrı değil bir insan olduğunu öğrenmesi için Enkidu'yu yaratırlar. Enkidu önceleri hayvanlarla yaşar. Bir rahibe aracılığıyla insanîleştirilmesinden sonra Gılgamış'ın en iyi dostu olur. Ama insanîleşmesiyle birlikte kaybolan gücü için üzülür.

Gılgamış, arkadaşının bu üzüntüsü karşısında, arkadaşına Sedir ormanını koruyan devi öldürmeyi önererek gücünü sınamayı önerir. Gılgamış ve Enkidu karşılaştıkları her türlü engeli aşarak güçlü devi öldürürler. Uruk kentine döndüklerinde, aşk ve savaş tanrıçası İştar, Gılgamış'a hayran kalır ve onunla evlenmek ister. Gılgamış bu isteğini reddedince, İştar Gök Boğası'nı göndererek intikam almak ister, fakat Gılgamış ve Enkidu, boğayı öldürürler. Enkidu, İştar'a hakaret eder. Bunun üzerine İştar, Enkidu'yu lanetleyerek hastalanmasına ve ölmesine neden olur. Tek başına kalan Gılgamış ölüm korkusuyla dolar. Ölümsüzlüğün sırrını öğrenmek için Tufan'dan kurtularak ölümsüz olmayı başaran Utnapiştim'e gider. Fakat Utnapiştim'in dediklerini yapmakta başarısız olur. Kente döner, yaşadıklarını ve düşüncelerini taş tabletler üzerine kaydeder. Halkının bilgelik kazanması ve daima kendisini anımsaması için tabletleri Uruk'un sağlam surlarına yerleştirir. Gılgamış böylelikle ölümsüz olur.

Alışılmadık bir kahraman olan Gılgamış'ın hikâyesi, Yay burcunun motivasyonlarını anlatan güzel bir örnektir. Kahramanımız, kendini beğenmiş ve kibirli bir tutum sergiliyor ki Yay burcu da herkesten üstün ve soylu olduğuna dair içsel bir inanç geliştirir. Sıradan insan kusurludur, o ise değil. Bunun altında yatan nedenlerden biri zayıflıkları ile yüzleşmek istememesidir. Kendine inancı yüksek olduğundan risklere kolaylıkla atılır. Yaptıklarından ders almadan aynı hatayı defalarca tekrarlayabilir. Her defasında aynı inançla işe atılır. Gılgamış da korkusuzluk ve cesaret isteyen türlü maceralara girişmiş, dostu Enkidu için iyi niyetle maceralara hevesle atılmıştır. Yay, tıpkı Gılgamış gibi

çevresindeki insanların hayal kırıklıkları karşısında gerçekten üzülür ve elinden geldiğince onlara yardım etmek ister.

Gılgamış'ın kişisel gölgesi Enkidu'dur. Enkidu, ilk başta hayvanlar tarafından büyütülmüş vahşi bir insandır. Bu, Yay burcunun dürtüsel yönünü gösterir. Yay her ne kadar asil yaratıldığına inansa da içinde tutumadığı davranışlarıyla bir vahşiden farkı yoktur. Düşündüklerini hemen eyleme geçirmesinin ve patavatsızlığın nedeni budur.

Ölümsüzlük arayışında olan Gılgamış, yaşadığı maceralar sonucunda daha değerli bir şey bulur, ki bu entelektüel bir amaçtır; bilgiyi elde etmek! Kibirli kral sonunda hayatın anlamının öğrendiklerini paylaşmak olduğuna karar verir. MÖ 2500 yıllarında surlara kaydedilmiş Gılgamış Destanı'nın günümüze kadar gelmiş olduğu düşünülürse, Gılgamış, hedefi tam onikiden vurmuştur. Tekrar Yay burcuna dönecek olursak, Yay insanı aynen Gılgamış gibi deneyimlerinden yola çıkarak bir hayat felsefesi oluşturur. Sonrasındaysa düstur edindiği fikirleri yaymak ister. Burada Yay'ın düşeceği tehlike bilmeden biliyormuş gibi davranmasıdır; bilgiyi önce karşı burcu İkizler gibi araştırmalı sonra yaşamında deneyimleyerek bu tecrübelerini insanlara aktarmalıdır.

Yunanlılar, Yay burcunu Yunan mitolojisindeki bir Kentaur[1] olan Chiron'la (Kheiron) özdeşleştirmişlerdir. Kentaurlar (Centaurlar) yırtıcı ve azgın bir doğaya sahipken aralarında en akıllı, bilge olanı Chiron'dur. Akhilleus, Apollon'un oğlu Asklepios onun öğrencilerindendir; Askpleois'e tedavi sanatını, Akhilleus'a avlanmayı ve savaşmayı öğrettiği gibi müzik, ahlâk ve hekimlik dersleri vermiştir. Bilge bir öğretmendir ve ölümsüzdür. Chiron'a ait söylencelerden birinde bir gün Phobos, Kentaurların

[1] Kronos (Satürn), eşi Rhea'nın kıskançlığından korktuğundan Philyra ile at biçimine girerek birleşir. Bu birleşmeden yarı at yarı insan bedenli varlıklar olan Chiron doğar.

ortak malı olan şarabı Herakles'e verir. Kentaurlar bundan dolayı kavga çıkartırlar. Çıkan kavgada Herakles okuyla istemeden Chiron'u yaralar. Başkalarının yaralarını iyileştirmekte usta olan Chiron kendi yarasını iyileştiremez. Ölümsüz olduğundan yarasıyla sonsuza kadar acı çekecektir. Çektiği acıdan kurtulmak için Prometheus ile ölümsüzlüğü değiş tokuş edecek ancak ölerek acıdan kurtulabilecektir. Ardından Zeus, Chiron'u gökyüzüne yükselterek sonsuza kadar var edecektir.

Mitolojik anlatıda Chiron'un; Kentaur, Chiron ve ilâhî olarak üç hâli görülür. Bunlar Yay burcunun hâllerine tekabül eder. Kentaurlar hayvansı içgüdüler ile hareket eden savaşçı, vahşi, kaba ve kötü yaratıklardı. Chiron ise tanrıların ve kralların çocuklarını emanet ettiği bir öğretmendi. İlahi yönü, Chiron'un semâya yükselerek sonsuza kadar yaşamasıyla oluşur.

Yay burcu insanı hayvani, insanı ve ilâhî üç yönü de içinde hisseder ve doğal olarak bunları bütünleştirmekte zorluk çeker. Hayvani doğası tamamen içgüdüsel olarak davranmasına neden olur. Özellikle Ay Yay burcunda olduğunda, kişi duygularını kontrol edemeyerek dürtüsel davranır. Aynı zamanda özgür hareket etme ihtiyacında olur. Chiron da özgür bir yaratıktır, yaralanınca bedenine hapsedilmiş olur ve bu tutsaklıktan kurtulmak için ölmeyi kabul eder. Ateş elementi olan Yay burcu, özgürlüğe şiddetle ihtiyaç duyar. Özgürlüğünü kısıtlayan hiçbir durumda varlık göstermek istemez. Hatta karşısındakiyle arasına mesafe koyarak özgürlüğünü garanti altına alır. Chiron'un öğretmen olması Yay burcunun eğitim ve öğretimle olan sıkı ilişkisini gösterir. Chiron, kendi felsefesini öğretmesinin yanı sıra doğayı anlama çabasında olan bir şifacıydı. O yüzden doğayı kavramaya yönelik yüksek öğrenim, felsefe, astroloji ve kişisel gelişim vb. dokuzuncu evin konularıdır.

Deneyimden deneyime sürüklenen Yay burcu ya okuyarak ya da gezerek kendini eğitir. Başka ufuklara açılmanın yolunu mutlaka bulacaktır. Onun için amaç bir yere varmak değil yolda olmaktır. Yay burcu ille de sırtında çantasıyla dere tepe dolaşan biri değildir. Gezemiyorsa zihni gezecektir, kitapları birer birer yutup yenisine hazır olacaktır. Tabi bu durumda karşımıza diplomadan diplomaya koşan, bilgiyi gösteriş için kullanan bir Yay da çıkabilir. Yay'ın karşıt burcu İkizler'dir. O nedenle Yay, mental yolculuk yapan İkizler burcu kadar entelektüel olmayabilir.

Chiron, öğrencilerine savaşmayı, avlanmayı ve ahlâk kurallarını öğretir. Ahlâk kavramını irdelemeyiz. Çünkü ahlâkı önemseyen Yay burcu, moral değerlere bağlı kalıp bu değerlere körü körüne bağlanırsa karanlık yönünü yaşatmış olur. Başka fikir ve düşüncelere saygı duymayı öğrenip hoşgörülü bir tutum sergileyebilmelidir. Aksi halde Yay, bağnaz, tutucu ve fanatik bir kişi olup çıkacaktır.

Yay'ın deneyimsel bir burç olması gerekirken ahlaki kurallara takılıp kalabilir, bu durumda bu ikilemi nasıl aşacaktır? Yönetici tanrıların tanrısı Jüpiter'dir, Yunan mitolojisinde Zeus'ta ifade bulur. Olympos dağında yaşayan Zeus, tüm tanrıların yönetimini elinde tutar. Tanrıya özgü olanı içinde taşıdığına inanan Yay burcunun "Ben bilirim" ve totemist tavrının arkasında işte bu vardır. Gılgamış Destanı'nda, Yay sembolü Gılgamış'ın ilâhî yönünü yineleyen sözler şöyledir: "Kendi zamanınızda yanınızda bulunan herkesle beni okuyan sen, bil ki ben sürekli olan Gılgamış'ım". Gılgamış, böylelikle sonu asla kabul etmeyerek ilâhî olana özlemini anlatmak istemiştir. Yay burcu, ebedî bir varlık olduğunda her şeyi kapsayacaktır. Ama Jüpiter'in (Zeus) verdiği ilâhî doğayı sınırlayacak ve ona dur diyecek tek tanrı Satürn'dür (Kronos) Yay burcunu anlatan Chiron ve Zeus, Kronosoğludur. Aralarındaki bu ilişki, astrolojik olarak mevcuttur. Jüpiter ve Satürn

birbirlerini tamamlayan çiftlerdir. Yay'ın sınırlarını bilmeden genişleme ihtiyacı, Kronos'un duvarlarıyla örülür. Açılımı şudur: İnancımız sınandığında, değerlerimiz hâlâ ayakta kalabiliyorsa gerçektir. Kendimize olan inancımız, hayata yüklediğimiz anlam bize dayatılan gerçeklerle tekrar elden geçirilir.

Tekrar Zeus'a dönecek olursak; Zeus, cinsel içgüdülerini dizginleyemeyen bir tanrıdır. Şekilden şekile girerek aşk ile tutulduğu kadınlarla beraber olmanın yolunu bulur. Rutini sevmeyen Yay burcu için sürekli farklı bir bedende olmaktan daha güzel ne olabilir? Örneğin Yay burcu sıradan bir ev kadınıyla karşılaşamazsınız. O, verilen sorumlulukların altında ezilmekten hoşlanmaz. Dışarıda keşfedilecek bir dünya varken, o neden çocuk baksın ve yemek pişirsin? Yay burcunun yeni ve heyecan verici olan şeylere kolayca atılması, Zeus'un davranışlarına oldukça benzer. Kıskanç karısı Hera, onun tüm gönül maceralarını engellemek için elinden geleni yapsa da o bu durumdan hiç rahatsız olmamıştır. Aslında bu durum tam da Zeus'un istediği bir şeydir. Çünkü Hera'ya yakalanma riski, maceralarını daha heyecanlı hale getirir. Zeus da bu heyecan hayır demez.

Tüm bunlar ışığında Yay burcunu kesen evde kendimizi Zeus gibi, yani bir ilâh gibi hissederiz. Orada kendimize güvenimiz tamdır. Birkaç örnek verecek olursak; Yay burcu 2. evi kesiyorsa, kişi parasızken bile kendini varlıklı hisseder; 5.evi kesiyorsa, kişi yeteneklerine, yaşamdaki şansına güvenecek ve hayatın onu yarı yolda bırakmayacağına inanacaktır. Yay, inanma ihtiyacındadır. İnancın insan üzerinde etkisi tartışılmayacak kadar gerçektir. Bu noktada Plasebo etkisinden bahsetmek yerinde olur: Hastalar üzerinde yapılan deneyde, bir kısım hastaya diğerlerinden farklı olarak hileli bir tedavi uygulanmış ve bu hastalar ameliyat edildiğine inandırılmıştır. Sonrasında bu hastalar iyileşme göstermişlerdir. Yani iyileşmeyi sağlayan ve iyileşmeye karşı geliştirilen

inanç olmuştur. İşte Yay insanı bilimin açıklayamadığı bu içsel inanç ile doğmuştur. İnandığı ve arzuladığı birçok şeyin gerçekleşiyor olması bu anlamda rastlantısal değildir. Gerçekten de hangi istek inanmadan gerçekleşebilir?

Jung, kolektif bilinçaltı kuramının, farklı dillerdeki anlamlandırılmalarda açığa çıktığından bahseder. Bu noktada birkaç etimolojik inceleme ile Yay burcunun gölgesi konusunda bilgi sahibi olabiliriz: Zeus'un etimolojisini incelediğimizde de aynı zıtlıkla karşılaşırız. Yunanca Zeus, "tanrısal" anlamına gelen Farsça *dev*, Latince *theos* ile eş kökenlidir. Daha sonraları özgün Farsça biçimi *div* olan *dev*, İran mitolojisinde kötü ruhlara, yaratıklara verilen genel ad olarak değişmiştir. En son şekliyle *deyus* olmuştur. Yani yaratıcı anlam, yok ediciye dönüşmüştür. Babil astrolojisinde Yay burcunun, akrep kuyruklu savaşçı olarak tasvir edildiğini hatırlayacak olursak, Yay burcunun yaşam ve ölüm arasındaki tezatlığı incelenmeye değerdir.

Herakleitos ise "Yay'ın adı yaşam'dır, ama işi ölümdür"[2] der.[3] Tüm bunlar ışığında, akla Yay burcunun bildiğimiz iyimser doğasının yanında nasıl yok edici ve kötü yanının açığa çıktığı sorusu akla gelir. Bunun cevabını başka bir mitos verir. Zeus, Titanlarla olan savaşında karanlık güçlerle savaşmış ve karanlığı alt etmiş, ölümlü ve ölümsüzlere kanat açarak onların babası olmuştur. O nedenle Zeus kötülüğü alt etmiş iyiliği simgeler. O ruhunu şeytana satmamıştır. Bu etimolojik ve mitolojik karşılaştırma, bizi Yay burcunun gölgesine götürür. Yani o, içindeki kötü ile hiçbir zaman karşılaşmak istememektedir. Nasıl ki tanrıların en yücesi olan Zeus, ölümlü ve ölümsüzlere lütfeder tarzda

---

[2] Herakleitos, Yay kelimesinin sözcük anlamı ile oynamıştır. Yunanca *bios* sözcüğü, hecelerindeki vurgu işaretlerinin değişmesiyle hem *yaşam* hem de *yay* anlamlarında kullanılır.

[3] Herakleitos, *Fragmanlar*, İstanbul, 2005, s. 125.

yaklaşıyorsa Yay da lütfeder. Cömertçe vermekten hoşlanır. Aslında bu Aslan burcunun büyüklüğünü göstermek için yaptığı harekete benzer. O iyidir, doğrudur, ahlâklıdır. Bunlar oldukça güzel özellikler, fakat Yay insanı bunların hepsini -mış gibi yapma eğiliminde ve sahte tavırlar içinde olabilir. Ama bunu bilinçli yapmayacaktır, tamamen idealize ettiği tanrısal varlığın yapması gerekenlerdir bunlar. İçindeki kötü, iyi davranışlarının arkasına gizlenebilir.

Yay burcu, yaşamdaki anlamın peşindedir. Evrenin sırrı üzerine kafa yorar, neden buradadır ve niçin yaşamaktadır? Bu arayış onu bir noktaya götürür ve o noktaya sıkı sıkı yapışmış olduğundan mutlu olmanın yolunu da aralamış olur. Jung, kaç kez hastalarının "Varoluşumun anlamını ve ereğini bir bilebilsem, sinirsel sıkıntılarımdan kurtulurum!" dediklerinden bahseder. Burada önem kazanan yaşama verilen anlamdır. Böylece depresif durumlara yakalanma riski de azalır. Yay, varoluşunun anlamına ermiştir, o nedenle mutludur. Hayatı, bir bisikleti kullanır gibi pedallarını çevirmekle meşguldur. Bu şekilde düşmez. İnandığı değerlerse bisikletinin sepetindedir.

Yay uslanmaz bir iyimserdir. Engeller ve başarısızlık karşısında moralini kolay bozmaz. O nedenle iyimser Yay'ın yanında olmak oldukça rahatlatıcıdır. Yüksek enerjisi ve kendini ifade etmedeki rahatlığıyla, bir Yay'la neşeli zamanlar geçirebilirsiniz. Sınır nedir bilmeyen bir tanrıya sahiptir o. Bu nedenle, kendi bedenine bile sığmakta zorluk çeken Yay'ı bağlamak imkânsızdır. Size geniş bir özgürlük alanı sunacaktır karşılığında da aynısını sizden bekleyecektir. Ucu bucağı olmayan dünyada deneyimlenecek o kadar çok şey varken, o bu dünyaya inançlarına tutunarak tereddütsüz bir şekilde yürümeye gelmiştir.

Resim 69. "Paradin" Claude; Devises Heroiques, 1551

OĞLAK BURCU

Alice: Hangi yoldan gideyim?
Tavşan: Nereye gideceğini bilmiyorsan hangi yoldan gittiğinin bir önemi yok

Lewis Corell, Alice Harikalar Diyarında

Oğlak takımyıldızı en küçük ve en eski takımyıldızdır. Gökteki şekli, Oğlak burcunun karamsarlığına inat gülümseyen bir ağız gibidir. Varlığının tezat dışavurumu defalarca tekrarlanır. MÖ 3000 ve 2000 yılları arasında kış soltisti meydana geldiğinde bu yıldız *Güneş'in güney kapısı* diye bilinirdi.[1] Kış soltistinde güneş ışıkları Oğlak dönencesine dik gelir. O gün kuzey yarımkürede en uzun gece yaşanır. Antik Roma'da bu zaman ışığın yenilenmesi olarak kutlanırdı. Hıristiyanlıkta *Yeni Güneş* anlamına gelen Noel kutlamasının kökeni budur. Tüm bunlar Oğlak burcunun aydınlık ve karanlık, ölüm ve yaşam arasında yaşadığı çelişkiyi anlatır.

Oğlak takımyıldızının gökyüzünde nasıl ölümsüzleştiğini anlatan iki farklı söylence vardır. Bunlardan biri keçi Aegipan ile ilgilidir: Aegipan, ölümcül canavar Typhon tarafından yaralanan Zeus'u tedavi eden Hermes'e yardım eder. Sonrasında Typhon'dan kaçar. Kaçarken şekli balık ve keçi karışımında bir yaratığa

[1] Brady, Bernadette, *Brady's Book of Fixed Stars*, York Beach, 1998, s. 300.

dönüşür. Zeus ödül olarak onu Oğlak takımyıldızına çevirerek ölümsüz yapar.

Diğer söylence keçi Amaltheia ile ilgilidir, Kronos (Satürn), çocuklarını yutmaktadır. Eşi Rhea, Zeus'u doğurduğu gibi Girit adasına kaçırmayı başarır ve onu bir keçi olan Amaltheia'ya teslim eder. Bir gün Zeus, Amaltheia ile oynarken boynuzunu kırar. Sonra boynuzu Nympha'lara vererek içini istedikleri her şey ile doldurabileceklerini söyler. Her türlü meyve ile dolan bu boynuza *bereket boynuzu* adı verilir.

Oğlak'ın bereket boynuzu taşıması, hiç yılmadan çalışmasının ödülünü alacağını ifade eder. Onun zorluklara direnme gücü söylencede de geçer. Keçinin sütüyle beslenen Zeus, Titanlarla olan savaşında başarı elde etmek için Amaltheia'nın derisinden kalkan yaparak düşmanı püskürtmüştür. Sonrasında Zeus, keçi Amaltheia'nın yaptıklarından dolayı onu gökyüzünde ölümsüz kılar.

Günümüzde Oğlak burcunun sembolü keçi olsa da eskiden mitolojiye uygun olarak, başı ve gövdesi keçi, kuyruğu balık olarak resmedilirdi. Zodyak sembolizmine farklı ve değişik bir açıdan bakan John Cole, keçi-balık sembolünün Babil kulesini gösterdiğini söyler. Keçi boynuzları Fırat ve Dicle kıyısında olan iki şehri anlatırken, ikisi de tek bir hükümdarlığa tabîdir.[2] Babil kulesi, Jüpiter'i simgeleyen tanrı Marduk adına yapılmıştır. Tanrılara erişmek için yapılan dünyevi bir inşa, Oğlak sembolüdür. Yani bu şu demektir: Oğlak burcu güç ve iktidar arzusundadır. Güç, yükseklerdeki tanrıların katındadır. Dinlerin çoğu vahiy yoluyla dağlarda gelmiştir. Keçinin, tanrıların yaşadığı dağa sabır ve inatla tırmanması ve en tepeye erişebilmesi, başarma arzusunu

[2] Cole, John, *A Treatise On the Circular Zodiac of Tentyra*, Londra, 1824, s. 84.

göstermektedir. Oğlak, bunun için bitmek bilmeyen hırsını ve maddi özlemlerini kullanır. Başarıya bir kez ulaşan insan, her açıdan kendinden emin ve gücünü çevresine kabul ettirmiş olur. Jung'un ifade ettiği gibi kişi başarıya bir kez ulaştı mı bir yığın işe ve çeşitli çıkarlara dağılmış demektir. Zamanla kökenini, örflerini, hatta anılarını bile unutacaktır. Kendini şununla ya da bununla özdeşleşmiş göreceğinden, kendi kişiliği ile bir iç çatışma yaşayacaktır. Bu iç çatışma zayıflığa yol açar. Doğum haritasındaki bu çatışma, Oğlak-Yengeç burcu aksında ve 10.ev- 4.ev karşıtlığında yaşanır.

Yunan mitolojisinde başka bir Oğlak burcu sembolü, tanrıların habercisi Hermes'in oğlu Pan'dır. Söylenceye göre, Hermes bir Nympha ile evlenmek ister. Kızın ve babasının kalbini kazanmak için, kızın babasının yanına çoban olarak girer. Zaman sonra Hermes, Nympha ile birleşir ve Pan doğar. Çobanların ve küçükbaş hayvanların tanrısı keçi ayaklı Pan, boynuzları olan sakallı bir insan yüzüne sahiptir. O kadar çirkindir ki, Hermes onu doğduğunda tilki postuna sararak Olympos'a götürdüğünde tanrıların alay konusu olur. Tanrılar, ona *bütün* anlamına gelen Pan adını takarlar. Pan güçlü sesi olan kavalını ormanda çaldığında bütün canlılar bozguna uğratılmış gibi kaçarlar. Nympha'ların peşinden koşan Pan, çirkinliğinden ötürü sürekli reddedilir.

Pan'ın anlatısından Oğlak'ın gizli dünyasına ulaşabiliriz: Oğlak burcunun kendine güvenen tavırlarının arkasında reddedilme, başarılı olamama ve kabul edilmeme gibi korkular vardır. Oğlak'ın yöneticisi Satürn'ün prensibi, korkudur. Aşırı ve normalden fazla korku hali anlamına gelen *panik* sözcüğü de Pan'dan gelir. Bu anlamda mitolojik kahramanımız Pan'ın da korktuğu başına gelmiş, istenmeyen olmuştur. Korku duyduğumuz ve kaçındığımız şeyler kendimizi savunmamıza neden olur. Savunma halinde olan kişi, kendini ciddiye alan kişidir. Zodyak burçları

içinde Oğlak burcu kadar savunma mekanizmalarını kullanan ve kendini ciddiye alan başka bir burç yoktur. Savunma mekanizmaları içinde en çok baskı mekanizmasını çalıştırır. Bunu, denetimde tutamayacağı duyguları bilincinden uzaklaştırarak yapar. Oğlak-Yengeç aksında yaşanan madde ve duygu çatışması aynı şeyi ifade eder. Duygularını baskılaması Oğlak burcunun yaşadığı en büyük problemdir. Oysa Oğlak'ın maksadı Pan'ın adı gibi bütün olmayı başarabilmek olmalıdır.

Birçok pagan inancında Güneş tanrısı Oğlak burcunda doğmuştur. İsa peygamberin doğum günü 25 Aralık'ta kutlanır. İsa peygamber ölerek insanlığın günahlarının kefaretini ödemiştir. Tüm bunlar Oğlak ile ilintili *günah keçisi* kavramını akla getirir. Yahudi kavmi, günahlarını simgesel olarak bir erkek keçiye yükler ve kavmi günahtan arındırmak için keçiyi bir uçurumdan aşağı atardı. Yaşamın tüm yükünü omuzlarında taşıdığını hisseden Oğlak burcu insanı da sorumluluklar alarak bir şeyleri daha iyiye götürmek için durmadan çalışır. Fakat bunu yaparken kendini feda etmekte ve ona çizilmiş kaderi kabul etmektedir. Oğlak arkadaşım sorumluluklarından yorulmuş dert yanıyordu. Hoşlandığı ve son derece uyumlu olduğu sevgilisiyle anın tadına varacakken, ilişkiyi en baştan sorumluluk yumağına çevirmişti. Gelecek için alınacak tedbirler, evlilik gibi konular daha şimdiden gündemindeydi. Tipik bir Oğlak böylesi bir resimde kendini hiç yabancı görmez. Çünkü, Oğlak sorumluluk alarak yaşamayı bilir. Oysa kaçırdığı hayatın güzelliği ve anın hafifliğidir. Yunan mitolojisinde dünyayı omuzlarında taşımakla yükümlü Atlas'ın kaderi de böyledir ve Hesiodos, *Teogonia*'da şöyle anlatır:

Aşırı gücü yüzünden
Atlas zorlu bir baskı altında kaldı
Dünyanın bittiği bir yerlerde

Güzel sesli Akşam perilerinin karşısında
Dimdik durup ayakta tutuyor göğü
Başı ve yorulmaz kolları üstünde.
Akıllı Zeus'un ona ayırdığı kader bu.[3]

Olympos'taki tanrılara başkaldıran Atlas, Zeus'un verdiği ceza ile sonsuza kadar gök kubbeyi sırtında taşımak zorunda kalmıştır. Görev ve sorumluluk Oğlak burcunun hayatının merkezine koyduğu gerçektir. Yıllarca ağır işlere dayanıp, sabredebilir. Olabildiğince geç emekliye ayrılmış bir Oğlak burcu danışanım şöyle demişti: "Ruhum hâlâ çalışmak istiyor". Onu anlamamak mümkün değildi, çünkü Oğlak burcu ancak toplum içinde kendisini konumlandırabilirse saygıdeğer hisseder. Çalıştığı zaman hayatı anlamlı olacaktır. Onun için yaşam, eğlenceyle ve coşkuyla geçirilmesi gereken bir yer değil, ciddiye alınması gereken bir yerdir.

Atlas, Zeus'a kafa tutarak otoriteye karşı gelmiştir. Oğlak burcunun otoriteye karşı gelmesinin nedeni kendi hükümdarlığını kurmak istemesidir. Kronos'un (Satürn), babası Uranos'u alaşağı ederek yerini alması da buna benzer bir tutumdur. Kronos egemen olduktan sonra kendi düzenini kurmuş ve herkesin kanunlarına uymasını sağlayarak insanlara Altın Çağı yaşatmıştır. Son derece kurallı ve disiplinli olan Oğlak burcu, kurduğu sistemle toplumun refahını yükseltir. Fakat kişilere kendi kurallarını dayatarak bir diktatöre de dönüşebilir.

Machiavelli, 1513 yılında yazdığı *Prens* adlı eserinde bir yöneticinin portresini çizerken sanki Oğlak burcunun özelliklerini dillendirmiştir: Prens gücünü, devleti korumak için korumalı ve

[3] Hesiodos, Erhat, Azra; Eyuboğlu, Sabahattin (Çev.), *Hesiodos Eseri ve Kaynakları*, s. 121-12

bunun için ne gerekiyorsa yapmalıdır. Acımasız olmalı, az merhamet etmelidir, sosyal görüntüsüne önem vermelidir, davranışlarını, dünyevi amaçlar için kontrol etmelidir. Korku ile otoriteyi sağlamlaştırmak gerektiğini söyleyen Machiavelli'nin kitabı dünyaya yön vermiştir. Bunları birer kanun gibi yayınlayan Machiavelli, Babil kralı Hammurabi'nin kanunlarından sonra devletin (Satürn) yönetimsel ilkelerini açıklayarak günümüz bakış açısını etkilemiştir. Oğlak burcu, insanları yönetme ve onlara hükmetme arzusundadır. Fakat böylesi bir durumda, karanlık yönünü yaşatmış olur. Esnek olmadığından değişimi kolay kolay gerçekleşmez. Oğlak öncü bir burçtur. Sistem kurarken diğerlerine esinler sunar. Ama toprak burcu olduğundan kurduğu düzenin değişmesine karşı direnç gösterir. Bu noktada tüm gölge özellikleri ortaya çıkar.

Oğlak burcunun yöneticisi Satürn'dür. Satürn arketipsel olarak *baba* arketipine denk gelir. Oğlak insanı size babasıyla olan öyküsünü anlatırken, babasının uzakta olduğundan ya da öldüğünden bahsedebilir, belki de bu yüzden yaşamında erken yaşta sorumluluk almak zorunda kalmıştır. Veya baba figürü katı bir disiplin uygulayan, sevgisini gösteremeyen bir kişidir. Ne olursa olsun babayla yaşanan sorunlu ilişki, hayatın geri kalan kısmını etkileyecektir. Devlet, askerî kurumlar gibi otorite figürleri içinde rol alarak çocukluk yaşantısının bir tekrarını yaşayabilir. Kendi içindeki *baba* ile karşılaşmalı, kendi kendisinin otoritesi olmayı öğrenerek bu figürü dışarıda aramaktan vazgeçmelidir. Bu kadar sorumluluktan bahsetmişken Oğlak'ın kendi sorumluluğunu almaması kulağa değişik gelebilir. Aslında diğerinin sözünden çıkmayan uysal Oğlak da deli gibi çalışan Oğlak da aynı şeyi yapmaktadır: Kendi sorumluluğundan ve içindeki ebeveyni sağlamlaştırmaktan kaçmaktadır.

Oğlak Mars'ı, başarı arzusunu anlatır. Başarıya güdülenmesi yüksek olan insanların nasıl olduğu ile ilgili yapılan araştırmalar, bu insanların risk almak istemediklerini ortaya çıkarmıştır. Başarılı olma istekleri, başarısız olmalarına neden olabilecek riskleri almalarını engeller. Bu noktada tekrar Oğlak burcuna dönersek, onun riske kolay kolay girmemesinin altında yatan neden budur. Bunun sonucu olarak tek düze ve sıkıcı bir hayat geçirmeye eğilimlidir.

Başarırken yüksek özyeterliliği kullanan Oğlak'ın bu yetiye sahip olmasının altında yatan nedenler nelerdir? Düşünün ki birçok kilolu insan varken sadece bunların küçük bir yüzdesi kilo vermeyi başarmaktadır. Sosyal-bilişsel kuramcı Albert Bandura, kilo verme işini başaranları diğerlerinden ayıran şeyin özyeterlik olduğunu söyler. Buradaki püf nokta kişilerin başarıya inanmalarıdır. Yaşama inancı zayıf olan Oğlak burcu insanının, başaracağına dair inancı ve özdisiplini oldukça yüksektir. Özdisiplini yüksek olan kişiler Oğlak gibi düzenli ve planlı hareket eden kimselerdir.

Oğlak'ın bir diğer özelliği yalnızlığı sevmesidir. Onun yalnız kalma tutumu, onu korku dolu bilinçdışı dünyasından uzaklaştırır. Uzakta kalarak kendisini korumuş olur. Yalnız insanların daha içe dönük, kaygılı ve reddedilmeye karşı duyarlı olduğu bilinmektedir. Bu noktada Oğlak'ın gizli dünyası içinde yeşeren özsaygı problemleri dikkatle ele alınmalıdır. Başkalarına güvenmekte zorluk çektiğinden az arkadaşı olacaktır, sosyalleşmekten hoşlanmaz. Onu dağdaki bir kulübeye bırakın ve izleyin. Yıllarca kendi kendine yetip nasıl yaşadığını şaşıracaksınız. Oğlak tek başına varolma becerisiyle doğmuş ender insanlardan biridir.

Tüm bu özellikleriyle Oğlak, amaçlarına erişir erişmesine ama ortada bir sorun vardır. Oğlak burcunun eriştiği noktada, toplumsal rolü ile kişisel istekleri arasında yaşadığı çelişki ortaya

çıkar. Benlik sunumunda maddi, sosyal ve psikolojik açıdan çeşitli kazanımlar elde etmek için stratejik bir rol izleyen Oğlak, ulaştığı pozisyonda gerçekten mutlu mudur? Kendine asıl sorması gereken soru budur. Gerçekte ne istiyordur? Oğlak, kendi çıkarları için toplumla uzlaşma yoluna gider. Bu, varolan sistem için yararlı olacaktır ama bu durum, onun kendisini değersiz hissetmesine neden olabilir. Bunun nedeni, bireyleşme çabasından vazgeçmesidir. Çözüm ise *bütünsel* olabilmekte yatar. Dış dünyada tezahür eden görüntüsünü bir kenara koyup, kendi iç dünyasının derinliklerinde gerçekten ne istediğini keşfetmeli ve bu iki imajı bütünleştirmeye çabalamalıdır. Evet, şirketin en üst mevkisinde iyi bir maaşla çalışıyordur ama gerçekten bunu mu yapmak istiyordur? Yoksa ona biçilmiş rolü gerçekleştirmenin rahatlığı içinde midir? Oğlak er ya da geç bu soruların cevaplarını kendine vermek zorunda kalacaktır.

Oğlak'ın değişken yüzü, aynı zamanda miladi takvimin (Gregoryen takvim) geçiş figürüdür. Tıpkı Romalı tanrı Janus gibi Ocak ayı bir yüzüyle geçen yıla bakarken diğer yüzüyle gelecek yıla bakar Ocak (January) ayına adını veren tanrı Janus'un da zıt yönlere bakan iki yüzü vardır. Biriyle kente girenlere, diğeriyle kentten çıkanlara bakar. Böylece kentin güvenliğini sağlar. Yüzleri, somut ve soyut varlık olarak tanımlanmıştır. Bu, Oğlak burcunun tutucu ve sert duruşunun arkasındaki ruhsal gerçekliğe işaret eder. Oğlak iç disiplini ve sabrı ile yolundaki tüm engelleri aşabilir. Fakat ne kadar başarılı olursa olsun, iç dünyası ile bağlantısını kopardığı ve duygularıyla barışmadığı sürece kaybetmiş olacaktır. Oysa o, balık kuyruklu bir keçidir, suyun derinliklerine dalarsa ruhunun derinlikleriyle karşılaşacaktır. Birçok Oğlak emekliye ayrılınca bu yüzden sanatsal aktivitelere girişir. İçinde yıllardır bastırdığı herkesten sakladığı ruhsal ve çocuksu yanı doyurmak için artık zaman gelmiştir.

Oğlak burcu ilişkilerine stratejik yaklaşır. İlişkilerini evlilik gibi kurumsal bir statüye taşımaya isteklidir, kısa vadeli maceralara girişmez. Elbette evlilik kişilerin birbirlerine karşı sorumluluk duyduğu, güvene dayalı bir akittir. Fakat Oğlak burcunun ilişkiye yaklaşımı tamamen matematikseldir. Eşi statüsüne uygun olmalıdır. Peki ya duygular? Oğlak burcu duyguları görmezden gelir. Eşine karşı duygularını ifade edemez, soğuk ve izole bir tutum sergileyebilir. Çocukluğunda otorite figürleriyle yaşadığı problemler sonucunda gelişen değersizlik duygusunu kapatmak için sevgide garanti ister. Ama madalyonun öbür yüzünü ele alıp, Oğlak burcu insanına derinliğindeki hassas insanı da hatırlatmak lazımdır. Asıl doyuma hayata duygu katmayı öğrendikçe ulaşacaktır. Duygular dünyasına yaklaşabilmiş Oğlak burcu Mozart, hislerin dilini konuşmayı başarmıştır. Ama yine de bir Oğlak gibi davranmıştır: Müzik tarihinin en önemli bestekârının müziği oldukça sade ve berraktır. Sonuçta Oğlak süslü ifadelerden hoşlanmaz.

Oğlak burcu insanı depresif ruh haline kolayca geçebilir. Yönetici gezegeni Satürn, klasik astrolojiye göre Güneş'ten (yaşam enerjisi) en uzak yerde konumlanmıştır. Pesimist Oğlak bu yönden depresyona aday biridir. Depresyonun nedenlerinden biri, gün içerisinde bize ulaşan bilgilerden olumsuz olanları önemsemektir. Depresif insanlar sıkıntılı anılara kolay ulaşır ve hatırlar, olayları olumsuz yönden ele alırlar. Oğlak'a beş olumlu bir olumsuz şey söyleyin, o olumsuz şeyler etrafında dönecektir. Zihni kolayca negatife saplanır. Ona Jüpiter'in kilit kelimeleri lazımdır; inanç ve iyimserlik!

Sarp yamaçlara korkusuzca ve kolayca tırmanan oğlak, dağlık ve kayalık yerlerde yolunu bulmakta ustadır. Fakat önemli olan, yolculuktan haz almayı başarmasıdır. İncecik bacaklarıyla dengede durmayı öğrendikten sonra tek bir sıçrayışla istediği yere

varmayı bilen oğlak, yaşlı bir keçi önderliğinde sürüsüyle gezer. Sürüden ayrılmaması, Oğlak burcunun bilinen ve güven veren yapılar içinde olmak istediğini anlatır. Oğlak, hazmetmenin ne demek olduğu bilir. Zamanla birlikte hareket eder çünkü aklı zirvededir. Ve yine zamanla, mutlaka bir gün zirveye ulaşacaktır. Sonra ya orada salt kendi benliğinle olmanın keyfini sürecek ya da kendini gerçekten var edebileceği yeni bir zirveye doğru yol alacaktır!

KOVA BURCU

Bak işte, yerli yerindeyim;
İnsanlar yetiştiriyorum bana benzer;
Bütün bir kuşak benim gibi,
Acılara katlanacak, ağlayacak,
Gülecek, sevinecek,
Ve aldırış etmeyecek sana
Benim gibi!

Johann Wolfgang von Goethe

Latince anlamı su *taşıyıcısı* olan Kova takımyıldızı bilinen eski takım yıldızlarından biridir. Babilliler Kova burcunu, Fırat-Dicle nehirlerinin şişerek taşmasından dolayı taşan kap ile gösterirlerdi. Burcun sembolü olan zig-zag çizgiler, su dalgası şeklinde anlamlandırılmıştır. Fakat daha sonra birbiriyle eş olan kıvrımların bilgeliği temsil ettiği söylenmiştir. Günümüzdeyse bu dalgalar, radar gibi radyo yayınlarının yansıması olarak görülür. (*Resim 70. "Kaligrafik Kova glifi", Stefen Stenudd)*

Yunan mitolojisinde Kova takımyıldızının göklerde yerini alması ile ilgili söylence şöyledir: gençlik tanrıçası Hebe, Hera ve Zeus'un kızıdır, görevi Olympos'ta yaşayan tanrı ve tanrıçalara içki sunmaktır, ta ki yerine Ganimedes geçirilinceye kadar. Ganimedes ölümlü erkekler içinde en güzelidir. Zeus, onu görünce hayran kalır ve tanrılar katına bir kartalla kaçırtır. Karşılık olarak Ganimedes'in babasına ölümsüz atlar armağan eder. Ganimedes artık göklerde tanrılara içki sunmaktadır. Hera bu durumdan rahatsız olur, Zeus bir erkeğe tutulmuş, üstüne üstlük kızının görevini de ona vermiştir. Zeus, Hera ile arasındaki gerginliğine son vermek için çareyi Ganimedes'i göklerde sonsuza kadar ölümsüz kılmakta bulur.

Yunan mitolojisindeki ilk eşcinsel[1] söylence Zeus'un Ganimedes'i beğenmesiyle ortaya çıkar. Ganidemes Kova burcunu temsil eder. Kova, zodyaktaki 12 burç içinde en aykırı burçtur. Cinsel seçimlerinde sıradışı davranabilir. Geleneksel kadın erkek ilişkileri dışında var olabilecek diğer ilişki türlerini normal karşılar ve farklı ilişkiler kurmaktan hoşlanır. Fakat bu ilişki yoğun sevgi ifadeleriyle dolu olmayacaktır. En önem verdiği şey ilişkilerinde özgürlüğünün kısıtlanmamasıdır. Bireysel alanına girilmemesi için diğerleriyle arasındaki mesafeyi korumaya dikkat eder. Bağlılık en büyük fobilerinden biridir. Bu nedenle size bağlılık yemini etmesini beklemeyin. Fakat şu bir gerçektir ki, onu özgür bıraktığınız müddetçe size bağlı kalacaktır.

Tanrılar nektar ve ambrosia ile beslenirlerdi. O nedenle Ganimedes'in de kabından bunları akıttığı düşünülür. Suyun bir yerden bir yere akması, bilinçdışının bilince yolculuğuna işaret eder.

---

[1] Homoseksüellik Kova'nın modern yöneticisi Uranüs ile ilişkilendirilir. C.E.O. Carter, homoseksüelliği, Güneş ve Venüs Kova burcunda olduğunda ve bunların Uranüs'e üçgen olan açılarında gözlemlediğini belirtmiştir.

Resim 71. "Hapi'nin tasviri", Jeff Dahl

Su akıtılması sadece bu mitte değil, Kova burcunun glifinde de karşımıza çıkar. Su bilinçdışını temsil eder. Ayrıca bu sıvı ölümsüzlük sıvısıdır. O yüzden Kova sadece hayat veren suyla değil, ölümsüzlük sıvısı ile de ilgilidir. Yere akıtılması bilinçdışındaki oluşumların maddi dünyaya aktarılması demektir. Bu noktada Kova burcu, insanlığın soyut ve teorik hayallerinin gerçekleşmesine aracıdır. Galileo, Darwin gibi Kova burcu dahileri, bilince çıkardıkları fikirlerle günümüze kadar adlarını yaşatarak ölümsüz olmayı başarmışlardır. Gölge yönüyle yaratımları bir gerçeğe dönüşemeyecek egzantrik fikirler olarak yaşayabilir.

Kova burcu, Nil nehrinin tanrısı Hapi'de varlık gösterir. Mısırlıların erken dönemde uygarlık kurmasındaki en önemli etken

Nil nehrinin bereketidir. Nil nehri, Mısır halkını çöllerle kaplı kurak iklimden kurtaran bir nevî yaşam anlamına gelir. Mısır'da bu nehir sayesinde ekinler sulanarak tarım yapılırdı. Nehrin suları düzenli olarak Temmuz ayında taşmaya başlar, Kasım ayına kadar tüm vadiyi kaplayarak verimli topraklar bırakarak yatağına geri çekilirdi. Bu zaman, Güneş'in doğduğu Kova takımyıldızının yükseldiği zamana denk geliyordu. Bu nedenle nehrin tanrısı "hayatı kutsallaştıran" olarak görülürdü. Nil'in taşması Hapi'nin gelmesi olarak ifade edilirdi.

Hapi, genelde taşıdığı bir testiden su dökerken çizilmiştir. Bu su, göklerden dökülen yağmurdur. Hiyegroliflerde ikiz olarak çizilen Hapi mavi-yeşil tondadır, sahte bir sakalı ve kadın gibi göğüsleri vardır. Tasvirde erkek bedenli tanrıların göğüslerinin olması verimliliği simgeler, mavi rengiyse Nil nehrinin hayat veren suyundan gelir. Farklı resmedilen Hapi, verimli doğasından dolayı tanrıların babası olarak düşünülmüştür. Efsanelerde defalarca Kova'nın farklı mizacını anlatan değişik betimlenmiş tanrılar ile karşılaşırız.

Roma mitolojisinde, Kova'nın modern yöneticisi Uranüs'tür. Gezegenin adını aldığı tanrı Uranos da Gaia'dan olma ilk erkek tanrıdır, Satürn ve Jüpiter'in soyunu başlatan tanrıların babasıdır. Peki insan ırkını besleyen ve devamını sağlayan Hapi neden bir değil iki tanedir? Bence bu durum Kova burcunun çift yönlü doğasıyla alakâlıdır. Aşağı Mısır ve Yukarı Mısır'ın tanrıları Hapi, Kova burcunun dual yapısını gösterir. Burcun klasik yöneticisi Satürn'dür. 1781 yılında Uranüs'ün keşfinden sonra Uranüs'le eşleştirilmiştir. Özgür ruhlu bir Kova ile engel yaratan ve kısıtlayan Satürn'ün birleşmesi, Kova burcunu daha komplike ve anlaşılması güç bir hale sokar. Satürn'ün geleneksel tarafı ile Uranüs'ün sıradışı ve geleneksel olana karşı tavırları arasında sürekli bir çatışma yaşanır. Kova sabit bir burçtur. Geleceğe açık olması

için değişime de açık olması gerekir. Bu Kova için bir çelişkidir. Bunu etrafınızda da gözlemleyebilirsiniz; bazen aykırı, asi ve sıradışı bir Kova'nın aksine bağnaz, tutucu oldukça geleneksel bir Kova ile karşılaşabilirsiniz.

Kova burcunun mitolojisini incelediğimizde karşımıza mutlaka bir tufan öyküsü çıkar. Öykünün devamında insanoğlunun kurtulması ve soyunun devam etmesi görülür. Tufan anlatılarından biri Babil mitolojisinde geçer: Utnapiştim, tufandan kurtularak ölümsüz olmayı başarır. Bir diğer tufan hikâyesi Prometheus'un oğlu Deukalion'la ilgilidir. Demir Çağı'nda kardeş kardeşe, oğul babaya savaş açmıştır, sokaklarda kimse güvende değildir. Zeus bu yüzden insan ırkını yok etmeye karar verir, yeryüzüne büyük tufan gönderir. Prometheus, oğlu Deukalion ile karısı Pyrrha'yı tufandan koruyarak sağ kalmalarını sağlar. Sağ kalan karı koca Zeus'a yeni insanlar yaratması için dua eder. Zeus, "yüzlerinizi örtün ve annelerinizin kemiklerini arkaya atın" der. Deukalion," bizim annemiz toprak, onun kemikleri de taştır" diyerek taşları arkalarına atar. Böylece insan soyu yok olmaktan kurtulur. Deukalion'un attığı taşlardan erkekler, Pyrrha'nın attığı taşlardan ise kadınlar türer.

Phyrrha Pandora'nın kızı olarak, Deukalion ise Prometheus'un oğlu olarak Kova burcu sembolleridir. İnsanlık için yeni bir hayat döngüsünün başlatılmasında rol oynamışlardır. Tufan ve arkasından kazanılan ölümsüzlük ile yeni bir döngü başlar. Bu, Kova burcunun yeni bir düzenin kurulmasında adım atan bir önder olduğunu gösterir. Hatırlarsanız Satürn, babası Uranüs'e karşı gelerek hükümdarlığını ilan etmiş ve kendi düzenini kurmuştu. Kova, totaliter olan her şeye karşıdır ama savaşı kazanması durumunda, o da bir totaliter olarak karşımıza çıkacaktır.

Kova'nın en ünlü mitolojik figürlerinden Prometheus, Kova'nın asi ve isyankâr ruhunu taşır. Prometheus bir Titandır. Fakat

Zeus'un Titanlarla olan savaşında Zeus'un yanında yer almıştır. Buna rağmen, Prometheus ile Zeus arasında bitmeyen bir hesaplaşma vardır. Zeus, insanoğlunun yaratılış görevini Prometheus ve yarım akıllı kardeşi Epimetheus'a verir. Epimetheus kuvvet, çeviklik, cesaret gibi en iyi özellikleri hayvanlara verirken, Prometheus insanoğlunu daha güçlü kılmak için ateşi tanrılardan çalarak insanlığa armağan eder. Zeus, Prometheus'un yaptığını cezasız bırakmaz ve onu Kafkas dağında zincire vurur. Tanrıların görevlendirdiği bir kartal, her gece Prometheus'un ciğerini kemirir, fakat Prometheus'un ciğeri sürekli kendini yeniler. Bu bitmez işkence, Prometheus'un ölümsüzlüğünü Kheiron ile değiştirmesiyle son bulur. [2] Daha sonraları Zeus, Prometheus'u tanrılar katına alacaktır. Prometheus, Zeus'u her zaman akıl oyunlarıyla kızdırmayı başarmış ve ona hiçbir zaman boyun eğmemiştir. Tanrıların tanrısı Zeus, geleceği gören Prometheus'un ileride onun tahtından indireceğinden hep korkmuştur. Aiskhylos'un yazdıkları korkunç işkenceler görmüş Prometheus'un Zeus'a teslim olmayan tutumunu şöyle anlatır:

Sen tapın, yalvar, yaltaklan günün efendisine!
Zeus hiç ama hiç umurumda değil benim.
Elindeyken ne isterse yapsın, assın kessin.[3]

Prometheus, tanrılara karşı çıkarak ayaklanmanın ve direnmenin simgesi olmuştur. Kova da benzer şekilde davranır, otonomiye gereksinimi vardır. Etkiye ve baskıya direnerek otoriteye karşı gelir, özgürlük arar ve bağımsızlık için sonuna kadar savaşır.

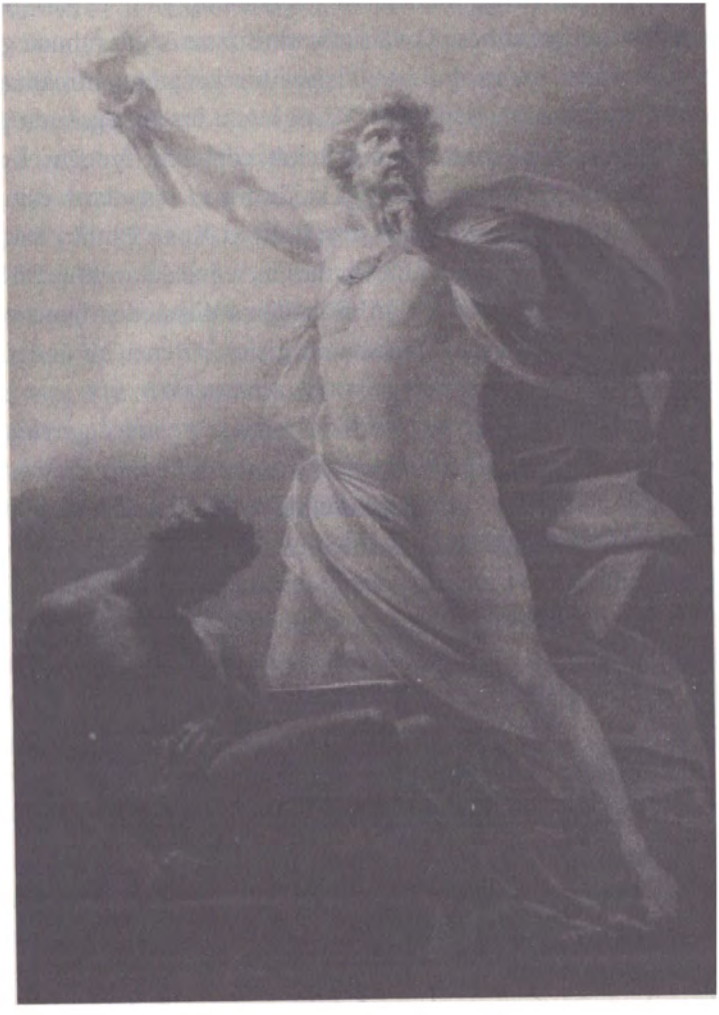
[2] Başka bir efsaneye göre Prometheus'u kurtaran Herakles'dir.
[3] Aiskhylos, *Zincire Vurulmuş Prometheus*, İstanbul, 2013, s. 39.

İdealist olan Kova, sabit bir burç olmasından dolayı inandığı değerlerden kolay kolay vazgeçmeyecektir.

Prometheus'un tanrılara karşı gelerek ateşi yani, uygarlığı insanlığa armağan etmesi Kova'nın korkusuz ve özgür ruhunu gösterir. Prometheus'un bu işte kişisel bir kazanımı olmamıştır, bunu insanlık adına yapmıştır. Kova burcu insanı, egosunu geri plana atarak topluluklar için hareket edebilir. Örneğin Kova burcu Abraham Lincoln, köleliği kaldırmış ve insanların eşit yaşamaları gerektiğini savunmuştur. Tabi ki Kova eşitlik, hak ve hukuk için mücadele edebilir. Bu durumda öne çıkacaktır. En büyük savaşı karşıt burcu Aslan'ın tuzağına düşmeden bunu yapmaktır. Egonun oyuncağı olmadan değişime direnen bir önder olmak sanırım Kova için pek de kolay olmayacaktır.

Bu noktada küçük bir psikolojik analiz yapmak gerekiyor: Normalde insanların otoriteye saygı göstermelerinin nedeni sadece ceza almaktan korkmaları değildir. Otoriteye karşı geldiklerinde içlerinde uyanan suçluluk duygusudur. İnsanlar otoriteye karşı geldikten sonra otorite tarafından bağışlanmak isterler. Fakat bu, çözüme ulaşmayan bir kısır döngü yaratır. İşte Kova'nın farkı da budur. Kova insanı otoriteye karşı gelir, fakat bu onda yüzeyde teslimiyet çabası ve suçluluk duygusu uyandırmaz. Kova burcu, babasına veya diğer otorite figürlerine karşı gelerek genç yaşta ailesinden ayrılmak için hamlede bulunabilir. Zihinsel olarak bunu özgürlük hakkı olduğu için böyle davranacaktır.

Kova insanı yalnızdır. Zincire vurulmuş Prometheus da tek başına kalmıştır. Farklılık ve orijinallik, insanlar arasında olduğu gibi tanrılar arasında yalnızlık ile sonuçlanır. Bunun çok ilerlemiş hali şizoid kişilik bozukluğudur. Şizoid davranışlar gösteren kişi, ailenin bir parçası olmadığı gibi ne yakın ilişkilere girmek ister ne de yakın ilişkilerden zevk alır.

Resim 72. "Prometheus İnsanoğluna Ateşi Getiriyor"
Heinrich Fueger, 1817

Kova burcunun simgesinde, suyu taşıyan adam suya dokunmaz. Bu, Kova insanının suyun simgelediği duygu ve his dünyasına uzak olduğunu gösterir. Kova burcunun duyguları ile arası pek iyi değildir, o nedenle soğuk olarak algılanır. Duygusal anlamda soğuk ve kopuktur. Diğerleriyle bağlantısı kopmuş birey, kendisini bedeninden ayrı görür; Bedenle zihni, birbirinden kopuk, bölünmüş ve parçalanmış olarak algılar. Kova vurgularıyla dolu bir haritaya sahip danışanımın söylediği cümle hâlâ kulaklarımda; "Kendimi bazen bedenimden kopmuş hissediyorum." Bunun altında Kova'nın sahip olduğu çekirdek inanç vardır. Bu inanç onun farklı, yalnız, tuhaf ve uyumsuz olduğuna dair geliştirdiği içsel bir inançtır.

Kova'yı hümanist bir burç olarak biliriz. Hümanizm tüm bu söylediklerimizle çatışır gibi görünmektedir ama gerçek öyle değildir. Kova, insanlık için ideal olan ütopik sosyalist fikrini inatla savunduğundan dolayı hümanisttir. Gözünde bir fakirin zenginden farkı yoktur. Tüm fikirlerini hararetle savunan ve onlar için savaşan bir asker gibidir. Ne zaman iş o fakirle duygusal bağ kurmaya geldiğinde Kova orada yoktur.

Hava elementi burçlarından Kova düşünce ve akıl ile bağlantılıdır. Teorik olarak kafasında birçok orijinal fikir barındırır. Kova burcu insanı size uçuk bir fikir ile gelirse şaşırabilirsiniz. Aslında o, *ileriyi gören* anlamına gelen Prometheus gibidir. Teknoloji çağının birçok ürünü Kova ve Uranüs vurgusu olan haritaların eseridir. Örneğin Steve Jobs'un Merkür'ü Kova burcundadır.

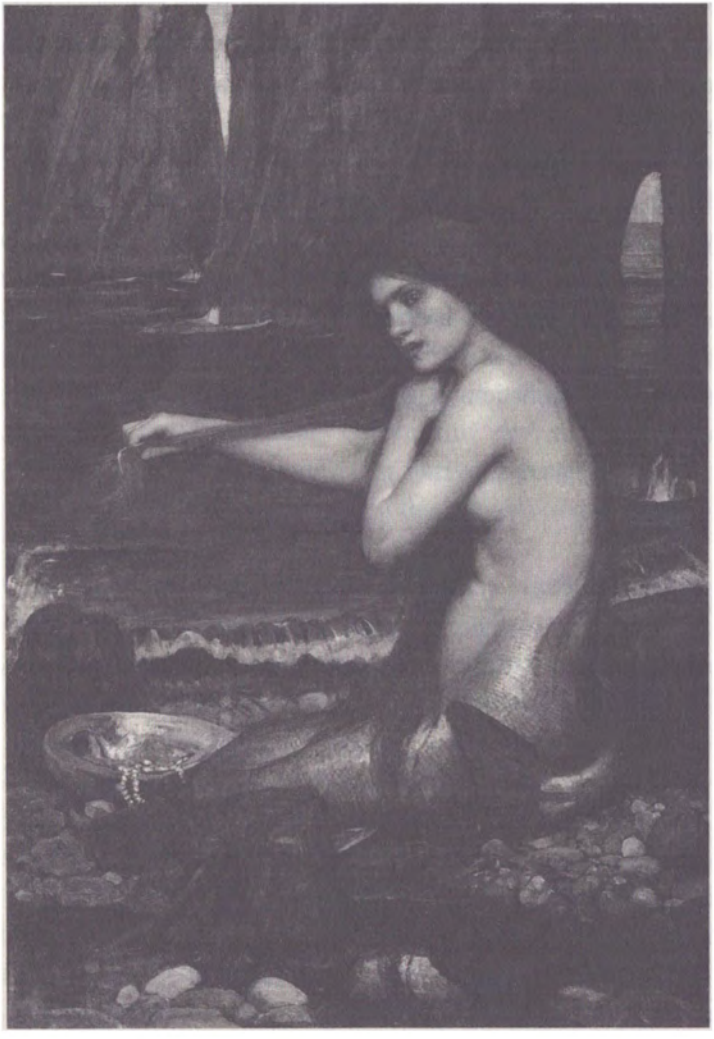
Aiskhylos, Prometheus'un insanlığa bilim ve sanatı armağan ettiğini söyler. Astroloji, astronomi, matematik, geometri, dil bilimi ve mimarlık onun eseridir. Kova Çağı'nda teknolojinin gelişimi hızlanmış, uzaya çıkılmış ve birçok icat gerçekleşmiştir. Ayrıca bu dönemde modernleşmenin temelleri atılmıştır. Modern olmak demek, insana özne bilincinin yerleşmesi demektir. Ben

ile topluluk arasındaki fark büyüdükçe kişinin farklılığı ortaya çıkar. Geleneksel kültürlerde, kişi ailenin soyadları ile tanımlanırken, modern toplumlarda bize ait olan fark ortaya konularak topluluktan sıyrılınır. Bireysel farklılığı Kovanın kendini grup üzerinden değil, bireysel kimliği ile ortaya koymasına neden olur. Birey olmak, tekbiçimlilikten sıyrılmayı gerektirir. Kova insanı bireyselliğini ortaya koymalıdır. Bunu yapması geleneksel değerlere, aileye veya düzene karşı durmasını gerektirebilir. Eğer kendi özerkliğini ifade edemezse yığınlar arasında mutsuz bir şekilde yaşamaya devam etmiş olur. Fakat kendini ortaya koymasıyla birlikte gölgesiyle karşılaşabilir. Egosantrik davranabilir, farklı olmak adına kendisiyle özdeşleşmeyen şekilde davranabilir veya karşıt burcu Aslan'ın "ben bilirim" tavrını takınabilir. Kova bireyleşme çabası içinde fazla ileriye giderse, ait olduğu toplumla kaynaşamaz. Bundan ötürü de marjinal olarak nitelendirilebilir.

Kova burcu, idealinde yarattığı dünyanın peşinde koşarken yanına bir şey alır: Umut. Umut, Pandora'nın kutusunda saklıdır. Zeus, Prometheus'u zincire çarptırmakla kalmamış, insanoğluna bir sürpriz daha yapmıştır. Hephaistos'a su ve balçıktan Aphrodite'ye benzer bir kadın heykeli yaptırır, sonra ona ruh verir. *Tanrıların armağanı* anlamına gelen ilk kadın Pandora böylelikle yaratılmış olur. Pandora'yı yeryüzüne, Prometheus'un kardeşi Epimetheus'a eş olarak gönderir. Ardından bir hediye gönderir. Prometheus kardeşine, Zeus'tan gelen hediyeleri kabul etmemesini söylemesine rağmen Epimetheus hediye sandığı kabul eder. Eşi Pandora, merakına yenik düşerek sandığı açmasıyla bütün kötülükler dışarı çıkar. Pandora hemen sandığın kapağını kapatsa da sandıkta kalan tek şey umuttur. Metaforik olarak kutunun açılması, aydınlanma isteğidir. Ama bu iyi sonuçlar doğurmaz. Cehalet, korku ve tüm kötülükler kutudan çıkmıştır artık. Onlara

karşı direnmeyi sağlayacak umut ise içeride kalmıştır. İdealist Kova, umuduna sahip çıkar ve sabit bir burç olmasının verdiği kararlılıkla sonuna kadar düşüncesinde ısrar eder. Onu, gerçeği görmekten uzak bir idealist olmakla suçlayabilirsiniz. Ama bugünün dünkü idealler üzerine kurulduğu düşünülürse, Kova yarını yaratandır!

Kova insanı, aklınızın ucundan bile geçmeyen bir şeyi söyleyen ve bunu ısrarla savunan biridir. Aslında o, geleceğin tohumlarını atmaktadır. Normalin üst oktavında çalışan zihni ile düzene karşı gelir. Özgür ve isyankâr tavırlarının altında yatan serseri ruhu ve beyninde hızla akan fikirler onu toplumdan uzaklaştırsa da, Kova toplum içinde görünmeyen bir kahraman olmaya devam edecektir.

Resim 73. Deniz Kızı,
John William Waterhouse, 1901

BALIK BURCU

Vahşi bir melek görünmüştü ona:
Gençliğinin ve güzelliğinin meleği
Hayatının güzel saraylarından bir elçi
Bir kendinden geçme anında
Ona bütün yanlışların ve zaferlerin kapılarını açacaktı.

James Joyce, Sanatçının Bir Genç Adam Olarak Portresi

Nil nehri, Dolunay Balık-Başak aksındayken en doruk noktasına erişirdi. Su tüm pislikleri alıp götürürken Mısır'ın ritmini bozardı. Suyun okyanusa dönüşmesi, Balık burcunun yönetici gezegeninin okyanus tanrısı Neptün olması ile tamamen örtüşür.

Balık takımyıldızının oluşumuyla ilgili iki mitos vardır. Bu mitlerden birini Romalı Hyginus şöyle anlatır: Fırat nehrine düşen bir yumurta iki balık tarafından kıyıya çekilir. Bir güvercin üzerine oturur. Kuluçkadan güzellik ve aşk tanrıçası Venüs çıkar. Venüs buna minnettar kalır ve iki balığı gökyüzünde ölümsüzleştirir.[1] Diğer mitos, Yunan mitolojisinde geçen Aphrodite ve oğlu Eros ile ilgilidir: Gözleri alev saçan bir canavar olan Typhon Olympos'a saldırınca tanrılar kendilerini bir hayvana dönüştürürler. Aphrodite (Venüs) ve oğlu Eros (Cupido), Fırat nehrini

[1] Shadick, Stan, *Skywatcher's Companion: Constellations and Their Mythology*, Victoria, 2011, s. 43.

Resim 74. Birbirine bağlanmış balıklar

geçerken bir çift balık halini alırlar. Mitosa göre Aphrodite ve Eros'un dönüştüğü balıklar birbirlerinden biraz uzaktır ve birbirinden ayrılmamak için kuyrukları bir ip ile bağlanmıştır.

Çatışmadan kurtulmak için suya dalan anne ve oğul gibi Balık burcu insanı hayatın karmaşasından kaçmaya meyil gösterir, dünyayla bağlantısını kesmek ister. Günlük yaşamın zorluklarından kaçarak huzur bulduğu yalnızlığa gömülür, inzivayı sever. Su burçlarından Yengeç kıyıdan ayrılmak istemez, Akrep hem karada hem suda yaşayabilirken, sadece Balık suda yaşar. Barındığı suyun ucu bucağı yoktur. Orada dünyanın her türlü sesinden uzakta başka bir boyutta yaşar. Bu durumda Balık burcu insanı karada yaşarken sudaki yaşamını nasıl sürdürebilir? Tabi ki suyun bünyesine kattığı hayal dünyasına, gündüz düşlerine dalarak. Peki hayal ve gerçek arasındaki fark nedir?

Hayal, ulaşılması arzulanan nesneye ulaşmak mümkün değilse ortaya çıkar. Gerçekler ise orta yerde durur. Fakat bütün projelerin önce hayal edilip sonra gerçekleştiği düşünülecek

olursa ikisi de elzemdir. Beynimiz ikisini de aynı şekilde algılar. Hayalin hayal olduğunu bilmezsek gerçekmiş gibi yaşarız. Bu noktada bazı tehlikelerle karşılaşabiliriz. Bunlar, Balık burcunun yaşamaya yatkın olduğu tecrübelerdir. Eğer hayalleri tükenirse ağır bir depresyon ve çaresizlik hissedebilir. Bir diğer durumda, ayağını yerden kesen gerçekliğin ötesindeki hayallere tutunur. Böylece Balık, bu dünyanın gerçeklerinden iyice uzaklaşmış olur. Arzuladığı yaşama bazen alkole bazen uyuşturucuya dalarak kaçabilir. Bunlar Balık'ın özlediği hayatı ona sunan kestirme yollardır.

Doğu temel felsefesi şöyle der, "Her şey hayaldir, bırak gitsin". Balık burcu bırakmaya oldukça yatkındır. Teslim olarak boyun eğer. Karşıt burcu Başak burcunun aksine kontrol etmez, sınırlamaz, kategorize etmez ve düzen karşıtıdır. Dağılmışlıkla gelen sınırsızlık duygusu ego problemlerine neden olur. Ego sınırlarını belirleyemezse dağılır. Balık burcu dağılmaya oldukça yatkın olduğundan, kişilik gelişiminde kendisi ve dışarısı arasındaki ayrışmayı kolay yapamaz. Oysa, geçmiş yaşam ve şu andaki yaşamın birbirinden ayrılması ve kişinin kendisi ile diğeri arasındaki farkı net bir şekilde ortaya koymasıyla, birey bütünlüğünü sağlayacaktır. Balık burcu ego ve diğer kişilik yapılarını temellendirmeyi kolayca başaramayacağından özdeşim yoluna gider. Özdeşim fonksiyonu her bireyin yaşadığı, annesi ve babası veya bakıcıları ile olan ilişkiyi örnekleyerek model oluşturduğu normal bir süreçtir. Fakat Balık'ın karşı karşıya kaldığı tehlike, nesne ile iletişim halinde olmayı bırakıp, diğerine benzemesi ve net bir kimlik oluşturamamasıdır. Belirsiz kimlik oluşumu, sorumluluklardan kaçması için bir zemin oluşturur. Aşırı bağımlılık olayın uç boyutudur. Böylesi bir durumda, Balık diğerini hayatının merkezine koyarak kendisine yabancılaşır. Kendisini ortaya koyamadığı için çevresindeki insanlar tarafından sömürüye açık

olur. Böyle davranmasının altında mazoşizm duyguları yatar. Mazoşist eğilimi olan biri, karar vermek, tehlikeye girmek zorunda kalmaz; o hiçbir zaman yalnız değildir ama bağımsız da değildir; kişilik bütünlüğü yoktur, henüz tam anlamıyla doğmamıştır.[2] Bunlar, edilgen ve boyun eğen Balık burcu için yerinde açıklamalardır.

Balık tüm bu yaşananları aydınlatabilmek ve anlamlandırabilmek için başka bir açıdan bakabilmeli ve kendini ifade edebilmelidir. Bunun için ilhama ihtiyacı vardır. İlham ile yaratılan resim, müzik ve şiirler genelde Balık burcu konularıdır. Örneğin Frederic Chopin ve Michelangelo Balık burcudur.[3] Balık burcu Einstein ise şöyle der: "Sezgiye ve ilhama inanırım. Hayal etmek bilgiden daha önemlidir." Balık burcunun söyleyebileceği anlamlı sözlerden biridir. Onun yaratmak için yalnızlığa ihtiyacı vardır. İnsan yalnız kalabildiğinde içsel zenginliğine erişir. Yaratılan edebiyat, görsel sanatlar, bilim ve teknolojik buluşların tarihte görüldüğü üzere bir Balık elinden çıkması olağandır. Maalesef her Balık, bu türde bir yalnızlıkla yaratıcılığı beslemez. Yalnızlığından dolayı kendine acıyabilir de.

Şimdi de Balık burcunun sembolü birbirine bağlı balıkları inceleyelim. Çift balık sembolü; Balık'ın dualitesini, değişken ruh halini, kararsız duygu ve düşüncelerini, madde ve ruh arasında yaşadığı ikilemi simgeler. Balık burcu yaşamın maddi yönü ile ruhanî yönü arasında kısılıp kalmıştır; bir yanda gerçekler bir yanda hayaller. Balık burcu gerçeklerle baş etmekte zorluk çeker. Gerçek dediğimiz şey sınırlanmış olandır. Ama onun aklı, sınırsız olmaktadır. Ayrıca birbirine bağlanmış iki balık, Balık

---

[2] Fromm, Erich, *Sevme Sanatı*, İzmir, 2001, s. 30.

[3] C.E.O. Carter, sanatsal yeteneğe sahip kişilerde genellikle Ay'ın Balık burcunda yerleştiğini belirtir ve buna örnek olarak Franz Schubert, Michelangelo ve George Frideric Handel'ı örnek vermiştir.

burcunun bağımlılık duygusunu sembolize eder. Aşk tanrıçası Aphrodite ve okunu aşıklara saplayan tanrı Eros, birbirlerinden ayrılmayacak şekilde sulara gömülmüştü. Bağlılığın temelleri çocuklukta atılır. Anne-çocuk ilişkisinin rahimde başlayan yekpare beraberlikleri, çocuğun ilk nefesi almasıyla sonlanır. Ama Balık burcu başka bir faza geçmek istemeyen bir çocuk gibidir, "birlik" duygusundan kopmak istemez. Ay Balık çocuğu için anne şefkat gösteren ve kendini feda edendir. Annesi onu göğsüne bastırıp içine almak istediğinde çocuk, yüceltilmiş bir varlık olduğu duygusu hisseder. Eğer aksi davranırsa çocuk değersizlik duygusuna gömülür ki, bu Balık insanının sonraki yaşantısını şekillendirecek bir olaydır. Yetişkinlik hayatında da aynı rolü oynamaya devam eder; ya sevdiğini aşırı yücelterek idealize eder ya da değersiz kılındığı ilişkiler arasında mekik dokur.

Balık burcu, ebeveyn ile olan ilişkilerinde kendini suçlama eğilimleri gösterebilir. Örneğin baba aileyi terkettiyse bunu kendisinin yeterince iyi olmamasına bağlayabilir. Bu nedenle de olumlu bir kişilik imajı geliştiremez ve dışarıdan gelen her şeyi katıksız bir şekilde bünyesine alır. Sağlıklı bir gelişim evresi izleyemeyen ego, dış dünyayı olduğu gibi kabul etmek yerine çözüm olarak nesne dünyayı çarpıtma eğilimi gösterir. Balık burcunun yanılsama eğiliminin altında yatan sebep budur.

Venüs Balık burcunda yücelir. Mitoloji de bununla ilgili sayısız ipucu verir. Bunlardan biri Venüs'ün bir biçimi olarak görülen Atargatis ile ilgilidir. Mısır ve Babil hikâyelerinde adı geçen, ilk deniz kızı olan verimlilik ve üretkenlik tanrıçası Atargatis'in doğumuyla ilgili çeşitli rivayetler vardır: Bunlardan birinde Atargatis bir çobana aşık olur ve çobandan hamile kalır. Utancından çobanı öldürür ve ardından kendini öldürmek isteyerek suya atlar. Ama su, vücudunu balık formuna dönüştürürken üstünü

insan bedenli yapar. Ardından deniz kızı Atargatis, Venüs'ü simgeleyen bir diğer tanrıça Semiramis'i doğurur.

Deniz kızları deyince gözünüzde büyülü bir görüntü canlanabilir. Balık burcu, o büyülü dünyayı ilişkilerinde de arar. Özellikle Venüs Balık burcundayken, kişi ilâhî sevginin peşindedir. Kendi istek ve arzularını geri plana atarak karşısındaki ne istiyorsa onu yapabilir veya ilişki kurmaktan tamamen kaçınabilir. Bunun nedeni, sınır koymayı bilmediğinden dolayı ilişkide kendini kaybetmekten korkmasındandır. Balık burcunun bu yolda *bağımlılık* tuzağına yakalanması olasıdır. Bir diğer insanı yaşamının merkezi haline getireceğinden kendi isteklerinden vazgeçerek benliğinden uzaklaşır.

Balık, karşılaştığı insanda bir tür ayna görevi görür, karşıdakini yansıtır ancak bu yolla kendi benliğini de saklamış olur. Balık'ın yaşadığı ikilik, kurtarıcı ve kurban rolü arasındaki gelgittir. Eğer bir Balık kadını, kendini sorgusuzca bir erkeğe adamışsa, (karşısındaki erkek kendine kötü davranıyor olsa bile) ve ona tüm maddi-manevi varlığını vermişse kendini kurban etmiş demektir veya bir Balık erkeği, çaresiz durumdaki bir kadınla, onu bulunduğu durumdan kurtarmak için evlenebilir. Bu durumda kurtarıcı olmuştur, ama dolaylı olarak o da kendini kurban etmiş olur.

Balık burcunun klasik yöneticisi Jüpiter'dir. Freud, ruhsallık ile din (Jüpiter) arasındaki bağlantının yanılsama olduğunu, insanların inançları ve dinleri yoluyla yaşamla, ölümle ve dünyayla ilişki kurduğunu söylemiştir. Kişinin ruhsal kaynaklara yönelerek kurtarılmayı beklemesi Jüpiter'in Balık burcundaki yansımalarından biridir. Kişide gerçeklik algısının değiştirilmesi bir illüzyon gibi arzuların doyurulmasına hizmet eder. Bu illüzyonu yaşamak içinse mistik ortamlar ve büyülü anlar yaratılır. Mistik olan, görünen dünyadan görünmeyene karşı geliştirilen bilinçtir. Bu kavramlara maneviyat, inanç, hissetme, hoşgörü de eklenir.

Balık; ilâhî, büyüsel, insan aklını aşan her şeyde hayatın anlamını bulur. Herkes böyle bir ilâhî düzenin parçasıdır. Bu nedenle Balık burcu başkasının acısını kendi acısı gibi derinden hisseder. Çünkü diğeri, kendisiyle aynıdır. Bütünleşmeyi ondan daha iyi başaran başka bir burç yoktur. Karşıt burcu Başak ayrıntılara saplanıp kalmışken, o bütünün güzelliğiyle mest olur.

Zodyağın son burcu Balık diğer burçların yaşam deneyimlerinden geçmiştir. Madde için savaşan Boğa burcunun, iç karanlıklarında kaybolan Akrep burcunun hayat derslerini bünyesinde barındırır. Bu nedenle sezgisi ve sağduyusu ile edindiği tüm bilgileri özümsemiş bir bilgedir. Bilgeliğin, Balık sembolüyle bir tutulması Babil mitolojisinde yer bulur: Balık, Babil su tanrısı Enki'nin hayvanlarından biridir. Tapınaklarındaki rahipler balık biçiminde giysiler giyerler. Enki'nin bilgelik tanrısı olarak bilinmesi, bilgelik ve balık arasında kurulan bağlantıdan dolayıdır.[4]

Balık birçok dönemde kutsal bir varlık olarak karşımıza çıkar. Öyle görünüyor ki Balık'a yüklenen en büyük anlam Hıristiyanlıkla beraber gerçekleşmiştir. Ichytys, aynı zamanda Hıristiyanlığın sembolü olan balıktır. Deniz kızı Atargatis'in oğlu Ichytys, Yunanca *balık* anlamına gelir.

Hıristiyanlık, Budizm gibi dinler Balık Çağı'nda doğmuştur. İsa balıkçı olarak tanımlanmıştır.[5] İsa çarmıha gerilerek kendini kurban etmiş ve Tanrı'ya yaklaşmıştır. Tanrı da oğlu İsa'nın çarmıha gerilmesinden dolayı insanın acılarını paylaşmıştır. Balık semboliği üçleme, *teslis* ile gerçekleşmiş olur. İnsan ve Tanrı *bir* olmuştur. Jung, İsa sorunsalını *Aion* adlı eserinde ele almıştır ve

---

[4] Erken dönemler itibariyle balığın dinsel ayinlerde tanrılara bir armağan olarak sunulduğu bilinmektedir. Asur tapınaklarının ve saraylarının girişinde rastlanan bu figür, balığın bilgeliğine duyulan güveni desteklemektedir.

[5] Ensworth, Heather M., *Finding Our Center: An Astrological and Cosmological View of Our Time*, Bloomington, 2009, s. 49.

Resim 75. Hıristiyanlık sembolü, Ichyths

psikoloji ile olan bağlantısını değerlendirmiştir. İsa ortaya çıktığı dönemde Caesar'la simgeleşen ve ezici bir güce sahip Roma, birçok insanın ruhsal ve kültürel bağımsızlıklarını elinden almıştır. O nedenle İsa, bu dönem için kurban olduğu kadar kurtarıcı (Balık) bir figür olmuştur. Hatta Jung, astrolojik verilerden yola çıkarak İsa'nın geleceğini ve Hıristiyan medeniyetinin ruhunun gelişimini göstermiştir.[6]

Balık burcunun modern yöneticisi Neptün, denizlerin tanrısı Poseidon ile ilişkilendirilir. Jung, okyanus ve denizin kolektif bilinçdışı sembolü olduğunu söyler. Balık insanının bilinçdışı bir yanardağ gibi sönmemiştir, aktif bir şekilde çalışır. Haritalarda Balık burcunu kesen ev konularında, hissedilen şey kaybolmuşluktur. Örneğin Balık burcu 5. evinizi kesiyorsa, Leyla ile Mecnun gibi büyülü aşk öyküleri ile flörte başlayabilirsiniz. Burada karmik artıklar bulunur. Ve kişi, bilinçsizce onların hayaletleri

[6] Jüpiter ve Satürn'ün, burçlarda kavuşumlarını değerlendirerek Hıristiyanlığa dair öngörüleri değerlendirmiştir.

karşılaşır. Böylelikle sonu acı ve hayalkırıklığı ile biten ilişkilere istemsiz olarak çekilmiş olur.

12. ev, Balık burcu ile ilintili bir evdir. 12. evin kelimeleri arasında bağlantı kurabilmek için Jung'un *karmaşalar kuramına* göz atmak gerekir. Buna göre her karmaşa, bozuk bir bilinç ve bölünmüş bir kişilik ortaya çıkarır. Korku, karmaşaların bilinçdışına girmesine yol açar. Bunlar insanda üzüntü ve sıkıntı yaratır. İnsan bunları olabildiğince gerçek dışı varsayar. Karmaşaların ortaya çıkacağı alan düşlerdir. 12. evin neden korku yuvası ve bilinmez olduğunu, neden düşlerle anıldığını, sıkıntı ve üzüntü ile ne gibi bağlantısı olduğunu bu kuram daha net ortaya koymaktadır. Örneğin, 12. evdeki Venüs ve Ay, kişinin ihtiyaç duyma ve ilişki kurma arzusunu aşağılamasına neden olacaktır. Özellikle bu kişi kadınsa, kadınlığın tüm genel geçer kurallarını küçümser tarzda yaklaşacaktır. Çünkü bu kavramlarla ilgili yoğun bir karmaşa yaşamakta, dolayısıyla bunlardan korkmaktadır. Tüm bunları yadsıdığından, karmaşası ancak rüyalarda ortaya çıkacaktır. Rüya da bu anlamda karmaşaların yuvasıdır.

Balık burcunun gizli dünyasına erişmek hiç kolay değildir. *Bir* olabilmeyi başarabildiğinden, erdemlerin en yücesine sahiptir. O, bu dünyada insanın aslında hiçbir şeye sahip olmadığını bilir. O nedenle tüm tutkulardan, eşyalardan, hatta kendi benliğine bağlılıktan uzaktır. Hâl böyle olunca, aslında o özgürdür. Bir gün sizi masalına davet eder. Onun oyununda, onunla oynamak bu dünyanın sıkıntılarından uzaklaşmak için birebirdir. Ama ne yazık ki hayat, o sihirli dünyanın çok dışında yaşanan kocaman ve kaskatı bir gerçektir!

SONSÖZ

Bu kitapta yazılanlar, bizden önceki nesillerin yıldızların hareketleri ve yeryüzü arasında kurdukları ilişkinin bilincinde olduğunu gösteriyor. Bizler ise bu bilgileri yadsıyarak, atalarımızın sahip olduğu bilgileri bastırıp unutmaya çalışıyoruz. Oysa kendimizi yaşamak için bir yol göstericiye "astroloji"ye sahibiz. Ve eğer bir de astrolojiyi, mitoloji ve psikolojiyle sentezlersek yorumumuz renk değiştirir. Doğum haritalarında konumlanmış Kronos'un (Satürn), İnanna'nın (Venüs), Hermes'in (Merkür) ve diğer tanrı ve tanrıçaların nerede olduğunu bilerek içimize doğru yolculuk yapmaya başlarız: Neyin bizi sınırladığını, neyin bize sonsuz kapılar açtığını öğreniriz. Tüm bu bilgiler ışığında kendi "ben"inize daha yaklaşmanız olmanız dileğiyle!

VIII.

MİTOLOJİ SÖZLÜĞÜ

Adonis (Yunan). Aphrodite'nin aşığı. Kökeni Fenike mitolojisine dayanmaktadır. Olağanüstü bir güzelliğe sahip delikanlı Adonis, avlanırken bir yaban domuzunun saldırısına uğrayarak vurulmuştur.

Aegipan (Yunan). Keçi Pan. Hyginus'a göre Zeus'un oğludur.

Ahura Mazda (Pers). Zerdüştlüğün kötülük imgesi olan Ehrimen'e karşı mücadele eden iyilik tanrısı. Zerdüştlüğe göre iyiliğin baştanrısı sonunda mutlaka zafer kazanacaktır.

Aietes (Yunan). Güneş tanrısı Helios'un oğlu, Kolkhis ülkesinin kralı. Zeus'a kurban edilen Altın Post'un korunmasını sağlamıştır. Fakat kızı Medeia, kahraman Jason'a aşık olmuş ve Jason'la Altın Postu çalarak kaçmıştır. *Bkz. Jason ve Medeia*

Aison (Yunan). Jason'un babası. İolkos şehri kendisine miras kalmasına rağmen üvey kardeşi Pelias, tahta el koyarak Aison'u tutuklatır. Pelias, Aison'un oğlu Jason'ı Altın Postu aramaya gönderir.

Aker (Mısır). Ufuk çizgisinin ilâhlaştırılmış hali. Mısırlılar sabah ve akşam kapılarının Aker tarafından korunduğuna inanmışlardır.

Akhilleus (Yunan). Su tanrıçası Thetis ile ölümlü Peleus'un oğlu. Troia Savaşı'ndaki kahramanlardan biri. Annesi Thetis, onu ölümsüz kılmak için topuğundan tutarak Styks ırmağına daldırır. Bu sebepten Akhilleus'un suya batmamış olan topuğundan başka hiçbir yerine ok işlemez fakat Troia Savaşı'nda topuğundan aldığı zehirli ok ile vurularak öldürülür.

Altın Postlu Koç (Yunan). Deniz tanrısı Poseidon, Theophane'ye aşık olur ve onu Krinisse adasına kaçırır. Uzun zaman

geçmeden Theophane'nin aşığı, adayı bulur. Poseidon tanınmasınlar diye, Theophane'yi kuzu kendini koç şekline sokar, birleşmelerinden Altın Postlu Koç doğar.

Amaltheia (Yunan). Zeus'u çocukken besleyen keçi. Zeus, tanrıların tanrısı olduğunda onu göklere çıkartarak Oğlak takımyıldızına çevirmiştir.

Amazon'lar. (Yunan). Savaşçı kadınlar. Savaş tanrısı Ares ile Harmonia'nın kızları. Şu an Karadeniz bölgesine denk gelen Pontus bölgesinde yaşadıkları düşünülmektedir.

Amon (Mısır). Yaratıcı tanrı, bütün tanrıların babası. Adı *saklı olan* anlamında olan tanrının, kutsal hayvanı koçtur. Önceleri Thebes tanrısıyken sonraları bütün Mısır'ın baş ilâhı olmuştur.

Amon-Re (Mısır). Re, ulusal bir tanrılığa ulaştıktan sonra Amon ile birleşerek Amon-Re'yi oluşturur. Amon-Re, Mısır'daki en güçlü tanrılardan biridir. Uzun iki tüy veya koçla tasvir edilir.

Amphion (Yunan). Zeus ile Antiope'nin ikiz çocuklarından biridir. Kardeşi Zethos savaşçı bir yapıya sahipken, Amphion şiir ve müzik ile ilgilidir. İki kardeş Thebes surlarını inşa etmişlerdir.

Amphitrite (Yunan). Denizler tanrısı Poseidon'un karısı.

An (Sümer). Gök tanrısı. Eril bir tanrıdır.

Anka Kuşu (Mısır). Kafası tüylü bir balıkçıl şeklinde olan gizemli kuş. Hiyerogliflerde bu kuşa *Benu* denmektedir. Benu cenaze törenlerinde yer alıp, yeraltı dünyasındaki ölünün dirilmesinde rol oynar.

Anşar (Babil). Yukarıdaki dünyanın tanrısı. Kişar'ın hem eşi hem de kardeşidir.

Anu (Babil). Gökyüzü tanrısı, Anşar ve Kişar'ın oğlu, İştar'ın babası. Enlil, Ea ile birlikte üçlü tanrı olarak anılır, panteonun baş tanrısıdır. Anu, hiç dünyaya inmeyerek daima gökyüzünde dolaşırdı.

Anubis (Mısır). Ölülerin koruyucu tanrısı. Çakal başlı olarak tasvir edilen, ölüye rehberlik eden tanrı. Aynı zamanda, ölüler diyarında ruhları tartar. Ölen Osiris'i mumyaladığı için mumyalama tanrısı da olmuştur.

Anunnaki ya da Anunna (Sümer). Gök tanrıları olan bir grup tanrıya verilen genel ad. Daha sonra bunlardan bazıları ölüler diyarına gönderilerek, ölüleri yargılayan ve kaderlerini belirleyen ruh tanrıları olmuştur.

Anzu (Sümer). Gökyüzü tanrısı, Enlil'in uşağı, Anu'nun kuş biçimindeki oğlu. Enlil, kutsal suda yıkanırken, Anzu Enlil'in gücü kader tabletlerini ele geçirerek en önemli güce sahip olmak istemiştir.

Aphrodite (Yunan). Aşk ve güzellik tanrıçası. Doğuşu üzerine iki ayrı söylence vardır. Homeros'a göre, Aphrodite, Zeus ile Okeanos kızı Dione'den doğmadır. Hesiodos'a göre ise Uranos'un hayalarının denize savrulmasından oluşan köpüklerden oluşmuştur. Öç alan kıskanç tanrıçaya karşı koymak oldukça güçtür. Sümer mitolojisindeki İnanna'ya, Babil mitolojisinde ise İştar'a eştir.

Apis Öküzü (Mısır). Osiris ile özdeşleştirilmiş öküz. Apis öküzünün belirli işaretleri olduğuna inanılır. Mısırlılar bu öküzün ölümünde, bir firavunun ölümünde olduğu gibi görkemli törenler düzenlemişlerdir.

Apollon (Yunan). Güneş, müzik ve şiirin tanrısıdır. Zeus ve Leto'nun oğludur. İkiz kız kardeşi, okçu ve avcı olan Artemis'tir. Apollon'a ait kehanet merkezi Delphi tapınağına gerçeği öğrenmek isteyenler giderler.

Apsu (Babil). Tatlı suların tanrısı.

Ares (Yunan). Savaş tanrısı. Hera ile Zeus'un oğlu. Azgın, çılgın ve uğursuz olarak nitelendirilen Ares'i ne ölümlüler ne de ölümsüzler sevmiştir. Roma mitolojisindeki karşılığı Mars'tır.

Argonautlar (Yunan). Altın Post'u getirmek için, Argo adlı gemiye binip yol çıkan elli kahramana verilen ad.
Argos (Yunan). Her şeyi gören yüz gözlü dev. Hera tarafından görevlendirilip Zeus'un sevgilisi İo'ya göz kulak olmuştur.
Ariadne (Yunan). Girit kralı Minos ile Pasiphae'nin kızıdır. Atinalı kahraman Theseus'a aşık olmuş ve onu azgın Minotauros'tan kurtarmak için yardım etmiştir.
Artemis (Yunan). Güneş tanrısı Apollon'un ikiz kardeşidir. Bakire tanrıça, vahşi hayvanları kovalar ve avlar. Ay'ın sembolü Artemis'in kaynağı Orta Anadolu'dur. Toprak ve bereketi simgeleyen bu tanrıçaya her çağda ve her bölgede değişik isimlerle tapınılmıştır. Anadolu'daki başlıca simgesi Kybele'dir.
Asag (Sümer). Tanrı Ninurta'nın öldürdüğü kötü cin.
Asklepios (Yunan). Sağlık ve hekimlik tanrısı. Güneş tanrısı Apollon'un oğlu. Bir Kentaur olan Kheiron tarafından yetiştirilmiştir. Ölüleri diriltmeye kalkınca Zeus'u ve Hades'i kızdırmış, Zeus da bir şimşek göndererek Asklepios'u öldürmüştür.
Astraea (Yunan). Adalet tanrıçası. Zeus ve Themis'in kızıdır. Romalı şair Ovid'e göre, Demir Çağı'nda insanların arasında yaşamış ama insanların ahlâksızlıkları artınca gökyüzüne çıkarak Başak takımyıldızına dönüşmüştür.
Atalanta (Yunan). Avcılıkta usta olan güzel kız. Atalanta'nın babası, çocuğunun oğlan olmadığına kızarak Atalanta'yı dağ başına bırakmıştır. Bir ayı tarafından beslenen kız, hızlı koştuğu kadar çok iyi bir avcıdır.
Atargatis (Suriye). Verimlilik tanrıçası. Kadın yüzlü, balık gövdeli olarak tasvir edilir. Aphrodite'nin bir biçimi olarak görülmüştür.
Athamas (Yunan). Yunan Boiotia kralı. Nephele'den, Phriksos ve Helle adlı bir oğlan bir kız çocuğu olmuştur. Daha sonra

Nephele'yi boşayarak İno ile evlenmiş, Phriksos ile Helle'nin kaderini değiştirmiştir.

Athena (Yunan). Zeka, savaş, barış, strateji ve bilgeliği temsil eden bakire tanrıça. Zeus, Olympos'ta egemenliğini ilan ettikten sonra Okeanos'un kızı, akıl ve us anlamına gelen Metis ile birleşir. Doğacak çocuğun gücünden korktuğu için de Metis'i yutar ve kafasından Athena'yı doğurur. Roma mitolojisinde Minerva olarak geçer.

Atlas (Yunan). Titanoğullarından. Atlas, Titanların tanrılara karşı giriştikleri savaşta yenilince dünyayı omuzlarında taşımak zorunda kalmıştır.

Aton (Mısır). Mısır firavunu Akheneton (IV. Amenhotep) tarafından ortaya çıkarılan, Amon yerine getirilen bir tanrıdır. Güneş olarak tasvir edilmiştir. Firavun diğer tanrılara tapmayı yasaklamış, tek tanrı olarak Aton'u kabul ettirmiştir.

Atum (Mısır). Güneş tanrısı. Heliopolitan yaratılış mitine göre, göğün hudutlarının efendisi Atum, evrenin yaratıcısı olarak Nu'dan doğmuştur. Üstün varlık ve doğadaki güçlerin en mükemmeli anlamına gelen *Monad* ismiyle anılır.

Bacchus (Roma). Romalı şarap tanrısı. Yunan mitolojisinde Dionysos olarak geçer. *Bkz. Dionysos*

Bastet (Mısır). Güneş tanrısı Re'nin kızı, kedilerin koruyucu tanrıçası. Bastet, başta cinsellik ve doğurganlık tanrıçasıyken, ölüleri koruma, ölenlerin başarılı ya da başarısız olduklarına karar verme, yağmur yağdırma, hastalara, özellikle de çocuklara iyileşmeleri için yardım etme özelliklerine ek olarak güneş, ay, analık ve aşk tanrıçası haline gelmiştir.

Castor (Yunan). Zeus'un Dioskurlarından biri.

Ceres (Roma). Tahıl tanrıçası, Yunan mitolojisinde Demeter olarak geçer.

Cupido (Roma). Aşk tanrısı. Merkür ile Venüs'ün oğludur. Bazen savaş tanrısı Mars şeklinde tasvir edilir. Yunan mitolojisinde Eros olarak geçer.

Daidalos (Yunan). Yunanlılarca mimarinin piri. Kral Minos'a yaratık Minotauros için bir labirent inşa etmiştir.

Daphne (Yunan). Apollon'un aşık olduğu peri kızı. Apollon'dan kaçarken defne ağacına çevrilmiştir.

Deimos (Yunan). Savaş tanrısı. Ares'in Aphrodite'ten olan oğludur. Korku anlamına gelen Deimos, savaş tanrısı Ares'in yanından hiç ayrılmaz. Ayrıca, Mars gezegeninin uydularından birinin adıdır.

Demeter (Yunan). Kronos'un kızı, Zeus'un kardeşidir. Hasat ve toprak tanrıçasıdır. Yaşamındaki en önemli serüven, kızı Persephone'nin yeraltına kaçırılmasıdır.

Deukalion (Yunan). Prometheus'un oğlu, Pyrrha'nın kocası. Tufan sonrası eşi Phyrrha ile birlikte kurtulan Deukalion, insanların tekrar türemelerini sağladığı için Yunanlıların babası sayılmıştır.

Diana (Roma). Vahşi hayvanların ve avlanmanın tanrıçası. Yunan mitolojisinde Artemis'e eştir.

Dike (Yunan). Adalet tanrıçası. Zeus ile Themis'in kızı. Astraea'nın diğer bir ismidir. Yunan düşüncesine göre ahlâka ve adalete çok büyük katkıları olmuştur.

Diomedes (Yunan). Troia Savaşı'nda ün salan yiğitlerden biri.

Dione (Yunan). Okeanos'un kızı. İlyada'da Dione, Aphrodite'nin kızı olarak görülür.

Dionysos (Yunan). Zeus ve Semele'nin oğlu. Yaşamın, ölümün, cinselliğin, şarabın tanrısıdır.

Dioskur (Yunan). Zeus'un oğulları, Castor ve Pollux'a verilen isim.

Duamutef (Mısır). Horus'un dört oğlundan biridir. İç organlardan ince bağırsağı korur.

Dumuzi (Sümer). İnanna ile evlenen ilk hükümdar olarak bilinen Uruk'un çoban kralı. Babilli Temmuz ile bir tutulur.

Ea (Babil). Su ve bilgelik tanrısı, Marduk'un babası. Babil panteonunda Anu ve Enlil'le birlikte bir üçlü oluşturur, Sümer mitoloji-sinde Enki olarak bilinir.

Efesli Artemis. Anadolulu ana tanrıça. Çok memeli, başı taçlı, gövdesi birçok figürle donanmış olarak tasvir edilmiştir. Hem kız hem evli kadın, hem de anne olarak üç imgeyi ifade eder.

Ehrimen (Pers). Zerdüştlük inancında iyilik ilkesi Ahura Mazda ile sürekli mücadele eden karanlık imgesi, kötülük tanrısı.

Eirene (Yunan). Zeus ile Themis'in kızı. Horalardan biri. Barışın sembolüdür.

Endymion (Yunan). Ay tanrıçasının aşık olduğu çoban.

Enki (Sümer). Bilgelik, deniz ve ırmak tanrısı. Babil mitolojisinde Ea olarak geçer. Kutsal güçlerin koruyucusudur. Sümer'in en güçlü tanrısı Enlil olmasına rağmen, gücü uygulayan Enki'dir. Enki'nin figürlerinden biri keçi balıktır.

Enkidu (Babil). Gılgamış'ın arkadaşı. Enkidu, hayvanlarca yetiştirilmiştir. Daha sonra bir tapınak rahibesi tarafından insanîleştirilmiştir. İştar'ın onu lanetlemesi üzerine bir hastalığa kapılarak ölmüştür. Bu ölüm Gılgamış'ın ölümsüzlüğü aramasına neden olur.

Enlil (Sümer). Sümer panteonunun baş tanrısı. Yeryüzü, hava ve fırtına tanrısı. Bir tufan meydana getirerek insanları cezalandırmıştır.

Eos (Yunan). Şafak tanrıçası. Güneş tanrısı Helios ile Ay tanrıçası Selene onun kardeşleridir.

Epaphos (Yunan). İo'nun Zeus'tan olma oğlu.

Epimetheus (Yunan). Titan İapetos'un oğlu, Atlas ve Prometheus'un kardeşi.

Erinyes (Yunan). Öç alma tanrıçaları. Hesiodos, Erinyes'leri üç tanrıça olarak gösterir. Uranos'un hayalarının toprağa sıçrayan akan kanlardan, toprak ana Gaia gebe kalarak Erinyes'leri doğurmuştur.

Eris (Yunan). Nyks (Gece)'ten doğma varlık. Adı kavga anlamına gelen tanrıça, üç güzeller yarışmasında ortaya attığı elma ile Troia Savaşı'na neden olacak olayları başlatır.

Erişkagal (Sümer). Ölüler diyarından sorumlu tanrıça. *Büyük Aşağı'nın Kraliçesi* olarak geçer. Veziri kaderi simgeleyen Namtar'dır.

Eros (Yunan). Ares ve Aphrodite'nin oğlu olarak tanımlandığı söylenceler vardır. Hesiodos ise onu, tanrıların doğuşunda ilk ve en önemli varlık olarak gösterir. Kaos'un düzene girmesi Eros'un gücü sayesinde olmuştur. Klasik Yunan sanatında, elinde bir ok ve yay ile ölümlülere sapladığı oklarla, aşk ateşini salarken resmedilmiştir.

Eunomia (Yunan). Zeus ve Themis'in kızı, Horalardan biri.

Europa (Yunan). Zeus'un aşık olduğu ölümlü kadın. Boğa şekline giren Zeus tarafında kaçırılmıştır. Baş tanrı Zeus ve Europa'dan, Sar-pedon ve Girit kralı Minos dünyaya gelir.

Eurydike (Yunan). Orpheus'un karısı. Bir saldırgandan kaçarken otlar arasındaki bir yılana basarak ölür. Orpheus, karısı için yeraltı diyarına girmeyi göz önüne alsa da onu karanlık ülkeden kurtaramaz.

Gaia (Yunan). Dünyayı, yeri, toprağı simgeleyen tanrıça. Gök tanrısı Uranos'un kardeşi ve karısıdır. Uranos ile birleşerek evreni ve tanrıları yaratır.

Ganimedes (Yunan). Troia kralı Toros'un oğlu. Zeus, onu arzulamış ve bir kartal ile kaçırtarak Olympos dağına götürmüştür;

tanrılara içki sunma görevini, kızı Hebe'den alıp Ganimedes'e vermiştir.

Geb (Mısır). Yeryüzü tanrısı. Gökyüzü tanrıçası Nut'un eşi. Mısır sanatında Geb, Şu ve Tefnut'un (Hava ve Nem kardeşler) ayakları altında resmedilir.

Gılgamış (Babil). Sümer efsanevî kralı ve aynı zamanda kendi adını taşıyan destanın kahramanı. Destanda arkadaşı Enkidu ile türlü maceralara giren Gılgamış, ölümsüzlüğü aramak için Utnapiştim'e gider. Aldığı ölümsüzlük bitkisini bir yılana kaptırır. Asıl ölümsüzlüğün, adının gelecek kuşaklar tarafından anılması olduğuna karar verir.

Gibil (Babil). Ateş tanrısı, Anu'nun oğlu. Enuma Eliş'te tüm tanrılardan daha büyük olduğu ve kolay anlaşılamayacağı belirtilmiştir.

Gorgon'lar (Yunan). Phorkys ile Keto'nun kızlarına verilen ad. Saçları yılanlarla örülü, alınlarında domuz dişleri bulunan yaratıklar. İçlerinde en ünlüsü Medusa'dır

Gugalanna (Sümer). Ereşkigal'in kocası, Göğün Koca Boğası. Gılgamış, İnanna'nın ilişki istediğini reddettiği için yeryüzüne Gugalanna'nın gönderilmesini sağlamıştır.

Hades (Yunan). Yeraltı dünyasının tanrısı. Kronos'un oğlu, Zeus'un kardeşidir. Kim giyse onu görünmez yapan bir başlığa sahiptir. En bilinen miti Persephone'yi zorla yeraltına kaçırdığı anlatıdır.

Hapi (Mısır). Nil nehrinin tanrısı. Nehre suyu akıtırken resmedilir. Tanrının uzun saçları ve kadın gibi göğüsleri vardır.

Harmonia (Yunan). Ares ile Aphrodite'nin kızı. Uyum ve ahengi ifade eder.

Hathor (Mısır). Aşk, verimlilik ve güzellik tanrıçası. Re'nin kızı, Horus'un karısı. Verimliliğin kozmik tanrıçası, çok defa

boynuzları arasında güneş diski bulunan bir inek ile tasvir edilir. Başlıca tapınağı, Dendera Tapınağı'dır.

Hebe (Yunan). Gençlik tanrıçası. Zeus ile Hera'nın kızı. Olympos'ta, tanrılara tanrıların içkisi nektar ve ambrosia sunmakla görevlidir.

Hekabe (Yunan). Troia kralı Priamos'un karısı.

Hekate (Yunan). Ay tanrıçası. Roma'da geceye ve karanlığa egemen bir varlık.

Hektor (Yunan). Troia Savaşı'nın en büyük kahramanlarından biri. Akhilleus tarafından öldürülmüştür.

Helena (Yunan). Zeus ve Leda'dan olma ölümlü kadın. Troia prensi Paris'in, Helena'yı kaçırması sonucunda Troia Savaşı başlamıştır.

Helios (Yunan). Güneş tanrısı. Şafak tanrıçası Eos ve Ay tanrıçası Selene'nin kardeşi. Titanların soyundan olan tanrı Helios, Apollon'dan ayrı bir tanrı olarak güneşin kendisi sayılmıştır.

Helle (Yunan). Athamas ve Nephele'nin kızı. Helle, üvey annesi İno'nun onları yok etmek için kurduğu oyundan erkek kardeşi Phriksos ile kurtulur. Altın Postlu Koç ile Kolkhis ülkesine kaçarlarken, Helle denize düşer, düştüğü yere Hellespontos (Helle denizi) denmiştir.

Hephaistos (Yunan). Ateş tanrısı. Zeus ile Hera'nın oğludur. Çirkin ve topal tanrı, Aphrodite ile evlidir. Zanaatkâr Hephaistos, ilk kadın Pandora'nın bedenini balçıktan yapar.

Hera (Yunan). Zeus'un eşi ve kız kardeşi. Tanrıların kraliçesi olarak bilinir. Zeus'un son eşi olarak gösterilen tanrıça, Zeus'un kaçamaklarına kayıtsız kalmamıştır. Kin ve öfke dolu tanrıça, Roma mitolojisinde Juno olarak bilinir. Evliliklerin koruyucusudur.

Herakles (Yunan). Romalılar tarafından Herkül olarak adlandırılır. Ölümlü Alkmene ve Zeus'un oğlu yiğit kahraman Herakles,

cinnet geçirerek karısı ve çocuklarını öldürür. Bu suçtan arınmak için oniki görevi tamamlamak zorunda kalır. Görevlerinin içinde Nemea aslanı ve Hydra'nın öldürülmesi vardır.

Herkül (Roma). Yunan mitolojisinde Herakles olarak geçer. Roma mitolojisinde daha yumuşak bir kahraman olarak canlandırılmıştır. *Bkz. Herakles*

Hermaphrodite (Yunan). Aphrodite ve Hermes'in oğlu. Hem dişiliği hem de erkekliği bünyesinde toplayan varlık.

Hermes (Yunan). Tanrıların habercisi. Zeus ile bir Nympha olan Maia'nın oğludur. Hızlı ve kurnaz tanrı, ölümlüler ile Olympos'taki tanrılar arasında bilgi taşır aynı zamanda ölü ruhlara rehberlik eder.

Hestia (Yunan). Kronos ve Rhea'nın ilk kızı. Hiçbir efsaneye adı karışmamış tanrıça, bakire kalmayı seçmiştir.

Horalar (Yunan). Düzeni ve dengeyi simgeleyen üç tanrıçadır; ilki düzen ve düzensizliği simgeleyen Eunomia, ikincisi hak ve adalet anlamına gelen Dike, üçüncüsü barış anlamına gelen Eirene'dir.

Horus (Mısır). Osiris'le İsis'in oğlu. Cennetin hükümdarı, yeryüzünün kralı.

Hürmüz (Fars). Pers tanrısı iyilik ilkesi olan Ahura Mazda ile özdeşleştirilmiştir.

Hydra (Yunan). Yılan veya ejderha şeklindeki bataklık canavarı. Hera, bu canavarları Herakles'e karşı kullanabilmek için yetiştirmiş ve büyütmüştür.

Hyperion (Yunan). Uranos ve Gaia'nın oğlu. Kız kardeşi Theia ile evlenerek Helios (Güneş), Selene (Ay) ve Eos (Şafak)'un dünyaya gelmesine neden olur.

Hypnos (Yunan). Uyku tanrısı. Karanlık (Erebos) ile Gece (Nyks)'nin oğludur.

Frija (İskandinav). Bereket ve aşk tanrıçası. İsmi, sevgili ve zevce anlamına gelir. Odin'in karısı olan Frija, kocasına sadık değildi.

Ichthys (Suriye). Atargatis'in oğlu. Annesi ile birlikte balık şeklinde tasvir edilir.

İkaros (Yunan). Giritli mimar Daidalos'un oğlu. Kral Minos, babası ile İkaros'u labirente kapatır. Ama ikisi de kanatla uçarak ordan kurtulmayı başarır. İkaros güneşe fazla yaklaşarak balmumunu eritir ve denize düşerek ölür.

İmseti (Mısır). Horus'un dört oğlundan biri. İç organlardan karaciğeri korur.

İnanna (Sümer). Aşk, savaş, bereket tanrıçası. Yunan mitolojisinde Aphrodite'ye, Roma mitolojisinde Venüs'e, Sümer mitolojisinde ise İştar'a denktir. Adının sözcük anlamı *Göğün Kraliçesi*'dir.

İo (Yunan). Argos kralının kızıdır. Zeus, İo'ya aşık olur. Hera'nın geldiğini farkeden Zeus hemen onu beyaz bir ineğe çevirir. Hera durumu farkedince ineği alır ve başına yüz gözlü Argos'u bekçi olarak koyar. Zeus, kurnaz Hermes sayesinde İo'yu kurtarmanın yolunu bulur. Sonunda İo, Mısır'a varır ve insan şekline dönüşür.

İokaste (Yunan). Oedipus'un karısı ve annesi.

İsis (Mısır). Göklerin kraliçesi. Aşkın, verimliliğin simgesi tanrıça, oğlu Horus'u sürekli korumuştur. Mısır'ın en büyük tanrıçası olan İsis, hem kocası hem kardeşi olan Osiris'i, Seth ile savaşı sonucunda ölmesinden sonra tekrar hayata döndürmüştür. Simgesi, Sirius yıldızıdır.

İştar (Babil). Aşk, savaş, bereket tanrıçası. Sümer mitolojisinde İnanna olarak geçer. *Bkz. İnanna*

Janus (Roma). Başlangıç ve geçiş tanrısı. Genelllikle sağa ve sola (geçmiş ve geleceğe) bakan iki yüzle tasvir edilir.

Jason (Yunan). Kolkhis kralının oğlu, Kheiron tarafından yetiştirilen Jason, amcası Pelias tarafından Altın Postu araması için Kolkhis kentine gönderilir. Jason türlü serüvenlerden başarı ile geçerek Altın Post ile Kolkhis'e geri dönmeyi başarır.
Juno (Roma). Evlilik tanrıçası, Yunan mitolojisindeki eşdeğeri Hera'dır.
Jüpiter (Roma). Gök tanrısı. Tanrıların en güçlüsü, Yunan mitolojisinde Zeus olarak geçer.
Kaos (Yunan). Dünya var olmadan önceki boşluk. Hesiodos'un *Theogonia* adlı eserinde tüm varlıklar Kaos'tan ortaya çıkarlar.
Kebhsnuf (Mısır). Horus'un dört oğlundan biri, iç organlardan bağır-sakları korur.
Kentaur (Yunan). Üst tarafı insan, alt tarafı at şeklinde olan yara-tıklar. Dağlarda ve ormanlarda yaşayan bu varlıklar, İksion'un bulut şeklindeki Hera'yla birleşmesi sonucu doğmuştur.
Kerberos (Yunan). Yeraltı dünyasının köpeği. Ölüler ülkesinde bekleyerek, içeriye giren ölünün bir daha yeryüzüne çıkmasını en-geller. Genellikle üç başlı olarak gösterilir.
Keto (Yunan). Gaia (Toprak Ana)'nın Pontos (Deniz) ile birleşmesinden doğmuştur. Gorgon'lar, Keto'nun çocuklarındandır.
Kharon (Yunan). Yeraltı ülkesine ölüleri geçiren sandalcı.
Kheiron (Yunan). Kentaurların en bilgini. Kronos ile Philyra'nın birleşmesinden doğmuştur. Aynı soydan olan Kentaurlar gibi hiddetli ve vahşi değildir. Tüm ihtiraslarını yenmiş bir öğretmendir. Tedavi sanatlarıyla uğraşan Kheiron, tanrı ve kralların çocuklarını yetiştirmiştir. Yanlışlıkla Herakles'in attığı bir ok ile yaralanmış, ölümsüz olduğundan dolayı sonsuza dek sürecek acısından kurtulmak için Prometheus'la ölümü değiş tokuş etmiştir.
Khepri (Mısır). Heliopolitan inancında yaratıcı tanrı. Atum ve Re ile karışmıştır. Mısır Güneş tanrısının, bilhassa sabah Güneş tanrısının adıdır.

Khnum, Khnemu (Mısır). Yaratıcı tanrılardan biri. Bir çömlekçi ustalığıyla, çamura biçim verip insan yaratmıştır.
Ki (Sümer). Yeryüzü tanrıçası, An'ın eşi. An ile birleşerek Anşar ve Kişar'ı doğurmuştur.
Kirke (Yunan). Helios'un kızı. Büyücü kadın.
Kingu (Babil). Apsu ve Tiamat'ın oğlu. Babası Apsu öldürüldükten sonra Tiamat, onu Marduk'a karşı savaşa hazırlamıştır. Marduk bu savaşta galip çıkar ve Kingu'nun kanından ilk insanı yaratır.
Kur (Sümer). Ejderha şeklinde bir canavar veya ölülerin yuvası anlamındadır.
Kore (Yunan). Persephone'nin kızlık adı. *Bkz. Persephone*
Kronos (Yunan). Uranos ve Gaia'nın ürettiği Titanlardan en son doğan erkek çocuk. İkinci kuşak egemen tanrıların başıdır. Baba rolündeki baş tanrı Uranos, çocuklarından korkarak onları yutar. Gaia, babalarına karşı gelmelerini öğütlese de Kronos dışında hiçbiri böyle bir şeyi göze alamaz. Kronos, babasının hayalarını kesecek ve egemenliğe sahip olacaktır.
Kybele (Frig). Ana tanrıça. Tanrıçanın aldığı diğer adlar; Efesli Artemis, Yunanlı tanrıça Rhea, Mısırlı tanrıça İsis ve Romalı tanrıça Venüs'tür.
Lahmu & Lahumu (Babil). İlk varolan tanrı çifti. Apsu ve Tiamat'in yaratıcıları.
Laois (Yunan). Oedipus'un babası, Thebes kralı. Oğlunun, onu ileride öldüreceği lanet üzerine çocuğunu öldürmesi için bir avcıya teslim eder. Avcı, çocuğu öldürmeye kıyamaz. Oedipus büyüyecek ve günün birinde tanımadığı babasını bilmeden öldürecek, annesiyle evlenecektir.
Leda (Yunan). Zeus'un sevgilisi, ünlü ikizler Castor ve Pollux'un annesi.
Leto (Yunan). Apollon ve Artemis'in annesi.

Maat (Mısır). Doğruluk ve adalet tanrıçası, Thoth'un karısı. En önemli çocuklarından biri Amon'dur.

Maia (Yunan). Atlas'ın kızı. Zeus ile birleşerek haberci tanrı Hermes'i doğurmuştur.

Marduk (Babil). Ea'nın oğlu. Babil panteonunun baş tanrısı, evreni ve insanoğlunu yaratmıştır.

Mars (Roma). Savaş tanrısı, Yunan mitolojisindeki Ares'e eştir.

Mashu Dağı (Babil). Güneş'in doğduğu ve battığı yeri simgeleyen ikiz tepeler.

Medeia (Yunan). Kolkhis kralı Aietes'in kızı. Doğa dışı güçleri bulunan ölümlü Medeia, aşık olduğu kahraman Jason'a Altın Postu kaçırmasında yardım eder.

Medusa (Yunan). Keto ve Phorkys'den meydana gelmiş üç Gorgon'dan biridir. Üç kız kardeş arasındaki tek ölümlüdür. Denizler tanrısı Poseidon ona zorla sahip olduğu için, Medeia Athena'nın gazabına uğrayarak yılan saçlı çirkin bir varlığa dönüştürülür. Kahraman Perseus, Medusa'nın bakanı taşa döndüren bakışlarından kaçmayı becererek başını kesmiştir.

Meilanion (Yunan). Atalanta'yı koşuda yenen genç. Bu sayede, avcı Atalanta ile evlenmeyi başarmıştır.

Meneleos (Yunan). Troia Savaşı'nın başlamasına neden olan Hele-na'nın kocası.

Merkür (Roma). Tanrıların habercisi. Yunan mitolojisinde Hermes'e denktir.

Metis (Yunan). Okeonas ile Tethys'in kızı. Zeus'un ilk eşi olan tanrıça, akıl ve usun simgesel anlamını taşımaktadır. Metis'ten doğacak çocuğun Zeus'tan güçlü olacağı kehaneti üzerine, Zeus Metis'i yutmuş, böylelikle Athena Zeus'un kafasından çıkmıştır.

Minerva (Roma). Zeka tanrıçası, Yunan mitolojisinde Athena'ya denktir.

Minos (Yunan). Girit kralı. Europa ve Zeus'un oğlu. Poseidon'a kurban etmesi gereken boğa yerine başka bir boğa kurban ettiğinden, Poseidon'nun lanetine uğrar. Böylelikle Minotauros adlı, insan etiyle beslenen yaratığın doğmasına neden olur.

Minotauros (Yunan). İnsan vücutlu, boğa başlı canavar. Poseidon, Girit kralı Minos'u lanetler ve karısı Pasiphae'nin boğaya karşı şehvet duyguları beslemesine neden olur. Minotauros bu birleşmeden doğar.

Mithra (Pers). Zerdüştlükte her şeyi gören, ahitten sorumlu ilâhî varlık.

Moira'lar (Yunan). Kader tanrıçaları. Söylencelerde üç tanrıça olarak tanımlanmışlardır. Yaşam paylarını düzenleyen tanrıçalar, doğum ve ölüm ipliklerini keserek insanın kaderini belirlerler.

Musa'lar (Yunan). İlham perileri. Kendilerine özgü anlatıları yoktur. İnsanlar ve tanrılar arasında birer varlık olarak düşünülmüş, esin perileridir.

Nabu (Babil). Yazı tanrısı, Marduk'un oğlu.

Naias'lar (Yunan). Dere perileri. Bir tür Nympha olan Naias'lar, Zeus'un kızları veya Okeanos'un kızları olarak geçer.

Nammu (Sümer). İlksel denizden sorumlu tanrıça. Enki'nin annesi.

Namtar (Sümer). Ölüler diyarının bir cini.

Nanna (Sümer). Ay tanrısı. İnanna'nın babasıdır. Babil mitolojisinde Sin olarak geçer.

Narkissos (Yunan). Kendi güzelliğinden büyülenen avcı.

Nefertum (Mısır). Ptah ve Sekhmet'in oğlu.

Neftis (Mısır). Kötü bir tanrı olan Seth'in kardeşi ve karısı. Ölümü ve yok olmayı temsil eder. Seth'in çocuğu olmayınca Neftis, diğer kardeşi Osiris'i sarhoş edip baştan çıkarır ve bu birleşmeden Anubis doğar.

Nemesis (Yunan). Nyks (Gece)'in kızı. İntikam tanrıçası. İnsanın ölçüsüzlüğünü cezalandıran tanrıçadır.

Nephele (Yunan). Phriksos ve Helle'nin annesi olan bulut tanrıça. Zeus, Hera'ya aşık olan kral İksion'a bir oyun hazırlar, Nephele adında Hera biçiminde bir bulut yaratarak İksion'a gönderir.

Neptün (Roma). Denizlerin tanrısı. Yunan mitolojisinde Poseidon'a eştir.

Nergal (Sümer). Yeraltı dünyasının hükümdarı, bulaşıcı hastalıklar ve ölüm tanrısı.

Ninhursag (Sümer). Ana tanrıça. *Dağlık ülkenin kraliçesi*, *Doğurgan tanrıça* ve *Soylu kraliçe* adlarıyla bilinir.

Ninlil (Sümer). Enlil'in karısı.

Ninmah (Sümer). Ninhursag'ın adlarından biri, *Soylu kraliçe* anlamına gelir.

Ninşubur (Sümer). İnanna'nın sadık yardımcısı.

Ninurta (Sümer). Savaş tanrısı. Enlil'in güney rüzgârlarından sorumlu fırtına tanrısı.

Nu (Mısır). Kainatın yaratıldığı ilk suların tanrısı.

Nut (Mısır). Gökyüzü tanrıçası, Osiris ve İsis'in annesi. Gökyüzü olarak dünyanın üzerinde kemer gibi uzanmıştır.

Nympha (Yunan). Kırlarda, ormanlarda, sularda yaşayan dişi tanrısal varlık.

Nyks (Yunan). Gece anlamına gelen Nyks, Kaos'tan türemiştir. Kendi kendine yarattığı güçler, kötülük, açlık, yıkım ve ölümü simgeleyen varlıklardır.

Odin (İskandinav). Savaş ve bilgelik tanrısı. Zeus'a eş tutulabilecek Odin'in çocuklarından biri yıldırım tanrısı Thor'dur.

Odysseus (Yunan). Troia Savaşı'nın ünlü kahramanı. Homeros'un *Odysseia* adlı destanında, Odysseus'un savaştan, karısı Penelope'ye ve evine dönüş serüveni anlatılır.

Oedipus (Yunan). Kral Laios ve İokaste'nin ölüme bıraktığı oğlu. Kâhin, Oedipus'a babasının katili olacağını söyler. Kehanet gerçekleşir, babasını bilmeden öldürerek annesiyle evlenir.

Okeanos (Yunan). Evrensel ırmakların babası. Gaia ve Uranos'tan doğma oniki Titan'dan biridir.

Olympos (Yunan). Tanrıların yaşadığı, ölümlülerin erişemeyeceği kadar yüksek dağ.

Orpheus (Yunan). Şair, müzisyen ve kahraman. Aşık olduğu karısı Eurydike ölünce onun için yeraltı diyarına girmeyi göze alır. Hades bu aşığın isteğini kabul eder ve arkasına bakmamasını öğütler. Fakat Orpheus, arkasına bakmış ve karısının bir anda gözden kaybolmasına neden olmuştur.

Osiris (Mısır). Ölülerin tanrısı. Mısır kültünde, en önemli tanrılardan biri olan Osiris, ölümsüz yaşam için diriliş tanrısı, kural koyucu, koruyucu, ölülerin yargıcı olarak bilinir. Gökyüzünde Orion takımyıldızını simgelediği düşünülür.

Pallas (Yunan). *Bkz. Athena*

Pan (Yunan). Küçükbaş hayvanların çoban tanrısı. Hermes'in oğlu.

Pandora (Yunan). Yunan mitolojisinde yaratılan ilk kadın. Zeus, Prometheus'un tanrılardan ateşi çalarak insanlığa armağan etmesinden dolayı, insanlığın ve Prometheus'un soyuna bela olsun diye Hephaistos'a balçıktan bir kadın yaptırmıştır.

Paris (Yunan). Troia kralı Priamos ile Hekabe'nin oğlu. Üç güzeller yarışmasında, Aphrodite ona dünyanın en güzel kadını vermeyi teklif etmesinden dolayı Aphrodite'nin teklifini seçer. Güzeller güzeli Helana'yı kaçırır ve Troia Savaşı'nın başlamasına neden olur.

Parthenopeu (Yunan). Atalanta ve Meilanion'un oğlu.

Pasiphae (Yunan). Girit kralı Minos'un karısı. Poseidon'un laneti üzerine bir boğaya aşık olarak Minotauros adlı canavarı doğurur.

Pelias (Yunan). Jason'ın amcası, Aison'un üvey kardeşidir. Taht Aison'un hakkıyken, tahta geçmesinin yanı sıra Aison'un oğlu Jason'ı, Kolkhis'e Altın Postlu Koç'u bulmaya gönderir.

Peleus (Yunan). Su tanrıçası Thetis'in ölümlü kocası, Akhilleus'un babası.

Pelops (Yunan). Ganimedes'in babası.

Persephone (Yunan). Zeus ve Demeter'in kızı. Kızlık ismi Kore'dir. Hades tarafından yeraltı ülkesine kaçırılınca Persephone olarak anılır. Demeter'in yası sonucunda altı ay yeryüzünde altı ay annesinin yanında kalmasına izin verilir. Ölülerin kraliçesi olarak da anılan tanrıça Dionysos'u doğurmuştur.

Perses (Yunan). Hekate'nin babası.

Perseus (Yunan). Zeus'un ölümlü Danae'den olma kahraman oğlu. Zeus, babasının kilitlediği Danae'nin odasına bir damla olarak girmiş ve onunla birleşmiştir. Sonrasında Danae, kral Polydektes tarafından kurtarılmıştır. Kral, Danae'nin oğlu Perseus'tan kurtulmak için Medusa'nın başını getirmesini ister. Perseus bu görevi başarıyla tamamlayıp Medusa'nın başıyla geri döner.

Phaeton (Yunan). Helios'un oğlu.

Phaidra (Yunan). Girit kralı Minos ile Pasiphae'nin kızı.

Phobos (Yunan). Savaş tanrısı Ares ile tanrıça Aphrodite'den olma, korkuyu simgeleyen tanrısal varlık. Deimos'un kardeşidir.

Phorkhus (Yunan). Deniz tanrılarından Pontos ile Gaia'nın oğludur. Kız kardeşi Keto ile evlenmiştir.

Phriksos (Yunan). Athamas ile Nephele'nin oğlu. Nephele, çocuklarını kurtarmak için çocuklarını Altın Postlu Koç'un sırtına

bindirip kaçırır. Helle denize düşüp boğulur. Phriksos, Kolkhis'e vardıktan sonra Zeus'a Altın Postlu Koç'u kurban eder.

Pluto (Roma). Yeraltı tanrısı. Yunan mitolojisinde Hades'e denktir.

Pollux (Yunan). Zeus'un Leda'dan olma Dioskurlarından biri. Pollux, kardeşi Castor'dan hiç ayrılmamıştır.

Poseidon (Yunan). Deniz ve depremler tanrısı. Kronos ile Rhea'nın oğludur. Elinde tuttuğu üç yabayla çok güçlü bir tanrıdır.

Priamos (Yunan). Troia şehrinin son kralı. Hektor ve Paris onun oğulları arasındadır.

Prometheus (Yunan). Titanlar soyundan Prometheus, ateşi tanrılardan çalıp insanlara vermiştir. Zeus onu cezalandırmak için zincire vurur. Her gün ciğerini yiyen kartal ile acı çeker ama ciğeri sürekli yenilendiğinden dolayı ölmez. Sonunda Kheiron ile ölüm ve ölümsüzlüğü değiş tokuş eder.

Psykhe (Yunan). Eros'un aşık olduğu ölümlü kadın.

Ptah (Mısır). Mısır panteonunun en eski ve en büyük yaratıcı tanrısı.

Polyphemos (Yunan). Poseidon'un oğlu olan korkunç dev.

Poseidon (Yunan). Kronos ile Rhea'nın oğlu. Denizlerin hakimi olan tanrıdır.

Pyrrha (Yunan). Epimetheus ile Pandora'nın kızı.

Re (Mısır). Güneş Tanrısı. Atmaca kafalı bir insan olarak temsil edilir. Tanrıların en yücesinin, gökyüzünde gece ve gündüz seyahat etmesi, hayat, ölüm ve dirilme konuları ile bir tutulur.

Remus (Roma). Babasının Mars olduğu düşünülen ikizlerden biri. Kurdukları şehri kimin yöneteceği ile ilgili çıkan kavgada Remus ölür.

Rhea (Yunan). Uranos ve Gaia'dan olma tanrıça. Yeryüzü tanrıçasıdır. Kronos'un kardeşi ve kocasıdır. Kronos'un çocuklarını

yutmasına çok üzülür. Zeus'u dünyaya getirmeden önce Uranos ve Gaia'nın yardımıyla bir mağarada saklanır ve Zeus'u orada doğurur. Rhea, kocası Kronos'a, Zeus yerine bir taş vererek onu midesine indirmesini sağlar.

Romulus (Roma). Babasının Mars olduğu düşünülen ikizlerden biri. Roma kenti, adını Romulus'tan almıştır.

Sarpedon (Yunan). Zeus ile Europa'nın oğlu. Zeus, ne kadar üzülse de Troia Savaşı'nda oğlu Sarpedon'un ölümüne izin vermiştir.

Satürn (Roma). Hasat ve verimlilik tanrısı. Yunan mitolojisinde Kronos olarak geçer.

Sekhmet (Mısır). Yıkım ve savaşın dişi aslan tanrıçası.

Selene (Yunan). Güneş tanrı Helios ile şafak tanrıça Eos'un kız kar-deşidir. İki atın çektiği gümüş tekerlikli bir araba üzerinde dolaşan güzel bir kadın olarak tasvir edilir.

Semele (Yunan). Zeus'un aşık olduğu kadınlardan biri. Dionysos'un annesi.

Serket (Mısır). Akrep tanrıça. Zehirli sokmaları iyileştiren tanrıça, başındaki taçta, akrep taşır şekilde tasvir edilmiştir.

Seth (Mısır). Kötülük tanrısı. Eski dönemlerde fırtına, gök ve gök gürültüsü tanrısı olarak geçer. Kötü güçlerin etkisi altına giren Seth, kardeşi Osiris'i öldürür ve Mısır'a sahip olmak ister. Ama İsis, dağılmış parçalarından Osiris'i canlandırır ve ondan bir çocuk sahibi olur. Oğulları Horus, Seth'i yenip babasının intikamını alır ve Mısır'ın başına geçer. Seth, Osiris'e karşı çıktıktan sonra şeytani tanrı olarak anılmaya başlamıştır.

Sfenks (Yunan). Kafası aslan, gövdesi insan şeklinde olan heykel.

Shambat (Babil). Enkidu'yu insanîleştiren rahibe.

Sin (Babil). Babil Ay tanrısı. Sümer mitolojisinde Nanna olarak geçer.

Sirenler (Yunan). Güzel ve tehlikeli deniz yaratıkları. Deniz kızlarından farklı olarak iki kuyruğa sahiptirler.

Styks (Yunan). Yeraltı ırmağı. Bu ırmak Okeanos'un bir kolu sayılır. Kayalıklar altından yeraltına gömülüp tekrar yeryüzüne çıkan ırmak, cehennem nehri olarak anılır.

Şamaş (Babil). Babil Güneş tanrısı, adalet, kanun ve düzen tanrısı.

Şu (Mısır). Mısırlıların gökyüzüne destek atmosfer tanrısı. Re tarafından yaratılan ilk ikizlerden biridir. Tefnut'un ağabeyi ve kocası.

Şukalletuda (Sümer). İnanna'ya tecavüz eden bahçıvan.

Tartaros (Yunan). Yeraltının derinliklerinde bulunan korkunç yer.

Tefnut (Mısır). Nem tanrıçası. Şu'nun ikiz kardeşi, Nut ve Geb'in annesi. Bazı metinlerde kız kardeşi Şu ile beraber, Güneş'in doğuşundan itibaren gökyüzünü taşır.

Thanatos (Yunan). Ölümü simgeleyen tanrı. Nyks (Gece)'in çocuğu, Uyku'nun kardeşi.

Theia (Yunan). Uranos ile Gaia'nın kızı. Eos, Helios ve Selene'nin annesi.

Themis (Yunan). Uranos ve Gaia'nın kızı. Titanlardan olan tanrıça, doğada mevsimlerin, yıllarını düzenini elinde tutar.

Theseus (Yunan). Poseidon'un ölümlü kadından olma oğlu. Yunan-lıların en büyük kahramanlarından biri. Labirentin yolunu, kral Minos'u kızı Ariadne sayesinde bularak Minotauros'u öldürmüştür.

Thetis (Yunan). Su tanrıçası, Akhilleus'un annesi.

Thor (İskandinav). En güçlü tanrı Thor, yıldırım ve yağmurları kontrol eder. Ona güç veren nesnelerden biri çekicidir.

Thoth (Mısır). Bilgelik tanrısı. Yazma, akıl ve Ay tanrısı özelliği ile de anılmıştır. İbiş kuşu başıyla resmedilmiştir. Elinde bir

dolmakalem ve her şeyi kaydettiği parşömenler vardır. Hiyeroglif ve simyanın, onun insanlığa armağanı olduğu söylenir. Yunan haberci tanrı Hermes ile özdeşleştirilmiştir.

Tiamat (Babil). Başlangıçta mevcut olan su tanrıçası, bütün tanrıların annesi.

Tiresias (Yunan). Hera tarafından körlüğe mahkum edilen Apollon'un Delphi tapınağı kâhinlerinden.

Titanlar (Yunan). Uranos ve Gaia'nın çocuklarına verilen ad. Altı kız, altı erkekten oluşan Titanların en genci Kronos'tur.

Tiw (İskandinav). Savaş ve gökyüzü tanrısı. Salı günü bu tanrıdan adını almıştır.

Troia Savaşı (Yunan). Homeros'un şiirsel destanı İlyada ve Odsseia'da geçmektedir. Paris'in Helena'yı kaçırması sonrasında Yunanlı Akhaların, Troia kentine saldırmaları ile savaş başlamıştır.

Typhon (Yunan). Gaia'nın Tartaros ile birleşmesinden doğan gözleri alev saçan yaratık.

Tyndareos (Yunan). Leda'nın kocası.

Unicorn. Tekboynuzlu efsanevî at.

Urania (Yunan). Musa'lardan biri olan ilham perisi. Astronomiyi ve geometriyi temsil eder. *Bkz. Musa'lar*

Uranüs (Roma). Gökler tanrısı. Yunan mitolojisinde Uranos olarak geçer.

Utnapiştim (Babil). Büyük Tufan'dan sağ kurtulan ve ölümsüzlük kazanan kahraman. Gılgamış onun ölümsüzlük sırrını öğrenmek için ulaşmıştır.

Utu (Sümer). Güneş tanrısı. Ay tanrısı Nanna ile Ningal'in oğludur.

Venüs (Yunan). Aşk ve güzellik tanrıçası. Yunan mitolojisinde Aphrodite olarak geçer.

Wooden (Alman). İskandinav tanrısı Odin'e eştir. *Bkz. Odin.*

Zagreus (Yunan). Zeus ile Persephone'nin oğlu. Dionysos olarak da anılır.

Zeus (Yunan). Tanrıların tanrısı, Gök tanrısı. Işık, aydınlık, gök gürlemesi, şimşek ve yıldırım onun egemenliği altındadır. Titanlarla olan savaşında galibiyet elde ettikten sonra Olympos'ta tanrıların egemenliğini ele geçirmiştir. Oldukça fazla aşk kaçamağı olmuştur. Son eşi Hera'nın kıskançlık krizlerine rağmen ondan ayrılmamıştır.

Zethos (Yunan). İkizlerden biri. Zethos, ikizi Amphion'a göre savaşçı ve agresiftir.

Zurvan (Pers). Ahura Mazda ile Ehrimen'in babası. Hem ışığı hem de karanlığı temsil eder.

KAYNAKÇA

Aaron T. Beck, *Kişilik Bozukluklarının Bilişsel Terapisi*, Litera Yayıncılık, İstanbul, 2008

Aiskhylos, *Zincire Vurulmuş Prometheus*, Erhat, Azra; Eyüboğlu, Sabahattin (Çev.), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2013

Andrews, Tamra, *Dictionary of Nature Myths: Legends of the Earth, Sea, and Sky*, Oxford University Press, New York, 1998

Arroyo, Stephen, *Astroloji, Karma& Dönüşüm,* Çehreli, Gül (Çev.), İlhan Yayınevi, İstanbul, 2003

Arroyo, Stephen, *Astroloji, Psikoloji& Dört Element,* İlhan, Barış (Çev.), İlhan Yayınevi, İstanbul, 2009

Arroyo, Stephen, *Chart Interpretian Handbook*, CRCS Publications, USA, 1989

Bachelard, Gaston, *Ateşin Tinçözümlemesi,* Bezel, Nail (Çev.), Öteki Yayınevi, Ankara, 1999

Baldwin, James, *Antik Yunan Hikayeleri*, Güçlü, Oğuz Can (Çev.), İlya Yayınevi, İzmir, 2011

Barrett, Mary E., *Signs of the Zodiac: A Reference Guide to Historical Mythological& Cultural Association,* Greenwood Press, Westport, 1997

Barton, Tamsyn, *Ancient Astrology*, Routledge, New York, 1994

Bilgin, Nuri, *Sosyal Psikoloji*, Ege Üniversitesi Yayınları, İzmir, 2013

Bottero, Jean, *Mezopotamya- Yazı, Akıl ve Tanrılar*, Özcan, Mehmet; Er, Ayten (Çev.), Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 2003

Brady, Bernadette, *Brady's Book of Fixed Stars*, Samuel Weiser Inc., York Beach, 1998

Braesch, Suzel Fuzeau, *Astroloji,* Cansever,Meltem; Taşkent, Okşan (Çev.), İletişim Yayınları, İstanbul, 1991
Bratton, Freg Gladstone, *Yakın Doğu Mitolojisi*, Muallimoğlu, Nejat (Çev.), M.Ü. İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, İstanbul,1995
Budge, E.A. Wallis, *The Book of the Dead*, Kegan Paul, Trench & Co, Londra, 1901
Burger, Jerry, *Kişilik*, Sarıoğlu Erguvan; İnan Deniz (Çev.), Kaknüs Yayınları, İstanbul, 2006
Campbell, Joseph, *Batı Mitolojisi, Tanrının Maskeleri*, Emiroğlu, Kudret (Çev.), İmge Yayıncılık, Ankara, 2003
Campbell, Joseph, *Doğu Mitolojisi, Tanrının Maskeleri*, Emiroğlu, Kudret (Çev.), İmge Yayıncılık, Ankara, 2003
Campbell, Joseph, *İlkel Mitoloji, Tanrının Maskeleri*, Emiroğlu, Kudret (Çev.), İmge Yayınları, Ankara, 1995
Campbell, Joseph, *Kahramanın Sonsuz Yolculuğu*, Gürses, Sabri (Çev.),Kabalcı Yayınevi, İstanbul, 2000
Can, Şefik, *Klasik Yunan Mitolojisi* , İnkilap Kitabevi, İstanbul, 1994
Carter, Charles E.O., *The Principles of Astrology*, The Theosophical Publishing House, Londra, 1969
Carter, Charles E.O., *An Encyclopaedia of Psychhological Astrology*, The Theosophical Publishing House, Londra, 1973
Challaye, Felicien, *Dinler Tarihi*, Tiryakioğlu, Samih (Çev.), Varlık Yayınları, İstanbul, 1963
Cole, John, *A Treatise On the Circular Zodiac of Tentyra*, Longman, Londra, 1824
Corbett, Nancy Qualls, *Kutsal Fahişe*, Güven, Gül Çağalı (Çev.), Tavanarası Yayıncılık, İstanbul, 2001
Dinçmen, Kriton, *Psikiyatri ve Mitos*, Yön Yayıncılık, İstanbul, 1997

Ege Üniversitesi Astronomi Topluluğu, *Takımyıldızlar ve Yıldız Haritaları*, İzmir, 1997
Eliade, Mircae, *Babil Simyası ve Kozmolojisi*, Özcan, Mehmet Emin (Çev.), Kabalcı Yayınevi, İstanbul, 2002
Eliade, Mircae, *İmgeler Simgeler* (Çev.), Gece Yayınları, Ankara, 1992
Eliade, Mircae, *Mitlerin Özellikleri*, Rifat, Sema (Çev.), Simavi Yayınları, İstanbul, 1993
Ensworth Heather M., *Finding Our Center: An Astrological and Cosmological View of Our Time*, iUniverse Books, Bloomington, 2009
Erhat, Azra, *Mitoloji Sözlüğü*, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2013
Fagan, Cyril, *Astrological Origins*, Llewellyn Publications,U.S.A, 1971
Fordham, Frieda, *Jung Psikolojisinin Ana Hatları*, Yalçıner, Aslan (Çev.), Say, İstanbul, 1983
Freud, Sigmund, *Metapsikoloji*, Yardımlı, Aziz (Çev.), İdea Yayınevi, İstanbul, 2000
Fromm, Erich, *Sahip Olmak Ya Da Olmak*, Arıtan, Aydın (Çev.), Arıtan Yayınevi, İstanbul, 1982
Fromm, Erich, *Sevgi ve Şiddetin Kaynağı*, Salman, Yurdanur; İçten, Nalan (Çev.), Payel Yayınları, İstanbul, 1994
Fromm, Erich, *Sevme Sanatı*, Saatçi Özden (Çev.), İlya Yayın, İstanbul, 2001
Geçtan, Engin, *İnsan Olmak*, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1992
Geçtan, Engin, *Psikanaliz ve Sonrası*, Hür Yayın, İstanbul, 1981
George, Demetra, *Asteroid Goddesses,* USA, 1986
Gezgin, Deniz, *Hayvan Mitosları*, Sel Yayıncılık, İstanbul, 2007

Granger, Ernest, *Mitoloji*, Ataç, Nurullah (Çev.), Cem Yayınevi, İstanbul, 1983
Graves, Robert, *The Greek Myths*, George Braziller Inc, New York, 1957
Greene, Liz & Sasportas, Howard, *The Development of the Personality Seminars in Psychological Astrology*, Biddles Ltd, Londra, 1987
Greene, Liz; Sasportas, Howard, *Dynamics of the Unconscious: Seminars in Psychological Astrology*, Weiser Bokks, Boston, 1988
Greene, Liz, *The Astrology of Fate*, Mandala Books, Guernsey Press, Guernsey, 1985
Greene, Liz, *Saturn, A New Look at an Old Devil*, Arkana, USA, 1990
Greene, Liz, *Mythic Astrology*, Simon & Schuster Inc., New York, 1994
Greene, Liz, *Relating*, Coventure Ltd., London, 1978
Gurmukh, *İnsanın Sekiz Yeteneği*, Tokcan, Güneş (Çev.), Dharma Yayınları, İstanbul, 2001
Guttman ,Ariel; Johnson, Kenneth, *Mythic Astrology, Archetypal Powers in the Horoscope*, Llewellyn Publications, U.S.A., 1993
Guttman, Ariel; Johnson, Kenneth, *Mythic Astrology Applied: Personal Healing Through the Planets,* Llewellyn Publications, U.S.A., 2004
Güçlü, Baki, *Felsefe Sözlüğü*, Bilim Sanat Yayınları, Ankara, 2002
Gürol, Ender, *Analitik Psikoloji ve Carl Gustav Jung*, Cem Yayınevi, İstanbul, 1991
Hamilton, Edith, *Mitologya*, Tamer, Ülkü (Çev), Varlık Yayınevi, İstanbul, 1964

Hart, George, *Mısır Mitleri*, Türk, Mehmet Sait (Çev.), Phoenix, Ankara, 2012
Hawkes, Jacquetta, *Man and The Sun*, The Cresset Press, Londra, 1962
Herakleitos, *Fragmanlar*, Çakmak, Cengiz (Çev.), Kabalcı Yayınevi, İstanbul, 2005
Hesiodos, Erhat, Azra; Eyuboğlu Sebahattin (Çev.), *Hesiodos Eseri ve Kaynakları*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1977
Homeros, *Odysseia,* Erhat, Azra; Kadir, A. (Çev.), Can Sanat Yayınları, İstanbul, 2013
Homeros, *İlyada*, Cendey Eren (Çev.), Can Sanat Yayınları, İstanbul, 2006
Hone, Margaret E., *The Modern Text-Book of Astrology*, The Camelot Press, Southampton, 1980
Hooke, Henry Samuel, *Ortadoğu Mitolojisi*, Şenel, Alaeddin (Çev.), İmge Kitabevi, İstanbul, 1995
Hope, Murry, *Eski Mısır ve Sirius Bağlantısı*, Arısoy, Ercan (Çev.), Ruh ve Madde Yayınları, İstanbul, 1998
İlhan, Barış, *Astroloji Dersleri*, İlhan Yayınevi, İstanbul, 2004
Jackson, Danny P., *Gılgamış Destanı*, Antmen, Ahmet (Çev.), Arkadaş Yayınevi, Ankara, 2013
Jung, C.G., *Aion*, Princeton University Press, New York, 1979
Jung, G.C., *Anılar, Düşler, Düşünceler*, Kantemir, İris (Çev.), Can Yayınları, İstanbul, 2013
Jung, C.G., *Bilinç ve Bilinçaltının İşlevi*, Büyükinal Engin (Çev.), Say, İstanbul, 1982
Jung, G.C., *Dört Arketip*, Yılmazer, Zehra Aksu, Metis Yayınları, İstanbul, 2013
Jung, C.G., *İnsan ve Sembolleri*, Babaoğlu, Nihat Ali (Çev.), Okuyan Us Yayın, İstanbul, 2009

Jung, C.G., *Keşfedilmemiş Benlik*, Olypia Yayınları, İstanbul, 2016
Jung, C.G., *Psychology and Alchemy*, Princeton University Press, New York, 1980
Jung, G.C., *Psychological Types*, Princeton University Press, New York, 1976
Jung, C.G., *Synchronicity: An Acasual Connecting Principle*, Princeton University Press, New York, 2010
Jung, C.G., *Symbols of Transformation*, Princeton University Press, New York, 1976
Jung, C.G., *The Archetypes and The Collective Unconscious*, Princeton University, New York, 1980
Jung, C.G., *Two Essays on Analytical Psychology*, Routledge, New York, 1966
Kramer, Samuel Noah, *Sümer Mitolojisi*, Koyukan, Hamide (Çev.), Kabalcı Yayınevi, İstanbul, 2001
Kramer, Samuel Noah, *Tarih Sümer'de Başlar,* Koyukan, Hamide (Çev.), Kabalcı Yayınevi, İstanbul, 1999
Manuela Dunn Mascetti, *İçimizdeki Tanrıça*, Çorakçı, Belgin (Çev.), Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2000
Mccall, Henrietta, *Mezopotamya Mitleri*, Baykara, Bircan (Çev.), Phoenix Yayınevi, Ankara, 2011
Moore, Patrick, *Gezegenler Kılavuzu*, Özbal, Özlem (Çev.), TübitakYayınları, Ankara, 1998
Murrey, Gilbert, *The Rise of the Greek Epic*, The Clarendon Press, Oxford, 1924
Mutlu, Belkıs, *Efsanelerin İzinde Yakın Doğudan Kuzey Avrupaya*, Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Yayınları, No:29
Neumann, Erich, *The Origins and History of Consciousness*, Princeton University Press, New York, 1973

Nietzsche, Friedrich, *Tragedya'nın Doğuşu*, Tüzel, Mustafa, İthaki Yayınları, İstanbul, 2005
Nilsson, Martin P., *Mycenaean Origin of Greek Mythology*, University Of California Press, Londra, 1972
Özakkaş, Tahir, *Bütüncül Psikoterapi*, Litera Yayıncılık, İstanbul, 2011
Pines, Ayala Malach, *Aşık Olmak*, Uluengin, Mercan Yurdakuler (Çev.), İletişim Yayınları, İstanbul, 2012
Platon, *Şölen*, Çetinkaya, Cüneyt (Çev.), Bordo Siyah, İstanbul, 2003
Ptolemaios, Claudius; Yılmazer, Devrim (Çev.), *Tetrobiblos*, Zodyak Astroloji Yayıncılık, İzmir, 2014
Rosenberg, Donna, *Dünya Mitolojisi*, Akten, Koray; Cengiz,Erdal; Ulaş, Cüce Atıl; Emiroğlu, Kudret; Kenanoğlu, Tuluğ;Kocayiğit, Tahir; Kuzhan, Erhan; Odabaşı, Bengü (Çev.), İmge Kitabevi Yayınları, Ankara, 2006
Russell, Bertrand, *Batı Felsefesi Tarihi*, Sencer, Muammer (Çev.), Say, İstanbul, 1983
Shadick, Stan, *Skywatcher's Companion: Constellations and Their Mythology*, Heritage House, Victoria, 2011
Stein, Zane B., *Essence and Application, A View From Chiron*, Centaurean Astrology, Australia, 2012
Thomson, George, *Tarihöncesi Ege I*, Üster, Celâl (Çev.), Payel Yayınları, İstanbul, 1983
Thomson, George, *Tarihöncesi Ege II*, Üster, Celâl (Çev.), Payel Yayınları, İstanbul, 1991
Tompkins, Sue, *Astrolojide Açılar*, Rumelli Öcalan, Serap (Çev.), İlhan Yayınevi, İstanbul, 2008
Walton, John, *Ancient Near Eastern Thought and the Old Testament*, Baker Academic, Grand Rapids, 2006

Vassaf, Gündüz, *Cehenneme Övgü*. Gencosman, Zehra: Madra, Ömer (Çev.), İletişim Yayıncılık, İstanbul, 1999
Yılmaz, Asaf Atalay, *Dinler Tarihi*, Alter Yayınları, Ankara, 2009
Yılmaz Osman, *Sanatın Arketipsel Olarak Anne İmgesi Tezi, 1959*
Zingsem, Vera, *Yer Benim Gök Benim, Dünyanın Ünlü Tanrıçaları (I. Cilt)*, Acar, İlknur (Çev.), İlya Yayınevi, İzmir, 2006,
Zingsem, Vera, *Yer Benim Gök Benim, Dünyanın Ünlü Tanrıçaları (II. Cilt)*, Acar, İlknur (Çev.), İlya Yayınevi, İzmir, 2006,
Yayımlanmamış, Devrim Yılmazer ve Devrim Dölen, *Burçlar*
Yayımlanmamış, Devrim Yılmazer ve Devrim Dölen, *Gezegenler*
Yayımlanmamış, Prof. Dr. Mehmet Ali Kaya,*Uygarlık Tarihi Ders Notları*

RESİM KAYNAKÇASI

1.http://www.magnoliabox.com/art/540446/An_astrologer_casting_a_horoscope

2. http://www.cod.edu/people/faculty/polich/05%20Greek.pdf

3.http://isites.harvard.edu/fs/docs/icb.topic834877.files/cb20lect9.key.pdf

4. http://www.sciteclibrary.ru/texsts/rus/stat/st5899.pdf

5. http://static.mercadoshops.com/mapa-astrologico-antigo-

6. Thierens, A.E., Astrology in Mesopotamian, Brill Archive, Leiden, 1935, s. 48.

7.http://faculty.etsu.edu/kortumr/HUMT2320/baroque2/htmdescriptionpages/geocentric.htm

8. http://www.rareoldprints.com/z/1464

9. http://www.lost-civilizations.net/atlantis-atlantean-symbolism-egyptian-temple-2-page-2.html

10.http://tr.wikipedia.org/wiki/Astroloji/Arşiv#media-viewer/Dosya:Beit_Alpha.jpg

11. http://www.artrenewal.org/pages/artwork.php?artworkid=16940

12. http://www.amazon.com/Engraving-Sculpture-Hercules-Serpents-Mythology/dp/B0083WA2CS

13.http://www.cronacheesoteriche.com/CronacheEsoteriche/aspetti-Lunari.jsp

14. http://www.generativeart.com/on/cic/2000/colabella.htm

15. https://aainter3.wordpress.com/category/2012-13/page/17/

16. http://pastorrussell.blogspot.com.tr/2009/07/is-watchtower-of-pagan-origin.html

17.http://www.theleaflet.com/home/2014/5/7/breastfeeding-in-art-and-pop-culture

18. http://inciclopedia.wikia.com/wiki/Eternidad

19. http://widgets.bestmoodle.net/scriptdata/AesopEngPoetry.html

20. http://openclipart.org/detail/2913/caduceus-by-fadookie

21. http://www.artchive.com/artchive/B/botticelli/venus.jpg.html

22. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jan_Saenredam14.jpg

23. http://ferrebeekeeper.files.wordpress.com/2013/04/goddess-inanna-and-her-lions.jpg
24. http://historia2004.free.fr/chap2.2.html
25.http://digitalgallery.nypl.org/nypldigital/dgkeysearchdetail.cfm?strucID=1897767&imageID=1802513
26.http://en.wikipedia.org/wiki/File:Chaos_Moter_and_Sun_God.png
27.http://www.astrogeo.va.it/astronomia/pianeti/pianeti.php?pianeta=saturno
28.http://modcult.org/mc/image/path/1662/thumb/Polidoro_da_Caravaggio_-_Saturnus-thumb.jpg?1245872931
29. http://www.newworldencyclopedia.org/entry/File:Ninhursag1.jpg
30. http://inha.revues.org/3688
31.http://www.brooklynmuseum.org/eascfa/dinner_party/place_settings/image.php?i=29&image=601&b=bio
32.http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0b/Geb/2c_Nuteb%2C_Nut%2C_Shu.jpg
33.http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Neptune_LACMA_.jpg
34. http://www.messagetoeagle.com/14enkitablets.php
35. http://www.gormagon.org/wp-content/uploads/2007/01/Polidoro%20da%20Caravaggio%20-%20Pluto.jpg
36. http://historichouston1836.com/dante-alighieri-inferno-the-planet-pluto-3/styx-charon-2/
37. http://www.getty.edu/foundation/initiatives/current/mosaikon/index.html
38. http://www.greek-gods.info/greek-gods/demeter/demeter-paintings.php
39.https://it.wikipedia.org/wiki/Luca_da_Leida
40. http://imgarcade.com/1/athena-coming-out-of-zeuss-head/
41. https://www.thoughtco.com/six-vestal-virgins-112624
42. https://i.pinimg.com/originals/2d/67/57/2d67578ffac07cd181b6cfea6f47cc29.jpg
43. http://xa.yimg.com/kq/groups/21047597/sn/262226807/name/21-Four+Horus+sons

44. Jung, C.G., Psychology and Alchemy, Princeton University Press, New York, 1980, s. 229.
45. https://symbolreader.net/2018/02/17/jung-on-alchemy-8-the-co-niunctio-part-2-the-white-stone/
46.http://tr.wikipedia.org/wiki/Yin_ile_Yang#media-viewer/Dosya:Yin_yang.svg
47. http://www.atlasarchivo.com.ar/?page=archivo&id=11297
48. http://www.spiritweb.us/egypt/dendera/dendera.html
49.http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Descrip-tion_de_l'Egypte_9.jpg
50.https://www.artofmanliness.com/articles/15-constellations-every-man-should-know/
51.http://people.clarkson.edu/~smelvill/Gilgamesh/bull.html
52.http://www.theoi.com/Gallery/Z1.8.html
53.http://codoh.com/media/files/jhr-13-2-weber5-l.jpg
54.http://www.artflakes.com/en/products/n-dot-poussin-antikenstude-nach-ildefonso#show-zoom
55. https://es.wikipedia.org/wiki/Archivo:Hercules_Killing_the_Ler-nean_Hydra.jpg
56. http://aegyptiaca.blogspot.com.tr/2010_05_01_archive.html
57. http://www.mythologie.fr/Athena_heracles.htm
58. http://imgarcade.com/1/icarus-and-daedalus-falling/
59. http://digilander.libero.it/gogmagog/Alchimia/lin_all.htm
60.http://en.wikipedia.org/wiki/Scimitar_oryx#mediaviewer/File:Oft-heunicorn.jpg
61.http://tr.wikipedia.org/wiki/Psikostazi#mediaviewer/Dosya:Egyp t_dauingevekten.jpg
62.http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d8/Ferdi-nand_Max_Bredt_-_Das_Urtheil_des_Paris.jpg
63.http://en.wikipedia.org/wiki/Tiresias#mediaviewer/File:Tire-sias_striking_the_snakes.png
64. https://art.famsf.org/agostino-carracci
65. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:ScorpionMen.png
66. http://pictify.com/296500/persephone-and-the-pomegranate

67. http://www.minicias.com/2012/10/25/muestra-de-caravaggio-y-sus-seguidores/
68.http://jungcurrents.com/the-second-dream-of-gilgamesh-the-axe-man-cometh/
69. http://fantastic.library.cornell.edu/imagerecord.php?record=109
70. http://classicalastrologer.files.wordpress.com/2014/03/aquarius-1stefan-stenudd.jpg
71. http://www.ocultura.org.br/index.php/Arquivo:Hapi.jpg
72. http://newsoftomorrow.org/wp-content/uploads/2012/10/jerjt.jpg
73. http://fineartarchives.com/john-william-waterhouse-mermaid/
74. https://suite.io/mark-tibbits/4z322x1
75. http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/85/Ichthus.svg

DAHA AZIYLA YETİNME

Astroloji Kitapları

Astroloji Dersleri

Danışmanlık

Astroloji Tabloları

ve bir şeyler daha

0232 381 04 92
info@astrolojimarket.com
Zodyak Astroloji Yayıncılık
Mithatpaşa Cad. No: 117
Karataş / Konak / İzmir

Astroloji Akademisi, Zodyak Astroloji Yayıncılık'ın bir markası olarak, prestijli astrologlar yetiştirme amacı ile, 26 yıllık bir deneyimin sonucu olarak kuruldu.

Athla Çemberi, Integritas, Uranian Astroloji, Kozmobiyoloji, Astroloji ve Bilim gibi dersler Türkiye'de ilk defa Akademi bünyesinde verilmiş ve ülkeye tanıtılmıştır. Bu yönüyle Akademi hem eski hem de öncüdür.

Astroloji Akademisi'nin eğitimlerine katılmak ve bilgi almak için hafta içi mesai saatlerinde aşağıdaki irtibatları kullanabilirsiniz:

İnciraltı Caddesi No:14 35330 Balçova- İzmir

www.astrolojiakademisi.com
www.astrolojimarket.com
info@astrolojimarket.com

URANIAN ASTROLOJİ & KOZMOBİYOLOJİ

Devrim Dölen

Astrolojinin önemli alt alanlarından birisi olan Uranian Astroloji ve Kozmobiyoloji hakkında Türkçe yazılmış ilk kaynak olan bu kitap, astrolog ve astrolojiseverlere hem tüm bir disiplini geniş bir çerçevede anlatıyor, hem de tahminsel olarak uygulanabilir gerçek ve anlamlı pratikler, Klasik Astroloji ile de Dünya'da ilk kez denenmiş sentezler sunuyor.

Kitabın yanında verilen ve uranian astrolojiye özgü hareketli dial haritalar sayesinde elle de harita çizebilmek mümkün.

2010 yılından itibaren gerek internette yazdığı makalelerle, gerekse de 2011 yılı eğitim müfredatına dahil ederek bu alanı Türkiye'de ilk kez tanıtan Devrim Dölen, Uranian astrologları teşvik etmesiyle de biliniyor.

Astrolog ve astrolojiseverlerin ayrıca, 108 asteroidin yazarın kendi araştırmaları sonucunda anlamlarının açıklandığı bölümü de, detay ve nokta atış tahminlere yardımcı olduğu için seveceğini düşünüyoruz.

COĞRAFÎ ASTROLOJİ

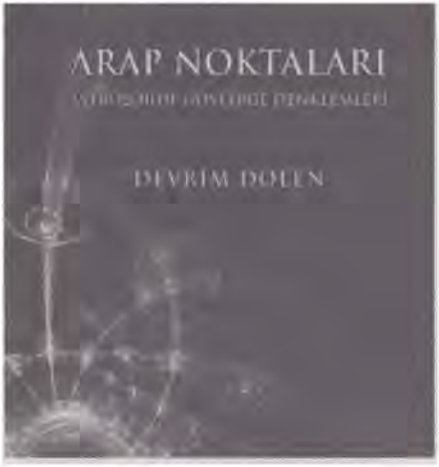
Devrim Yılmazer

Astroloji zaman ve mekâna dayalı bir bilgi. Fakat bizler genel olarak astrolojinin zamana dayalı bilgisini kullanırken, mekâna dayalı olanına gereken önemi atfedemeyebiliyoruz.

Hâlbuki bir insan her yerde mutlu, her yerde mutsuz olamaz. Veya her konu ayrı mekânlarda farklı sahne alır, mekân değişimleri çoğunlukla dramatik değişimlere neden olur. Bunun en güzel örnekleri, Salvador Dali gibi sanatçıların mekân değişimleriyle gelen büyük sanatsal değişimleri veya Newton gibi biliminsanlarının mekân değişimleriyle gelen yeni analitik görüşleridir.

Mekânlar da aynı astrolojik bir harita gibi kişiye özeldir. Örneğin seyahat seçimlerinde, taşınmalarda, partner seçimlerinde, köken araştırmalarında vs. Coğrafî Astroloji dışında bunların cevaplarını arayabileceğiniz başka bir teknik yoktur.

Bu kitap, hem astrolojinin mekâna dayalı olan eksik kısmını gidermekte, hem de mekânı kişiye özel yorumlayabilmenin yöntemlerini anlatmaktadır.

ARAP NOKTALARI

Devrim Dölen

Arap noktaları olarak anılmalarına rağmen tarihlemesi Arap astrolojisinden çok daha eskidir. Kökenleri de çoğu zaman olduğu gibi Babil ile Mısır'a dayanmaktadır. Ve hatta bir çok astrolojik teknik gibi eski Mısır'ın firavun veya bilge vezirlerinden (Nechepso, Imhotep veya Petosiris) birisine dayanıyor olması çok daha mümkündür. Arap noktaları, Helenistik dönem astroloğu Sidonlu Dorotheus (1. yy.) zamanında çok kabul gören bir uygulama hâline gelmiştir. 1. yy. astroloğu Marcus Manilius da, Astronomica adlı eserinde bu noktalardan bahsetmiştir. Latincesi Pars'tır (parça, bölüm) ve Arap noktaları konusundaki en iyi kaynaklardan birisi ise Paulus Alexandrinus'dur. Yaptığı her analiz için oldukça fazla sayıda Arap noktası kullanır. Elinizde tuttuğunuz bu kitap kadim zamanların alıntılarından başka deneyim ve örneklemeler içerir.

MİTOLOJİK ASTROLOJİ & PSİKOLOJİ

Gülden Bulut

Bu kitap, Babil, Sümer, Mısır, Yunan ve Roma mitolojilerinin geniş çaplı araştırmaları sonucunda oluşturulmuştur. Burçlar ve gezegenlerin, mitoloji ve psikoloji ışığında ele alınarak değerlendirilmesinin yanı sıra, psikolojik çözümlemeler için Sigmund Freud, Carl Gustav Jung ve takipçileri Erich Neuman, Joseph Campbell'a başvurulmuştur.

Burçların ve gezegenlerin özelliklerinin arkasında yatan mitoslar günyüzüne nasıl çıkıyor? Bunların psikolojik açılımları nelerdir? Burçlarla ilintili arketipler nasıl tezahür eder ve haritalarımızda nasıl bir yol göstericidir?

120'nin üzerinde kaynaktan yararlanılarak yazılan, astroloji, mitoloji ve psikolojiyi harmanlayan bu kitap, kendini keşfetmek isteyenlere farklı bir bakış açısı sunmayı hedeflemiştir.

ASTEROİD SÖZLÜĞÜ

Yorumlar ve Yazılım: Devrim Dölen

Asteroid Sözlüğü 100'ün üzerinde asteroidin astrolojik anlamını, davranış biçimini ve astroloji programlarında rahat bulabilmek için MPC numarasını içeren bir Flash programıdır.

En önemli niteliği çevirilerden oluşan yüzeysel ve denenmemiş bilgiler yerine incelenmiş ve haritalar üzerinde deneyimlenmiş yorumlara yer vermesidir. Yorumların deneysel güvenilirliği ile diğer bilgi kaynaklarından ayrılmaktadır.

Flash tabanlı yazılan bir program olması nedeniyle hemen hemen her bilgisayarla uyumludur.

BİTKİLER: ASTROLOJİ & MİTOLOJİ

Devrim Dölen & Emine Gücek

Astrolojinin temelleri binlerce yıl önce, insanı ve insanın yaşadığı çevreyle uyumunu anlama ihtiyacıyla atıldı. Bugün doğadan sanki kopukmuş gibi yaşasak da, hâlâ bitkiler âleminin de içinde bulunduğu doğanın bize sunduklarına ve insafına muhtacız.

İnsan kendisini doğadan ayrı bir varlıkmış, bir bireyselliği varmış gibi görür. Hâlbuki duygu durumları da dahil olmak üzere insan biyolojisi tamamen birbirine yabancı varlıkların bir ortak yaşamıdır; mitokondriden bağırsak bakterilerine kadar. Bitkiler âlemi de farklı değil. Birbirimize bağımlı ve eşgüdümlü yaşıyoruz. Kendini anlama çabasında insan ilk önce varlığının bir ortak yaşam ürünü olduğunu idrak etmeli ve yabancı varsaydığı doğal çeşitliliğin renklerini anlamalıdır. Bir bitkiyi anlamak kendini anlamanın basamaklarından birisidir.

Devrim Dölen ile öğrencisi Emine Gücek'in yazarı olduğu bu kitabın 64 sayfalık 1. bölümünde yukarıda bahsi edilen Gaia hipotezinden Iatromathematics'e (Medikal Astroloji), doğal sembollerden bitkiler âleminin içine sızmış hoax'lara değinmeye çalıştık.

307 sayfalık 2. bölüm ise bazı bitkileri mitoloji ve astroloji ile birlikte anlatmaktadır.

GÖKYÜZÜNÜN SÖYLEDİKLERİ

Gülden Bulut

Astrolololoji daha iyi anlayabilmek için astronominin söylediklerine de kulak vermek gerekir. Yer-gök bütünlüğünü astronomi gözüyle ele alan bu kitapta, astronomi tarihinden pratik gökyüzü gözlemine, gözlem araçlarından astrolojik bilgilerin astronomik ışıkta incelenmesine, doğum haritası hesaplamasına kadar birçok konu birçok başlık altında ele alınmıştır.

Astrolog olma yolunda ilerleyen öğrencinin diğer bilimleri de öğrenerek daha büyük bir pencereden bakma zamanı şimdi! Çünkü astronomi, felsefe, psikoloji, coğrafya ve tarih bilmeden yapılan her astrolojik yorum eksiktir, olgunlaşmamıştır. Bu kitap bir nebze olsun bu açığı kapatmak ve daha donanımlı bir astrolog olma yolunda ilerleyenler için yazılmıştır.

PSİKOLOJİK ASTROLOJİ AKADEMİSİ

Psikolojik Astroloji Akademisi Kurucusu

Gülden Bulut Hakkında

1977 yılında İzmir'de doğdu. Ege Üniversitesi Kimya Mühendisliği bölümünden mezun oldu. Ege Üniversitesi Psikoloji bölümü "Sosyal Bilimlerde İnsan Çalışmaları" alanında Yüksek Lisansını tamamladı. İstanbul Üniversitesi Felsefe bölümünde eğitimine devam etmektedir. "Külkedisi Pinokyo'yu Seviyor", "Gökyüzünün Söyledikleri" ve "Aşkın Simyası" adlı kitapların yazarıdır. "Külkedisi Pinokyo'yu Seviyor" adlı kitabı "Astrological Archetypes" adıyla yurtdışında yayınlanmaktadır.

Temel Seviye Psikolojik Astroloji Eğitim Programı

Eğitim içeriği: Temel Seviye Psikolojik Astroloji eğitimi özgün bir içerik sunuyor. Astrolojinin temel yapıtaşları, mitolojinin sunduğu efsaneler, masallar eşliğinde ele alınacaktır. Hikâyelerin binbir renkli kahramanlarıyla astrolojiyi daha net kavrayacaksınız.

Eğitim hedefi: Temel psikolojik astroloji eğitimi sonunda kişinin duygu, düşünce, inanç ve algı sistemini adlandırabilecek, gizli kalmış yönlerini açığa çıkarabileceksiniz. Ayrıca kişinin iç çatışmalarını, bu çatışmaları nasıl çözebileceğini, nasıl bir süreç yaşadığını ve yaşayacaklarının neye hizmet ettiğini yorumlayacak seviyeye geleceksiniz.

Kimler katılabilir: Temel eğitime katılmak için psikoloji ve astroloji bilgisine gerek yoktur. Eğitime, Psikolojik Astroloji'yle ilk defa tanışacakların yanısıra astrolojiyi farklı bir açıdan yorumlayarak astroloji bilgisini geliştirmek isteyen herkes katılabilir.

Eğitim süresi: Temel Seviye Psikolojik Astroloji eğitim süresi 36 hafta, toplam 72 saattir. Dersler haftada 2 saat olarak düzenlenecektir. Yaz döneminde derslere ara verilecektir.

Eğitim Programı

1.Ay
Psikolojik Astrolojiye Giriş
Elementler
Nitelikler
Polarite

İleri Seviye Psikolojik Astroloji Eğitim Programı:

1.Ay
Bağlanma Tarzları ve Eş Seçimine Astrolojik Yaklaşım
Sinastri, Kompozit&Davison Haritalar
Atölye

2.Ay
Freud Kuramlarının Astrolojik Göstergeleri ve Haritadaki Açılımları; Psikoseksüel Gelişim Evreleri ve Astroloji
Atölye: Savunma Mekanizmalarını Okuma

3.Ay
Jungyen Psikolojiye Giriş: Ruhun Dört Fonksiyonu
Arketipler, Alt Kimlikler
Gölge ve Yansıtma
Kompleksler, Lilith

4.Ay
Öfke ve Agresyonun Astrolojik Göstergeleri,
Depresyonun Astrolojik Olarak İncelenmesi,
Ebeveyn İmajı ve Aile Dinamikleri
Diğer Psikolojik Kuramların Astrolojik Açıdan İncelenmesi

5.Ay
Kişilik Bozuklarının Astrolojik Göstergeleri:
Rüyâlara Astrolojik Bakış
Cinsel Kimlikler
Cinsel Kimlik Bozuklukları

6.Ay
Klasik Öğretilerin Modern Astroloji'ye Adaptasyonu
Sabit Yıldızlar ve Paranlar
Harmonikler
Astreoidler

7. Ay
Dünya Astrolojisi,
Personar Haritalar,
Antiscia-Kontra Antiscia

8.Ay
Astroloji Tarihi
Coğrafi Astrolojinin Psikolojik Etkileri
Danışmanlık Yöntem ve İlkeleri

Hansel ve Gretel'in eve dönüş yolunu bulmak için arkalarına bıraktığı çakıltaşlarını izlemeleri gibi, ben de insanlık tarihinin bize miras bıraktığı mitolojik söylenceleri takip edip araştırdım ve onları psikoloji ve astrolojiyle harmanladım.

Beraber çıkacağımız bu yolculukta, Hades yeraltında gücünü nasıl işlettiğini anlatırken, Gılgamış efsanesiyle bizleri büyüleyecek, tanrıların tanrısı Zeus'un ağzından Jüpiter'i dinleyeceğiz. Onlar bizi Aslan burcunun cesaretine, Akrep burcunun gizemli dünyasına ve daha nicelerine yaklaştıracak. Artık gök gürültüsü Zeus'un sesi değil; hiçbir ağaç, hiçbir ırmak bize seslenmiyor. Çünkü onların ruhlarını yok sayıyoruz. Doğayla bağlarımızı kopardık, ama onlar hâlâ yaşantılarımız içinde ve b[illegible]talarımızda kendini gösteriyor.

Tanrıları ve tanrıçaları[illegible] haritalarımıza yerleştirdiğimizde biz de kendi mitosu[illegible]ziyor olacağız. Ben araştırırken ve yazarken çok keyif aldı[illegible] Bazen yanıbaşımda İnanna'yı gördüm; bazen gördüğüm düşe, uyku perileri eşlik etti. Masal gibi gerçeklerde kendi öykünüzü bulmanız dileğiyle...

59.00TL

ISBN: 978-605-66717-6-0

THG 0636840 SPL